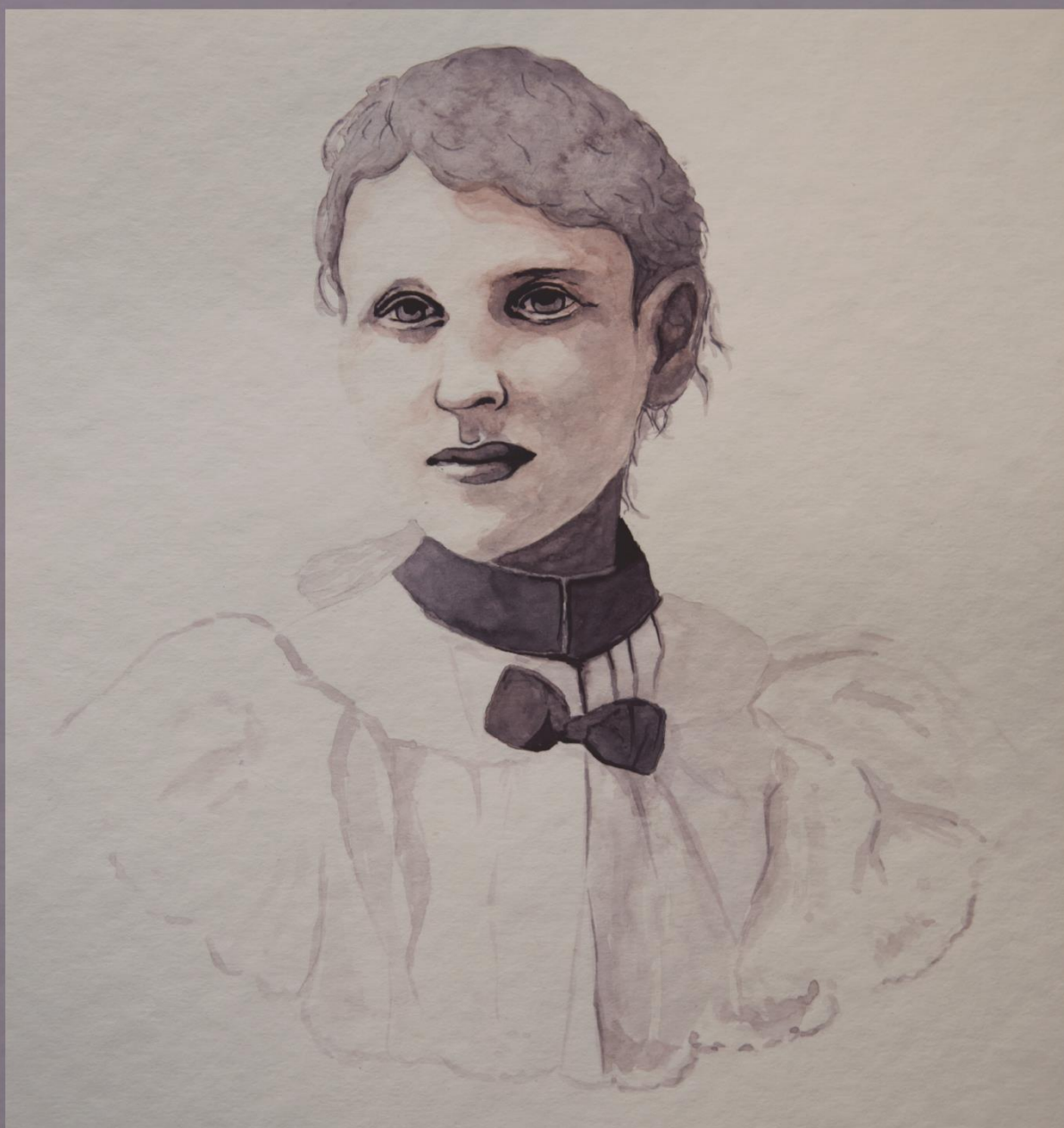

Piši, kadar imaš čas
Korespondenca družine Kremenšek

Ina Poteko, Lučka Majcenovič, Pia Rednak (ur.)

Piši, kadar imaš čas ...

Piši, kadar imaš čas ...

Korespondenca družine Kremenšek

Digitalizacija kulturne dediščine Primork in Notranjk (ŠIPK)

Ina Poteko, Lučka Majcenovič, Pia Rednak (ur.)

Piši, kadar imaš čas ... Copyright © by Digitalizacija kulturne dediščine Primork in Notranjk (ŠIPK). All Rights Reserved.

Kazalo

Uvodne besede ...	1
Družina Kremenšek ...	2
Sestre de Notre Dame ...	5
Urejanje korespondence ...	9
PISMA IVANKE SESTRI JULIJI	
Predraga Julija! ...	14
PISMA IVANKE SESTRI MICI	
Srčnoljubljena Mici! ...	106
PISMA JULIJE SESTRI MICI	
Moja preljuba Mičica! ...	119
PISMA MICI SESTRI JULIJI	
Draga Julka! ...	148
PISMA MATERE MARIJE	
Predragi! Preljub! ...	155
Preljuba moja! ...	157
PISMA STARŠEM	
Preljuba mati! Vaša Ivanka ...	162
Predraga moja mati! Vaša Julija ...	166
Draga mamica! Vam vedno hvaležna hčerka Mici ...	168
PO PROSTORU JE, ZATO NAJ KONČAM S PRISRČNIMI POZDRAVI NA VSE ...	170

Kolofon

PIŠI, KADAR IMAŠ ČAS ... KORESPONDENCA DRUŽINE KREMENŠEK

Uredile: Ina Poteko, Lučka Majcenovič, Pia Rednak

Prepisovalke in prepisovalci: Barbara Batagelj, Hana Bratina, Dijoneta Demaku, Urban Makorič, Lučka Majcenovič, Katja Mihurko Poniž, Tjaša Moškon, Ina Poteko, Pia Rednak, Anika Velišček, Anej Žagar

Oblikovala in tehnično uredila: Ina Poteko

Naslovna podoba: Ema Štarkl

Študentski inovativni projekt za družbeno korist (ŠIPK): Digitalizacija kulturne dediščine Primorsk in Notranjk, 2020

Projekt sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Javni štipendijski, razvojni,
invalidski in preživninski
sklad Republike Slovenije

goriški muzej

Uvodne besede

Piši, kadar imaš čas ...

Kdaj ste v roke nazadnje dobili pismo? Tisto pravo, napisano s črnilom, pri katerem je pošiljatelja mogoče spoznati že po pisavi? *Piši, kadar imaš čas ...* Pomenljivo že nekoč, dandanes še toliko bolj. Dopisovanje v sodobnem času ne izginja, celo nasprotno – večina poslovne, pa tudi pristočasne komunikacije se dogaja pisno, po elektronski pošti in sporočilih prek družbenih omrežij, s čimer je dopisovanje po letih prevlade telefona znova obudilo svoj sloves. Ključna razlika dopisovanja nekoč in danes pa je čas, ki ga potrebujemo za pisanje in si ga tudi v dobi maloštevilnih klikov po tipkovnici marsikdaj le težko vzamemo.

Piši, kadar imaš čas ... je ničlikokrat zapisala Ivanka Kremenšek, domača hči Kremenškovih iz Laz pri Logatcu, ki je po poroki z bratrancem Ivanom živela na Reki. Hrepenela je po domu, toplini krušne peči, cvetlicah na vrtu in pa sladkih hruškah, ki jih je v pošiljkah kdaj dobila od doma. Le kam izliti svoja čustva v novem, hladnem svetu, mrzli hiši in burji, ki grize do kosti, če ne v pisma svoji največji zaupnici, mlajši sestri Juliji? Obiski domačih na Reki so bili maloštevilni, pisma v časih, ko je bilo najhujše, pa najboljše, če ne celo edina uteha. V družini Kremenšek je bila družina tesno povezana celica, kar je nedvomno opaziti tudi v dopisovanjih, ki tankočutno razkrivajo odnose, razmerja in naklonjenosti med družinskimi člani. Prav zato v knjigo vključujemo vse – najbolj bogato pa je prav dopisovanje sester Ivanke in Julije.

Piši, kadar imaš čas ... skromen in vljuden opomnik, da ljubezen izkazujemo na različne načine.

Lučka Majcenovič, Ina Poteko, Pia Rednak

Družina Kremenšek

Jožef (Josip) Kremenšek (st.) je bil rojen (14. 3. 1834–28. 1. 1909) v Lazah pri Logatcu. Kremenškov rod v vasi Laze sega v začetek 17. stoletja, leta 1601 je rojen Andrej Kremenšek, ki je prvi, čigar ime se je doslej našlo v krstnih knjigah. Jožefov oče je bil Janez Kremenšek (rojen 20. 12. 1804), mati Jera (roj. Jeriša 9. 3. 1809). Josip je bil najstarejši, imel je še dva brata, Janeza in Matevža, ter tri sestre, Jero, Ivano in Marijo. Josip Kremenšek je bil veleposestnik in podžupan vasi Planina. Umrl je 28. 1. 1908. Največji udarec zanj je bil, ko je 13. 6. 1895 udarila strela in uničila kozolec, pogorelo je 5 poslopij, škode je bilo 5000 fl.

Njegova žena **Marija Kremenšek** (9. 2. 1845–17. 3. 1938) je izvirala iz notranjske veje družine Borštnik, in sicer iz Dola pri Borovnici 8. Imela je dve sestri, Marijano (roj. 11. 1. 1851), poročeno Otoničar, ki se v pismih pojavlja kot teta Nana, in Frančiško (rojeno 15. 11. 1858), ter brata Janeza (29. 8. 1842) in Franja (12. 9. 1847). Josip in Marija sta se poročila leta 1866, natančen datum ni znan. 1. januarja 1867 se jima rodi prvi otrok, hči Marija, ki umre v otroški dobi. Leto kasneje se rodi hči **Antonija** (10. 6. 1868–29. 3. 1908), ki umre 29. marca 1908. V družini velja za drugačno, danes bi jo imenovali otrok s posebnimi potrebami. Naslednji otrok je Anton (rojen 16. junija 1870), tudi on ne preživi zgodnjega otroštva. Podobna usoda doleti še dve deklici, obe sta Frančiški, prva je rojena 16. januarja 1874, druga 14. maja 1877. Visoko starost doživijo tri hčerke, Ivanka, Julija in Marija, in sin Josip.

Ivanka Kremenšek (31. 1. 1872–31. 12. 1945) je osnovno šolo obiskovala v Planini, nato je obiskovala uršulinsko šolo v Ljubljani. 5. julija 1897 se je poročila z bratrancem **Ivanom Borštnikom** (22. 1. 1869–25. 3. 1903), ki je bil sin Janeza Borštnika, brata Marije Kremenšek. Na Dunaju je študiral medicino in opravil izobraževanje za zobozdravnika. Po poroki sta se preselila na Reko, kjer je odprl zobno ordinacijo. Njegovi bratje in sestra so bili Leopold (1876), Frano (1871), Viktor (1878), Miroslav (1881), Ivanka (1884) in Srečko (1886), ki se pojavljajo v pismih. V zakonu se jima je rodila hči **Milena Ivanka Borštnik** (6. 4. 1898–25. 8. 1899).

Julija Kremenšek (8. 5. 1876–30. 10. 1963) je osnovno šolo obiskovala v Planini, o njenem nadaljnjem izobraževanju ni nič znanega. Njeno ime se pojavi leta 1928 v seriji člankov v Jutru o notranjskem posebnem Francu Krajnerju, ki naj bi se zaradi nje za dobrih dvajset let zaprl v sobo.

Josip Kremenšek, ml. (Pepi) (12. 3. 1883–17. 12. 1969) je osnovno šolo obiskoval v Planini in nato realno v Ljubljani. Jeseni leta 1903 je začel študirati kemijo na Deutsche technische Hochschule v Pragi in študij nadaljeval leta 1908 na univerzi z namenom, da bi pridobil možnost poučevanja v srednjih šolah.

Bil je zelo dejaven član društva Sava. Leta 1910 se je poročil s Čehinjo Emo Špidla. Leta 1913 je opravil državni izpit za učitelja kemije. Leta 1914/15 je nastavljen kot učitelj na realki v Idriji. 1. 10. 1918 se je z družino preselil v Ljubljano, kjer se je zaposlil na Državni obrtni šoli, kjer je poučeval do upokojitve.

Marija Kremenšek, Mici (9. 9. 1884–11. 11. 1948). Po osnovni šoli v Planini je obiskovala šolo šolskih sester De Notre Dame v Trnovem pri Ilirski Bistrici.

Janko Kremenšek (18. 7. 1834–15. 4. 1928), bratranec Jožefa Kremenška, boter Josipa Kremenška, ml. Janko Kremenšek je bil rojen v kmečki družini v vasi Laze pri Logatcu. Leta 1880 je končal gimnazijo v Ljubljani, nato se je vpisal na študij prava v Gradec in ga zaključil leta 1884. 29. avgusta 1900 se je poročil z Irene Ruschka, po rodu Čehinja. V zakonu sta se rodili hčerki Erna in Irena. Bil je častni član občine Žilce. Leta 1922 je bil odlikovan z redom sv. Save 3. reda. Kremenšek je svojo poklicno pot začel pri okrajnem glavarstvu v Ptuj, pozneje je služboval v Wolfsbergu in Spittalu, nakar je postal vladni tajnik pri deželni vladi v Celovcu. Leta 1902 je postal okrajni glavar v Logatcu. V Ljubljano je prišel k deželnemu predsedstvu l. 1907 kot vladni svetnik. Leta 1918 je postal dvorni svetnik in je vodil oddelek za notranje zadeve pri narodni in pozneje pokrajinski vladi v Ljubljani kot načelnik oddelka notranjega ministrstva. Kot eden najstarejših uradnikov je vodil od leta 1923 do leta 1924 likvidacijo pokrajinske uprave v Ljubljani. Konec decembra 1926 se je upokojil. Od 1918 je bil namestnik poverjenika za notranje zadeve, deželnega predsednika in pokrajinskega namestnika ter je bil do upokojitve namestnik velikega župana. Bil je tudi predsednik komisije za politično-upravne izpite na ljubljanski univerzi.

Franjo Boršnik (12. 9. 1847–26. 10. 1917) je v pismih imenovan profesor, da bi ga ločili od njegovega nečaka Franota, ki je bil učitelj. Franjo je bil cesarsko-kraljevi profesor matematike in fizike. Poučeval je na gimnaziji v Dubrovniku. Bil je trikrat poročen, dvakrat je ovdovel. V zadnjem zakonu se mu je rodila hči Marja Boršnik, ki je postala literarna zgodovinarica.

Davorin Rovšek (17. 11. 1867–29. 1. 1949) je bil znani ljubljanski fotograf. Rodil se je 17. novembra 1867 v Gabrjah pri Moravčah. Na Dunaju se je šolal za fotografa na Učnem in raziskovalnem zavodu za fotografijo in opravljal prakso v ateljeju Pokorny. Po vrnitvi je imel 1894 prvo razstavo svojih fotografskih izdelkov na porcelanu in papirju ter drugih slik v raznih barvah na pigmentu. Naprej je delal v Moravčah, od 1896 je imel atelje v Ljubljani. Mnogo njegovih pokrajinskih fotografij je postalo motiv na prvih slovenskih razglednicah. Bil je tudi odličen portretist in je fotografiral mnoge znane Slovence tistega časa (Jakob Missia, Anton Aškerc itd.). Razvoj fotografije in pojav kinematografije ob koncu 19. stoletja je spodbudil Rovška, da se je odpravil v Pariz, kjer je proučil poslovanje prvih kinematografov in nato začel v Ljubljani 1906 ob 10-letnici kinematografije predvajati filme v Elektro-kinoskopu, najprej v dvorani hotela Union, nato pa v hotelu Ilirija. Tako je postal prvi slovenski kinematografski podjetnik in začetnik stalnega kina na Slovenskem. Posel mu je po nekaj predstavah zaradi zastarelih filmov in predragih vstopnic propadel. Leta 1908 je skupaj z bratom ustanovil prvi slovenski potovalni kinematograf in z njim obiskoval mesta in trge na Kranjskem. Svoje prvotne zamisli, da bi tudi sam začel snemati filme, ni mogel nikoli uresničiti. Umrl je v Ljubljani 29. januarja 1949. (Vir: Wikipedija)

Wilhelm (Viljem) Wessel (Vessel), župnik v Črnomlju, član reda "Der Orden der Brüder vom

Deutschen Haus Sankt Mariens in Jerusalem". Rodil se je 7. 1. 1843 v Hranovicah na Moravskem, umrl je v Črnomlju 12. 8. 1898.

Adolf Turek (roj. 1882) je bil rojen v Lazah. Končal je realko in nato študiral v Pragi. Z Josipom Kremenškom ml. sta skupaj stanovala v Ljubljani in Pragi.

Podatke je iz arhiva družine Kremenšek in tabel Slovenskega rodoslovnega društva zbrala Katja Mihurko Poniž.

Sestre de Notre Dame

Začetki sester de Notre Dame

Šolske sestre de Notre Dame so se med slovenskim ljudstvom naselile proti koncu 19. stoletja. 1886 so samostan in šolo odprle v Šmihelu pri Novem mestu, dve leti kasneje pa tudi v Trnovem pri Ilirski Bistrici. Prišle so iz Gorice, kamor je ustanoviteljica kongregacije mati Terezija Gerhardinger že leta 1857 poslala svoje sestre. Najprej so prevzele delo v Gorici v deželni zavodu za gluhoneme italijanske in slovenske otroke, kasneje pa še v dekliški šoli, internatu in sirotišnici. Šolsko-vzgojno delo v teh ustanovah je hitro napredovalo, tako da se je slovenska duhovščina obrnila na vodstvo goriškega samostana z namenom, da bi ustanovili podobne zavode tudi na Kranjskem.

Samostan v Šmihelu pri Novem Mestu (1886–1948)

Prva dekliška šola je bila v Šmihelu. Že od vsega začetka dalje je bil v samostanu internat za učenke iz oddaljenih krajev. Ustanovitev samostana v Šmihelu je omogočil baron Tadej Merkl. Učenke so prihajale iz vseh predelov Kranjske, pa tudi s Primorske, Štajerske, Koroške, Dalmacije in Hrvaške. Življenje v šmihelskem zavodu Šolskih sester de Notre Dame je bilo podrejeno hišnemu in šolskemu redu, s katerim so bile vse gojenke seznanjene na začetku šolskega leta. Vzgoja je temeljila na navajanju k samostojnosti, odgovornosti, pravem odnosu do dela in do dolžnosti, vestnosti in natančnosti. Velik poudarek je bil na vzpostavljanju pristnih medsebojnih odnosov in ustvarjanju družinskega vzdušja, k čemur je najbolj pripomoglo veselo razpoloženje ob praznovanjih. Sestre so povsod posvečale skrb tistim, ki so bili najbolj potrebni pomoči. Šola se je lepo razvijala. Ljudski šoli sta se pridružili meščanska in gospodinjska šola ter trgovski tečaj. V vojnih razmerah so bili šolski prostori nemalokrat uporabljeni kot vojaška bolnišnica, kljub okupaciji, menjavanju vojske in bombardiranju pa se šola ni zaprla. 20. junija 1945 je prenehala svoje delovanje meščanska šola, 25. marca 1946 pa tudi ljudska šola. Prekinjen je bil internat, prepovedali pa so tudi privatno učenje. Sestre so tam ostale do 1946, po tem so bile z zakonom o nacionalizaciji pregnane na opuščeni grad Struga.

Samostan v Trnovem pri Ilirski Bistrici (1888)

Tudi na Primorsko so prve šolske sestre de Notre Dame prišle iz Gorice. Povabljene so bile v Trnovo

pri Ilirski Bistrici, kjer sta premožna zakonca Valenčič želela ustanoviti šolo za trnovske deklice. Na praznik Marijinega darovanja v templju so prišle sestre v samostan, to je bilo 21. novembra 1888. Gojenke so prihajale iz bližnje in daljne okolice, ustanova se je lepo razvijala, vsako leto so odprli nov razred. Tudi med časom med obema vojnama, ko je prišla Ilirska Bistrica pod italijansko oblast, so sestre ostale povezane s slovenskim ljudstvom. Šele po drugi svetovni vojni je bil trnovski samostan prištet k jugoslovanski provinci. Po kapitulaciji Italije, leta 1943, so sestre v samostanu Notre Dame v Trnovem ponovno vzpostavile slovensko šolo, ki jo je obiskovalo preko 600 učencev. Pouk je potekal na različnih področjih, in sicer so imeli osnovnošolski, gimnazijski, meščanski in trgovski tečaj. Žal so zaradi poveljnega stanja oblasti nasilno prekinile njihovo delo, tako da so poučevale le še tri leta. Sestre so v Trnovem kljub vsem izzivom in oviram ostale od začetka in vse do danes. Pred kratkim so sestre obhajale 115. obletnico ustanovitve.

Kdo so bile sestre, omenjene v pismih?

Sestra Cirila (Marija) Obersnel je bila rojena 30. 3. 1865 v Trstu, pokopana je bila v Trnovem v 72. letu življenja in v 49. letu redovnih zaobljub dne 28. 2. 1937. Sestra Marija Cirila je bila v samostanu polnih 48 let. Od novembra 1936 sta jo mučila pleuritis in poapnenje žil, žal si od takrat ni več opomogla, kašelj in težko dihanje sta jo mučila do zadnjih dni. Prednica Marija Cirila je pustila velik pečat v trnovski skupnosti. Bila je vzor redovnice, ki stremi za popolnostjo. Marijini prazniki so bili vedno vesela praznovanja. Z veliko vnemo je desetletja pripravljala gojenke na sprejem v Marijino družbo.

Že od malega se je najrajši igrala šolo s punčkami, slikami ali stoli. Obiskovala je šolo benediktinskih sester v Trstu. Nadaljevala je v pripravljalnem tečaju v Karfreitu pri Gorici, leta 1880 pa je kot gojenka vstopila v Inštitut ubogih sester v Gorici. Marija je zaključila učiteljske v Gorici 31. julija 1884. Močno si je želela redovne obleke, ki jo je prejela v glavni materini hiši v Münchnu 16. avgusta 1887, 25. novembra istega leta pa se je vrnila v Gorico, kjer je nadaljevala noviciat in naredila svoje prve začasne zaobljube 17. novembra 1888.

Sestra Ingonda (Jera) Pavlin je bila rojena 3. 3. 1854 v Naklem na Gorenjskem, pokopana pa je bila v Šmihelu v 66. letu življenja in v 38. letu redovnih zaobljub dne 10. 5. 1920. Bila je učiteljica ročnih del in ena izmed prvih sester, ki so leta 1886 prišle iz Gorice v Šmihel. Po dveh letih svojega apostolata je bila s. Ingonda Pavlin imenovana za predstojnico novoustanovljene filiale v Trnovem pri Ilirski Bistrici. V Trnovem je delovala enaindvajset let, nato se je vrnila v Šmihel, kjer je 10. maja 1920 umrla. Že v mladosti je imela kilo, ker si je nekoč ob padcu zlomila desno roko, tako da ji je vedno ob vremenu povzročala bolečine, zaradi mnogih skrbi ni mogla spati, mučil jo je dušljivi kašelj. V glavi se ji je napravil gnojni lišaj. 3. junija 1918 se je morala posloviti od trnovskega samostana, najprej je šla okrevat na Brun pri Dunaju, kasneje, ko je okrevala, se je vrnila v Šmihel.

Starši so jo krščansko vzgojili in poslali v uršulinski samostan v Škofjo Loko. Ko je dorasla, je šla v goriški samostan, kjer so jo predstojniki zaposlili v gluhonemnici, kjer se je izurila za učiteljico ročnih del. 15. avgusta 1881 je v materini hiši v Münchnu prejela redovno obleko, naslednjega leta je opravila časne in leta 1889 večne svete zaobljube. Le malo časa je delovala v zavodu v Gorici in pozneje v sirotišnici svetega

Roka. Pokorščina jo je leta 1886 poklicala v Šmihel, a ravno v tem času sta pobožna zakonca Valenčič v Trnovem pri Ilirski Bistrici ustanovila samostan in redovni predstojniki so izročili vodstvo nove filjalke Mariji Ingondi. Otrokom je bila prava mati, zanimala se je zlasti za manj nadarjene. Pripravljala je mladino na vreden prejem svetih zakramentov. Velikodušno je pomagala revežem, mladenkam je pomagala, da so lahko vstopile v samostan ali prišle do boljše službe. Samostanski družini je bila najlepši zgled redu, molitve, ljubeznivosti in delavnosti.

Sestra Stanislava (Antonija) Babnik je bila rojena 19. 1. 1882 v Ilirski Bistrici, pokopana pa je bila v Šmihelu v 68. letu življenja in 44. letu redovnih zaobljub dne 31. 3. 1950. Bila je prva provincialna predstojnica (1938–1950). Med osmimi provincialnimi predstojnicami, ki so od leta 1938 do danes vodile jugoslovansko in nato slovensko provinco, je bila prva po vrsti s. Stanislava Babnik. Polnih 12 let je vršila svojo službo, in sicer od ustanovitve province do svoje smrti 31. marca 1950.

Kmalu ji je umrl oče, tako da se je mama z dvema mlajšima hčerkama preselila v Stično na Dolenjskem, najstarejša Tončka pa je ostala v Trnovem, kjer je nadaljevala šolanje v samostanu de Notre Dame. Bila je ena izmed prvih tamkajšnjih učenk. Z leti je Tončka postala še bolj sprejemljiva za vse dobro, stremela je za tem, da bi prirojene zmožnosti razvila do najvišje mere in izklesala svoj značaj, da bi potem zaprosila za samostan. Tedanja predstojnica je s. Ingondi z največjim veseljem odprla vrata. 1896 se je kot kandidatinja vpisala na učiteljsko šolo v Gorici. Vestna in natančna je bila v izpolnjevanju vseh kandidatskih dolžnosti, "zvestoba v malem" je že takrat bilo njeno geslo. Po maturi je kot učiteljica sprejela delo na dekliški samostanski šoli v Trnovem. Dobrohotna, duhovita, taktna, skromna in neprisiljenega nastopa je mlada učiteljica na mah osvojila srca otrok in okolice.

21. avgust 1904 je bil dan preobleke, ko je dvaindvajsetletna Antonija v Gorici začela noviciat in prejela ime Marija Stanislava. Leta 1906 je po dveh letih noviciata položila svoje prve zaobljube in se vrnila v Trnovo, tam je prevzela poučevanje. Njeno področje je bilo vzgajati otroška srca, voditi dekliške duše in pripravljati mladenke na življenjsko pot. 5. avgusta 1918 se je v Münchnu z večnimi zaobljubami ponovno izrekla Bogu: »Ecce venio, ut faciam, Deus, voluntatem tuam.« Zanj pravijo, da je bila poosebljena dolžnost. Kjerkoli so jo potrebovali, je z veseljem pomagala. Bila je tudi prva, ki se je kljub številnim dolžnostim prijavila k izpitu italijanskega jezika in k temu spodbujala še druge. Pri srcu so ji bile redovne kandidatinje, trudila se je, da bi imele sestre in gojenke v samostanu prijeten in domač dom, skrbela je tudi za samostanski vrt. Tudi misijoni so bili njena posebna skrb. 1930 je bila ponovno imenovana za predstojnico. Sredi najlepšega dela, ko je našla ključ do marsikatere duše, je morala po določitvi generalne predstojnice leta 1933 zapustiti Trnovo. Takrat je šla v Šmihel, kjer je bila tudi predstojnica. Zaradi domotožja po Trnovem je bila sprva hladna, vendar je kljub temu imela v sebi nekaj posebnega, da se je vsak ob njej počutil domače. Ko je jugoslovanski vikariat 6. marca 1938 postal provinca, se je dotedanji delokrog s. Stanislave še bolj razširil. Že obstoječim podružnicam vikariata, so se pridružile še nove podružnice na Gorenjskem, v Vršču in Rumi. Kot provincialna predstojnica je obiskovala sestre po vseh redovnih hišah svoje province. Vojno obdobje je bilo za vse province zelo temačno in naporno. Jeseni 1948 so morale sestre zapustiti šmihelsko materino hišo in se preseliti na samotni struški grad sredi gozda. Čeprav je bila sama bolna in potrta, je še vedno bila tam za druge. 20. decembra 1949 je s. Stanislava po dolgem oklevanju legla v bolniško posteljo, iz nje žal ni več vstala. Močno se je prehladila, izmučila jo je gripa. Iz gripe se je razvila pljučnica. V soboto 18. februarja 1950 je

prejela zakrament bolniškega maziljenja. Mesec za tem je morala v bolnišnico, na petek 31. marca 1950 je podlegla slabemu zdravstvenemu stanju in se za večno poslovila. Pripeljali so jo iz bolnišnice na Strugo in jo položili v grajsko kapelico.

Besedilo je pripravila Tjaša Moškon.

Urejanje korespondence

Urejanje pisemske korespondence, sploh če v rokah držimo izvirna pisma, ni slišati kot velik zalogaj. »Saj je vse napisano,« bi rekel kdo. Napisano že, a za nas, nevajene starega lepopisa težko berljivo, posledično tudi marsikaj narobe prepisano in nejasno, nerazumljivo.

Naša osnovna ideja je bila, da popravljamo le stavo ločil. Že ob prebiranju prvega sklopa pretipkanih pisem se je izkazalo, da bomo zaradi sporočilnosti morale nekoliko bolj poseči v prepis. Vnaprej jasno izoblikovanih lektorskih načel nismo imele, temveč smo tabele posameznih popravkov in »nepopravkov« oblikovale sproti, jih ves čas dopolnjevale in razpravljale o njihovi smiselnosti. V grobem smo načela oblikovale v treh sklopih: splošna sistemska načela popravljanja datumov, praznikov in denarnih ter merskih enot, ki se pojavljajo v večini pisem, nato sklop posameznih, a ponavljajočih se popravkov in pa sklop posameznih in ponavljajočih besed, ki smo jih sklenile ohraniti v izvirnem zapisu. Večkrat se je izkazalo, da smo se za nek popravek odločile na podlagi napačnega prepisa pisma ali pa na podlagi neusklajenega zapisa in nedoslednosti avtorice znotraj korespondence, zato smo pisma morale popravljati tudi za nazaj. V veliko olajšanje nam je bilo, da smo v roke dobile tudi kopije izvirnih pisem, saj smo se le tako lahko bolj poglobile v avtoričin način zapisovanja določenih črk – po razvidnih potezah peresa, glede na debelino črnila, »okroglost« in »podolgovatost« krožcev smo se hitro naučile razlikovati med *a* in *o*, *m* in *n*, *r*, *i* in *e* ...

Kot rečeno, smo se odločile za sistemsko poenotenje zapisa datumov, denarnih in merskih enot ter praznikov, pri čemer gre bolj kot za stilno-vsebinsko vrednost za informativnost. Datume na koncu vsakega pisma, pa tudi znotraj besedila, smo zapisovale po enotnem formatu, npr. 12. 7. 1898. Pri denarnih in merskih enotah smo opustile veliko začetnico in pike, npr. *l* za liter, *cm* za centimeter, *fl* za florin ipd. Pri zapisu praznikov smo ohranjale veliko začetnico, kjer jo je avtorica zapisala, saj gre za čustveno in stilno zaznamovano rabo, pri kateri pa avtorice same niso dosledne: v pismih boste tako našli tako zapis *Vsi Sveti* kot tudi *Vsi sveti*, podobno pri *Veliki Noči* in *Veliki noči* in še kje. Ohranile smo tudi zapis *Božiči*, saj gre za skupno oznako treh božičnih večerov. Nemške sestavljenke, v izvirniku zapisane z vezajem, smo zapisale skupaj, na primer *Seidenpapier* namesto *Seiden-papir*, podobno *Tafelbett* namesto *Tafel-bett*.

Odločile smo se za ohranjanje oblik ženske dvojine, ki jo uporabljajo vse avtorice, sem spadajo oblike, kot sta na primer *grevi* in *svi*, pa tudi nekaterih pokrajinsko zaznamovanih značilnosti jezika. Pri tem izstopajo zanikane oblike glagola *imeti*, torej *nejso*, *nejmam*. Ohranjale smo tudi sklanjatvene paradigme

brez podaljšav, na primer *dež* – *deža*, obliki *za mé* in *za Té*, in pa vezniško obliko *koji* (*koja*, *kojo*), v pomenu ‘ki, kateri’.

Veliko več je bilo popravkov. Eno izmed izvirnih načel, ki smo ga ohranjale tudi v nadaljnje, je s sodobnim pravopisom utemeljen zapis predlogov *s/z/iz*, na primer *s Francko* namesto *z Francko*. Ob tem smo ohranjale nekatero specifično rabo predlogov pri krajevnih imenih, na primer *v Reko*. Odločile smo se za brisanje izglasnega *–j* v izglasnem sklopu *–ij*, na primer *dni* namesto *dnij*, *ni* namesto *nij*. Nekatere popravke smo uvedle predvsem z namenom razlikovanja. Avtorice uporabljajo veznik *vsaj*, ki smo ga zaradi pomenskega razlikovanja zamenjevale s *saj*.

Lučka Majcenovič

JEZIK

Splošno

datumi	12. 7. 1898: vse letnice na koncu pisem so v enotnem formatu
denarne in merske enote	mala začetnica, brez pike
prazniki	začetnica kot je, velikonočni skupaj ipd.; Vsi Sveti; Božiči – pustimo, ker gre za skupno poimenovanje treh božičnih večerov

Posamezni popravki

dnij	dni
druzega ipd.	drugega ipd.
enim	enem
i	in
jej, joj	ji ...
kalí	kaj
kedaj	kda j
konečno	končno
midvej, vidvej	midve, vidve
na nje, v nje, za nje	nanje, vanje, zanje
nij	ni
o	ob
od kar	odkar
odzunaj	zunaj
po ceni	poceni
po noči, po dnevi	ponoči, podnevi
solnce	sonce
uže	že
večer	zvečer
viditi, videm	videti, vidim
vožna	vožnja
vsacemu ipd.	vsakemu ipd.
vsaj	saj
vse edno	vseeno
vzadnjič	zadnjič
ž njim ipd.	/ popravljale smo predloga s/z

Posamezni »nepopravki«

grevi, svi ...	/ odločile smo se za ohranjanje ženske dvojine
dragiga	
deža, dežu	dež sklanjamo brez podaljšave z j
koji, koja	/ pomen: ki, kateri/a/o
nejso, nejmam, nejma	/ ohranjanje prvin narečnega jezika, tj. notranjsko
prijatla	/
radi	/ namesto zaradi ohranjamo starinski izraz radi
za me	/

Res, se more
bo se dalo. Tera more
pisati se sme - se more.
In mič se pravi na kaj, da ste se
nale, ali na penojet hišo ali ka
de na mič, potem se piše ali, da
delavili, ali pa se smete prg
dunga kakor je dotična oseba: prona
potrebna, ali pa nespremetna in ga
Tudi če ste se potrebni
vseake obredu, nij
- dobili!

Pisma Ivanke sestri Juliji

Predraga Julija!

Predraga!

Prejela sem Tvoje ljubko pisemce in zelo me veseli, da se odzoveš mojemu vabilu in me v soboto zvečer obiščeš. Vedi, da sva Te že pretečeno soboto pričakovala; Ivan je ob 12. uri ponoči vstal in Ti šel nasproti, jaz seveda sem ostala doma; vse je bilo pripravljeno za Té in žal mi je bilo, ko Te je Ivan zastonj pričakoval na kolodvoru. Upam, da zdaj v soboto gotovo prideš, vedi, da Ti bom tudi jaz nasproti prišla, torej le gotovo pridi.

Imela boš priliko si ogledati mesto Reko in druge znamenitosti tega mesta. Opozorim Te pa tudi, da dobiš pismo (ali ni to čenča?) pogodbo od matere, koliko časa smeš na Reki ostati. Vse natančno v red spravi, da ne bo potem kaj nápak!

Kaj pa oče, so bili že v Ljubljani? Oče so rekli, da kadar hoče Ivan, da naj pride po denar, Ivan mi pa naroča, da naj pišem, da Ti prineseš spotoma denar, če pa Tebi ne zaupajo in če pridejo mati sem se odpočiti, naj pa mati s seboj ga prinesó; posvetuj se z materjo radi denarja.

Znabiti pa hočejo na vsak način oče, da sam Ivo po denar pride, boš mi že Ti vse to pojasnila.

Še eno veliko skrb imam, namreč radi dekle, še zdaj nimam nič deklet, kar je pa zelo težko, biti brez nje, tukaj bi jo dobila, ali mestne deklet niso za mé. Jaz bi rada eno tako dekletce imela, kot je Marjanca, da bi me ne stalo preveč in da jo imam za kamo poslati. Tukaj ne morem dobiti take, tu so vse razvajene z dobro jedjo in z veliko plačo. Prosi tedaj mater v mojem imenu, da mi eno tako, kot sem prej rekla, preskrbe v kratkem, ako je le mogoče. Ako nejso še šli v Borovnico, znabiti Nana ve za kojo, da bi za mé bila, ne predraga in ne razvajena. Dela nima težkega, torej tudi nočem po nepotrebnem trošiti.

Kaj naj ti drugega pišem, da Te ne dolgočasim? Povedala bi Ti, koliko dela imam, pa vem, da mi ne boš verjela, zato bolj je, da o tem molčim. Pred par dnevi sem dobila pismo od Jankota, a mu nisem še danes odpisala.

Ker se kmalu vidimo, zato končam z mnogimi pozdravi in poljubi na očeta, mater, staro mater, Toni, ako je kaj pridna, in Pepčku, posebno Tebe gorko ljubi

Tvoja Ivanka

Reka, 14. 7. 1897

Predraga!

Prejela sem pismo od Tebe! Zdaj grevi z Micico precej v mesto, ako bo le mogoče, da ji šivilja obleko napravi, ako pa ne bo mogoče, grem v Trnovo po ta staro, ako je še za rabo! Kupila sem ji nov slamnik, dala sem zanj 3,50, podoben je malo onemu, kojega si Ti imela v samostanu. Ako hočeš, da ima Mici klobuk, ne ruto kakor Ti, mi piši takoj, da kupim »tul« in preoblečem ž njim ta starega! Tudi ako se Ti zdi primerno, da bi jaz kupila venec,¹ mi piši!

Micici se tukaj dopade, zato ne vem, ali hočem pisati v samostan, da ji kofer sem pošljejo ali domov. Vesela je in zdaj rokavice za Tebe in za mene kačka. Jaz moram na vsak način iti v samostan, da račun poravnam, kaj naj s »kofrom« naredim, mi piši!

Danes pišem v samostan, da naj bo vse skupaj od Micice, kako naj naredim, mi Ti piši! Ako kaj črnega za sebe rabiš, da Ti kupim, mi piši.

Poljublja vse

Tvoja Ivanka

Reka, 24. 7. 1897

Predraga!

Že v ponedeljek pripravila sem se napisati Ti pismo, pa odložila sem, ker vedno sem pričakovala pisma od Tebe. Nazadnje sem ga vendar dobila, v katerim si mi naznanila, da dekla pride, čakala sem zato do danes, da Ti na vse odgovorjem!

Dekla je srečno prišla in vse v redu prinesla! Danes zjutraj sem kakor po navadi žgance skuhala, a ne zna jih jesti, vajena je samo na kofè. Počasi se bo morala odvaditi od kave, ker Ivan in Mici jesta žgance, torej samo zanjo mi ne kaže kavo kuhati. Seveda, iz mesta je prišla!

1. Verjetno gre za pogrebni venec, ker v nadaljevanju piše Juliji, ali potrebuje kaj črnega.

Škoda, ako res Micko profesor vzame, ker sedaj ni razvajena, a potem ne bo za rabo. Pametno bi bilo od matere, da reče g. profesorju, naj jo njej prepusti, ker se tako težko dekile dobijo, katere bi na polju kaj umele. G. prof. jo tako lahko dobi, ker v mesto vse sili, in dobro plača tudi lahko deklo. Danes je pisal g. prof. Ivanu, da bi ga zelo veselilo, ako skupaj pot iz Laz do Borovnice napravimo. Med drugim ga tudi vabi, ako hoče ž njim popotovati en teden po Gorenjskem.

Kdaj pride Ivan v Laze, ne vem. Piši, kdaj bo kaj se vreme pri Vas ustanovilo, ker ako je dež, ni nikamor za iti! Tudi je treba tako nedeljo izbrati, da boste lahko vsi razen enega varuha šli v Borovnico. Pepi, Ti in mati, ker oče gotovo ne bodo hoteli iti. Seveda, to boste že sami doma si uredili, kako in kaj – samo jeziti nad menoj se ni treba – nisem še pozabila, da imate vse polno dela!

Ali Micico zelo doma pogrešate? Mici pravi, da ako jo želite, da bo prišla, drugače ne! Pismo je napisala še v ponedeljek, a danes ga komaj oddam. Dva raka ima še od tistih, ki svi jih midve prinesle, lepo število jih je Francka prinesla. Zelo rada bi vidila, da vidita s Pepčkom, kako Mici rake hrani!

Pri nas nismo nič potresa čutili. Kakor že Mici piše v svojem pismu, naj Ti še jaz povem, da smo si ogledali grad na Trsatu Frankopanov. Želela sem, da bi tudi vidva s Pepčkom to razvalino vidila, ali zastonj sem želela, predaleč sta.

Tudi materi bi gotovo ugajalo to viditi, kake ječe so bile in kako so ljudi obsojali v dosmrtno ječo. Kadar bodo prišli v Reko, bomo si šli še enkrat ogledati. Kadar boste kaj pospravili, jih odpravi sem za nekaj dni!

Da pismo oddam, naj končam! Piši, kadar imaš čas, kdaj naj pridemo!

Sprejmite pozdrave in poljube od vsih, posebno od

Vaše Ivanke

Reka, 4. 8. 1897

Predraga Julka!

Domov prisedša dobila vse v najlepšemu redu. Francka naju je že komaj pričakovala. Med tem časom, ko naju nij bilo doma, prinesel je nekdo 1 korbico, napolnjeno s 60 raki, skrbela je za rake, da ne poginejo, a kljub temu so vsi poginili razen enega.

Kaj pa Pepi in Mici še kaj pridno kopljeta? Pozdravi mi oba od moje strane. Kaj pa račko, imate še? – Posebnosti iz Reke Ti ne vem poročati. Vreme lepo, kar upam tudi pri Vas.

Ker vem, da Ti le malo prostega časa ostaja, in če Ti ga, ga uporabiš v zabavo na prostem, zato končam s svojim pisanjem, – suhoparnim pisanjem.

Pozdravi mater in očeta. Imej se dobro in spominjaj se na prostem

Reka, 21. 8. 97

Predraga Julija!

Danes sem dobila fotografijo na ogled, katero Ti takoj pošiljam, kadar dobim jih kaj več, Vam jih dopošljem.

Pisala sem ti že pred tednom dni, a odgovora ne dobim nobenega – sedaj pa reci, kdo se je odtujil, nedelja je bila vmes, torej na to se ne smeš izgovarjati! – Pretečeno nedeljo sem bila na pokopališču, ogledala sem si grob pokojnega strica Janeza – ne moreš si misliti, kako zapuščen je grob – medtem ko so drugi okoli lepo okinčeni.

Posebno dekli se je pokopališče (vrt v skalovju, ves temno zelen od cipres) zelo dopadlo, gotovo bi se tudi meni, če bi ne videla zapuščene razpale skale, ki zakriva grob mojega strica; prav milo se mi je storilo, kako je vse nanj pozabilo v svojem bogastvu; v Gracu živeči se niti ne spomnijo več na Reko!

Ali že veš, kdaj bo šla Micica v šolo? Ali me misliš takrat kaj obiskati v Reki? Znabiti jo bódejo mati peljali v šolo, tedaj lahko malo naprej in pridejo v Reko, da vidijo, kje živi Ivanka.

Ako ne prideš nič v Reko, mi piši, tedaj pridem jaz za tisti dan v Trnovo, ako bo nedelja, in napravimo mali sprehod, še ljubše mi pa je, ako prideš semkaj.

Kako Pepi? Ali se že pripravlja za skušnjo? Kako z zdravjem starišev? Zelo me bo veselilo, ako Ti ni preveč mučno, da mi pišeš, kako je fotografija izpala in kako se imate doma.

Ivan vedno premišlja, kdaj bi bilo mogoče napraviti lep sprehod čez gojzd, kateri nam je zadnjič splaval. Kdo je kriv, ne vem, Ivan pravi, da moj žulj na nogi, kateri še zdaj ni popolnoma zdrav. Kakor vidim najhitreje, je izginilo upanje že za letos.

Vreme pri nas je vedno lepo, kar upam, da tudi pri Vas! Posebnosti druge ne vem, zato končam s pozdravom in poljubom na vse! Posebno Te pozdravlja in poljublja

Tvoja Ivanka

Reka, 27. 8. 1897

Predraga Julija!

Včeraj prejela odgovor od Tebe na moje prvo pismo, ki sem ga pisala, ko sem prišla iz Laz v Reko. Gotovo si imela tudi moje drugo pismo in fotografijo že takrat v rokah, ker poslala sem jo tako, da jo v nedeljo dobiš. – Pišes mi, da naj ne mislim, da si se mislila nad menoj maščevati – veš pa, kar to bo vzrok dolgotrajnemu molčanju, šele fotografija Te je zbudila iz »grešnega spanja«! Veš, jaz kar naravnost povem, kaj mislim, in upam, da sestri ne boš za zlo vzela, ako naravnost povem, kaj mislim. – Prihodnjič, ako ni res tako, povej!

Nimam novic kot Ti, da bi Ti jih napisala, ali pomagati si hočem, da ne boš rekla, kako suhoparno pismo Ti pošljem – kar pa ni res, nego Ti napačno sodiš! Torej sedaj pričnem z mojimi novicami.

Včeraj kupila z Ivanom vrečo krompirja, plačala za 100 kg 2,50 z vrečo vred in domov prinesli. Bilo je treba vsaki dan ga kojo kilo kupiti in zraven dražje plačati, namreč kilo po 4–5 kr, in skrb imeti, da se ni pozabil kupiti. – Kakor veš, da za zajtrk »žgančke« kuham, sem mogla tudi moko kupiti, ali s to je šlo pa bolj težko – romale svi s Francko od prodajalnice do prodajalne, a zastonj. Moke, kakršno svi midve hotele, niso imeli, tukaj imajo samo tako debelo za polento. Posrečilo se je Francki dobiti »Slovenca komija«, kateri ji je rekel, da drugje ne dobi moke, kot če jo dobi pri peku in res jo je dobila, a vzela jo samo kilo. Ko jo drugič pošljem, zopet nič za dobiti, hodile drugod vprašati zopet, a vse zaloge nimajo take moke. Nazadnje sem jo zopet k dotičnemu poslala, kateri si jo je bil med tem časom 1 vrečo preskrbel, preskrbela sem se tudi jaz – ker namesto 1 kile kupila sem 6 kilo po 10 kr. Vprašaj mater, ako sem drago krompir kakor tudi moko plačala. Ne smeš pa misliti, da boš morala žgance jesti, ako k meni v vizito prideš, ko sem toliko moke kupila. O, ne boj se, imam za goste kavo, tudi jaz bi kavo kuhala, ali meni, Ivanu, posebno pa Francki se žgančki zelo dopadejo. Saj bi bilo bolj prijetno že kave kuhati kot žgance.

Kadar prideš v Reko, bo vse drugače kot zadnjič. Pogostila Te bom tudi z morskimi ribami in z drugim, ker zdaj sem malo bolj se privadila in grevi skoraj vsaki dan s Francko na trg. Ko bi vedela, da nimate grozdja, bi Vam ga poslala, zdaj ko bo Micicin imendan – pa vem, da ga imate in znabiti ceneje, kot ga jaz kupim. Tukaj je grozdje po 36 do 20 kr, jabolka 20–30 na kilo. Za kavo mislim iti enkrat vprašati, znabiti je ceneje kot v Trstu, namreč San Domingo.

Jaz mislim, da od tega imaš že dovolj in boš še bolj sodila to pismo, da je suhoparno kot predzadnje. Povem naj Ti, da so zdaj v reškem zalivu 3 vojne ladje, škoda da nejsi tu, da bi jih videla. – Materi povej, da jih povabim v Reko, ako ne boš Ti imela časa Micico odpremiti v Trnovo, naj gredo mati in jaz grem jim naproti do Trnovega. Oče so bili 2 dni v Borov., zato naj si tudi mati dopusta vzamejo za par dni. Hranim dobrih jedi za nje. Ako pa Ti pelješ M., prideva pa oba z Ivanom, ako bo nedelja, ker v nedeljo je Ivan prost in napravimo sprehod.

Tako sem bila tudi v nedeljo na sprehodu. Peljali smo se (bilo nas je več na poti) proti Iki po morju. Morje je bilo čisto mirno, vse drugače kot tedaj, ko si šla Ti z nama. Nazaj imeli lep sprehod – ko sem šla mimo vrtov, polnih trt, zrelega grozdja polnih, me ni bilo za naprej spraviti. Vendar sem prišla srečno domov – zopet po morju. Upam, da bo prihodnjič, kadar naju obišeš, zopet lepo morje – tedaj se peljemo pa zjutraj na sprehod po morju in si ogledamo angl. vojne ladje, če bodo še tu – seveda, najprej mora biti Julija tu!

Kaj pa Jankotu je Pepi kaj pisal za god kot svojemu botru? Pišeš mi, da gre Pepi še v šolo. Ali misli dalje se učiti? Kaj pa misli potem postati, morda gre v trgovsko šolo k Mahru, kakor je Ivan mislil? To bi trpelo 4 leta.

Polonci sem se tudi danes za čestitko zahvalila. Kaj pa na polju zdaj delate? S Francko se vedno pogovarjevi o kmetiji, kaj zdaj delate in t. d., vendar ne vem, če prav mislivi. Zdaj v kratkem bo Marjanci pisala, odpiše naj ji kmalu, skrbi Ti zato, pusti pa Marjanci, naj piše, kar hoče, tudi ji ne povej, da ji bo pisala.

Ker se bojim, da bo pismo pretežko, končam s prisrčnimi pozdravi na vse, posebno Tebi od Tvoje

Ivanke

Reka, 2. 9. 1897

Predraga Julija!

Danes sem dobila kar 4 pisma naenkrat, tj. od Tebe, Pepčka, Micice in Dovšeka. Zadnji piše med drugim, da bo (najhitreje) najbržeje prišel v Reko, spominja se zelenega gozda, suhe mize in prijetnih Laz v svojem pismu. Mislila sem, da bo kaj oživel, ko bo prišel med svoje, a vidim, da dalje samotari.

Posebnosti Ti nejam sporočiti iz Reke. Povem naj Ti, da je včeraj Francka Marjanci pisala, sedaj pa le pazi, kaj ji piše, da boš vedela! Marjanco pa priganjaj, da ji odpiše, prej ko mogoče.

Da me Ivan ne sili, da Ti naj napišem pismo, gotovo bi odložila par dni, da se mi kaj novic nabere, pa saj poznaš Ivana, kako sili, da naj Ti pišem. Na njegovo pismo mu odkrito piši, ne bodi hinavska ne politična. Ti dobro veš, kako je, zatorej ne obnašaj se kakor proti ptujcu!

Dobro ve I., kako se veselim videti kaj zelenega, videti kraje domače. Kako bi se jih jaz ne veselila, ko se jih še ptujec Dovšak spominja z veseljem, zato mi privošči to veselje.

Ko dobim pismo od Tebe, potem pridem v petek zvečer domov, če pa ne pridem domov, gotovo v Trnovo in tamo naprej na sprehod, kamor si bodi, ker gotovo mi sporočiš, kdaj boš v Tr., pravočasno, že danes se veselim lepega sprehoda, da bi le lepo vreme bilo, ni res?

Povem naj Ti, da moja »lantana« prav pridno cvete, drugo vse pri starem. Nič ni pri starem, danes sem prvič poskušala napraviti »Apfelstrudel«, obneslo se je izvrstno, zato ga je Ivan tudi z veseljem jedel. Gotovo pa sporoči, kdo vse v nedeljo pride k Vam.

Dovšak mi tudi piše, da je Harrich k poduradnikom imenovan, ali že veš to? Kdaj pa Frano zopet v Laze pride?

Ako imajo mati veselje do cvetoče »tuberoze«, mi piši, da jim jo ob priliki kupim. Sedaj ne kupim nobene reči brez vprašanja. V Reki se je šola že pričela danes, ravno nam nasproti je nova šola za deklice.

Danes imamo tudi »žehto«, zelo sitno je kuhati v loncu, ker moram vedno skrbeti, da se mi ne prižge. Kako bi z veseljem kupila »ornico«, ako bi pripravno dobila, ker tako je trpljenje tudi in zraven nevarno. Končno še to: skrbi, da se pridno uči Pepi za skušnjo, ker jaz mislim, da bi vendar dobro bilo, ako jo napravi.

Pozdrav vsem, posebno Tebe poljublja

Tvoja sestra Ivanka

Reka, 6. 9. 1897

NB: Prihodnjič odgovor Pepčku in Micici!

NB: Pred par dnevi se mi je prav živo sanjalo o stari materi. Pošiljam Ti priloženo 1 marko, ker Ti groša ne morem, da daš za njo moliti v sredo. Znabiti kaj od mene potrebujejo, dala bi tukaj, ali ni navade.

Ivanka

Predraga Julija!

Včeraj sem bila pri Micici v Trnovem, potem smo šli peš v Šembilje, od tam v Knežak. Obiskali smo Poldeta in si ogledali njegovo prodajalnico. Frana nij bilo doma, šelej zvečer smo se dobili s Franom.

Vzrok, da Ti danes pišem, je, da Ti naznamim, da Mičica se ima dobro v Trnovem in jej nij nič dolgčas. Pisala Ti bo že, kadar bo kaj novega. – Sedaj se ima mnogo za učiti in tako zelo malo časa, kakor mi je prednica pravila. Torej, nič ne skrbi, ko Ti nič ne piše. – Še v nedeljo je težko šla, tj. da se je imela za učiti, vendar jo je prednica pustila, ker se ne gre vsak dan v Knežak, in Micica se je tudi veselila, da je šla ven in da zdaj vej, kje je Knežak.

Prihodnjič, kadar si v Trnovem, lahko greš tudi Ti tja si ogledati, ako bi Te veselilo in ne veš, kaj v samostanu početi!

Vreme pri nas zelo lepo, kar upam tudi pri Vas! Ali Pepi kaj piše? Kako mu gre?

Kaj naj Ti pišem, da Te bo zanimalo. Gotovo ne veš, da gre Viko na Dunaj za doktorja se učiti, kakor se je bil na prvo odločil. Ali ste že kaj slišali od Žitnikovega sina iz Cerknice ki je okradel v Ljubljani svojega gospodarja, bil je kot »komi« v Ljubljani. Preiskovali so v Borovnici in na Bregu, kjer se sumi, da je dajal ukradeno blago svojim sorodnikom. Gotovo že kaj o tem veste, zato ne bom dalje o tem pisala! Ali Andrejovka je že priromala domov? Stric prof. je že v Dubrovniku in naju nij nič več obiskal.

Posebnosti druge ne vem, zato končam s prisrčnimi pozdravi na vse!

Kadar imaš čas, me bo veselilo, ako mi kaj pišeš. Pozdrav od Ivana vsem posebno poljublja Tebe

Tvoja Ivanka

Reka, 27. 9. 97

Predraga moja Julija!

Niti slaba pisava, niti kaj drugega, kar Ti misliš, ni krivo mojemu molčanju.

Ivan me je vsaki dan priganjal, naj Ti pišem, pa odlašala sem do petka, tj. danes, mislila sem Ti pisati – pa danes dobila pismo od Tebe, katerega danes gotovo nisem pričakovala!

Krivo, da Ti do danes nisem nič pisala, je, ker sem hotela prej končati heklarijo za Te in Ti tako povedati, koliko kosov je z ene škatle. Naredila sem jaz in seveda F. 7 ½ kosov.

Poslala sem jo bila danes zjutraj, da naj mi kupi eno škatlo hekelgarna, če bi bil tudi 10 kr dražji, a ni ga dobila, kakršnega bi bila jaz rada, četudi je rekla, da je bila v 5 prodajalnicah.

Prisrčna hvala za poslano »tricolorko«, saj veš, kako me ljubke cvetlice razveselje vedno, posebno pa zdaj, ko jih jaz nimam. Tolažim se s tem, da sčasoma mi bo tudi to dano! Zapisovala sem si, ko sem kačkala, kaj vse Ti moram pisati, kadar bom prišla do tega, namreč – da Ti bom pismo pisala!

Torej, kar po vrsti sedaj! Kaj počno Tvoje cvetlice, ali so kaj občutile, da sem jih presadila? V dnu si predstavljam, kako lepo imaš vrstene po oknih; znabiti Ti nekatere celo cveto!

Ako se ne motim, da si mi zadnjič ponujala iz prijaznosti enega golobčka. Ako imaš kojega »luškanega«, hrani ga za mene, ker zelo rada bi kaj imela v kurničku, tudi ako bi bil mlad, bi se pri meni lepo udomačil, kot nekdanji, »belči«.

Pri nas je nastala zima, ostra burja brije tako, da bi človeku kmalu zamrznil dih. Gotovo se spominjaš, kako sem pravila, da je mraz v Dub. Vidiš, ravno tak mraz je tukaj že skoraj 8 dni. Vse je že oblečeno v zimsko obleko in tudi »zimski okna« se povsod natičejo. Ker je taka burja, sem tudi jaz zlezla v hlače in v zimске čevlje.

Oblekla bi si bila gotovo tudi zimsko jopico, da nisem je doma pustila. Ako jo nobeden ne nosi in ako jo mi je mogoče dobiti, me bo zelo veselilo, da jo na stran deneš za ob priliki!

V zadnjem pismu mi pišeš obilo novic; veseli me, da se potrudiš in mi obilo pišeš. Pišeš mi radi slačkov. Kar se slačkov tiče, za katere me vprašaš, bi skoraj rekla: »La buona madre non dicè, volete?«, ker veste, da rada vzamem vse, kar dobim od doma, posebno, če me ne stane nič.

Če bi Vas pa še katerikrat dobra misel obšla in bi se na mene spomnili, tedaj denite to prêcej zopet na stran – vendar morate deti prêcej, da se ne skesate.

Zelo lepe črke si kupila in to je nekaj vredno, ker niso težke za delati. Ako hočeš še »Einsätze«, kupi hekelgarna, zdaj veš, koliko se naredi iz ene škatle.

Frančka zelo težko pisma pričakuje od M., posebno, ker si ji Ti obljubila, da boš poskrbela, da ji piše. Vabiš me domov, rada bi prišla, posebno da jem črn kruh in hruške, vendar vedno domov letati ne smem, drugače me mati še zapode, seveda v šali. Veselilo me pa bo, ako prideš Ti, ali pa mati, oče, sem, zdaj ko ste si delo postorili.

Hvaležna sem Ti za Tvojo vljudnost, da me domov vabiš, rada pridem domov – pa – saj veš in vem! – Protestirala bi proti eni besedi v zadnjem pismu, pa raje za danes potrpim, ker moram kmalu končati, da ga oddam.

Polde je bil tudi pri nama v R., samo malo časa. Kupila sem pri njem 10 kil moke, katero mi je po pošti poslal, ker tukaj je ne dobim. To, kar dobim, je nesnažno, da ne morem jesti. Prihodnjič nadaljujemo!

Poljublja Te srčno,

Ivanka in Ivan

Reka, 8. 10. 1897

Predraga Julija!

Prejela sem v ponedeljek Tvoje pismo in odložila odgovor do danes – to pa zato, ker ne vem, če kdo med tednom gre na pošto; tudi se mi zdi, da imaš najbolj čas v nedeljo pisma čitati in odgovor nanje pisati. Ali ni res?!

Prisrčna hvala za zadnje precej z novicami napolnjeno pismice. Res hvaležna sem Ti, da se potrudiš in mi tako obširno iz domačega kraja poročáš novice, saj veš, da me vedno vse, kar se doma godi, zanima.

Pišeš med drugim tudi, da se Vama z materjo čudno zdi, da nočem domov priti. To že ni res, da nočem domov priti, ker ako bi Ti vedela in mati, kako hrepenim jaz vedno po deželi, po gojzdu in po kmečkem življenju, gotovo bi Vidve ne govorile tako o meni. Jaz bi najraje vsaki (dan) teden prišla v Laze, ali kaj poreko ljudje, ako bom vedno doma. Manjka mi, hvala Bogu, zdaj še nič, saj bi bilo tudi še prezgodaj – vendar mesto, mesto je za mé pustota! Najraje sanjarim, kako bi bilo lepo, da sem na deželi in imam eno krav'co pa enega prešička, in mislim, da je lepše kot vsako mestno godbo poslušati in se po mestu sprehajati. Jaz se čudim, kako se mora nekaterim tako v mestu dopasti.

Meni se nikdar ni in se mi ne bo!

Domov skoraj gotovo pred Božičem nič ne pridem, za Božiče pa ne ostanem tu, ker ni polnočne maše in nič. Takrat sta dva praznika, bo tudi Ivan lahko dlje časa doma, in če ne bo snega, se napravi koji sprehod. Tudi Ti moram povedati, da se nisem zbala Tvojih besed, ampak nočem, da bi ljudje brezpotrebno govorili. Ravno sedaj sem poobedovala! Znabiti Te bo zanimalo, kaj sem dobrega skuhala danes, ko je petek; veš kaj, bele žgančke in kislo zelje. Tako se nam je vsim to prileglo, posebno, ker sem danes prvič skuhala.

Kaj pa fotografije si že prejela od Rovšeka? Meni je pisal, da bi mi zelo rad napravil eno veliko fotografijo, ako bi jo hotela sprejeti, za kar sem mu pisala, naj jo le napravi. Kaj Ti kaj delaš zvečer? Ali si kaj dolgo pokonci zvečer? Kako bi bilo prijetno, da si tukaj, ali pa jaz doma, kako z veseljem se dela, ako dve razumeta enako hitro delati.

Jaz in Ivan sva sedaj končala »Lampenschirm«, da bi ga le Ti videla, kako je lep, Ivan ga vsaki dan gre gledati – saj je pa tudi res lep. Podnevi pa pletem nogavice za Ivana, moram sama, ker F. zelo skrbno in počasi plete, posebno črni bombaž. S kačkanjem je skoraj bolja. Zatorej Ti še enkrat danes rečem, ako hočeš, da Ti še kaj naredim, kupim, hekelgarn, nij pa potrebno nobene zahvale, ker jaz Ti sedaj le vračujem! Si me razumela? Kakšno vreme je pri nas? Že dva dni je, da je burja ponehala in sedaj ni več tako hud mraz. Odkar je burja ponehala, pa neprestano močno deži vsaki dan. Tema je tako, da se celi dan nič ne vidi. Ako tudi pri Vas tako deži, gotovo je voda narasla.

Ravno sedaj je prinesel pismonoša en paket, ko ga razvijem, vidim, da si mi jopici poslala in koca, zraven ta drugega priložila si mi tudi mehkih hrušk, od katerih sem prêcej 5 snela, četudi sem ravno poobedovala, drugih 10 sem shranila. Lepo se Tebi kakor tudi mater zahvalim, da ste se me malo spomnile.

Koca si jako z okusnimi barvami zbrala, posebno se Ivanu dopadeta. Hrani račun, še bolje je pa, ako mi sem pošlješ račun in Ti koj denar pošljem za dva koca, klobuk in poštino. Ker sem Ti dala samo 10 gl, si me mogla založiti, in ker vem, da denar vedno prebito rabite, torej Te prosim, da mi prihodnjič račun priložiš!

Ako bi pa ne hotela, pa dobro shrani Ti račun, pa povrnem, ko pridem domov!

Kaj pa mati in oče, sta zdrava? Ali še oče županijo, upam, da ne! Kako se Pepi ima v Ljubljani? Viktor nama je že pred enim tednom pisal z Dunaja. Piše, da je snežilo, ko se je vozil na Dunaj, sedaj pa na Dunaju deži. Kaj pa Lovrencov Janez, je doma ali je šel kmete »fiksirat«?

Kdaj greš sedaj v Ljubljano? Ali si kupila škatlo h klobuku? Piši prihodnjič.

Kaj naj ti še pišem, to, da sem vedno zdrava, istotako tudi Ivan. Naj za danes končam s prisrčnimi pozdravi in poljubi na Vas vse, posebno Tebe poljublja

Ivanka²

Predraga Julija!³

Najprej naj se Ti zahvalim za okusno kravato in za trud, katerega si imela s plaktami ali koci. Tako sta se mi dopadla, da sem rekel takoj, da moram pohvaliti Tvoj dober okus, posebno glede barve. Če si kupila tudi škatlo za klobuk I., te I. prosi, da bi ji ga poslala po pošti sem v Reko; če pa ni škatle, naj pa tamo čaka. Tudi me opominja, naj Te opozorim, da ga dobro na dnu pritrdiš, če ga pošlješ sem po pošti.

Iv. je sicer ravno nehala pisati svoje pismo, pa vidiš, da je treba že dostavljati njenemu pismu – ne le dostavljati, tudi popravljati ga je že treba: piše ti namreč, da je 5 hrušk že pospravila – vedi, da jih je že 9, ker medtem ko je pisala Tebi, so zginile še 4 in 5. bi tudi, pa je za danes še malo trda.

Zima je tu in dan je kratek, sonce kmalu zahaja, vendar vedi, da predno danes sonce zaide, ne bo nobene hruške več, tudi tiste ne, ki ji je bila zdaj pretrda. Hruške tedaj ne morejo biti ravno napačne.

Ne pozabi pisati, ako bi rada stopila čez cesto! Že veš, za kaj.

Pozdrave vsem, najsrečneje poljublja Tebe Tvoj

Ivan

15. 10. 1897

Predraga Julija!

Včeraj sem prejela zaboj, napolnjen z mnogovrstnim. Komu je ta dobra misel prišla v glavo, da se je mene spomnil, ne vem, zato se z današnjim pismom zahvalim najpoprej materi, potem pa tudi Tebi. Včeraj nisem mogla nič obedovati ne večerjati, ker pošteno sem se prêcej naužila črnega kruha in hrušk. Danes je komaj drugi dan in ne vem, če bo kaj črnega kruha za jutri ostalo, kljub temu da ga je bilo pol hleba.

Tudi hruške ste gotovo mogle vse meni poslati, ker bilo jih je kar eno »cajno«.

Končati moram, kako vse dobro in v redu sem prejela, ker drugače ne bo prostora za kaj drugega, vendar za krasne cvetice ne smem pozabiti izreči Tebi, draga Julija, najtoplejšo zahvalo, istotako se tudi Ivan Ti za šopek zahvali. Mislim, da si zato dva naredila, da bo eden za Ivana. Ali ne? Iskala sem, da dobim tudi med drugim koje pismo od Tebe, ali zaman! – Danes sem skuhala štruklje, bili so izvrstni, a jutri bo jabolčen štrudel.

Zakaj nisi priložila v zaboj hekelgarna? Ker gotovo ga imaš kaj doma! – Oprosti, da Te opozorim, da kadar kaj odpošiljaš, napiši na »kupon« ime pošiljavčeve, ker bi Te znala kdaj poštarica zato opozoriti, Te jaz danes.

Tudi sem danes prejela precej dolgo nemško pismice od Micice iz Trnovega, vse novice mi od Tebe piše, med drugim tudi, da je vedno dežilo, a sedaj je nastalo lepše vreme. Ne piše mi pa nič, da so blizu Trnovega zmrznili trije ljudje. Ti si gotovo kaj o tem brala.

Pri nas je prav poletno vreme in zelo lepo. V nedeljo je nehalo dežiti in se lepo vreme naredilo, vsaki dan lepši. Gospoda, katera je hodila vsa zavita, nosi sedaj zopet poletne klobuke in letno obleko s senčnikom v roki. Tudi jaz sem djala na stran spodnjo jopico in zimske čevlje, in če bo tako gorko, jutri odložim še hlače.

Francka je rekla včeraj: nosila sem zimsko jopo, pa me je tako zeblo za umreti, zdaj sem pa v letni, pa mi je še vroče. Ali se je tudi pri Vas tako lepo in gorko vreme naredilo?

Kaj delate zdaj? Ako je lepo vreme, gotovo steljo za zimo pripravljate, ali ne? Vedno sem mater pričakovala, da me obiščejo, sedaj pa nimam več upanja, ker ako bi me mislili obiskati, gotovo bi mi ne bili toliko poslali. Ali zdravi ste vsi? Ali bo še kaj cvetk do Vseh Svetih ostalo za venec materi?⁴ Ali imate mnogo dela? Dekle se bodo kmalu pričele »udinjati«, ali Vi že veste za katero? – Pred Božičem vem, da nimaš nič časa, a po Božiču le izprosi od matere en mesec in pojdi se malo šivat izučiti, v enem mesecu se lahko navadiš vsako obleko vrezati in vzeti iz časnikov, koliko je to vredno, jaz vem, ko vidim, kako hitro se vse menja in kako lahko se zasluži, ako si zna človek sam narediti. – Vabila ne bom nobenga v Reko, ker znabiti Vam je nadležno, mislite si pa, da vsake moje pismo je vabilo. Materi povej, da kadar bodo dobre pomaranče, takrat napolnim zaboj in odpošljem. Po prostoru je! Pozdravi vse, posebno sprejmi Ti pozdrav in poljub od

Ivanke in Ivana

Reka, 19. 10. 1897

Preljuba Julija!

Micico sem srečno dobila v St. Petru in jo pustila v Trnovem zdravo in veselo. Isti dan šla je tudi Ambrozija, katera se je pa še isti dan vrnila radi boleznι materine; mati ji je bolna že mesec dni za želodčnem in črevesnem kataru. Šla je samo tje se opravičit, da ne more priti, in pokazala eni novi iz Rakeka v samostan. Modic iz Rakeka je tista nova – od župana iz Rakeka.

Dan je bil zelo lep, čeravno sem v dežju zapustila Reko, napravilo se je zelo lepo vreme v Trnovem.

Kar si poslala mojo jopico ??, sem prinesla materi; račun sem poravnala z materjo radi šivilje – račun vračam.

4. Mišljena je stara mati.

Če kaj oboliš Ti ali Toni, in sploh ako Ti je preveč dela, piši, drugače pridejo mati šele ob Vsih Svetih. Micici pošljemo od tukaj jutri malo smokev, ker sem ji obljubila.

Mici Ti ne bo nič pisala iz samostana, jaz pišem mesto nje, ker nima nič posebnega Ti za poročat; naročila mi je, da ji pošlješ za Božič tisto, kar Ti je napisala – že veš sama, kaj nekaj – miško ali kaj. Denar so mati prejeli, vse poravnano tukaj z mano.

Škatle in vse dobiš, kadar pridemo v Laze. Micici sem naročila, da ako kaj potrebuje, naj piše, videla sem pa, da ima vse v najlepšem redu, torej nobene skrbi za njo. Gojenk je letos več ko lani. Jopica mi je dobro narejena in sem zadovoljna; oblekica od Mici je tudi zelo lepa. Pismo od Viktorja prejeli, odgovor na njega: Če jo hočeš, da Ti bo pomagala, in sploh ako so oče zadovoljni, jo vzemi – sploh pa, kakor hočeta, mati nimajo nobene besede, njim je vseeno, da bi pa sem na Reko k nama prišla, ni za misliti. Ali si videla Boršenco v tistem vozu, kot se je Micica vozila, peljala se je gotovo v Trst. Glažke bodo tudi mati Micici za nune kupili, kot je želela. Zdravi smo, le Ivan vedno boleha. Druge posebnosti ne vem, prejeli vse dobro in vse v redu.

Poljub od vsih Tvojih

Ivanka, Ivan in Mati

[brez datacije]

NB: Za Toni skrbi, da se ji kaj ne pripeti.

Predraga Julija!

Prejela sem v torek Tvoje pismice in danes Ti odgovarjam. Nimam toliko zanimivih novic kot Ti, vendar potruditi se hočem, da Te ne bom dolgočasila.

Danes sem prejela od Jankota že drugo karto, sedaj bo pa kar treba odgovoriti. Posebnosti mi ne piše, razen da še zdaj ni pri Rov. naročenih slik prejel.

Viktor je tudi iz Dunaja pisal ta teden; pravi, da je mraz in dolgočasno na Dunaju.

Leopold pisal pred par dnevi radi zdravil; sedaj sem zopet naročila pri njemu 25 kg moke, namreč: 15 kg turščne in 10 kg bele.

Ceneje me ne pride stati kot tu, ker kolikor mi jo ceneje da, moram pa poštnino plačati; dobro je le to, da dobim svežo in čisto, da vsaj lahko jem. Zmanjkalo mi jo je od zadnjič že, zato sem jo tu kupila, pa pristudila se mi je zelo, ker vedno kaj nesnage notri dobim. – Že komaj pričakujem, da mi jo pošlje.

Mislila sem tudi »zabele« enih 10 kg skupaj kupiti, da bi bilo kaj ceneje, pa manj kot 25 kg se jo ne dobi, zato sem jo samo 2 kg kupila. Kakšna je – saj veš kaka roba se prodaje, človek se mora pa vse navaditi!

Krumpirja sem mislila že danes dva ali tri žaklje kupiti, ker sedaj bo zmeraj dražji, poslala sem Francko na trg, ali danes ga ni bilo nič naprodaj, le repa, zelje in fižol se je dobil. To vse pripeljejo iz Trnovega, Knežaka in od drugih krajev v Reko.

Rekla sem, da Te ne bom dolgočasila in znabiti Te le, zato rej naj s svojim gospodinjstvom končam!

Vreme pri nas lepo, a precej mrzlo. Upam, da tudi pri Vas je lepo vreme.

Zdravi smo, kar upam tudi od Vas! Upam, da so zadnje moje pismo mati sprejeli, kljub temu da mi nič ne omeniš.

Prazniki so minuli. V nedeljo sem šla s Francko zjutraj k maši ob 5. uri, potem bili vsi trije cel dan doma; ker Ivan je imel opraviti drugi dan, ponedeljek, god Vsih svetih, je šla Francka zjutraj k maši, z njo sem šla ob 11-ih dopoldan v stolno cerkev, ker je bila maša z leviti in je trajala do 12 ¼. Potem je bilo kosilo, in popoldan kakor tudi dopoldan imel je Ivan opraviti, bili smo vsi trije doma. Francki sem rekla, naj gre na pokopališče, ker je bil lep dan, ali ni hotela, ostala je doma. Zvečer po 5. uri šla sva z Ivanom malo na sprehod proti Abaziji, ob 7. uri sva bila že doma in potem večerjat in spat.

Vidiš, tako sem jaz preživela praznike! Da ni imel Ivan opravilo, za katero je že prej vedel, gotovo bi bila prišla v Laze za te dva dni ali več.

Po prostoru je, zato naj končam s prisrčnimi pozdravi na vse, posebno Tebe gorko poljublja

Tvoja Ivanka in Ivan

Reka, 5. 11. 97

Predraga Julija!

V petek zvečer dobila sem od Souvana iz Ljubljane nakupljeno obleko; mislila sem Ti takoj odpisati in Ti v pismu izraziti mojo zadovoljnost, vendar premislila sem se in odložila pisanje do časa, da dobim od Tebe račun. Računa nisem dobila, pač pa danes, v nedeljo, dobila 1 škatlo, napolnjeno z mastjo in surovim maslom, vse v redu!

Prvo torej, srčna hvala materi za poslano!!

Danes je nedelja, celi dan deži tako, da še k maši nisem šla, vendar radi deža bi bila šla, ko ne bi imel Ivan cel dopoldan mnogo opravkov. Danes bom pismo napisala, ali šele jutri odposlala, ker mislim materi v škatli nazaj poslati kostanj, katerega hranim zanjo že več kot 3 tedne. Da ga imam že dolgo, vidila boš, Ti

in mati, na kosanju samem, ker je precej suh. Kupila sem ga že pred Vsem Svet., ker sem mislila, da mati pridejo sem, a ker jih ni bilo, je ostal. In ker sem ga za njih kupila, naj ga odpošljem, čeravno znabiti ga imate še več kot jaz. Hranila bi ga še naprej, ali bojim se, da se mi preveč posuši in bi ne bil za nič. Zelo je bil debel, ali osušil se je že precej. Jaz upam, da bo vseeno dober!

Ne pozabi na dano besedo, da kadar prideš iz Ljubljane, mater v Reko odpraviš!

Le povej materi, da sem hranila v eni »kafe šali« polovico od »šale« domače (od doma masti) masti vedno zanjo, da ako pride k meni, bo vsaj okusno zabeljeno jedla, ne tako kot pri teti Nani; seveda, zdaj jo bom jaz lahko porabila, ko jo imam mnogo od doma.

V današnjem pismu me vprašaš, kako sem zadovoljna s poslano obleko, da Ti vselej odkrito pišem, ni treba dvomiti, tako tudi danes!

Z obleko sem zelo zelo zadovoljna, istotako z jopicama, pavolo, volno, hekelgarnom in porhatom. Zelo sem Ti hvaležna za trud, kojega si imela z mano oz. s kupovanjem za mene. Pošlji račun, od Souvana ga imam v rokah, le od ostalega še ne. Koliko je bila poštnina od Souvana, sem si zapomnila. Prosim tedaj, da pošlješ račun, da Ti prej denar povrnem. Vzadnjič v naglici sem Ti vrnila račun, kojega sem imela od Tebe, koliko stane klobuk, ker sem pozabila, koliko je bil, znabiti ako imaš še Ti v glavi, mi prihodnjič tudi pišeš. Ali ne?

Ako mati pridejo, te prosim, da jih spomniš, da bi mi posodili vzorec od gat in ga seboj prinesli.

Dela imam vedno, sedaj bo imela tudi Francka.

Jaz delam zdaj zastore za okna, ker pretečeni teden smo zimska okna nataknili in zdaj ni mogoče biti več brez zastorov. Imeli smo tudi pretečeni teden 2 delavca, da so nam na hodniku »pod« snažili in z oljem mazali, da sem že komaj čakala, da prideta proč. Mi smeš verjeti, ker misli si, kako neprijetno je, ko je vse od olja in se mora paziti, da se na parkete ne nanese.

Delavca poslal je gospodar, ker se je Ivan vedno pritožil, da je gnil pod; malo je sedaj boljši, mazali so ga z lanenim oljem.

Pretečeni teden bil je tudi v naši hiši mrlič, v 3. nadstropji umrl je en pomorski kapetan.

Priloženo Ti pošiljam pismo od ge. Mlaker, da boš vidila, kaj mi piše. Odpisala ji še nisem.

Ivan mi naroča, da Te vprašam, ako hočeš kaj berila. Včeraj zvečer sva šla z Ivanom naročiti železa za zastore, vidila sem mestno kovačijo, katera je pa zelo majhna, ni tako prostorna kot Laškega kovača in tudi meh ni tako velik. Gotovo se je materi »kolcalo«, ker sem jih vedno v mislih imela: to bi se materi dopalo itd., na kar mi je Ivan vedno rekel, da zdaj jih več nobena reč tako ne zanima kot pred leti; krivo je obilo skrbi.

Naj Ti še povem, da sem imela šolo pri Ivanu pretečeno nedeljo popoldan in danes. Zadnjo nedeljo sem zob plombirala, a danes sem ga polirala šele. Nimam pravega veselja, da se tudi Ti učiš tukaj, bi imela veselja, ali sama je predolgočasno!

Danes je bil Ivan povabljen na Trsat k patrom že drugič, ali slabo vreme ga je odvrnilo danes, pretečeno nedeljo popoldan pa delo.

Kadar pišeš, ni treba nič paziti na lepo pisavo, samo da pišeš. Saj vem, koliko dela je vedno, še prej, ko sem jaz pisala, ne pa zdaj vse sama! Pretečeni teden sem kupila 2 žaklja krompirja, 100 kilo po 2,70 kr, in 1 žakelj repice, 100 kg po 2,10. Repica mi bo kmalu spuhneta, jemo jo, kolikor le moremo, izribala bi jo, ali zdi se mi, da bi bilo predrago, ako kupim ribežen in ornico.

Kako Pepi v Ljubljani, ali je zdrav in se pridno uči? Pozdravi ga, kadar mu pišeš! Kaj pa Toni?

Micica mi ni še nič odpisala, seveda se ima mnogo za učiti, ker je precej težko zanj v 4. razredu.

Ali je pri Vas mrzlo vreme? Pričakujete v kratkem snega?

Jaz vedno na pratiko gledam, kdaj kaže sneg, kazal je že, ali gotovo ga niste še imeli.

Danes kaže meglo, pa pri nas deži.

Ali g. prof. kaj piše?

Tema je že in Ivan me opozarja, da je škodljivo več pisati. Ker sem z novicami precej pri kraju, končam s pozdravom na vse, posebno Tebe gorko ljubi

Tvoja Ivanka in Ivan

Reka, 14. 11. 1897

Predraga Julija!

Naznanjam Ti, da je mati srečno prišla v Reko. Naroča mi, da Ti povem, da je bila zelo prijetna vožnja do Reke; vozila se je namreč z neko žensko, katera je šla do Matuglie – Ubazzik.

Dotična ženska je šla k Dolencu, kateri je lansko leto imel novo mašo za kuharico, in sti se prav dobro imele! –

Hvaležna sem Ti, da si me obvestila prej z enim pismom, kdaj mati pride, malo pozno je bilo, vendar dobro, ker ravno eno uro predno je mati prišla, sem pismo dobila.

Ivan jo je šel pričakat, oba ne moreva od doma. Mati se tukaj dobro počuti; sinoči smo šli na sprehod in si ogledali »Panonijo«, ko si tudi Ti ga videla.

Kdaj pride domov, ne vem, ako jo rabite, piši. Piši kmalu kaj novega doma. Ako jo ne bodete domov pozvali, ostane najbržer do Božiča tu in pridemo skupaj domov v Laze z Ivanom.

Piši, ako Ti je dolgčas, ker mati skrbi, da bi Ti dolgčas ne bilo, pravi, da se bomo mogli že radi tega domov kmalu podati.

Jaz upam, da imaš dovolj dela v kuhinji in da Ti ni dolgčas.

Vreme lepo pri nas, upam tudi pri Vas! Kaj Toni počne? Zvečer piši, da Ti ni dolgčas mnogo, veš!!

Kam pojdemo danes, ne vem, prihodnjič Ti povem!

Mici prav dobro izgleda v Trnovem. Prišla je na kolodvor k vlaku.

Za danes končam s pozdravom od matere, Ivana, posebno od Tvoje

Ivanke

Reka, 19. 11. 97

B: Kadar hočete, da mati domov pride, nazni natanko dan, da ji pride eden naproti!!

Predraga Julija!

Zunaj pošteno deži; v nedeljo zvečer je pričelo dežiti in zdaj kar neprenehoma. Tema je tako velika, da se celo dan nič ne vidi.

Danes prejela Tvoje pismo, pristrčna hvala zanj, ker sedaj prostejše diham, samo da vem, da je mati srečno domov prišla. Potolažena sem danes popolnoma, posebno ker mi pišeš, da je zdrava domov prišla.

Žal mi je bilo zelo, da ni čez nedeljo v Reki ostala, ker »požarna bramba« je imela »velike vaje«. Dolgo sem že jaz v Reki, mnogokrat sem jih videla, ali tako kot v nedeljo še ne. Vse, kar je mati videla v Reki, ne bi bilo toliko vredno kot v nedeljo vaje, ko bi jih videla; pri vsaki posebnosti sem rekla: škoda, da ni danes mater tu. Spuščali so se po dolgemu »šlauhu« izpod strehe tiste hiše, kjer je za vaje, za smejat se je bilo, kako je notri zlezel in na tleh ven pokukal, skakali so, brizgali s 4 brizgalnimi hkrati itd. Mnogo gospode je gledalo te vaje, ker so le redkokrat, naznanjene so bile pred ta dan v »voce«, da bodo velike.

V nedeljo nisem šla nič k maši, Ivan je imel cel dopoldan opraviti, ako bi nobenega ne bilo, znabiti bi bila šla, zato ker je bila prva adventna nedelja, ker so bili pa ljudje, sem doma ostala, ker zelo nerada sama ven grem.

Danes Ti tudi priložim račun od vina, katerega znabiti že pijete in sodbo nad njim izrekate, če to ne, imate pa gotovo »aviso« že v rokah, ker vino je bilo že v soboto oddano. Jaz sem tudi danes ga pretakala iz enga flaškona, napolnila sem »flaškon«, ki mi ga je mati kupila, in 5 »flaš« katere sem danes v ta namen kupila, en flaškon je pa še poln. Zamašila sem vse steklenice dobro – koliko časa bodo tako stale, ne vem!

—

Brala sem v soboto v »Sl. N.«, da so najdlji v Unci pod Ivanjim selom enega utopljenca; knjižica je kazala, da je doma iz kamniškega okraja, gotovo že kaj veš o tem? To je dobro, da imate vodnjak, ker voda je umazana sedaj, ko se je ta človek močil.

Sedaj pa še, kar se tiče sluge. – Dopadel se je Ivanu in meni, posebno zato, ker mislim da ni še razvjen v jedi in je še neveden, bi ga bilo lahko naučiti, kakor je mati ga opisovala. Pravila je mati, kako velik je, vendar sem pozabila, prihodnjič Te prosim, da mi pišeš to in kar Te bom vprašala sedaj. Ivan skrbi, ako je zdrav, da bi ne imel jetike ali škrofelnov ali koje enake bolezni nalezljive. Ako prideš Ti o Božiču ali kdo drugi v Reko, ne bom jaz hodila domov, zato mi natanko fanta še Ti opiši, ker mnogo so mi mati pravili, vendar mi še kaj primankuje za o njem zvedeti.

Pred Božičem bomo brez njega prestali, tako kot smo sedaj bili. Preskrbeti mu bomo mogli eno posteljo, jaz mislim, da bi najbolje bila »Tafelbett«. Postavila bi se v tisti kot, kakor sem materi kazala, če se še spominja, ker doma zbijati že mati vejo, kako sitno je in težavno. – Ako je Grudnov doma, bi o priliki vprašala Marjanco, koliko bi stala »Tafelbett«, ne preveč široka, dolga, da bi fant lahko spal. Vprašala bom tudi jaz tukaj, tam, kjer smo »ornico« z materjo kupile, koliko stane 1 postelja in potem videla, kje je bolj poceni. Denarja mi ni treba sem pošiljati, kadar greš v Ljubljano, ako Ti bo mogoče mi kupiti žimo in blago za modroc, ker posteljo moram imeti v redu, če kdo pri meni prespi, ker tako ni nič, se človek bolj utruji, kot odpočije.

Prosim Te tedaj, ako kaj v Ljubljano pred Božičem greš, da mi poveš.

Danes sem moje cvetlice v red stavila, pa kaj bom rekla cvetlice, »štore suhe«, samo štiri lončke imam zelenega, drugo se mi je vse posušilo. Ako nejsi celega »Immergrün« v lonček vsadila, brani ga pred snegom, da bo zame; take cvetlice so zame, ker ne rabijo mnogo sonca in nejsi občutljive. Ako prideš o Božiču Ti sem, kakor so mati načrt naredili, ako dobite dobre deklet, mi ga lahko v papirju prineseš eno koreniko. Zemlje in lončkov imam dovolj, saj mati vedo, in danes sem pa še ta druge spraznila od suhih štemlov.

Repica se lepo kisa, danes smo jo zopet jedli, zelo je okusna. Francka ni šla včeraj na trg, zato je šla po tri kamne, tako velike, kot je eden že bil, ko so mati tu bili. Mislim, da zdaj ima dovolj kamnov, ker voda je videti na vrhu, zdaj mislim tudi zato, ker je vetrno. Pušča še vedno, tako kot je, no, pa to repici, mislim, ne škodi. – Smejala se boš, ko imam tako veliko gospodinjstvo v rokah – če Ti bo mati pravila, pa kaj, v enem tednu se malo vidi.

Vprašaj me, ako citre kaj pojo; pošteno sem jih razdražila v nedeljo popoldan in še zvečer, a Ivan je pel »mornarja«, »luna sije« itd., a pri »mornarju« sem Tebe – no, Tvojega glasu – pogrešala. Kričala sva oba – ali pela, tudi danes bi jih v roke prijala, pa Tvoje pismo pišem.

Ivanu se je zelo dopadlo, ko si tako jezo stresla nad župnikom in knezom.

Bral je tudi, da greš po knjige Mohorjeve in mi rekel, da Ti moram, takoj ekspress pismo pisati, da ja Ti po knjige ne pojdeš, ampak pošlji deklo M., saj veš, da ne more župnika videti. Seveda siljena nejsi – ravnaj po svoji volji!

30. 11. Nadaljujem! Zelo lep dan je danes, mrzlo je, vendar mi je ljubši kot dež in tema. V roke me pošteno zebe, a ognjišča in peči nejmam kot Ti, da bi se ogrela. – Repico sem danes na vse zgodaj pogledala in po njej sem poznala, da je zunaj burja, ker je vsa voda izginila.

Danes bom sladko repico skuhala, ker se bojim, da mi ne spuhne, ne, pa mi ne bo, ker jo je že malo, a dobra je še vedno.

Z novicami sem pri kraju! Še to, kokoš ima »uši«, zato jo je danes Ivan z »Zaherlinom« napudral. Pitam jo dobro, da jo ob Božiču zakoljem, ako prideš Ti ali mati ali kdo drugi, bo jedel klobase – kolone ne bom pošiljala! Ali vidiš, da bom tudi jaz klala – ne samo pri Vas!

Končno sprejmite vsi najiskrenije pozdrave in poljube od Vaše

Ivanke in Ivana

Reka, 30. 11. 1897

Predraga Julija!

Včeraj zvečer prejela zaboj, napolnjen z raznovrstnimi darili! Vse se mi je zelo dopadlo in sama ne vem, katero hočem reč prvo pričeti opisavati in se za njo zahvaliti. Miklavž – to sta bila gotovo v Lazih dva za mé – prvi, kateri mi je prinesel copate – so bili gotovo mati; vidi se, da se je Miklavž za en trenotek v Reki ustavil, ker je tako dobro vedel, kaj mi je potreba.

Drugi – je bila gotovo Julija, veseli me, da si opomnila Miklavža, da mi napravi malo smeha.

Francka je bila pa najbolj vesela nove žagice, katero je že zelo pogrešala.

Radovedna sem, od kje ste dobili kolino; skoraj gotovo Vi niste še klali. Danes sem jo eno tretjino spekla, jutri, ko bo nedelja, drugo in tretjo tretjino, bo za večerjo in opoldan, zraven denem še malo solatice in bo cela pojedina. Imam še eno glavo zelja od doma.

Kuhala sem danes tudi sladko zelje, ravno za vse tri ga je bilo, vsakemu en malo iz peres, v kojem je bilo maslo in drugo zavito.

Kruha imam pa kar celo peko; Ivan je že danes račun naredil, da če ga bom sama jedla, ga bom imela do Božiča, on ga ne pokusi – naj ga ima še tako rad – da ga bom le jaz dlje imela, za Francko da ga moram pa kupiti, tako je odločil.

Surovo maslo sem danes zjutraj prêcej skuhala in naredila »masenka« za en teden, nisem prilila mleka, ampak kar navadnega kropa, ker mleka ni – je, ali drago kot žafran. Zraven pečenke mislim jutri štruklje skuhati, ker imam mazilo zanje, ostalo bomo pa sneli kot »puter«. – Štruklje in prato – kot v Lazih pri nekaterih.

O copatah naj še povem, da sem jih nesla naravnost v omaro, ker so se mi tako dopadli, istotako tudi »hudička – možička«, kot Nana, vem, da mati pravijo doma, da sem ta druga Nana. Copati niso bili dolgo v omari, izzul me je Ivan in pustiti sem morala, da mi da copato namesto čevljev. Vedno sem imela mrzle noge kot vedno, a sinoči sem bila pa pošteno ošabna nad vročimi nogami, ne vem, ali so mati všili en kos peči, ali kaj, vanje.

Ivan mi je bil skoraj »fovž« in jih je mislil on obuti – pa k sreči je njegova noga večja od moje in se bom tako sama v njih šopirila.

Kar se tiče obleke, sem poslala deklo, še predno si mi Ti pisala, za obleke k šivilji – rekla je, da jo naredi do nedelje, sinoči pa, ko sem Tvoje pismice dobila, jo pošljem takoj vdrugič, ako more obleko narediti do sobote opoldan, da bi jo Ti v nedeljo že imela. Prišla je ena, koja pri njej dela, z deklo nazaj in rekla, da ni mogoče pred ponedeljkom napraviti, da ko bi bila zahtevala takoj, bi bilo že napravljeno, ali tako je pa mislila, da mora biti za Božič.

To je res, da sem rekla, da se ne mudi preveč, takrat ko so bili mati tukaj – no, zdaj dobiš kmalu; zatoorej odloži še par dni za v Lj., saj je še čas. – Vreme pri nas lepo, poletno, gotovo tudi pri Vas ni napačno. V Kranjski gori (Gorenjsko) je 1,40–1,70 cm snega.

Radi fanta Ti pišem prihodnjič, kadar mi Ti sporočiš, kako si se odločila. – Ali mati so zdravi ali so se kaj prehladili v Reki? Kaj počno Toni?

Ako se jim je dopadlo v Reki materi, naj kmalu vse v red spravijo in naj pridejo sem do spomladi! Po prostoru je! Poljublja Te srčno

Tvoja Ivanka in Ivan

Reka, 2. 12. 1897

NB: Prosim Te: kupi mi $\frac{1}{4}$ štrene sive volne še, ker mi je primanjlo je.

Predraga Julija!

Popoldan je – zdaj ko sem Tvoj listek prejela. Res raznovrstno sem mislila, kaj bi utegnilo vzrok biti tako dolgemu molčanju; mislila sem, da znabiti se je pismo izgubilo, tudi Ivanu se je čudno zdelo, ko ni bilo odgovora od Tebe. Priganjal me je vedno, da naj vprašam, ako si pismo dobila in danes sem se res pripravila, da Ti napišem par vrstic, med tem pa ravno pismonoša pozvoni in dekla prinese Tvoje pismo – Kar zadene radi žime je tako: ako mati za Božiče sem pridejo, mi le kupi, čeprav dražje – drugače ne, bom pozneje jo tukaj kupila, ako misliš, da ni draga tukaj žima.

Ako me Ti ali kdo drugi obiše, bomo pa že kako naredili, da bo prav! – Torej le tedaj mi kupi žimo, ako mati sem pridejo!

Vreme je bilo pri nas poletno, včeraj je prav vroče sonce pripekalo, ponoči se je pooblačilo in pričelo dežiti, vendar danes popoldan je že zopet vedro.

Ker je bilo včeraj tako lepo vreme, sem namočila obleko za prati, vendar ker se je ponoči vreme skvarilo, bo kaj slabo za sušiti. Prale nisvi, od kar so mati tukaj bili, torej je bilo že čas!

Danes sem tudi deklo poslala k šivilji, kdaj da Ti obleko napravi, rekla, je da v nedeljo bo vse gotovo, naredila bi bila že vse, da ji nisem rekla, da se nič ne mudi.

Cvetlice, koje si mi Ti po materi poslala, so še zdaj pri življenju.

Ne vem, ali sem Ti že povedala ali ne, da sem kupila 2 žaklja krompirja, to je 100 kg. Kg po 3. Zdaj je poln zaboj, kojega so mati mi naredili. Včeraj, ko sem šla k maši, sem šla tudi na trg pogledat za kostanj, ali zelo je drag; tako debel, kot so ga mati kupili, je po 20–21 kr. Jaz imam mojega še vsega, ker ga hranim, ni ga dosti, zato naj bo za kako posebnost. Odkar so šli mati, ga nisem še kuhala.

Vino tudi stoji lepo zapečateno v kraju, ga nič ne poskušava, kako moč ima v sebi. Zato do danes nisem iz lastnega prepričanja vedela, je li dobro ali ne, zdaj vem, vsaj iz Tvojega pisma. Ravno zdaj je Ivan tudi deklo za celo leto okordal, zadovoljna je tu ostati ravno za to plačilo, kot je zdaj imela za leto: $3,80 \times 12 = 45,60$.

Zdaj v kratkem dobi Ivan enega asistenta z Dunaja. Polno imam dela kot Harrichovka in zdaj me pa še Ivan straši, da se bom mogla še več učiti. – Citre zdaj vsak večer v roke primem, strune mi ne pokajo, ker imam precej nizko glašene in gotovo bo pri Tebi vzrok – previsoko glašenje strun.

Veseli me, da se me je Miklavž spomnil, to še tembolj, ker se me je kar na dveh krajih, doma in tukaj. Povem naj Ti, da mi je prinesel tukaj: rožičev, lešnikov in dateljnov, hranim, da Ti dam pokusiti, kadar sem prideš – samo če bo šlo tako naprej – vedi, da vsak večer, predno v postelj zlezem, grem po en rožič ali datelj in tako se število vedno krči, in če enega vzamem, potem moram še drugega – ja, včasih celo tretjega. – Gotovo veš iz lastne skušnje iz otročjih let, kako si hodila krušiti darila Miklavževa.

Ivan je prinesel pa dvoje knjig – da so zdaj mati tu, gotovo bi morala trikrat čaj skuhati in zjutraj bi ju dobila še pokonci – tako zanimivi knjigi sti. Razlaga meni večkrat, pa nič ni kaj zadovoljen z mojo pridnostjo – ker če sem prej še tako dobro razpoložena, začnem pri učenju ali razlaganju zehati, nazadnje spati. Obupal je že nad menoj.

Prosim Te edino, da mi kupiš v Ljubljani 1 koc ali pa kovter, da bom imela za fanta; ni potreba kaj dobrega, da bo le debelo.

Jaz in Ivan ne prideva za Božič domov, ostaneva v Reki!

Radi fanta mi ni treba domov hoditi, saj si ga Ti in mati dovolj opisala; da ni velik, to je ravno prav in jetike upam tudi nejma. Ako jo pa ima, ga tako ne more Ivan v enem dnevu popolnoma pregledati, zato radi mojega »fanta« ni treba načrtov predelavati.

Meni pa ako se zljubi domov priti, pridem lahko vsak dan, četudi ni praznik, ker radi dobrih potic in pijače ne hodim domov, kakor veš! Radi maše velike tudi ne!

Ti imaš pa dovolj časa v praznikih, posebno ako dobiš dovoljenje od matere, da lahko dlje časa tu ostaneš in desetak imaš v rokah!

Prihodnjič mi natanko piši, kako si sklenila. – Kako fantu piši, o tem Ti prihodnjič pišem, ko dobim od Tebe natančno pismo! – Micica mi je tudi pisala, da ostane čez Božič v Trnovem in me vabi na sv. Štefana tja, tako tudi nune!

Ker moram radi pošte končati, zato sprejmi srčne pozdrave za sebe in za vse, posebno Tebe mnogokrat poljublja

Tvoja Ivanka in Ivan

Zraven koca (kovtra) Te prosim, da bi mi tudi kupila blago za modroc, koliko se za eno posteljo s polštram rabi, bodo mati vedeli; blago pa vem, da je ceneje v Ljublj. kot v R. Žimo ste doma bolj natanko pregledale in primerjale z drugo, da je ceneje v Reki – ali ne? –

Predraga!

Znabiti boš čakala obleke, kakor sem Ti zadnjič pisala – vedi, da sem deklo zopet poslala k šivilji, a zopet je za dva dni »termin« podaljšala – šivilja je šivilja – na deželi ali v mestu. Da si potolažena, vedi, da moja obleka še vedno v omari leži. Kakor hitro bo narejena, jo dobiš! Namreč, obleko.

Ako še nisi šla v Ljubljano, tedaj ti naznanjam, da je ravno danes Viktor pisal, da bo treba Srečkota cele Božične počitnice dobro učiti, ker je slab v šoli; ne trudi se tedaj zaradi Srečkota za zdaj. Torej veš, da radi Srečkota ni treba k Boršnici hoditi!!

Od Jankota sem tudi danes precej dolgo pismo prejela in eno veliko fotografijo, dolžna sem mu kar na tri njegova pisma odgovor; že kdaj sem rekla, da mu pišem, ali še zdaj sama dobra volja. Vreme je pri nas kot takrat, ko je bila mati tu – dobro, da le dežja in velike burje ni.

Kaj novega doma? Povem naj Ti še to, da so zdravi vsi, kar upam tudi od vsih Vas. Janko piše, da imajo nad pol metra v Velikovcu. Čudno se mi zdi, ko pri nas ga ni.

Ali pri vas ga še imate, viditi je zelo oblačno proti Lazam, gotovo deži ali sneži.

Ker posebnosti druge nimam, naj končam s pristrčnimi pozdravi od naju na vse, posebno Te gorko poljublja

Tvoja Ivanka.

Reka, 14. 12. 1897

Predraga!

Znabiti boš čakala obleke, kakor sem Ti zadnjič pisala – vedi, da sem deklo zopet poslala k šivilji, a zopet je za dva dni »termin« podaljšala – šivilja je šivilja – na deželi ali v mestu. Da si potolažena, vedi, da moja obleka še vedno v omari leži. Kakor hitro bo narejena, jo dobiš! Namreč, obleko.

Ako še nisi šla v Ljubljano, tedaj ti naznanjam, da je ravno danes Viktor pisal, da bo treba Srečkota cele Božične počitnice dobro učiti, ker je slab v šoli; ne trudi se tedaj zaradi Srečkota za zdaj . Torej veš, da radi Srečkota ni treba k Boršnici hoditi!!

Od Jankota sem tudi danes precej dolgo pismo prejela in eno veliko fotografijo, dolžna sem mu kar na tri njegova pisma odgovor; že kdaj sem rekla, da mu pišem, ali še zdaj sama dobra volja. Vreme je pri nas kot takrat, ko je bila mati tu – dobro, da le dežja in velike burje ni.

Kaj novega doma? Povem naj Ti še to, da so zdravi vsi, kar upam tudi od vsih Vas. Janko piše, da imajo nad pol metra v Velikovcu. Čudno se mi zdi, ko pri nas ga ni.

Ali pri vas ga še imate, viditi je zelo oblačno proti Lazam, gotovo deži ali sneži.

Ker posebnosti druge nimam, naj končam s prisrčnimi pozdravi od naju na vse, posebno Te gorko poljublja

Tvoja Ivanka.

Reka, 14. 12. 1897

Predraga Julija!

»Kolina« je že tu, katero si po pošti poslala, a Tebe po železnici še ni! – Si mi namreč vzadnjič pisala, da prideš, kadar zakoljete – kaj, to mi nisi seveda rekla. Oprosti, da ti šele drugi dan po prejemu odgovarjam in se ob tej priliki zahvalim za mnogoštevilne poslanske reči!

Ivan je koj v copate skočil, kakor hitro jih je zagledal – prav dobro so mu umerjene, le žal mu je bilo, ko sem povedala, da samo podplati veljajo 20 kr. Rekel je, zakaj se toliko vrh vsega zanj oškodavati. Ne pozabi se materi za vse zahvaliti! Ali si prejela Wiener Mode? Danes Ti zopet eno številko pošiljam, koja je danes za Te prišla.

Vreme pri nas je bilo zdaj tri dni prav slabo in deževno, danes je pa zopet krasno, prav pomladansko jutro brez mraza in sape, tičice pojo kot pri Vas poleti – spomladi. Danes je šla Francka po mleko k Boletu in je prišla notri tudi Kržičeva Nanca, katera pa ni naše F. poznala. Ne vem, ali služi tukaj, ali je prišla le tako sem v Reko pogledat.

Tukaj imaš Ti en Tvoj »servet« – ne vem, ali si imela tri seboj, ali sem jaz mojega dala Tebi. Tukaj pri meni je, da ne boš iskala ga doma. Kadar prideš Ti ali kdo drugi, dobi vse, kar je – saj veš, da lepo skupaj vse koj spravim! Z Dunaja je dobil Ivan že orodje, sedaj ne bo treba več skrbi imeti; včeraj in danes prav pridno delata, ker imata dvoje ozobje za danes končati. Prišla je koj neka gospa po prejemu orodja, da se ji dvoje napravi. Vidila bom, kako bo prišlo iz ta nove »fabrike«. Ko je razkladal Ivan različne klešče in drugo, je prvo, kar je rekel – zdaj, da bi mati tu bili, ma bi se jim vse to dopadlo. Jaz sem pa koj sklenila, da kadar bom znala jaz toliko, kot je potreba, napravim materi nove zobe! – Da ni preblizu Svečnica, bi jim lahko že za god to napravila – tako pa ne bo šlo! Saj dobra volja tudi nekaj velja!! –

G. Vessel nama je poslal 6 fotografij vrednosti 8 fl: 1) mesto Črnomelj, 2) hišo, kjer on stanuje, 3) materin grob, katerega si Ti na pokopališu vidila, 4) njega kot lemenatar, 5) v turškem fesu njega, 6) njega navadnega.

Pismo dolgo 8 strani, saj bi Ti ga poslala, pa od karamavzarjev je največ, brala ga boš ob priliki. Na spomlad naju v Reki obiše, vse natančno pot popiše, vozil se bo na Vrbovsko – pot Ti je znana. Rad bi dobil tu koje mesto, ker morski mrčes rad je. Ako hočeš Ti ali mati k njemu za kuharico, sedaj lahko bomo skupaj, če pride v Reko. Oprosti, to sem le tako napisala za kratek čas – Tebi in ne materi ni potreba na to misliti. Hvala Bogu. Nani je pa lahko žal, da ga je takrat popustila, ona bi si bila lahko premoženje napravila in nas obdarovala, ne kot teta, ampak kot mati. Pisano je, da boš komaj brala, pišem namreč stoje, ke nimam ravno nikjer pripravnega prostora, sedaj ko to pišem.

Ali Pepa je nazaj prišla? Lahko Marjeta tudi terno dobi – ne bo ji dosti odlegla, ako bo prêcej potico spekla in Tone pit šel. – Kruh ste pa spekli kot za pogačo – no, pa znabiti ste jo res, ker je iz take fine moke! Ali kaj pridno zvečer citraš? Posebnosti ne vem, bodi pozdravljena in poljubljena, kakor tudi ostali, od

Tvoje Ivanke in Ivana

Reka, 2. 1. 1898

Predraga Julija!

Prejela sem Tvoje pismo, veseli me, da si srečno domov prišla, še bolj me pa veseli, da si doma vse zdrave dobila. Zelo bi mi bilo žal, da bi mater še trgalo, posebno, ker bi bila lahko zdravil iz Reke za materino trganje prinesla, da so pa zdravi, je še boljše! Kako materi jopica stoji? Ali jim je prav, so zadovoljni?

Veseli me, da hvalijo v samostanu Micico; mislim, da ona je tudi popolnoma zadovoljna. Kaj pa gosli, je dobila za Božič?

Moram ti povedati, da še zdaj ni prišel Tvoj časopis – vem, da ga že težko pričakuješ. Bodi prepričana, da Ti ga koj pošljem, ko pride. Pišeš mi, koliko novoletnih voščil – ali daril ste prejeli – skoraj sem radovedna, kaj bo tako lepega za očeta.

Naj Ti povem novice, katere vem. Od Francke sem zvedila, da je borovniškega župnika mrtvoud zadel na jezik, da ne more govoriti. To ji je namreč brat pisal. Tudi mi je povedala, da so mati še živi v Ameriki, da je prišel zdaj eden iz Amerike, kateri je z materjo njeno skupaj bil. Druga novica, katero znabiti že veš, je, da je mati Vašega župnika umrla; sedem sinov je, fajmošter je drugi, ostali so vsi mlajši – Tretja novica je, da je bilo 500 kosov obleke razdeljeno med otroke, obdarovala jih je svetla kneginja in sama razdelila.

Povem naj Ti tudi to, da od novega leta ni več prostega Reisegepäck (potna prtljaga), torej zdaj se mora človek obložiti kolikor mogoče sam, ker je treba od vsake kile plačati. Jaz mislim, da je skoraj bolj poceni po pošti pošiljati, kot Reisegepäck imeti. Veliko je vožnja cenejša od novega leta sem, to pa le za tistega, ki nima prtljage. Najbolj natanko boš izvedila od Harricha, kako je zdaj in lahko potem še meni kaj pojasniš!

Kakor sem govorila radi slik s Teboj, mi le kupi dve za Arbeitszimmer, pa ni potreba svetnikov, ampak kaj drugega takega – namreč, če dobiš. Odpošlje naj se pa kar naravnost sem, tako naroči, kjer kupiš.

Včeraj mi je tudi Rovšek dolgo pismo pisal, zelo se ima dobro, kakor iz pisma njegovega razvidim.

Vreme pri nas je prav dolgočasno, ne vem, ali bo pričelo dežiti ali kaj? Kakšno vreme pa je pri Vas? Gotovo ravno tako kislo kot pri nas.

Včeraj so prišli zopet 4 veliki parobrodi, napolnjeni z vinom, na Reko.

Ivana zelo veseli, da so Tvoja usta popolnoma zdrava, zato pa on še vedno trpi nad njegovim »turom«. Nocojšno noč ni prav nič spal od bolečin, ni samo eden, ampak več, in to ga tako boli, ker se zbira. Hotel je že prerezati, pa mu nisem pustila, bolje je, da se zbere vse skupaj, čeprav boli.

Kaj pa Ti, kaj delaš, in mati? Upam, da se imate dobro, ko ste vsi zdravi – vsaj tako jaz želim. Včeraj je bil praznik – a k maši vendar nisem šla, kakor veš, me Ivan ne pusti samo, da bi pa on šel z mano, ni imel dopoldan nič časa, popoldan je šel pa kar v postelj. Nisem vedela, kaj početi popoldan, tako sem malo molila in mnogo citrala, zvečer do 8. ure vedno – no, pa me je tudi Ivan pohvalil –.

Ali Ti si kaj pridno citrala? Ali »mandolat« se je mater dopadla? Sama ne vem, kaj naj bi Ti še pisala in povedala. Ko bom pismo zapečatila, se bom pa še za eno pismo napisat spomnila.

»Frajle« na oknu in mati med njimi kot vsak dan tudi danes.

Vabila Vas ne bom nobenega sem v Reko, ker koliko kratov sem že to storila, ne vem števila, lahko Vam je že vsim moje vabilo nadležno. Kako me pa veseli, če kdo pride od mojih, lahko vsak sam razvidi iz mojega obnašanja. Res, da je skromna postrežba, ali vsak naj veruje, da kar je v moji moči! Naj pridejo

mati, Ti, ali kdo drugi, vsak dobrodošel! Pridi, kadar Ti je ljubo! Končno srčne pozdrave za vse, posebno Tebe poljublja

Tvoja Ivanka

Reka, 7. 1. 1898

Predraga Julija!

Ivan je srečno prišel v Reko in naju z deklo dobil zdrave. Vesela sem bila, da je prišel ob določenem času domov, seveda nič manj kot jaz bila je vesela tudi Francka!

Celo jutro in že v nedeljo je zdihovala, da bi le gospod domov prišli, ker – kako bom jaz ljudem odgovarjala. Res, imela je srečo, v nedeljo se je samo eni osebi odpovedala – namreč, da ga ni doma, v ponedeljek pa do 10. ure ni bilo nobenega, šele po deseti uri so ljudje prišli – ravno prav, imel je pa cel dan dovolj dela. Kako je bila Francka vesela, si ne moreš misliti, kakor je prej zdihovala, da bi le domov prišel, tako je potem, ko je prišel, vedno ponavljala – oh, da so le gospod doma.

Znabiti se boš Ti in mati temu smejala, a vedi, da je za Francko težavno, ako se z eno osebo mora pogovarjati. Zakaj vendar, boš rekla? Pomisli, da jezika ne ume nič, še slovensko slabo govori in kadar hoče najbolj hitro spregovoriti, nejma besede, to je hudo zanjo in za naju. Pa kaj se hoče! –

Posebnega v Reki ni, vreme lepo in mrzlo, vendar danes se mi zdi kar za eno suknjo toplejše, pa ne samo meni, ampak tudi Ivanu in dekli.

Povem naj Ti, da perje od moje kuretine sem tudi že pospravila, en večer do 10. ure smo ga vsi trije cufali – no, Ivan nama je samo perje nabiral, tako kot včasih doma Pepi in Mici; ne misli da je za eno blazinico, pač pa ga je za enkrat šnofat (nosljat).

Svečnica je čedalje bliže. Kako bo s tem, pridem jaz v Laze ali ne – to še danes ne vem, čeravno je še malo dni do tega.

Saj sem Ti vzadnjič pravila, kako zna Ivan lepo obljubavati, dokler ni čas za kam iti, potem pa je popolnoma gluha – malo diši po moji materi! Res je, da sama Francka ima preveč za opraviti, posebno, ker ne zna vsega, kakor veš. Zunaj še nisem bila, kar si Ti iz Reke, saj tudi nimam časa. Zvečer bi lahko šla, pa se mi bolj pametno zdi, če doma kaj delam, bodisi naj že citram, berem ali kaj od ročnih del delam, ker od tega imam kaj, če grem ven, pa nič.

Ivan mi je povedal, da greš v kratkem v Ljublj., prosim te tedaj, da vprašaš za žimo, ker bi vendar rada enkrat imela vsaj postelj v redu, kolikor mogoče seveda!

Ako mi žimo kupiš, naj jo kar sem iz Lj. pošlje – ako je ceneje kot tu; če nimaš denarja za založiti, naj kar

per Nachnahme, istotako radi podob si malo oglej ali kupi – kakor boš vidila – glavno pa je, če boš čas imela – drugače ni potreba! – Upam, da doma ste vsi zdravi in da imate lepo vreme kot pri nas!

Cvetlice, koje si mi poslala, so še prav lepo sveže – soldaček in trobentico pa sem posadila v lonček in mi predstavljata vrt pred štaljo – kako je lepo spomladi. Reka je nič proti lepoti spomladanski v Lazih. Ako bo le mogoče, pridem v Laze! Bodite mi vsi pozdravljeni in poljubljani od Vaše

Ivanke

22. 1. 1898

NB: Zakaj vendar ne odpišeš Jankotu? Le odpiši mu in ne huduj se nad njim – znabiti bosta še intimno prijatla.

Predraga moja Julija!

Človek obrača, Bog obrne!

Tako se je zdaj tudi z menoj zgodilo. Načrti, koje sem bila zdaj zadnje dni naredila, so se mi čisto predrugačili. – Dva dni je, da je Ivanov asistent obolel; dela je bilo kar za tri osebe v delu. Mislil je Ivan, da se mu koj njegov asistent pozdravi, ali iz enega dne nastali so trije in Bog zna še koliko.

Včeraj je res prilezel pogledati, a ni še za nobeno delo in ne vem, kdaj bo, ker taki se nič ne priženejo. Dela za tri osebe, katere bi imele že gotove pred par dnevi biti, odposlal je Ivan na Dunaj včeraj zopet eno novo – zopet poslal na Dunaj.

Sam je sinoči do 10 ½ delal in zjutraj ob 7. uri zopet pri delu tičal, nazadnje mu je še dleto spodletelo in se je v prst urezal. Res, da rana ni nevarna, vendar sem mu rekla, da se nima čisto nič več lotiti kaj sam delati – ker potem ne bo mogel še plombirati. Vendar dokler ni ene čeljusti zgotovil, ga nisem mogla odgnati – roko sem mu mogla z ruto zavezati, ker mu je vedno kri iz prsta silila. – To delo ni za enega, koji hoče lepe snažne roke imeti – je bolj umazano. No, pa saj se boš lahko sama prepričala!

Kake skrbi in sitnosti so z odpošiljanjem na Dunaj, Ti ne bom opisovala – malo so mati vidili in se znabiti še spominjajo. Skrb je, kdaj z Dunaja pride, skrb, ali bo prav ali ne in se bo moglo drugič poslati na Dunaj. – V nedeljo in ponedeljek pričakujemo dela z Dunaja – medtem bo pa treba ljudi tolažiti z različnimi besedami, eni se bodo dali, drugi zopet ne. Ivan je prêcej na dva kraja na Dunaj pisal po novega asistenta – ako ga bo le mogoče dobiti – ker tako je res težavno!

Meni je zelo žal, da ne morem vsaj za en ali dva dni domov – ker ne moreš si misliti, kako sem se veselila, posebno, ko sem vidila, da je tudi Ivan pri volji, da grem v Laze in me bi še domov odpremil. Poskrbel je celo za mojo obleko, za vse, no! – Nazadnje, ako bila bi sila, seveda bi kar v »štihu« vse pustila, ali tako vendar ne gre. Francka ima ob takih prilikah več dela, zdaj na pošto, zdaj zopet kam drugam, in tako

moram moje veselje na stran djati in bolj trezno misliti. Pozabiti moram, da bi se napila dobrega mleka, potem ko boste klali, najela godle, itd.

Kolikokrat se spomnim matere, ko so se toliko časa kam odpravljali in nazadnje vendar doma ostali. Nisem razumela, kaj se pravi skrbi – in gotovo tudi Ti zdaj tega ne umeš – pač pa bodo mati dobro razumeli, kaj se to pravi. Mati so vedno djali, da so bolni, če kam gredo – seveda od skrbi! Jaz zdrava kot riba, ali skrbi in pa ljudi se moremo držati, ako nas doma ne dobi, gre drugam! Jaz bi bila že domov prišla, da ni ta »griža« od asistenta zbolela. Vse sem imela lepo v redu, zdaj je zopet vse iz tira. Mislila sem, da obiščem Micico v Trnovem spotoma, popoldan da bom pa že v Lazih – doma! Ivan mi je že danes rekel, da se boji nedelje in Svečnice, ako tu ostanem, ker gotovo se bom kaj zvečer jokala – rekel je, da kljub delu naj le grem domov, samo da ne bom žalostna – vendar ker vidim, da bi bilo grdo ga samega v skrbeh in delu pustiti, ostanem na Reki. – Žal mi je, da si se trudila dvakrat me vabiti in nazadnje še celo mati – ko vem, kako nerodno jim je pisanje!

Veruj mi, draga Julija, da nič več nočem odločevati dneva, kdaj pridem domov – ker vidim, da se vedno kaj preobrne. Kadar bo mogoče, se odpravim in pridem, naj bo petek ali svetek, saj pozimi imate malo bolj čas se me ogibati, nazadnje moram pa tudi povedati, da nisem razvajena v nobeni reči in se me ni treba bati!! –

Spomnim se ravno zdaj, da mi je Ivan pravil, da prideš Ti ali mati sem za par mesecev, tedaj se pa v Reki kaj pogovorimo, če ne bo drugače. – Zavidam tebe, ko si tako na prostem – tolažim se jaz, da bom znabiti tudi kdaj kmalu ali ne – od sreče odvisno!!!

[brez datacije; januar 1898]

Predraga Julija!

Ravno sem mislila materi voščilo odposlati, ko mi prinese pismonoša pismo od Tebe; da si marko prihranim, še Tebi par vrstic v odgovor današnjemu listu!

Prisrčna hvala za novice, zanimale so me zelo! Čudne stvari se gode! Torej teta Borštnik zopet v Lazih – po denar. Kje dobi ostalih 20 tisoč, ako hoče imeti le 12 tisoč. – Ali bi ne bilo bolje ji svetovati, naj si sposodi v hranilnici, ko je vendar manj obresti. Škoda, da nejsi bolj natanko vse opisala! Vendar hvaležna sem Ti za to, ker v pismu res se ne more tako obširno kot ustmeno. Janko mi je pisal, da ima velik križ z očetovo nagajivostjo in sitnostjo, a da je revež vsled starosti na umu bolan, o tem mi ni omenil – znabiti mu ni to znano! Revež, star je že – smili se mi on in ta drugi okoli njega.

Včeraj nedelja, lepo, krasno vreme, a danes vse drugačno, oblačno in tema. Pust bo kmalu, ker obilno »maškor« po mestu hodi.

Povem naj Ti, da se nisem zastonj bala Ivana samega doma pustiti. Vse res, dela, katera so včeraj prišla,

so slabo narejena in so se morala nazaj na Dunaj poslati. Pa kaj Ti bom sitnosti Iv. in moje razkladala, dobro, da sem v Reki ostala; vrh teh sitnosti sem pa še od sobote zvečer tako prehlajena, da ne morem nič. Današnjo noč sem zelo slabo spala, glava me je bolela od močnega nahoda, kar voda mi leti iz nosa in oči – prav ta hudi nahod imam. Tudi Francka ima nahod, a je moj hujši – njo bolj za grlo drži, da kašlje, a jaz kiham, da se mi je vsa glava že stresla. Včeraj je bilo tako lepo vreme, sem namočila obleko, a danes bo pa zelo slabo za mojo »žehto«.

Micica mi je tudi pisala po nemško kakor Tebi.

Kako kaj Turkinja, je kaj zelo zadovoljna z novim stanom?

Koliko dekel imate zdaj, ko ni Pepe?

Cvetlice, kateri si mi po Ivanu poslala, so še vedno žive, soldatek in trobentica se pa v lončku prav lepo razvijata.

Zelo žal mi je, da nisem doma, ko imate tako lepo vreme – posebno, ko me že dolgo ni bilo – pa kaj hočem, znabiti, kadar bo zopet vse v redu! Pa veruj mi, da lakši Ti in mati dom puščati kot jaz, ker vedno ena dobra doma ostane, a jaz sem sama, potem nima še kdo kuhati žgančkov! Francki tudi ne morem vse naložiti, ker je še otrok v tem obziru! Da se imate izvrstno na materin god, želim in Te iskreno poljubljava

Tvoja Ivanka in Ivan

Reka, 31. 1. 1898⁵

5. Pripeto je še Ivanovo pismo, da je odpustil asistenta.

Reka 2/4. 98

9

Predraga Julija!

Ravnokar sem prejela tvoje pismo o — tisočakah! Kam smo prišli! — Res, ne morem ti dolgo pisati, ti kat to, da bi se dalo o tem mnogo povedati kar se pisati ne sme — ne more.

Ti mič ne poveš na kaj, da ste se intabulirali, ali na senojet, hišo ali kaj? —

Ce na mič, potem se piše ali, da ste denar podarili, ali pa v smeti vrgli. Ena ali drugo kakor je dotična oseba: pona in podpora potrebna, ali pa neopametna in zapravljiva.

Tudi če ste se intabulirali, ne vem na kako pisake obresti, nij vredno vse to kolikor bi ti več dobili kot v hranilnici — tega, da bi Pamona še enkrat to prerokla

Predraga Julija!

Ravnokar sem prejela Tvoje pismo o – tisočakah! Kam smo prišli! – Res, ne morem ti drugega pisati kot to, da bi se dalo o tem mnogo povedati, kar se pisati ne sme – ne more.

Ti nič ne poveš, na kaj da ste se intabulirali, ali na senožet, hišo ali kaj?

Če na nič, potem se piše, ali da ste denar podarili, ali pa v smeti vrgli. Eno ali drugo, kakor je dotična oseba revna in podpore potrebna, ali pa nespametna in zapravljiva.

Tudi če ste se intabulirali, ne vem na kako visoke obresti, ni vredno vse to, kolikor bi tu več dobili kot v hranilnici – tega, da bi Vam ona še enkrat to prerekla, kar Vam je že radi izposojenega denarja. Kaj pa posojilnica? Saj tamo bi vendar dobila za manjše obresti denar! Ker ne vem bolj natančnega, kako je vsa stvar, zato bolje, da molčim!

Res škoda, da nisem vse v »štihu« pustila in v Laze prišla, ako bi se res dalo kaj ustaviti, vendar – ne verjamem: voda dere svojo pot in ves moj trud bi bil zaman, morebiti bi bilo še slabše, ker bi potem meni navkljub dal namesto 4.000 – 8.000 – nji!

Lahko si izbirajo obleko, jed in luč, ona in dekle. Tudi klobuk se za 4.000 precej dober v Lj. dobi; vendar s klobukom se ne kupi – »veljave«! – Ali mati že trže? Čudno bi bilo, če bi jo ne!

Ko sem Ti zadnje pismo pisala, me je Ivan priganjal, naj Te povabim zopet v Reko, a nisem ga hotela ubogati. Rekla sem mu, da sem to že tolikokrat storila, da Te moram že s tem glušiti in res bolje, da nejem tega storila, ker kaj bi mati sama sedaj počela.

Gotovo sem že desetkrat Tvoje pismo prečitala, istotako tudi Ivan, ker ne moreva tega verjeti, kar pišeš o tisočakah, in vendar je resnica. Moj Bog, kako imajo ljudje srečo, brez da bi hranili in delali, se jim dobro godi!

Ivan ne reče nič drugega kot to: sem že zadosti govoril. Tudi Ti obdrži to pismo za sebe!!

Priloženo Ti vračam pismo od g. Mlaker; vsak ima svoje križe in težave, s tem se tolažimo!

Vreme imamo zopet lepo, a kljub lepemu vremenu moj nahod ne poneha – zelo me muči; Ivan me vedno sili, naj v postelji ostanem, da se prej pozdravim, ko je vsaj gorko – pa v postelji ostati, tega jaz ne morem, čeravno bi rada zopet prosta nahoda bila. – Danes, ko je materin god, sem žgančke z ocvirki zabelila – pa povem Ti, da pri tej ocvirkovi zabeli se ne more tako hraniti kot pri čisti – to sem opazila že prej in danes Ti ravno to pišem, da napolnim list.

Tudi jaz bi rada že z materjo in s Teboj govorila – pa ne vem, kdaj mi bo mogoče (!), ker vedno kaj vmes pride, da mi pot zapreči.

Čudnega nič, da Stric nori, pravi Ivan – to je starost, nič novega. – Kakor veš, trpi precej časa, predno se jaz domislim vseh stvari in napišem pismo. Tako se je tudi zgodilo, da me je zdaj med pisanjem iznenadila pošta s pošiljateljico iz Laz! Zraven juhe prišla mi je danes tudi v del 1 cela klobasa.

Povezala sem tudi jaz in Ivan mater; navrh vsega sva pa še kupico vina izpraznila na njih zdravje. Prisrčna hvala za vse poslano; plešem okoli spletenice kot maček krog vrele kaše!

Bodite pozdravljeni in poljubljeni od

Vaše Ivanke

Reka, 2. 2. 1898

Predraga Julija!

Prejela sem danes list od Tebe, na katerega Ti takoj odgovarjam, da ako bo mogoče, Te dobi, še predno greš v Ljubljano!

Imela bi rada, da mi kupiš pri Pakiču eno »ornico« za žehtat, katera naj bi tako visoka bila in široka, kot je ta, ki so mi jo mati kupili, le da bi imela luknjo za vodo odcejat. Ker vem, da si Ti in mati pozabila, kako je visoka in široka, naj Ti mero povem: visoka 50 cm in na vrhu široka 50 cm, ta velikost je ravno pripravna; ker vem, da z nogami jo ne boš dobila, zato rej mi kupi tudi taki križ, na kojega se ornica postavi. Seveda kupi mi ornico le tedaj, ako mi kupiš žimo, ker bo lahko žimo kar v ornico vložil in sem odposlal.

Kar se tiče podob, ako dobiš par ne preveč dragih, kupi, drugače si samo ogledaj; tudi radi luči si ogledaj, ako si v steklarni ravno, a kupiti mi jo ni treba, ker zima je še daleč, ko bo treba luč rabiti zopet.

Ker pa vem, draga Julija, koliko opravila se ima, kadar se v Ljublj. gre, posebno ako se ima po bolnicah bolnike – zato ne delaj si skrbi z mojimi rečmi, ako dobiš dobro, drugače tudi naj ostane za drugikrat! Jaz hvala Bogu zdrava, istotako tudi Ivan, le Ivana muči grozna ozeblina na rokah. Roke ima kot hlebce, povsod je pripravljeno za ven teči, boli ga zelo. Suh mraz pri nas, a kadar sonce prigrjeje kot poleti, seveda v stanovanju mraz kot v ledenici, gorko na prostem! Še en mesec nas bo v stanovanju zeblo, potem bomo pa popolnoma rešeni do zime! Včeraj nedelja, vstali vsi trije že ob 4½, se oblekli in šli na Trsat k maši, katera je bila ob 6. uri zjutraj; bilo je krasno, kot kadar se gre po lepi poti v Planino. Ko smo domov ob 7¼ prišli, smo zajutrkovali, potem pa pospravljali, Ivan je imel tudi en zob za izdreti reškemu proštu.

Po obedu malo citrali in brali in tako se je noč pridrsala.

Vabil na veselico nama ne primanjkuje, le iti nima kdo, da si Ti tukaj, potem bi izlezla iz brloga, a tako spim jaz in Ivan z menoj. Sinoči sva bila povabljeni na »ofcirski« bal, a tudi tega sva izpustila kot druge.

Gledališča – predstav nimamo nič, no, saj je dovolj veselic. Maškor vse polno, v nedeljo pa ni za izpod strehe iti, tako letajo maškore po mesti.

Vabiš me na kokošjo kolino – ne hranite jo predolgo – res, da bi se mi prilegla, pa privoščim jo materi bolj kot sami sebi, zatorej kar nož v roke! Mlakarci sem tudi že odpisala. Dolgujem tudi Micici, kateri bom danes ali jutri odpisala.

Dela imam vsaki dan več in kar nič si ne morem pritriti, če bolj delam, več dela imam še za izgotoviti.

V soboto smo prale in danes gladimo. Da imate na Kranjskem sneg, sem vedela, ker so še hribi okoli Reke vse zameteni. Veselim se, da se moje sanje niso hujše izpolnile, kot so se, namreč: kazal je moj stari strgani »sanjavec« bolezen. Hvaležna sem Ti za novice, saj veš, kako me veseli kaj od doma izvedeti!

Sprejmite pozdrav in poljub od

Vaše Ivanke

Reka, 14. 2. 1898

Predraga Julija!

Danes prejela Tvoje pismo!

Čudim se, da nisi v nedeljo pisma od mene prejela, ko sem ga že v soboto oddala – pa ne v »škrinjico«, ampak F. ga je nesla na pošto.

Da je resnica, boš razvidela iz pečata!

Ker mi v današnjemu pismu pišeš, da boš kot jutri v Ljubljani, Ti pišem »poste restante« v Lj. – Kar se tiče žime – kupi jo, ako vidiš, da je boljša kot v Reki; ker ako si že človek kaj kupi, naj si dobro, da ni samo za eno leto, posebno ako je dotična reč precej draga. – Cena tedaj srednja!!

2) Kupi mi pa gotovo eno ornico ker sem jo zelo potrebna; visoka $\frac{1}{2}$ m, široka naj bo na vrhu $\frac{1}{2}$ m. Najbolj bi mi ta visočina in širjava ugajala, vendar če je ne moreš ravno take dobiti, pa tem meram primerno! Les izberi dober, če je mogoče železne obroče, ker je bolj trdno!

3) Platna za čez »kosen«, dolžina 1,45 m širokost 75 cm. Barve naj bo črne ali koje druge lepe! – Pazi posebno, da ni kos, od katerega bo odrezal, »pošev rezan« ker potem bi Tebi ravno tako odrezal in bi jaz morala na obeh koncih stran rezati in bi mi bilo potem lahko prekratko!

4) 1 kg voska za pode biksati. Dobiš ga pri svečarju »Dolencu«.

5) 5 ½ m žnore za obleko, kot Ti vzorček pošiljam. Vse to naj pošlje oni, kjer boš ornico kupila, sem v Reko, in mu daj priložen listek, da ne bo treba Tebi narekovati naslova.

Na listku je že napisano, da naj sem naznani, kdaj bo odposlal, da bo vedel Ivan tukaj na železnici reklamirati, ker drugače mora predolgo čakati na ogrsko počasnost. Tako npr. še zdaj ni podob in ne vem kdaj pridejo; ne morem Ti o njih še nič pisati!

Kar Ti plačaš, mi račun takoj pošlji, da Ti denar povrnem!

Ako Ti ne bi čas dopuščal, si seveda ne ubijaj glavo z mojimi rečmi!

Poljublja te

Ivanka

Reka, 22. 2. 1898

Predraga Julija!

Včeraj prejela Tvoje pismice, nad katerim sem se zelo razveselila, ker prišel mi je v tolažbo. Ne varaš se, ko pišeš, da so solze tekle. Danes je malo bolje, dosti pa tudi ne! Prvo naj Ti na kratko opišem vožnjo do Reke in kako smo se imeli, ko je bil Janko pri nama.

Vožna do St. Petra za me slaba, vroče, da sem komaj dihala, in dima vse polno od smotk. Iz St. Petra naprej vozili smo se sami, tako je Janko celo pot skozi okno kadil, da nisem nič dima jaz v svoj želodec ujela; ulegla sem se in do Reke ležala in spala, a Janko in Ivan sta se celo pot razgovarjala. V Reki na kolodvoru nas je F. pričakala, da je nesla nekoliko naše prtljage, ostalo je nesel najeti nosač. Domov prišedši smo še pili do 2. ure, Janko si je izvolil še kruha; ker ga ni bilo nič pri naši hiši, šla sva z Ivanom zaboj, prinešen od doma, odpreti. Bilo je ravno prav, ker fižol v jesihu se je razlilval po zaboju in cel potok je že bil na tleh, Ivan tega ni zapazil in stopil je v lužo in si tako zmočil in z oljim vmazal njegove »pačne«. Odstopila sem mu moje, a jaz zlezla v F., torej vidiš, kako sem izročila, kar so mi mati zanj dali. Seveda tega ona ne ve in tudi ne maram, da bi vedla. Drugi dan, ponedeljek, mislil se je Janko peljati v Opatijo, radi slabega vremena je bil cel dan doma, zvečer smo šli malo vkupno na sprehod, obiskali sina pokoj. Majerja, vrnili se kmalu domov, ker moja noga je vedno bolna; ker sem bila zelo trudna, smo šli ob 10. uri že spati, seveda Janko bi bil kadil še naprej, no, je pa v svoji sobi.

Tretji dan, torek, po zajtrku odpeljal se je v Opatijo, vrnil se popoldan, pri nas »malical«, šel pred večerjo na sprehod, ¼ ure, prišel k večerji, po večerji bili pokonci do 11. ure, potem šli spat. Četrty dan, sredo, odišel Janko ob 7 ¾ zjutraj z brzovlakom v St. Peter–Ljubljana in danes, zdaj ko to pišem, gotovo že v svoji pisarni sedi! Ko sem Tvoje pismice včeraj prejela, nismo bili več skupaj. Janko se je peljal že proti St. Petru, a Ivan se ni bil še iz kolodvora vrnil. – Dela imam čez glavo, včeraj sem za vizito pospravljala. Danes sem obleko namočila, ker je vse umazano. Žimo imam za »scufati«, pa ker nič ne morem k temu

delu priti. Noga me močno boli, a vrh moje noge je še Ivanova roka tako močno otekla vsled »olesa«, ki se mu je na roki naredil, da je groza, današnjo noč ni nič spal, tako ga je bolelo.

Materi povej, da sem poslala včeraj zvečer F. po »fľaše« za vodo, a jih ni dobila.

Kaj pa Ti, si se že naročila na Mode Zeitung? Ako se nisi še, naroči se, tako naj na isti naslov Ti pošilja kot sedaj, ker tako bom tudi jaz videla, kaj je kaj lepega. Škode ne boš imela radi tega, edino to, da boš en dan pozneje dobila!

Seveda ako si se že naročila, nič ne de, to sem se le tako zdaj spomnila.

Spomniti se ne smem, koliko lepo je zdaj na prostem – pa kaj se hoče, ko moram tu biti; z upanjem, da bo kdaj tega konec, se tolažim! – V soboto na Sv. Jožefa promoviral je Majdič – saj ga poznaš.

V Borovnici je za župana Majaron, ako še ne veš! Ali mati so šli v Borovnico?

Še 14 dni in boš šla po Micico v Trnovo, ni res, imeli se boste zopet veselo, posebno ako bo lepa Vel. noč, kar upam, da bo.

V Reki imamo zelo lepo vreme, gotovo tudi pri Vas!

Kadar boš imela čas, se boš gotovo na naju v Reko s par vrsticami spomnila, do tedaj bodi pa srčno pozdravljena in poljubljena Ti in vsi ostali od Tvoje

Ivanke in Ivana

Reka, 24. 3. 1898

Preljuba Julija!

Danes sem prejela komaj pismo od Tebe in že Ti odgovarjem, to pa zato, ker je jutri nedelja in boš imela čas pisma prebirati! V četrtek sem Ti pisala, a kmalu ko sem pismo končala in oddala, je pričelo dežiti zunaj, pa tudi iz mojih oči. Isti dan dobila sem tudi od Janka karto, katero je na popotovanju oddal.

Kakor sem Ti že zadnjič pisala, je Ivana zelo roka bolela, zato je šel ob 7. uri že v postelj; tudi meni se je pošteno dremalo, ker še vsa sem bila od vizit ubita, vendar sem se pripravila s F. žimo cufati, ker ako ne bom hitela, ne vem, kdaj bom kaj v red spravila, posebno, ko je vedno mnogo dela. Torej veš, cufale svi žimo v stranišču, zunaj je pa močno dež lil in celo »sodra« je na okna bila; kar naenkrat se prične močno bliskati, tako da F. je kar kvišku poskakovala in vsa preplašena je bila, jaz ne tako, čeravno je včasih se posvetilo tako, da svi bile vse svetle.

Počasi je ponehala huda nevihta, 9. ura je odbila, meni se je pošteno dremalo, svi pričele pospravljati, kar naenkrat zaslišim trompeto požarne brambe, nakar rečem F., da je ogenj, ona pa reče, ni ogenj, ne, vadi

se na trompeto. Ko tako trompeta naznanja, da je ogenj, se nisem dosti zmenila, ker to je večkrat, delavi svoj pot naprej, da grevi spat, ko me Ivan pokliče; da naj grem pogledat. Ustrašila se nisem, ker mislila sem, da bom videla, kako se požarna bramba pripravlja na odhod – pa groza – ko stopim v spalno sobo, vidim vse v ognju, blizu mora biti ogenj, in grozen, ker celo nebo je bilo v plamenu. Pokličem F., naj pogleda in naj hitro teče ven, da vidi, kje gori. Ivan ni mogel hitro se obleči radi roke, jaz pa sploh ne morem hoditi. F. je odišla, a tudi nama ni bilo za doma obstati, ker vse iz hiše je drlo na prosto in kdo bi ne bil. Oblekla sva se in šla počasi; dež je lil, nebo vse zatemačeno, a zopet vse žareče od ognja. Prideva malo naprej od Caffè Adria proti kolodvoru, vidiva grozni požar. Gorel je blizu kolodvora en »magazin«, dolg 360 m., poln »jute« (iz česar se delajo preproge idr.), lastnina ogrske banke.

Zgorelo je vse, to je 400 vagonov (jute), vrednost en milijon goldinarjev, zavarovano pri tržaški »assicurazioni generali«. Sosednja dva magazina bila sta napolnjena z drvi in benzinom, torej se je samo na to delalo, da se ogenj ne razširi, ker nevarnost je bila velika. Prihitele so še druge požarne brambe. Do 5. ure zjutraj je močno gorelo, da je bilo nebo žareče. Ogenj bo še nekaj dni trpel. Ob 11. uri ni bilo več velike nevarnosti, ker je druga sapa pričela pihati. Most, na kojem so bili mati, je bil tako natlačen od ljudstva, da je bil v nevarnosti, da se podere, zato so bili kmalu ljudje z njega izgnani; videlo se je od tamo najbolje. Prišli so vojaki tudi na pomoč, da so red delali. Torej toliko o ognju.

Včeraj praznik, dež cel dan, jaz bila pa cel dan v postelji, a kljub temu je moja noga še vedno bolna. Ivanova roka boljša, ker se je že izgnojila in je šla poštena porcija materije iz nje. Zdaj je poldan, ko to pišem, ponehal je malo dež in pričelo se je svetiti, znabiti bo postalo vreme! – Tuhno sem že končala, prav dobra je. Med tem časom, kar sem bila v Lazih, posušila se mi je zopet ena cvetica, torej zdaj imam samo še 4 lončke in še te so revne. Soldatki, prinešeni iz Laz, so se že posušili. – Danes Ti odpošljem tudi »Mode«, katera je danes prišla, naročnino odpošljem tudi danes! – Ali pri Vas ste se že pozdravili od vizit?

Podobe, kupljene v Ljublj., so res krasne. Tudi ornica služi kaj dobro, posebno F. je zadovoljna. Tudi ta nova žagica reže izvrstno, le povej očetu, da je koj F. poskušala rezati ž njo! Žima kaj lepa, dobro se mi zdi, da jo nisem tu kupila!

Ne smem pozabiti še od kuhalnice in betičeka povedati, da sta izvrstna. Ena kuhalnica je pa doma ostala.

Ali Janko je že kaj pisal? Danes se spomnim, da sem pozabila, da se podpiše naznanilo Micice.

Pisava je res zelo grda – pa potrpi za danes z menoj!

Ker druge posebnosti za danes ne vem, moram končati!

Ali si že moj zobček od »špic« prodala? Veš, se bojim, da ne bi preveč, »profita« imela.

Najsrčnejši pozdrav vsem, posebno Tebe mnogo poljublja

Tvoja Ivanka in Ivan

Reka, 26. 3. 1898

Draga!

V postelji pišem skrivaj! Radi imena! Pošiljam Ti koledar, da mi pošlješ kako narodno ime, ki se Ti dopade! Preglej koledar vsih 12 mesecev, prve so moške, druge so za ženske. Torej pri drugih izberi v kateremu mesecu si bodi! Znabiti: Milena, Danica ali kaj enacega, kaj rečeš. Odpiši takoj!! Se mudi! Če bo Pepi še doma, naj on prinese. Napiši več imen, ki se Ti dopadejo, po vrsti. Gotovo veš! Drugače bom jezna.

[brez datacije, očitno tik pred Mileninim rojstvom (6. 4. 1898)]

Predraga!

Danes prejela Tvoje pismo, odgovarjam takoj. Da nisem svojih oči čuvala, gotovo bi se mati ne jezili nad menoj, sicer sem pa jaz svojo dolžnost storila in sem Te opomnila, da piši domov, a Ti nejsi, torej sem jaz popolnoma čista v tej zadevi; upam, da danes je že vse dobro!

Krstno svečo le zvito kupi, pa ne draginje ne kupuj – istotako krstno opravo, saj se dobi lepo, a ne drago – ni potreba dragocenosti – le lepo, da je!

Ni res, kako sem sitna, ne bodi pa zardi tega huda na me! No, pa kaj Ti bom več naročala, saj sama veš, kako in kaj hočem!

Krst bi bil že lahko zdaj, v nedeljo nama je Janko pisal, vendar se je odložilo do Binkošti, ker vem, da bi bilo tebi neljubo se koj čez par dni zopet v Reko podati. Zelo težko sem se odločila do Binkošti, a nazadnje sem vendar Jankotu odpisala in danes imam že zopet pismo od njega, da pride ob Binkoštih v Reko. Ravno tisti dan, ko si Ti odpotovala, sem pismo od njega dobila.

Vreme zdaj par dni lepo, tako sem vse lepo posušila, danes pa zopet cel dan deži in prav nič se ne suši.

Milena včeraj cel dan poredna, istotako danes ponoči, zato pa zdaj podnevi spi, zjutraj je zaspala in zdaj bo že 2h pop., pa še vedno spi; znabiti postane počasi le pridna!

Zdravi vsi, le utrujena sva z Ivanom, posebno Ivan malo spi.

Kar se tiče maše, še danes ne vem, kaj naj storim!

Ali si povedala tudi, da je sam duhovnik rekel, da je bolje, da se doma moli – kot pa da se v cerkev hodi.

Še bi pisala, pa radi oči moram končati. – Pošlji, kar kupiš, per Nachname – veš!!

Za danes dovolj! Pozdrav vsem, posebno poljublja Tebe

Tvoja Ivanka

Reka, 4. 5. 1898

Predraga

Včeraj prejela Tvoje dolgo pismo, hvala pristrčna! Veselilo me je prejeti tako dolgo pismo od Tebe, to tem bolj, ko vem, koliko opravila imaš vedno. Tudi jaz sem Ti mislila takoj odpisati, a nisem imela najmanje časa.

Vedi, da je obolela Milena na ošpicah. V nedeljo popoldan bila zelo slaba, potem vedno vpila celo noč in dan, sinoči zvečer so se pa ošpice pokazale po celem životu, vendar najhuje na obrazu in rokah. Današnjo noč celo noč nič spala, istotako zdaj podnevi nič ne spi, vedno jo morava zibati ali pa nositi. Ivan ni nocojšno noč nič spal, zato je šel zdaj malo spati; Mileno sem pa previla in zdaj je tudi malo ona potihnila – za koliko časa, za dolgo ne, ker se mi že budi, no, pa saj se samo z eno roko piše, z drugo lahko zibljem.

Poprašaj mater, če je kaj nevarnega; jaz sem zelo v skrbih in žal mi je, da sem bila zadnjič Jankotu odpisala, da bo krst ob Binkošti. Ako imajo veliki otroci ošpice, vem, da ni nevarnega, a pri tako majhnih, kot je Milena, se mi zdi, da je nevarno. Gotovo se bodo mati spomnili, ako je imel kateri otrok od nas tako zgodaj ošpice.

Kar gre od nje, je redko in ima zelo močan duh – kot od velicega. Predno so ošpice na dan prišle, je imela hude krče, a zdaj so bolj ponehali. Pije vedno rada, posebno »culco« ima rada. Culco ji delam, odkar si Ti iz Reke, ker se mi zdi bolj zdravo, kot prazno gobo vleči.

Ker ne morem bolj natanko opisati – nazadnje upam, bodo mati tudi iz tega skleпали, če je nevarnost – odpiši mi takoj! – Če bi bilo kaj nujnega, bom telegrafirala! – Da imam veliko skrb, si lahko misliš – posebno ponoči.

Da je samo eno uro do Laz, bi že kdaj prišla kaj vprašati – a tako! Vem, da se Ti čudno zdi, da mater vprašam vse to – vedi, da mati so izkušeni – so sami z otroci imeli opraviti pri različnih boleznih – torej jim bolj zaupam kot najučenejšim zdravniku. Čez je dala jed tudi takrat, ko si Ti bila tu, a tisto ni bilo nič nenavadnega, ker ni bilo »skisano« mleko; zdaj da bolj malo čez, a tisto je kislo, to pa samo zdaj od predvčerajšnjem. Vsaki dan posebej dneve do Binkošti štejem! – Da nisem bila še nič iz stanovanja – mi ni treba praviti. Vročina velika zunaj, a stanovanje še vedno mrzlo. Mileni vedno grejem vodo. Danes jo tudi nisem nič kopala, ker se bojim, da se prehladi in bolezen poslabša.

Kakor vidiš, drugega mi ni na mislih kot bolezen Milene; in vedno bi imela še kaj povedati ali vprašati, pa naj bo, preiti hočem kam drugam.

Škof Ljubljanski se je odpeljal, mislim da veš, vendar ne vem, če veš, da so ga po vsih kolodvorih duhovni z mladino pričakali, kjer so dobili zadnji blagoslov od škofa, kakor na drugih postajah tako tudi na Rakeku in sam knez W. ga je prišel prišel k vlaku pozdraviti. Po pozdravu je knez W. pokleknil pred vlakom in prosil za blagoslov škofa. Lep izgled je dal vsem k. W.

Moram Ti tudi povedati, da si si zadnje moje pismo napačno razlagala. Jaz nisem bila jezna na Te, ker mi nejsi kaj odposlala iz Lj., jezna sem bila, ker mi nejsi račun poslala – ker si mater za denar nadlegovala. Si me razumela! Pa to je že minulo – ni res!

Kako dekla?! Vsaki dan posebej se Ivan jezi čez njo – vendar ga potolažim za kratko! Pozdrav od nas vsih Tebi in ostalim. Veseli se v naravi in spominjaj se

Ivanke

[brez datacije, po pripisu »praznik, popoldan ob 2h« ugotovljeno, da gre za Gospodov vnebohod, 19. 5. 1898]

Predraga Julija!

Predvčerajšnje pismo bilo je za novice, današnje je za – čestitko.

K Tvojemu jutrišnjem godu vse najbolje! Kaj naj Ti želim še posebej? Zdravje, zadovoljnost, srečo – vse imaš. Želela bi Ti prostost v lepi zeleni naravi, pa tudi te je, kolikor je želiš: ni treba nič drugega kot stopiti na vežina vrata. Želim Ti pa, da bi zdravje in vse, kar sem naštela, tudi še naprej uživala in se veselila vedno miru v hiši, kar je Tvoja sreča.

Od drugih stvari naj omenim za danes samo to, da se je Mileni obrnilo na bolje.

Povem naj Ti danes te številke, ako se Ti posreči terno zadeti in si potem sama kupiš »prezent« k Tvojemu godu, ni res! Torej: 12, 15, 70.

Samo več kot »groš« ne dajaj, ker ako ne dobiš, boš huda na me!

Naj končam z nado, da se v kratkem vidimo. Pozdravi vse!

Poljublja Te srčno in Ti kliče: Mnoga leta!

Tvoja Ivanka

Reka, 21. 5. 1898

Predraga!

Prejela pismo in zavitek v redu.

Naznanjam Ti, da sem prejela od Jankota pismo, v katerem mi piše, da pride v soboto v Laze, zvečer s sekundarnim v Reko. Da Vas ne bo iznenadil, Ti nenadoma pišem.

Kdaj potuješ v Reko? Ako nočeš z Jankotom, si prej uredi, da se ne boš nad menoj jezila, da si mogla ž njim hoditi.

Sicer mi pa piše, da gre v Laze zato, da bo kateri z njim v Reko šel.

Milena včasih bolja, včasih se ji zdravje poslabša, vendar upam, da ne bo nevarnosti.

Vreme danes deževno.

Prav si storila, da si mi slamo kupila in vse tako lepo porabila. Zato se boš Ti najprvo ž njim postavila!

Na svidenje!

Ivanka

Reka, 24. 5. 1898

Predraga!

Tvoje pismo prejela, ker vem, da Ti postrežem, zato Ti danes odgovarjam na Tvoje pismo. Janko odišel drugi dan z istim vlakom kot Ti, gotovo bi bil v Laze prišel, da ga ni zmotil »prekrasni vis-à-vis«. Lahko materi poveš.

Dela imam obilno, zato pa tudi ni bilo časa za »jok« kot drugekrati.

Včeraj imele »žehto«, lahko si misliš, da je dosti dela, a vrh vsega dela smo še dimnik ometali, ker radi saj ni hotelo prav nič goreti, moralo se je prenehati s kurjavo in osnažiti.

Priloženo pošiljam listek, iz katerega boste videle z materjo, da je v Lj. »zverinjak«. Spominjam se, da so mati želeli zverine videti, zdaj imajo priliko, ako ni v delavnikih časa, pa ob nedeljah.

Prejela dopisnico od brata Rovšekovega, piše mi, da Davorin že štiri dni bolan leži. Dobila sem tudi odgovor od Benedeka, Vesela in Dovšeka.

Znabiti že veš, vendar za slučaj, da Vam ni znano, Ti povem, da se bo sladkor za 6 kr pri kili podražil, to pa zato, ker bodo uradnikom plače povišali.

Včeraj in danes vstala ob 5. uri in šla s Francko na sprehod v ljudski vrt, domov prišle ob 7 ½. Zelo prijetno je, posebno danes, ko svi videle kositi travo.

Janko mi je naročil, da naj Vas vse pozdravim v njegovim imenu, kadar kaj pišem, in povem, da ob Vsih svetih pride v Laze.

Vprašaj, kako Milena! Pridna, kar je krščena. Najbolj sem pa jaz vesela, da je krščena, ker nimam več skrbi za to. Francka jo tudi pestva, a najraje bi jo nesla seboj v »ljudski vrt«; obljubila sem ji, da se popeljemo kojega lepega dne v Cerkvenico ali pa na Kranjsko. Lahko si misliš, da je bila vesela, ko je slišala Kranjsko. Koze bomo dali Mileni tudi kmalu cepiti, vendar s tem odlašam, ker mi Francka pravi, da bo potem sitna.

Kdaj greš kaj v Lj., znabiti se tudi jaz Tebi pridružim, vendar zagotovo še ne vem!

Pišej med drugim tudi: Ako bo mogoče, odpravim v kratkem mater do Tebe, ker vem, da Ti bo postreženo. – Iz tega sklepam, da misliš, da imam z materjo kaj važnega za govoriti ali vprašati – zato Ti povem, da tega ni!

Veselilo me pa bo, ako jim čas dopušča, me obiskati za par dni. Še bolj bi pa vesela bila, ako tudi očeta z materjo, ki jo nedeljo odpraviš, peljali se bomo kam po morju, saj sem Ti že pravila, kako bi bilo lepo za cel dan od doma, seveda lepše, kot je bilo zadnjič z Jankotom.

Francka je zdaj par dni bolj pridna, kar z menoj ven hodi in Mileno pestva. Milena se tako pogovarje, najraje pa kriči – aka.

Vreme imamo lepo, kako pri Vas? Kako z očetovim zdravjem? Mi smo hvala Bogu vsi zdravi, tako upam tudi od Vas!

Za danes naj končam! Sprejmite pozdrave in poljube od vsih, posebno od

Tvoje Ivanke

Reka, 4. 6. 1898

NB: Dežnik je spravljen tu pri nas do časa, ko mati ali kdo drugi od doma pride, če pa prej od nas kdo na Kranjsko gre, Ti ga pa prinese. Piši o priliki, kako se Ti Tvoja družina redi!

Predraga!

Tvoje pismo sem prejela, nimam novic, a vendar Ti pišem! Pri nas nastala je vročina, gotovo tudi pri Vas je lepo vreme.

Milena še precej pri zdravju, le na roki, desni, se ji je napravil »tur«. Bila je sitna in radi tega ji nismo dali kože cepiti, ker bi bilo preveč bolečin, zdaj je boljša, vendar koz ji ne bomo dali cepiti, ker drugače bi ravno takrat najbolj sitna bila, ko bodo oče in mati v Reko prišli. Vabila ju danes ne bom, kadar odločite dan, mi piši, da vemo pričakat.

Zelo žal mi je bilo, da je mačka požrla kosa – tako dobrega pevca, no, pa saj imaš škorce, kateri Ti na glavo kriče.

Znabiti že veš, vendar naj Ti povem, da šola na realki konča 15. julija.

Janko mi je tudi poslal ogledno karto iz Slovenj Gradca.

Dela imam vedno mnogo, koliko ga mora pa še pri Vas biti – in koliko ga imati vidve z materjo.

Mislila sem danes dolg s Teboj poravnati, mislila sem, da imam dve marki avstrijski – a ker ju nimam, sem še nadalje dolžnica.

Upam, da mi v kratkem naznaniš, kdaj odrineta oče in mati od doma, do tedaj pa potrpiamo z novicami, da bi le Milena pri zdravju tako ostala, kot je sedaj, bo prijetno.

Bodite pozdravljeni vsi, posebno Tebe poljublja

Tvoja Ivanka, Ivan in Milena

Na svidenje v Reki!!

[brez datacije]

Predraga Julija!

Ker od zadnjič ni nobenega odgovora, zatoj sklepam, da se Vam zelo dobro ali prav slabo godi; vendar jaz vem, da je gotovo prvo in to me veseli.

Pri meni novic od zadnjič nič kot to, da je Milena zbolela; ima namreč »želodčni katar«, tako da jo tako zelo kolje, da prevpije noč in dan na rokah. Prav bojim se za njo, posebno ker berem skoraj vsaki dan v »Narodu«, da umrje kak otrok v tej dobi za to boleznijo; pridruži se njeni bolezni še lahko »kolerina« (to pa ni kolera), katera je zdaj poleti tu na Reki med otroci in katera je zelo nevarna. F. mi zelo dobro služi zdaj in ne porajtam nič, četudi mi je danes zopet en glaž ubila; poskušam vse mogoče pri Mileni z upanjem, da mi ozdravi; vprašaj mater, kaj so vse dajali otrokom, kadar so bili tako bolni in so imeli vetrove in jih je klalo, ker bojim se, da bi se ji vetrovi ne zaprli. Sploh tukaj zelo dosti otrok zdaj poleti umrje. Včeraj, ponedeljek, sem dobila Wiener Mode in sem jo takoj odposlala, upam, da jo že imaš.

Tukaj je zelo vroče, vendar veš sama, da zdaj ne hodim nič ven, ne kupovat ne po kaj drugega, ker me

Milena ne pusti; otrok se vije kljub kimlu in kamelicam, tako da se mora človeku usmiliti; zdaj jo ima F. v rokah, pa ker vem, da jo bom morala kmalu jaz vzeti, končam z nado, da Vam bi prihodnjič lahko pisala, da je Milena ozdravela – in kdaj da pridemo na Kranjsko.

Sprejmite vsi srčne pozdrave od nas vsih, posebno poljublja Tebe

Tvoja Ivanka

Reka, 14. 6. 1898

Predraga!

Mileno na rokah Ti objokanih oči komaj toliko morem pisati, da je Milena danes veliko slabša. Koliko jaz in Ivan trpiva, si težko misliš.

Znabiti bo že Milena moja mrtva, predno Ti to pismo prejmeš.

Vedno sem želela, da bi ja ne umrla v Reki, da ne bi bila med Reško »pšenico«, a zdaj vidim, da se mi ne bo ta želja spolnila. Ta bolezen je nasledek krsta. Da bi le Ti videla ubovega otroka, kako se muči, Ti si boš težko to predstavila, zato si bodo pa mati lahkejši.

Da si mi zdrava Ti in vsi, želi

Ivanka

Reka, 15. 6. 1898

Predraga Julija!

Danes Ti zopet pišem koj zjutraj, pa ne z Mileno v rokah kot včeraj in pred nekaj dni, ker Milena je v zibki. Čudno – njeno zdravje je danes, kaj bi rekla, popolnoma dobro – vendar ne vem, ali ta velika sprememba pomeni k popolnemu zdravju ali k smrti, vendar danes sem pričela zopet upati, da Milena znabiti vendar ne bo med »Reško pšenico«. Včeraj najslabša, taka, da svi obe s F. jokale nad njo, ko se je tako mučila (zato sem Ti tudi pisala, ker komu drugemu hočem svoje gorje potožiti kot materi sestri – boterci.) Kaj jaz sodim, da je vzrok k tej veliki spremembi, naj Ti povem. Ko smo videli, da vse zastonj, da nobena reč nič več ne pomaga, je Ivan rekel, da bo še nekaj poskušal, namreč en recept napisat in po zdravila v lekarno poslat. Da sem se bala ji zdravila dati, si lahko misliš, ker mislila sem si, otrok ne bo prenesel zdravil – umorile ga bodo – vendar ko vidim, da ni nič več pomoči, vzamem in ji dam zdravila, jok je čedalje bolj redkejši postajal in pričela po dolgem zopet zatisniti oči. Spala nisva tudi danes nič, ker

jok prejšnjih dni nama je šumel vedno po glavi, kljub temu da je Milena precej mirna bila. Zdravila ji daje vsake 2 uri 1 žlico majhno. Oslabela je zelo in shujšala, in kdo bi ne, toliko noči ne spati, zraven pa take bolečine imeti. Dobiti bom kar morala eno pesterno, da jo bo nosila na sveži zrak, ker F. nima časa – da otrok kaj okreva. Ni bila še nič na prostem, medtem ko njene vrstnice so vsaki dan zunaj. Pogrešala sem prej deželo, a sedaj še veliko bolj, ker ne trpim samo jaz v tem zaduhlem mestu, ampak tudi mala Milena.

Veseli me, ko sem Ti mogla toliko boljše pisati, in upam, da se ji ne bo na slabše zopet povrnilo.

Ne imej me za neumnico, povedali Ti bodo mati, kako jim je bilo, kadar so bili otroci bolni, kako veseli so bili, da jih je kdo od izkušenih starih tet potolažil.

Bodite vsi pozdravljeni od

Vaše Ivanke

Reka, včeraj zalepka, danes pismo! (16. 6. 1898)

Predraga Julija!

Zdaj ko to pišem, upam da si Ti ravno – srečno seveda – dospela v krasni planinski raj! Da se Te je mati razveselila, ni treba posebej vprašati, in da si se Ti oddahnila komaj od nerodne težke vožnje. Kaj, da Ti pišem?!

Nič posebnega za kratek čas – malo mi dolgčas, samo ne vem, po kom – premišlujem, nazadnje spoznam, da po vsih treh; vendar ni prehudo, ker vem, da se še vidimo! Prvo naj Ti pohvalim malo Milo – vedi, da je koj zaspala, ko si Ti odišla, ob 10. uri dobila predjužnik, zaspala takoj nazaj, zdaj opoldan zopet se zbudila za pol ure, da sem jo previla, in zdaj spi kot angeljček. Oče so prinesli spanje in zdravje Mili in danes se mi zdi, da sem jih včeraj premalo pogostila, za kar mi je žal – spomnila se nisem včeraj, ampak šele danes, ko sem sama ostala, da radi jedo »trijed«. Ti si gotovo vedela, a me nisi spomnila, da bi ga jim bila naredila. Ravno tako kot za očeta bilo mi je za mater, ko so bili tu, da sem jih premalo pogostila, in sem toževala proti Ivanu – vedi pa, da to je človeška bolezen – namreč ne vsih. Kaj, ko bi jaz res kaj imela – svojo hišico, vrt, kravco!! To bi bilo lepo. –

Danes sem jima na pot dala v stekleničico žganja in skuhala vsakemu 2 jajca – no, več jih nisem imela pri hiši. Tudi sem ju opomnila, da morata biti previdna, da se jima Runco ne skrije – Ali ne res?! Slovenec je tako otožen, ne vem, ali po Tebi ali očetu. Moke turščne nima rad – le kruh, vendar malo jo bo le jedel. Seve doma jagode in vsakovrstne sladkarije, kar bom dobrega imela, mu bom dala, ker ne bi rada videla, da mi od žalosti pogine! Vročina danes večja nego včeraj – prav usmilita se mi popotnika, ko ju sonce žge proti Poli. Menila sta sem, da prenočita v Poli, potem odrineta drugi dan z železnico v Pazin, in znabiti bodo oče že v torek večer doma istotako tudi Ivan! Ivanu sem naročila, naj Ti pošlje karto iz

Pole in Pazina. Nič drugega danes ne želim, kot da bi srečno se vozila in da bi oče zastonj poti ne imeli. Danes dobila W. Mode, katera Ti takoj odpošljem, ker je Smitt. B. zraven – ker vem, da se ga veseliš.

Kako si dobila mater? Upam, da mi ob priliki pišeš – seveda ako Ti bo čas dopuščal – ker lahko si predstavljam, koliko imate dela pri lepem vremenu.

Kako mala Micica? V naglici je bilo in pozabili smo ji kaj kupiti, no, pa saj ji nič ne manjka – in pa v Trnovem se tudi kaj dobrega dobi – fige –.

F. pomiva spalno sobo, dopoldan svi pa malo pleníc oprale. Oče so šli zjutraj v spalno sobo na vreme pogledat in so rekli, da bo slabo, a naredilo se je krasno vreme, vem, da očeta to veseli! Po prostoru je, zato naj končam v nadeji, da Te zdravo najde to moje pisemce. Sprejmi pozdrav in poljub za sé, mater in Toni

od tvoje Ivanke in Milene

Reka, 27. 6. 1898

Predraga!

Včeraj prejela Tvoje pismo drugo, v katerim mi pišeš radi vina. Danes je šel Ivan ga naročit, vina, odpošlje ga v ponedeljek, ker nima danes tako majhne posode. Na račun mu je dal 20 gl, kar bo več, mu bo doplačal, ko bo vino v sod napolnil, ker danes ravno ni vedel, ga bo ravno 100 l ali koji liter več. Povem naj Ti, da si pri meni pustila pas od bluze, tudi se je dobil ravno danes »žok« od Tvojega senčnika, katerega si imela iz papirja napravljenega.

Vprašaj, ako se je Ivan odpočil od vožnje. Moram ti povedati, da je vse zopet pri starem. Kako Milena, tudi ona pridna. Včeraj sem kupila blaga, da ji napravim »kapico«, ako bo jutri lepo, gremo vsi štirje na Trsat. Vročina pri nas velika, upam, da tudi pri Vas, saj to je dobro zdaj v košnji. Mislila sem pismo za Te do jutri odložiti, ker imam polne roke dela, ali ker znabiti bi potem predolgo pismo na pošti ležalo, sem se vseeno pripravila k pisanju. Buteljo, katero je Ivan prinesel, sem hotela hraniti za mater, ali Ivan mi ni pustil – rekel je, da samo steklenica je »butelja«, a notri je »brlozga«. Kljub mojim nadlegovanju, naj jo pusti, jo je odprl – in danes ni mi žal – vino je narejeno; poslal ga bi bil na kmetijsko družbo, ali iz Reke ga ne more. Dva dni sem imela, a zgubilo je popolnoma barvo. Lahko je Runco tako bogat!

Kako »Slovenec«? Kakor vsem Slovencom na Reki, dolgčas mu je. Prvo sem mu bila oplela »kurnik«, a prec je ušel iz njega, pripravila sem mu vse lepo v gajbici, a tudi tukaj ni zanj – premajhen prostor in danes zopet opletam na novo kurnik in upam, da mu dobro napravim.

V predzadnjem pismu mi pišeš o Micici. Praviš, da jo misliš prej domov vzeti. Ako ni rada pri šolskem sklepu, jo lahko par dni prej domov vzameš, več dni pa ni potreba, ker se mi zdi, da je bolje za njo v samostanu kot doma, ker bo precej v delo naprežena. Kakor sem Ti že pravila, imam še zmeraj to misel

jo v Trnovem obiskati. Vedi, da še zdaj mi ni šivilja obleke napravila in ne vem, kdaj mi bo – ne bluzo ne obleko! To so prave šivilje, tako drago plačat, potem pa še vedno prosit.

Povem naj Ti še od Ivanovih čevljev, da so že vse odjenjali, ko jih ni še nič nosil, kar je hodil zdaj po Poli in prej parkrat po mestu, v mokrati jih ni še imel, a zdaj tudi niso, ker je vse podplat odločen od čevlja. Ne vem, kaj je temu krivo, saj Tvoji se dobro nosijo.

Kakor vidiš, sem Ti vse povedala, celo od čevljev, zato naj končam s prisrčnimi pozdravi na vse, posebno Tebe poljublja Tvoja

Ivanka, Ivan in Milena

Reka, 2. 7. 1898

Predraga Julija!

Prejela sem Tvoje pismo, prisrčno hvala zanj! Da nama z Ivanom ni bila mala novica o poroki profesorja slišati, si lahko misliš! – Gotovo so mati veseli, da niso nič v Borovnico šli, ali ne? Pri nas nič posebnega, Ivan in jaz hvala Bogu zdrava, Milena sitna po navadi stari. Francka vedno pridna, da bi le taka ostala; danes imele »žehto«, ponesla se je posebno dobro, vstala je ob 3. uri – na take nij še podelala! Vsaj se je po dveh dneh dovolj naspala. Jaz sem pa ob 4 ½, Ivan ob 6. Ni res, kako smo pridni.

Kupila sem danes 100 kg krompirja po 2,70, ker bilo je zelo sitno, ko ni bilo ga pri hiši; kupila bi ga več, ali bil je ves, kar ga je še bilo, dražji, zato sem odložila za drugič.

Vreme pri nas vroče, poletno, gotovo tudi pri Vas lepo sonce sije. Dela mi pri Mileni ne manjka – pač pa spanja!!

Mislim, da veš, da je Ivan očeta prosil za drva; ker vem, da pri obilnem delu niso še nič drv na Rakek vozili, Te prosim, da očetu poveš, da ni potrebe jih odpeljati, dokler ne pišem – poizvedel bo Ivan namreč med tem časom bolj natančno, ako velja, in če nas ne bi preveč vožnja stala. Ako so jih pa znabiti že odpeljali, Te prosim, da nič ne omeniš! Kar se tiče oglja, ravno tako, ako so ga kupili že, naj ga pa po »frahtu« odpošljejo, ako niso drv odpeljali.

Že v zadnjem pismu sem Ti pisala, da se veselim »zibelke«, da mi ne bo potreba vedno Milene na rokah imeti – pa moje veselje se je kmalu zgubilo – kakor hitro je F. zibelko domov prinesla. Vprašala boš zakaj – zato Ti koj povem. Vedi, da to je en neroden koš, zraven pa taki tečaji, da jih je Ivan prvi dan odrezal in sam nekaj »pocimpral«! Kako, Ti ni treba praviti, ker veš, kako orodje imamo. Koš bi še bil, da bi bili taki tečaji, kot so jih mati naredili k njih zibeli, ali kakršni so Ti – da bi jih le videla!

Jaz jo raje nosim, kot zibljem, čeravno ona bi se vedno najraje zibala. Pomisli, 2 gl stane, a F. pravi, da je v Lj. 66 kr tak koš.

Prosila bi Tebe, da mi odrežeš ravno take, kot so mati jih naredili – ako niste še zaboja odposlali. Kako pogrešam dobre zibelke v Lazah. Človeku je odmerjeno trpeti, ako je vse dobro, mu pa zibelka nagaja, da le trpi! – Ali se boš smejala, a jaz se vedno jezim nad to šajtergo, ker to ni zibka – vedi, da moram vedno spodložiti, da se mi otrok ne zvrne in kadar ziblujemo, moramo z obema rokama, drugače bi preveč plesalo in nazadnje bi še otrok iz zibeli splasal.

Posebnosti druge ne vem!

Majaronček lepo raste, tako tudi ostale rožice! Zunaj nisem še nič bila in ne vem, kdaj bom, ker mi Milena ne pusti.

Sprejmite pozdrave vsi, posebno poljublja Tebe

Tvoja Ivanka

Reka, 6. 10. 1898

Predraga Julija!

Pisati bi morala danes materi, da se jim zahvalim za trud in za poslano – pa ker vem, da boš Ti še lepše jim se zahvalila kot jaz pismeno, tedaj Te prosim, da izrečeš mojo zahvalo!

Danes sem pospravljala moko, ker je precej vlažna, da se mi ne pokvari. Vedi, da so se vse ta žlahtne hruške zmečkale, edino ena je ostala, tudi tepke so vse mehke, a jabolk več gnilih – tedaj veš, da imam dela, da denem vse v red. Najbolj žal mi pa je, ker se je posteljica Milene prej hrušk naužila kot mi, prav težko bo ven za spraviti; ravno prav, da sem brala zadnjič odgovor v W. M., kako madeže od sadja iz obleke spraviti. Res, da sem koj plevce iztresla ven in odmočila, a kljub temu ne bo šlo rado ven. Milena mora tedaj še par dni ležati na nje trdi postelji. Istodobno z zabojem sprejela kislo zelje iz Lj., kakor veš, 50 kg stane me z vožnjo in s posodo 5,20. Ni ravno poceni, a imam ga pri hiši. Tudi sem ravno tisti dan zjutraj kupila zopet 100 kg krompirja po 2,70, zdaj je najcenejši, tedaj še moram preskrbeti, ker zima je dolga! Ne smem pozabiti, da sem brala namreč že sinoči, čeravno sem pri luči izložavala iz zaboja, vendar sem zagledala pisavo na dno zaboja, s katero se mati poslavljajo od dela – upam, da ne bo, in ne želim tega ne Vam ne sebi – pač pa želim kol'kor tepk, tol'ko let! – Sicer bo pa zaboj ostal v spomin dolgo časa, ker Ivan bo kupil pante in ključavnico, da bomo iz njega napravili shrambo; seveda pokrov bo treba čisto nov, ker so ga na železnici dacarji razbili.

Sedaj, kako Milena?! Postala bolj mirna in mnogo mleka pije. Včeraj bila jaz in Francka na Trsatu, vstale ob 4. uri in ob 7. uri smo bile že doma; jutri se tudi odpravljam, pa ne vem, kako bo, ker vreme je včeraj in danes deževno! Pisala sem Ti zadnjič radi tečajev, danes samo to: prosim, da mi iz Seiden-papirja vrežeš vzorec in ob priliki pošlješ.

Rožice so se mi vse prijele in begonija celo cvete!

Posebnosti druge ne vem, kakor to, da za drva še nismo zvedeli, bom tedaj prihodnjič pisala!

Kaj novega pri Vas? Upam, da vino ste prejeli, ker je rekel Gilich, da ga takoj odpošlje. Najbolje je, da ga stočite po steklenicah, je rekel; lahko to storite, ker Vam jih ne manjka.

Končno še enkrat srčna hvala za vse! Pozdrav vsem, posebno poljublja Tebe

Tvoja Ivanka, Ivan in Milena

Reka, 8. 10. 1898

Predraga Julija!

Prejela poslano fotografijo, za katero se Ti srčno zahvaljujem. Kaj hočeš storiti radi računa R. – ako Ti bo poslal račun sam, boš plačala, drugače pa ni treba zanj vprašati, tudi na njegov dom ne iti. Ako bi ga pa kdaj pri Lloyd videla ali kje drugje, mu reci: jaz sem Vam še dolžna, ker mi niste računa poslali, prosim, povejte sedaj, da plačam. Tako n. p. – vprašala sem Ivana, a on je ravno tako rekel. Včeraj zvečer sem pa prejela napolnjen zaboj z raznovrstnim, katero je v najlepšem redu meni v roke prišlo. Izroči najtoplejšo zahvalo materi za vse poslano! Ravno včeraj zjutraj mi je Ivan prinesel kruha za Milenino culco in mi je rekel: to je ta zadnja iz domačega kruha. Vedi, da Milena ni še nič kruha reškega pokusila, razen ta prvo noč, ko si Ti bila še pri nas. Imeli smo ga do včeraj vedno domačega za Mileno – sedaj ga bo pa zopet za tri tedne imela in ji ne bo treba reškega jesti. – Tečaje smo precej pribili in gre vsa hvala materi. Ivan je med tem časom dvoje naredil, ali kaj, ko ni za nič les bil in se je vse zlomilo. Tečaje, koje je mizar naredil, smo pa sežgali, čeravno so bili 80 kr – draga kurjava, ne res?! Danes sem štruklje skuhala – pa kako dobre, škoda, da nejsi bližje – dobila bi jih bila košček tudi Ti! Tudi maslo sem naredila; kupila sem pol litra mleka, da sem ja dosti »masenka« naredila. Mleka kupim vsaki dan za 18 kr – Milena ga mnogo popije! Pije zelo rada in postala je zelo mirna – ne vem, kaj to pomeni, ali na slabše ali bo vedno tako pridna ostala. Nocojšnjo noč je spala dobro. Zvečer smo šli že ob 8. uri spati in se je zbudila ob 10. in 11., potem zjutraj ob 3. in 4., zopet spala do jutra, da smo šli zajutkat. Joka malo – smeji se pa vedno, posebno rada si roke gleda ali pa liže – samo da Ivan jo ne pusti, da bi razvita bila in si roke gledala, ker hoče navzkriž gledati, vendar njej se dopade. Kakršna je bila prej v Reki, potem malo boljša v Lazih, sedaj se ne more jo primerjati, toliko se je poboljšala – da se nam kar čudno zdi. Sedaj v zibki leži in ko jo pogledam, se mi prav široko zasmije.

Kopala sem jo že 6., kar sem v Reki, in se vedno zelo joče, danes sem jo tudi, ali bilo je že malo boljše, ker se je že privadila vode.

Da bi jo le videla, koliko je bolj pridna; samo, da bi se zopet na slabše ne obrnilo.

W. M. sem naročila. Radi denarja ni treba po pošti pošiljati, saj bo kdo kaj v Reko prišel – kadar bo kaj časa več. – Radi drv je Ivan tako poizvedel, da bi bilo predrago cel vagon sem pošiljati, ker ne more dobiti

ceno prostora ali shrambe zanje, naša drvarnica je pa premajhna, kot veš; pomagali si bomo tedaj tudi skozi letošnjo zimo z mrazom in počenimi rokami, kakor bo šlo. Radi oglja pa – ako so ga že kupili, naj se sem pošlje, ako ne, pa ne! Od Jankota sem tudi včeraj pismo dobila; piše mi, da je od prvega t. m. v Celovcu. Včeraj sem »zagrinjala« iz spalne sobe oprala in tudi svi jih s F. že pogladile. Včeraj še precej lepo vreme, danes pa cel dan dež. Jutri bomo prale, vedno polno dela – kaj pa še pri Vas!

Posebnosti druge ne vem, zato še enkrat srčna hvala za vse! Sprejmi pozdrav in poljub od vseh, posebno od

Tvoje Ivanke

Reka, 14. 10. 1898

Predraga Julija!

Danes, 21. t. m., prejela Tvoje pismo, oddano 19. t. m., za katero se Ti srčno zahvaljujem. Vsaki dan sem pričakovala brzojava ali pisma od Tebe, da so oče umrli, in Ivana odpravljala, da pojde na pogreb – ali vendar ne bo treba, kar me veseli!

Da sem Tvoje pismo šele danes dobila, je krivo veliko deževje, katero je bilo v sredo tu na Reki. Celo železnico je ustavilo; podrla je namreč voda železniški most med Trnovim in Sapijani, tako da včeraj nismo dobili nič mleka za Mileno iz Trnovega – kupili smo ga tu, katero se je pa zasirilo. Tudi pošte do danes ni bilo. Dež je bil velik, ker se je utrgal oblak; v neki prodajalnici je stala voda 2 m na visoko, tiste barake in hišice, ki so na potu v Sušak, je naliv vse v morje odnesel, več konj je poginilo in daleč po morju so včeraj lovili s čolnovi tramove, ki jih je iz skladišč odnesla voda. Po mestu je umazano, kakor da ne bi bilo nič kanalov, ker voda je izstopila in preplavila vse mesto in ulice s podzemeljsko gnusobo kanalov; več hiš in ljudi je bilo v nevarnosti. Danes ponoči je šel malo dež, vendar še vse premalo, da bi očistil umazano Reko. Tudi vodovod je pokvarjen za en teden in nimamo doma vode, ne za pranje ne za pit in tudi za stranišče ne. Sinoči jo je prineslo 5 škafov, a danes 2. Da brez velike škode ni bil ta naliv, je gotovo; samo v tobačni tovarni je skvaril in uničil smovk v vrednosti nad 1.000.000 gl, istotako v papirni tovarni in po drugih magacinih. Med ploho je nekaterikrat prav blizu treščilo. Danes sije lepo sonce na umazano Reko.

Milena je taka, kot bila. Dela dovelj vedno ž njo. Posebnosti druge danes ne vem – pač pa sem radovedna na novico iz B., F. je tudi danes dobila eno pismo! Sprejmi pozdrav in poljub od Tvojih

Ivanke, Ivana in Milene

Reka, 21. 10. 98

B: Ravno sem mislila pismo zapečatiti, ko mi pride Ivan povedat, da se je tudi ena perica, 28 let stara, na Sušaku potopila. Pravila je neka gospa mu, katera je prišla iz Sušaka in je sama videla ta strašni prizor.

Tudi se je potopil neki otrok, a tega so ven še pravočasno potegnili. – Voda vse nosi – zdi se mi kot na deželi, ker tudi mali otroci gredo z materjo z malim škafo ali steklenico po vodo. – Ko sem perilo pospravljala, našla en Tvoj »servet«, dela ga na stran, da ga ob priliki dobiš!

Poljublja te Ivanka

Nadžkof Missia postane v kratkem kardinal –.

Kadar prideš iz Lj., mi gotovo kaj pišeš, kako sta se s stricem razumela in drugo!

Predraga Julija !

Danes sem prejela Tvoje pismo in Ti že odgovarjam; pri pisanju sem, Micici pišem in ob tej priliki tudi Tebi.

Priloženo od Rovška sem dobila, na to mu nimaš kaj odgovoriti, ker je presuhoparno!

Prav lepe obleke si izbrala za Té kot za mater, kje pustiš delati? Ali si drago plačala blago?

Mnogo novic mi vedno poročáš, tudi jaz bi Ti, ali veruj mi, da nič ne vem! Sprehajati se grem malo, ker najljubši mi je dom. Zvečer malo citram, berem francosko, potem pa delam, kar si bodi, zdaj pletem še vedno nogavice – a Ivan mi kaj nemškega naprej bere, kar me zanima. Najraje imam, da mi bere gledališke predstave; lepo sem v gledališču in zraven še delam, pa nič ne plačam.

Na trg ne grem nič, ker se mi ne ljubi, prinese mi vse dekla, kar rabim, ne veseli me kupovati, kakor veš.

Vreme imamo precej lepo na Reki, le včasih se oglasi »burin«.

Veseli me, da se očetu zdravje boljša, vsaj ne bodo tako sitni; dobro bi le bilo, da nehajo županiti.

Zdrava sem, istotako tudi Ivan, kar upam tudi od Tebe. Ker, kakor vidiš, ne vem nič novega, zato končam s prisrčnim pozdravom in poljubom od Tvojih

Ivanke in Ivana

[brez datacije, datum na kuverti 25. 10. 1898]

NB: Ako odpraviš mater za čez praznike v Reko, mi pravočasno naznani!

Predraga Julija!

Upam, da si prejela W. M. in z Reke oglednico od Micice. Par dni pred praznikom sem pisala prednici, ako puste Micico čez praznike v Reko, dobila takoj odgovor, da pride, in res je danes že tretji dan v Reki. Jutri popoldan odide v šolo. Izgleda izvrstno, sklepa se tedaj lahko, da se ji slabo ne godi.

Včeraj jutro praznik, bile pri maši na Trsatu. Vreme pri nas nestanovitno, zdaj lepo, zdaj dež.

Kako mala Milenka? Bila zelo čvrsta, tako da se je že posedla, ako smo jo za roko prijeli. Dobila pa ravno pred ta dan, ko je Mici prišla, drisko, in ta jo je že dobro potlačila. Ivan vedno prerokuje, da ne bo dolgo. Sama voda gre iz nje in tudi čez daje sir, medtem ko prej ni nobenkrat!

Jaz sem zagotovo mislila, da pride kdo v Reko za praznike po Tvojim pisanju sodeč. Kdaj prideš kaj?

Vino pišeš, da je zelo slabo. Ivan je šel takoj tja, on mu je rekel, vzrok je, ker je vino staro in ga je vožnja utrudila. Pri starem dalmatincu se to kaj rado zgodi. Teden pozneje, ko je vino Vam odposlal, dobil je že novega in temu bi gotovo ne škodilo, to je pa šele zdaj povedal, zato je tudi rekel, da pri drugi pošiljati bo odštél nekaj, ako je res slabo vino. Kaj naj Ti še pišem, dobilo bi se še kaj, če drugega ne o vremenu, da imam čas – saj veš, da vedno za delo Milena skrbi, posebno ako je bolehn. F. tudi vedno nos drži, če lepše z njo delam, večji nos ima, pa upajmo, da bo že boljše vse. Hude jeze je ta otrok, ne vem, ali ostane še ali bo šla, vprašati jo moram zdaj enkrat kmalu.

Naj za danes končam s pozdravom in poljubom

od Micice, Ivana, Milenke, posebno od Tvoje Ivanke

Reka, 2. 11. 1898

Predraga Julija!

Danes prejela Tvoje pismo. Milena bolja, za koliko časa ne vem! Pije mnogo, a suha je vedno, ker nje želodec slabo prebavlja. Hlačice ji zdaj dobro služijo, ker podnevi jo le malo povijam. Tudi sem ji v soboto pričela eno srajčico iz barhenta, ker je pričela burja pihati in je precej mraz.

Včeraj nedelja – okordala sem Fr. za eno leto 48 gl. Povedala sem ji mnogo, ker je bila sama voljna ostati, a vem, da ne bo mnogo hasnilo. Letos je imela 46 gl, a šenka dobila 10 gl. Pomisli tedaj, ali ni dobro za njo? Od lona ni še krajcarja zakupila, ima še od šenka čez 5 gl in 12 parov nogavic. Raztrgala ni še nič, kar je pri nas.

Naj gre kamor hoče, ne bo tako za njo, zato pa tudi ni hotela iti, čeravno jo prijateljica vabi v Lj. – gotovo nima nje prijateljica 60 gl, kakor ta, in še več. Torej za deklo nimam več skrbi za eno leto.

Mici je pozabila tu pri meni glavnik za v glavo. Jaz mislim, da lahko počaka do časa, da kdo v Reko pride, ali da kdo od nas gre do tja. Dežnik je imela tu, a pokazala mi je, da se je ena šibica ji odlomila. Rekla sem

ji, zakaj ji ne dajo popraviti, a rekla je, da ni nobenega, ki bi to popravil, zato sem pustila tu popraviti, brez da bi Tebe vprašala, plačala sem le 20 kr.

Zadnji dan mi je tudi rekla, da bi rada imela klobuk. Jaz bi ji bila ga mojega takoj dala, ali pomislila sem, da je bolje, ako malo počakam. Mati bi mi lahko kdaj očitali, da sem jo jaz razvadila na to »lafo«. Mislila sem o vsej stvari molčati, ali spominjam se, da so večkrat mati rekli, da je boljše, ako se klobuk nosi, zato Ti tudi danes vseeno o tej stvari pišem. Micici sem povedala, da ji misliš kapico kupiti iz žanilje, ali bolj se ji je dopadel klobuk. Obljubila sem ji, da ga ji kupim in pošljem po Tebi, da sem jo odložila. Rekla je, da so nune rekle, naj me prosi, da ga ji kupim. Dala bi ji bila kar ta sivega, ali kaj boš Ti imela, ako v Reko prideš. Sedaj se odločiti z materjo, ali se kupi kapica, ali boš ji nesla ob priliki klobuk. Ne smem pa zabiti povedati, da zdaj se dobi tu na Reki kostanj po 11 in 12 kr kg lep, zato ako hočejo mati, da ga jim kupim, mi piši tudi koliko. Vsak dan se ne dobi, to le, kadar ga z dežele prineso. Vprašaj me, ako sem si dala obleko narediti – dokler je z Mileno toliko opraviti, ne morem nikamor, zato tudi obleke ne rabim nove. Za na ohcet si jo bom dala napraviti, ako nas bo res povabil. Samo škoda, da volnena ni, res! Zvečer šivam, tudi citrala sem, a žulj se mi ne naredi, ker so citre bolj mehke kot Tvoje. Od Mici sem danes dobila dopisnico, da je srečno prišla v Trnovo. – Pred dobrim tednom je prišla tudi Nanca radi njenih zob; služi tu na Reki. Milena ravno zdaj pije in sem se spomnila, da od tistega števila gobic ima samo še dve – pomisli, kako pridno pije. Najbolje so tiste, ki si jih pri Kolmanu kupila.

Posebnosti druge ne vem! Še to radi grlice. Rada imam živinico, a dokler imam z Mileno toliko opraviti, se Ti lepo zanje zahvalim, ker Milena je grlica, ki da desetkrat več opraviti kot vse Tvoje grlice. Če bi bila pridna Milena, bi bilo to drugače. Povem naj Ti tudi, da kaše ne dobim tu, kaj bi mi pa jela, jaz sem si jo hotela kupiti enkrat, a ni jo dobila. Za danes naj končam, še to, če povem, da pri nas burja piha in cvili kot mačke.

Pozdrav in poljub vsem od Tvojih

Ivanke, Ivana in Milene

Reka, 7. 11. 1898

Predraga Julija!

Upam, da si prejela tudi zadnjo štv. W. M. Ako bi se Ti še koja izgubila, piši mi takoj; za zadnjo izgubljeno se dobro spominjam, da sem jo oddala, kje je ostala, ne vem –, potem je Ivan takoj za drugo pisal. Pri nas je pošteno mrzla burja pričela pihati, a vreme je lepo in tudi sonce sije, a mraz je le. Čudim se, da je pri Vas gorko in lepo vreme.

Kako Milena? Zadnjo nedeljo svi bile s Francko na Trsatu; vstala sem že ob 4. uri, da sem bila ob 5 ½ in ob 6. uri pri maši. Bila je Milena mirna, ker ko sem od doma šla, sem jo napojila in je spala, da sem domov prišla in da sem skuhala in pojela, potem se je komaj zbudila. Pa vedi, da to je bilo samo v nedeljo,

da tako pridna ni in ne bo nikdar, kot je Joh. Sedaj jo malo pestvamo, ker je mraz, jo le v zibki imamo in ji tamo igramo. Zvečer gre rano spat, a zjutraj ob 6. ali 7. uri že hoče vstati. Roke ji več ne povijam, spi kar tako od pol leta naprej. Povedala sem Ti, da je bila enkrat pridna, koliko krat poredna ne, ker si sama lahko misliš.

Píšeš radi repe. Pristrčna hvala za dobro voljo. Kupila letos nisem več repe kot 1 ½ kg, ker se mi je zdelo bolje, da kupim krompirja več.

Mislila sem si, kupiti moram najsi repe ali krompirja, zato sem si pa raje krompirja, ker se mi prej skuha, in pa zelja. Pokurimo že tako mnogo.

Kostanja sem si tudi kupila in mislila sem, da sem ga Bog zna kako po ceni – a iz Tvojega pisma vidim, da ne – ker Ti si ga plačala po 10 kr doma, a jaz po 11 zunaj na trgu.

Mileni se tudi mleko je parkrat skisalo in en dan cel je morala »Nestle« piti, a čakala je komaj mleka, na večer šla je zopet F. mleka iskati, ga prinesla liter, 20 kr, a ponoči se je skisalo tudi to; drugič ga je šla iskat, ga koj prevrela, a bil je sir. Čudno se mi zdi, da pri burji pa se mi skisa; se ve, po par dni je staro, da ga mi dobimo in zdaj se je vreme vedno preminjalo, zdaj veter zdaj burja, je pa še rajše se zagrizlo.

Posebnosti druge ne vem, ker ne grem nikamor. Naj končam s pristrčnimi pozdravi in poljubi od

Tvojih Ivanke, Ivana in Milene

Reka, 19. 11. 1898

Predraga Julija!

Včeraj ob 8 ½ zjutraj prejela mrtvaški list – naznanilo, da so stari oče umrli – torej prepozno, da bi kdo šel k pogrebu, ker ko sem jaz zvedela, da so mrtvi, bili so že pokopani. Ali Vi ste pravočasno zvedeli – ali je šel kdo k pogrebu?

Teta Nana je – kakoršnja je bila!

Kaj naj Ti pišem še?! Vreme vedno deževno; povedala bi Ti tudi, kako sušimo obleko pri takem vremenu, pa kaj, ko bi Ti le ne mogla umeti, ko sama ne skušaš – misliš si pa lahko, da je trpljenje. Danes ponoči je močno deževalo in grmelo – gotovo imate na Kranjskem sneg. Zdaj proti večeru je dež ponehal, ako ostane brez deža, grem jutri zjutraj na Trsat k maši, ker je prva adventna nedelja.

Novic nejam, ker nikamor ne grem, doma pa tudi nič ne izvem.

Zvečer šivam, pletem ali citram, ako je Milena mirna, drugače gremo pa ob 7. uri že spat.

Mileni vsaki dan naredim zdaj nekaj dni po eno srajčko, tako da jih ima zdaj že 7 vsega skupaj, pa jutri

zjutraj ne bo imela kaj oblečti, tako da jo moram kar v mokro djet. Suši se nič. Vedno prosim burjo, res, da bo mraz, da se bomo tresli, ali bo imela že kaj suhega. V spalni sobi mi je hotelo vse splesniti, morala sem omaro ven djeti. Ker vem, da Te dolgočasim, naj končam!

Sprejmite vsi iskrene pozdrave in poljube, posebno pa Ti od Tvojih

Ivanke, Ivana in Milene

Reka, 26. 11. 1898

Predraga Julija!

Danes sv. Miklavž. Tudi mene se je spomnil – gotovo sti ga z materjo v Reko napotile – zato najlepša hvala za vse! Iskala sem zraven tudi pisma od Tebe, pa ker ga ni, vidim, da ga tudi Ti od mene pričakuješ, zato Ti bom jaz danes malo bolj obširno pisala, če me Milena ne pokliče prej k sebi.

Najprej od Milene, s katero imam največ posla in za katero vem, da si tudi Ti radovedna znati, kako se ji kaj godi; meni se zdi, da je malo bolj pridna, saj joka malo manj, tako da ravno ne lete zmeraj vsi ljudje s cele hiše skupaj.

Včeraj opoldan je prišel Ivan domov in je povedal, da je videl zamorca tako velikega, da mu je on do pasa, Janko, da mu gre pokrit pod ramo, visok je 2 ½ m ali malo manj – videl je namreč danes plakate, da jih je 19 vsih skupaj, seveda samo eden je tako velik. Ta velikan je žive in neoskubene kokoši in zajce, če mu jih ljudje dajo. Jaz ne vem, če je kdo tak, da raje zamorcu da kokoši, kot da bi jih sam jedel, če mu jih pa vseeno dajejo, utegne kmalu tudi divjak spoznati, da so oskubeni petelinčki bolje kot kosmati in bo zahteval vsaj oskubene, če ne pečene, peresa si bo pa v lase nataknil.

Pismu danes priložim »Calomel« in želim, da bi Ti pomagal pri Tvojem prehlajenju; čudnega nič, saj se spomnim, kakšna sem jaz vedno prišla od Nane, tudi Ti tega ne boš pozabila. – Včeraj sem Jankotu pisala, ker dolžna sem mu bila že mesec dni, če več ne. 2. tega meseca bil je velik praznik v Avstriji, ker je 50 let, kar vlada cesar in tedaj je bilo 2.000 uradnikov odlikovanih in je postalo plemenitih; (vitezi) (baroni itd.).

Ker Te oči bole, boš še to težko prebrala, zato naj za danes končam s pozdravom in poljubom od vsih na vse, posebno Tebi od Tvoje

Ivanke

Reka, 6. 12. 1898

Predraga! Da bo za dalje časa, Ti pošaljem čist (sam) calomel. Vzemi tedaj dve kavni žlički dobro

stolčenega in srtega sladkorja, da bo tako droben kot moka, ali pa kot je ta calomel, in pomešaj ga z vsim calomelom – potem šele rabi. Če bi te še preveč peklo, dodeni še sladkorja.

Te pozdravlja in poljublja

Tvoj Ivan

Reka, 6. 12. 1898

Draga Julija!

Pismo prejela, doviljam odpovedala in se odpravila za danes v Laze. Še danes preiskal je zdravnik zadnjo doviljo za nas, ker ni vedel za naš namen. S Tvojim pismom o dovilji si nama zelo ustregla, vendar doktor Petroviću ne, kar pa nič ne de; brzojav oddal Ivan ob treh popold., ob 3 in ½ pričelo deževati in grmeti, zdaj ob 4, ko to pišem, ploha; vse temno in oblačno, tako da mi ni mogoče s tako bolnim otrokom od doma. Če bo jutri zjutraj kaj bolje – upam – odpravimo se precej, tako da smo s poštnim vlakom opoldan v Lazih, če ne, pa zvečer, brzojavila ne bom več. Najbržej prideva samo jaz in Ivan z Mileno. Prosim, da mi že zdaj izbereš kravo, od katere bo Milena mleko pila – plačati hočem vse kakor komu drugemu, samo, da mi Milena ozdravi.

Končam, da pismo oddam na pošto.

Poljublja vse

Ivanka

Sobota popoldan

Preljuba Julija!

Prejela sem Tvoje zadnje pismice in mislila Ti takoj odgovoriti, vendar odložila do danes.

Vem, da ravno ne pogrešaj mojega pisma pri obilem delu in pri obilih novostih, katere imate v Lazih in sploh na deželi, vendar danes sem se odločila Ti pisati in tako odgovoriti na Tvoje pismo. Prvo o obleki! Obleka bode krasna, ako bo tako lepo narejena, kot je blago lepo. Res lepo in moderno blago! Ker sem ravno pri oblekah, Te prosim, ako Ti ni preveč nadležno, da mi na priložen papir narišeš in odrežeš vzorec, od Milenke rokav in »lacek«. Naredila ji bom eno jopico; vzela bi lahko od obleke, katere si ji Ti naredila, vendar bolje ako [nejasno] vzorec, posebno ker upam, da Ti ne delam sitnosti. Prosim tedaj, da mi prihodnjič priložiš.

Božični prazniki so nam vsaki dan bliže. Lansko leto praznovali smo jih skupno, Bog ve, kje jih bodeš letos. Vabila bi Te v Reko – pa storila sem že to mnogokrat, tako da se mi zdi danes skoraj nepotrebno, posebno ko veš, da si nam vedno dobrodošla, kot ne kmalu kam drugam tako. – Vem predobro, da so prazniki Božični veliko lepši, velečastnejši v Lazih kot v Reki, zato ne bom Ti v zlo štela, ako se ne odzoveš mojemu vabilu. Z veseljem se jih spominjam in želim, da dosežem še kdaj to srečo se veseliti v majhni vasici svetega večera, ker mesto ne da in ne pozna tega tihega veselja. Res, da imamo v Reki več cerkva, vendar se ne da slovesnost Vaša primerjati se z reško; zabava isto ne; zraven pa nimaš gorke peči in če te ni, ni nič lepega. Ako se hočemo ogreti, moramo telovaditi, da se ogrejemo; predno grem Mileno preoblečiti, istotako, – pa kaj Ti bom to pravila, ko sama veš, kako je v Reki. Ako se pa odzoveš Ti ali kdo drugi mojemu vabilu, bo zelo veselo – drugače se nas pa spominjajte, kadar bode pri najboljši volji in gorki peči!!

Vreme pri nas prav božično – žalostno tiho. Ta advent bila sem trikrat na Trsatu. Sinoči sem šla s F. ribic za večerjo kupiti.

Ali Micico bodeš kaj obiskala Ti ali kdo drugi za Božič? Takrat ne zabi na nas! Zdravje naše po navadi, isto upam od Vas! Ali si si kupila plašček?

Ker posebnosti druge ne vem, naj končam. Bodi v duhu poljubljena od Tvojih

Ivanke, Ivana in Matere

Reka, 15. 12. 98

Predraga Julija!

Zadnja najina pisma so se srečala na poti. Jaz napisala sem bila že v četrtek pismo za Te, a ga oddala šele v petek večer, ker sem si mislila: saj bo tako do nedelje na pošti ležalo, torej če ga v petek odpošljem, je dovolj zgodaj.

Tvoje pismo sem prejela v soboto popoldan, odpisala bi ti bila takoj, kar mi praviš, vendar sem počakala do danes, ako bi znabiti zopet koje pismo od Tebe prejela, ker tega ni, zato Ti pišem jaz. V zadnjem pismu nas vabiš domov v materinem imenu. Zelo naju si razveselila s Tvojim vabilom, vendar letos ne pridemo domov, čeravno bi rada s Teboj šla k polnočni maši, to pa zato ne, ker je Milena že teden dni precej čemerna in sitna, mislim, da dobi kmalu zobke in da radi tega je tako čemerna. Podnevi je precej pridna, a ponoči ne spi nič.

Vzela sem si zadnjič naprej v Lazih, da s sitim ali bolnim otrokom nikamor več. Mene jezi, ako mi vedno cvili, koliko bolj drugega; da bi ravno Milena kvarila praznike, nočem, jih raje jaz ne uživam, samo da jih drugim ne kalim. Odločila sem se pa že letos, ako Vam in nam Bog življenje da pričakati drugi Božič,

ga skupno praznovati. Ne bom čakala ne na materino ne na Tvoje vabilo, saj si nismo tako tuji, da bi se mogli vabiti – ampak bom kar prišla – da veš – upam, da do tedaj mi tudi Milena neha sitna biti.

Pri nas je mraz precej, zato Ti ne bom pravila, koliko prestanemo pred njim, lahko si pa sama misliš, da če Tebe pri peči zebe, nas tudi brez peči – ni res?

Vem, da se ne boš spomnila gledati na koledar. Luna bo mrknila vidoma pri nas od 27. do 28. ponoči. Ako bodeš gledala.

Žalilo me je brati, da Ti niso še zdaj oči popolnoma dobre, upam, da to moje pismo boš brala že s popolnoma zdravimi očmi. Čuvaj se tedaj, da se Ti zopet kaj ne ponovi na očeh.

Novic nejmam, zato bom končala in ker ne vem, kdaj bom zopet imela kaj za pisati, zato že danes voščim vsem vesele praznike in srečno novo leto. Praznujte jih v zdravju in veselju in srečno pričnite novo leto. Bog daj, da doživite mnogo dobrega v prihodnjem letu, to Vam od srca želita

Vaša Ivanka in Ivan z Mileno

Reka, 19. 12. 1898

Še bolj me bo pa veselilo, ako bom zamogla Ti osebno to na Reki voščiti, Tebi ali komu drugemu!

Predraga Julija!

Danes sem prejela od Tebe poslano W. M. Ker vem, da mi rada ustrežeš, če le moreš, zato spoznam, da je moje nejasno zadnje pismo krivo, da jaz nejsem dobila tega, kar sem želela in za kar (za mušter) sem Ti jaz kos papirja poslala, ker ne vem, če imaš Ti ravno pri rokah tako lahek papir, da ga gre še zraven pisma ena pola notri v kuverto na eno marko za 5 kr.

Tako sem pa dobila danes knjižico od W. M., vendar brez Tvojega pisma, kar se mi zelo čudno zdi. Pričakovali smo Vas namreč Sv. dan, potem na sv. Štefana dan je šel Ivan zjutraj in zvečer na postajo čakati, opoldan pa ni mogel in zato smo pustili kosilo za dva, če bi pa še tretji prišel, bi pa tudi tretji ne ostal brez kosila.

Ravno tako smo čakali včeraj, v torek, s kosilom, ker to se nam je posebno čudno zdelo, da ni nobenega odgovora na moja zadnja dva pisma; mislila sva, gotovo pridejo sami sem, ko pa sem dobila W. M., sem vedela, da nobenega ne bo in me skrbi, če se Tebi morda nejsjo oči zopet poslabšale. Če bi to bilo, tedaj pravi Ivan, natresi dosti »calomela« v oči, ker edino to pomaga. Pridi tedaj gotovo, predno so prazniki v kraju, tudi ako Te oči bole, se bodo že tukaj pozdravile. Ker je že noč, ko to pišem, končam s pozdravi in poljubi na vse, posebno Tebi od Tvojih

Ivanke, Ivana, Milene

Reka, 28. 12. 1898

Milena spi kot čmrlj!

Piši kmalu, da prideš!

Predraga Julija!

Prav razveselila sem se zadnje razglednice, posebno ker sem videla vse tri podpisane; iz tega sem sklepala, da so mati zdravi in da uživajo z Vami v veselji in dobrovoljnosti božične praznike, kar je za nas največje veselje. Upam tudi, da je Pepi že velik in da lepo napreduje v šoli in v vsem ter da si Ti na očeh popolnoma ozdravela.

Take misli vzbudila mi je Vaša novoletna voščilka, katere sem se najbolj razveselila med vseh; vsi smo opazovali sliko na nji, ker je videti Planina kakor kako mesto, povzeta je najbržej kje od Mejaka naprej iznad ceste. Izmed drugih naj Ti omenim dolgega Mlakarčinega pisma; spomnila se je tudi Polonica na me s pismom; razen tega imeli smo nepričakovano vizito – Frane iz Knežaka pripeljal je enemu otroku zob izdreti, ker sta mu rastla dva, eden nad drugim; ker smo bili vsi zelo kratkih besedi, zato Ti ne vem drugega povedati, kot da pojde mogoče v Postojno ali v Ljublj. za učitelja, vendar to je samo »mogoče«, ker gotovega ni nič povedal in to jaz samo iz njegovih besedi sklepam, kar Ti moram omeniti; o Poldetu ali o čem drugem nismo govorili.

Danes in včeraj imamo burjo, kar mene kljub mrazu veseli, ker ima vsaj Milena suhe plenice. Ti pa si misliti ne moreš, koliko imam opraviti s plenicami, kadar je dež ali vetrovno vreme, ker moram kuriti ognjišče, a kljub temu nimam nič suhega; treba jo je v suho djati vsak četrt ure, ponoči pa dostikrat vsake pol ure.

Ker je mraz, zato Ivan že dolgo trpi na rokah, mraz pa sploh vsi trpimo, ker peči ni, četudi bi bile na Reki prav potrebne.

Zebe me, da komaj pero držim, ker nimam nič veselega, naj končam!

Sprejmi Ti in vsi naše pozdrave in poljube, očetu, materi, Toni, posebno Tebi,

od Tvojih Ivanke, Ivana in Milene

Reka, 7. 1. 1899

To je prvo pismo z letnico 1899!

Prenaglo par ur sem oddala zadnje pismo, ker kmalu potem sem našla vzorec v W. M.

Srčna hvala, ker mi je bilo zelo ustrezno!

Predraga Julija!

Razveselila sem se, pa ne misli, da radi obilo surovega masla, tudi radi tega, vendar najbolj Tvojega kratkega listeka.

Mislila sem različno, kaj bi utegnilo krivo biti dolgotrajnemu molčanju; mislila sem si, da znabiti si kaj bolna, da ni izostala misel, da sem se kaj zamerila, si lahko misliš. Pišeš mi, da si še vedno prehlajena, ni čuda – ako lepša zima, več bolnikov, vendar upam, da ni hudega; da so tudi mati pri slabem zdravju, tudi nič čudnega, čeravno zima, se ne manjka dela in skrbi, posebno brez hlapcov biti ni ravno prijetno. Radi očeta sem Ivana vprašala in je rekel: ako je bolezen prišla iz jeze, žalosti ali skrbi, je potreba jih spraviti v dobro voljo in bolezen bo zginila sama od sebe, brez dajanja več praškov, ako je pa bolezen prišla kar na lepem, brez vseh teh vzrokov, jim daj zjutraj 2 praška, opoldan enega in zvečer 2. Upam, da ne bo nič hudega, da kmalu dobim pismo, v katerem mi boš naznanila, da so popolnoma zdravi. Bog daj!

Tudi pri nas se je bolezen oglasila. Mala Milenka je čedalje slabši in lahko rečem, dolgo jo ne bomo imeli.

V predzadnjem pismu sem Ti pisala, da je čemerna in sitna, mislila sem, da dobi zobke, ali tista čemernost pomenila je k bolezni. Odkar sem Ti zadnje pismo odposlala, ima vedno hudo drisko, samo voda gre iz nje, sinoči je pa tudi čez dala. Spi malo, kar »žedi«, nositi se ne mara, najraje je v zibki. Joka ne tako, kot je, le kadar ji slabi, prav otožno pa razločno kliče: ata, ata, ko pa iz nje zderči, čuti se olajšana in je bolja toliko časa, da ji zopet ne prične slabeti. Ne zaspi mi drugače, kot pri meni na postelji, in danes je prav težko dihala in mrzla sapa je iz nje šla. Drisko je imela v Lazih in že tukaj na Reki, vendar toliko časa, kot zdaj, jo ni še imela, tudi taka voda ni še iz nje šla. Ivan pravi, da se ne bo mučila s smrtjo, ampak bo oslabela in zaspala.

Spominjam se, da so mati pravili od otrok, kateri so jim umrli, kako je šlo iz njih kot iz špricovnice, istotako gre iz Milene; zato kadar mi kaj pišeš, prosim Te, da vprašaš mater, koliko časa so imeli otroci tako drisko.

Mislila sem molčati o vsem tem in Te ne z mojimi težnjami glušiti, posebno zato ne, ker imaš dovolj Ti in mati svojih skrbi za prenašati – pa saj veš, da molčati ne morem in se tudi spodobi, da veš, saj si Ti po krstu nje druga mati – seveda to v svetu čedalje manj velja. – Ne bo se spolnila moja želja, da bi doma bila pokopana – ker da bi jo v Laze prinesli, ko bi nam zaspala, ni mogoče, kot smo prej mislili, prvič zato ne, ker je že prevelika, drugič pa tudi radi naše mačke ni mogoče. Ako mora umreti, zakaj mi ni takrat, ko je bila v Lazih, bila bi moja želja izpolnjena.

Vidiš tedaj, da imam tudi jaz svoje gorje, katerega Ti ne razumeš, pač pa dobro mati. Perila imamo mnogo vsaki dan, ker če vedno v suhem in čistem biti, vreme pa zelo slabo, deževno, kurimo ognjišče opoldan in zvečer, da kaj posušimo. Za danes dovolj. Ako bo Milena še slabša, Ti že pišem.

Bodite vsi pozdravljeni in poljubljeni od Vaših

Reka, 14. 1. 1899

NB: Najprisrčnejša zahvala vsem za maslo, posebno materi!

Preljuba Julija!

Ker sem Ti vzadnjič rekla, da Ti še prej pišem, kdaj da Ivan pride, da Vas ne bo iznenadil – upam, da boš pismo pravočasno dobila – in v spanju budil. Pride v sredo večer! Posebnosti druge Ti danes ne vem poročati. Milena vedno sitna in bolna, glavica jo vedno močno boli – drži se kar z obema rokama in vpije, kadar se pripravi.

Micica mi je v soboto pisala in me prosila, ako bi ji mogla zgotoviti dati nje Sofapolster. Šel je takoj Ivan zvečer poizvediti, kdo bi izvrševal taka dela – ker veš, da ne vem tukaj nič, v Lj. Drenik Meršol, šel je tedaj v take prodajalne, a nikjer niso hoteli takih del prevzeti. Nazadnje je izvedel, da bi tapecirer kaj takega naredil, odpisala sem ji takoj in upam, da bo danes že poslala, da bo še Ivan do jutri vse potrebno preskrbel.

Vreme pri nas danes lepo, upam da tudi pri Vas. Ker se v kratkem z Ivanom vidite, zato končam z mnogimi poljubi na vse od nas vsih, posebno od Tvoje

Ivanke

Vino upam, da boste kmalu dobili, ker je na poti .

[Nedatirano.]

Preljuba Julija!

Ker sem Ti obljubila, da Ti pišem, zato Ti danes naznanjam, da je včeraj zvečer J. prišel in odide v soboto jutro iz Reke v Logatec, potem pride za en dan v Laze in potem en dan v Planino; gotovo bo pri Vas prespal. Moji bolniki so vedno bolni; Ivan zelo še slab, Milena pa zelo bolna. Zelo mi je neprijetno radi J. z bolnim otrokom, ker tak ne zapopade, kaj je bolezen, in ko ni mogoče pripraviti otroka k miru, posebno ko je bolan – no, saj sem Ti že prej pravila, kako in kaj. Jank. pa že poznaš, da vse naprej pove kot l. Milena zelo malo je in je zelo sitna, čedalje bolj, odkar si Ti šla, leži najraje. – Pri nas dež in sonce in precej soparno. Razglednice povsod drugod razpošilje, kaj pa Tebi? Znabiti iz Reke si jo dobila. Posebnosti druge ne vem, zato sprejmi pozdrav in poljub od Tvojih

[brez datacije, konec aprila 1899]

NB: J. ne je bele kave, ampak zjutraj samo črno, da boš vedela. Prinesel mi je knjigo za »regal« od mesta »Budimpešte«. Da je bil Iv. v Al., mu nismo povedali, ker bi lahko rekel, da se bahari, da je popotoval. Zdaj popoldan se je peljal v Opatijo.

Predraga Julija!

Prvo želim vsem vesele praznike, čeravno jih bo polovico kmalu preživetih, vendar naj bo voščilo dobro, voljno sprejeto.

Danes vel. nedelja, bila sem na Trsatu ob 7. uri pri vel. maši. Včeraj nisem bila pri vstajenju jaz, ampak Ivan. V petek sem pa bila prav po vseh cerkvah, celo na Trsat svi šle s Francko in videle tako vse »božje grobe«, najbolj se mi je dopadlo v stolni cerkvi, kjer sta stražila dva živa vojaka, ne iz lesa kot drugod. – Vreme danes lepo, tako tudi včeraj, a v petek je pošteno dežilo. Priloženo Ti pošiljam 4 spovedne listke, našla sem jih v moji kuharici – ker se mi je zdelo preveč zamenjati vse 4 z rudečimi, zato Ti jih pošljem. Francka je bila danes pri spovedi, ni res vse drugače kot v Lazih – na deželi. Že komaj čakam, da so prazniki v kraju, ker zelo dolgočasno je v praznikih v mestu.

Z Mileno svi bile do zdaj na oknu, oblekle svi si bile vse ta novo – plavo oblekico, zdaj je namreč 2 ure pop., a opoldan svi že šle gledat ljudi, ki prav pridno hodijo na sprehod.

Upam, da imate lepo vreme in da se prav dobro zabavate, kar Vam od srca želim.

Od Dovšaka sem dobila pismo, tako tudi Polonca ne more na me pozabiti, kljub temu da ji jaz mrzlo odgovarjam. Dovšak mi piše, da mu je mati že več tednov v postelji, a da se ji je zdaj že obrnilo na bolje.

Ker sta s Pepčkom tako hitro odrinila, nisem se Ti dovolj zahvalila za vse, kar so mati poslali in kar si se Ti trudila, zato sprejmi še enkrat danes prisrčno zahvalo.

Ivan mi je povedal, da si mu rekla, da več ne prideš v Reko, če bi morala zopet prihodnjič vrniti se v Laze brez naju z Mileno. Upam, da Te Ivan ni prav razumel in da si mu hotela kaj drugega naročiti, ker saj veš, da mi je skoraj nemogoče zdaj priti v Laze, pustiti Reko ravno tako, kot mi bo nemogoče biti tu, brez da bi me Ti parkrat ne obiskala.

Ako bo v sredo lepo vreme, bode Ivan odišel, to pa le, če bo lepo vreme, drugače pa ostane še en teden doma, torej še nič gotovega, kdaj da odide.

Posebnosti druge ne vem danes, kadar kaj izvem, Ti že povem.

Pozdravi mi vse od moje strane in Ivana, posebno poljubljam Tebe

Tvoji Ivan, Ivanka, Milena

Reka, 8. 4. 1899

NB: Jutri grem zopet na Trsat, zelo lepo je zjutraj, Ti pa gotovo v spremstvu Micice in Josipa v Planino. Kadar Ti čas dopušča, mi kaj piši.

Predraga Julija!

Prejela sem Tvoj ljubki listek in zelo rada bi Ti bila takoj odgovorila, a ni mi bilo mogoče. Danes pa, a tudi danes samo par besed!

Ivan je odpotoval v sredo jutro, kako se imavi z malo Milenko, veš sama. Ure so nama tedni, a dnevi meseci! Pa kaj se hoče, trpivi, a saj večno ne bo. Da bi le jaz zdrava bila, pa vedno kaj pride. Včeraj in predvčerajšnjem me je močno glava bolela, a danes me še bolj, ker mi je Fr. povedala, da naj si v 14 dneh drugo deklo iščem, ker ona gre v Lj. nazaj.

Nič bi mi ne bilo, da je Ivan doma, on bi mi bil tu koj eno poiskal, četudi ne koristno, vendar bi bila.

Tuhtala je to že dalj časa, a ni mi mogla reči, danes pa sta dva zvonila in se jima je šla odpovedati, a ju ni razumela, zato je rekla, da gre stran, ker ne more govoriti in gre nazaj v Lj.

Zdaj hodim sama odpirati in tudi to pismo bom mogla sama nesti na pošto, ker ne maram, da bi vedela, da Ti pišem.

Rekla je, da gre 4. maja stran. Ako ne bo že prej kaj posebnega, Te prosim, da takrat gotovo prideš, ko bom sama doma, da si tu koji »parkel« poiščem.

Ubila mi je en kafé-glaš, a tu ga ne morem dobiti, zato Te prosim, da ga Ti v Ljublj., ako kaj v kratkem greš.

Radi volne sem jo poslala kupiti, a je ni prinesla, rekla je, da jo ne dobi po 16 kr, ampak po 18 – kupila jo bom vseeno, ni res? Bodi duhoma poljubljena od Tvoje Te ljubeče

Ivanke

Reka, 21. 4. 1899

NB: Ko bi bilo mogoče, pokličem Ivana nazaj – a predaleč je!

Predraga Julija!

Prejela sem tvoje pismo in danes ti že odgovarjam, ker bom jutri tudi Ivanu pisala in zajedno nesla na pošto tudi za Te.

Pišeš mi, da prideš že te dni. Ker vem, da zelo težko greš od doma, Ti z današnjim pismom naznanjam, da jaz moj dolgčas že prenašam in malo Mileno, saj sem že navajena, prosila bi te le, da prideš 5. maja za slučaj, da gre F. stran. Povedala sem ji, da jo bo gospod plačal, čeprav prej gre. Vrata hodim jaz odpirat in znabiti se bo zdaj kaj potolažila. Dobro smo si in prav nič ne vem, da je kaj vmes prišlo. Vendar »rujavcu« ni za zaupati.

Ako Ti je pa mogoče že zdaj od doma iti, veš, veš dobro, kako bi me veselilo, da si Ti ali bodisi kdorkoli – tudi Toni – pri meni, vendar zagotovo Te prosim, 5. maja dopoldan. Pridi pa le, ako moreš prej, saj veš, da mi bo kratkočasno.

Hvala bogu, da se mi je glava malo ozdravila, bila sem namreč tako slaba, da sem se bala, da bom obležala, omotica se mi je delala in kar mokra sem bila od slabosti. Mislila sem že brzojaviti po Te, vendar hvala Bogu, obrnilo se mi je na boljše. Ivan je že v Aleks. Vožnjo imel krasno, dobila brzojav v nedeljo dopoldan. Natančneje ne vem nič, od njega pričakujem pisma, upam, da do nedelje ga dobim.

Milena po navadi. Je mnogo in vedno, a suha kot kost. Spi malo, ali pravzaprav nič.

Vreme pri nas do včeraj vsaki dan dež, danes pa sonce in burja piha. Ker druge posebnosti ne vem in ker se v kratkem vidimo, končam s pozdravom in poljubom na vse od vaše

Ivanke in Milene

Reka, 24. 4. 1899

NB: Mašina še ni prišla.

Preljuba Julija!

Izenadila me je košarica, napolnjena z raznovrstnim, zatoorej najpoprej materi najsrčnejša zahvala. Pisala sem Ti in pismo v torek jutro oddala, upam, da ga že imaš. Ker mi je zelo težko z oddajo pisma, sem se kaj težko odločila danes pisati, vendar moram, zato da Ti naznanim, da sem prejela in da Ti še enkrat povem, da že prestopim do 5. maja jutro sama in nazadnje tudi do nedelje, to je 7. maja.

F., ako bo šla, gre 4. maja, kakor je rekla, torej Ti pridi drugi dan, če moreš, drugače Te pa z Milenko prav zagotovo 7. maja, v nedeljo, pričakujem. Tisti dan, ko gre stran, ni treba hoditi, drugače bo vedela, da sem Ti pisala.

Pisma nesem sama v škrinjico. Dela imam mnogo s tem – predno Milenko v red spravim – pokrižam, da

bi mi vsaj 2 minuti molčala, predno ji igrač in papirja nanese, potem se grem pa še sama obleči – pa kaj se človek tako hitro obleče kot na deželi – potem pa hajdi – kako mi srce bije, kaj Milena dela, da bi ne padla iz vozička, ali da se ji kaj drugega ne pripeti, kako pritečem in prvo njo pogledam – si ne moreš misliti – in predno dekla iz trga pride, je že vse v redu, pospravljeno, da ni duha ne sluha. A danes bom imela več dela, ker zunaj gre močno dež; dež gre vedno pri nas in le malo je lepega vremena. Zato vem, kako težko Ti je od doma iti. Ti še priporočim, pridi 7. maja, v nedeljo, ko boš malo bolj lahko od doma šla, za slučaj, da gre »rujavec« proč, bovi že z Mileno do nedelje prestale same. Mleko mi v hišo prinese, kruha imam doma in da imam to dvoje, sem preskrbljena. Nikar, ko imam še drugih stvari, kar si zmisliš, ne skrbite preveč za naju in naj si ne belijo mati z nama glave, ko imajo svojih skrbi čez mero. Bog daj zdravje, vsi križi in težave se preneso. Ako ne bom mogla dekle dobiti, bom dobila pa »Bedienerin« za slučaj, da gre, zatorej le v nedeljo pridi!

Od Ivana nisem še nič dobila pisma. Mašina tudi še ni prišla. Hekelgarna mi je zmanjkalo za 4 kose skup dati, kupila ga bom kar tukaj. Dela imam obilno, pa kaj, ko je dež. Rada bi vse djala v red, pa ne morem. Polkni že dva dni čakajo lepega vremena, tepihi so vsi za izčistiti, žehtala bi rada, ali pri takem vremenu noče goreti in tudi perilo je rujavo. Dnevi pa tako teko, kot bi jih s palico podil!

Oprosti, da tako pišem grdo in se boš mučila, da boš prečitala. Milena mi še spi, zajutrkovala sem pa ravno zdaj. Ker moram končati radi časa, zato nasvidenje 7. maja!!

Pozdravi in poljubi mi vse, posebno sprejmi pozdrav in poljub za se od Tvoje

Ivanke in male Milenke

Reka, 25. 4. 1899

Preljuba Julija!

Prvega maja, že 1 ura je, ali obed še zdaj ni pripravljen, imamo namreč žehto in sama sem mogla žehtati, mencati, zraven pa še Milenko zibati, pestvati in še vse ta drugo. Fran. je šla po meso in mleko in je hodila skoraj dve uri, pomisli – šla je za službo gledati. Nje pravi namen pa je v fabriko priti – kmalu Vam bo še Marj. spihala – kar mačka je itd.! Veš, kaj sem storila, da mi še ostane vsaj toliko časa, da Ivan pride, obljubila sem ji »lon«, kot bi ga drugje imela – pa koliko časa sem jo mogla vprašati in prositi in (5 gl!) naprej dati. Uklonila bi se ne bila, da nimam Milene, da sem sama, ali kaj hočem, sama tukaj shajati z Mileno in kuhati, na pošto hoditi vedno ne morem, domov v nadlego hoditi še manj, zato sem tako naredila, če Bog da, se mi je posrečilo! – Ne bi Ti pisala tega pisma, ali ker predobro vem, da imaš obilo dela, in ker sem zdaj zopet preskrbljena za en mesec, Ti danes to naznanjam, da Ti tudi v nedeljo ni potreba hoditi, ako nimaš čas za par dni pri meni ostati, ker ni vredno samo za par ur sem hoditi. Včeraj je cel popoldan odzunaj bila pri Šogrove Lucije hčeri – pri tisti Marjeti – je tu omožena na Reki. Jaz sem bila seveda sama, ob 7½ je prišla domov. Je tako dobro – bolje kot pri Vas, cel čas, kar je Ivan od doma,

vedno meso – pa sama ga sne $\frac{1}{4}$ kile (jaz ne morem prav nič jesti), zvečer žgančke ajdove, kofe ali kaj enakega. Spreobrnilo se je popolnoma pri nas, delati moram pa vse sama. Milenka bila precej po odhodu Ivanovem pridna, a zdaj je bolj poredna postala. Sama noče nič več sedeti, ni zadovoljna z nobeno rečjo, samo nositi jo morem. Nocojšnjo noč nisem mogla nič spati, kadar mi je Milena spala, so me pa skrbi mučile – radi dekle, kako naj naredim in kako bo. Milovala sem mati in očeta, koliko trpijo s posli, za razjokat se je. Podnevi moram pa dobro delat, a ko bi mogla kaj jesti, pa mi nič ne diši. Od Ivana pa še zdaj nič pisanja in v sredo bo 14 dni, odkar je šel iz Reke, kot samo brzojav imam v rokah. Mašine tudi še ni z Dunaja, kadar jo dobim, Ti pišem. Kako je za nekatere prijetno, imajo tete, da se kaj razgovore, pri nas tega ni – sama in vedno sama. Pa kaj Ti bom te pravila in Te glušila. – Pišem grdo, ker morem tudi zraven zibati – zatorej oprosti in uniči to čečkanje! Povem naj Ti, da vzdajnič, ko sem nesla za Te in Ivana pismo v škrinjico, sem videla Jakota ravno pred našo hišo – je namreč bolniška blagajna tudi v naši hiši – šel je ves bled in sključen v našo hišo in sva se prav dobro pogledala, gledala bi bila še zanj, pa se mi je mudilo, ker sem imela Mileno v vozičku samo.

Pri nas je prav lepo zunaj, vse zeleno in cvetoče – a jaz gledam samo skozi okno ta kras! Obleko sem si šele včeraj osnažila, katero sem zadnjič imela v dežu zunaj. S perilom sem mislila tudi na Te čakati, a sem si mislila, če prej deneš v kraj, boljše je, in sem djala. Vidiš, takih reči bi Ti imela še mnogo za povedati, a imaš svoje skrbi tudi Ti.

Pričakujem Te, kadar boš imela kaj časa me obiskati, ako pa kaj posebnega pride, Ti brzojavim.

Bodi duhoma poljubljena od Tvoje

Ivanke in Milene

Reka, 1. 5. 1899

Predraga Julija!

Prejela sem Tvoje pismo včeraj in danes Ti na dva Tvoja pisma odgovarjam. Vzrok, da Ti nisem toliko časa odpisala, je, ker sem pričakovala mašine, katera je včeraj res prišla. Kako izgleda ravno taka, le par stvari je drugače in pa bolj slabotno se mi zdi vse. Najbolje boš videla sama, kadar prideš na Reko, kako in kaj. Šivati sem se pripravila in mi je šlo izpod rok, ko sem pa imela v kuhinji delo, sem šla od šivanja in se medtem v prst urezala, da sem potem mogla šivanje odložiti, upam, da se kmalu pozdravim in Ti prihodnjič pišem, kako pridno šivam.

Zahvalila se bom materi, očetu, Toni, kadar pridem do njih, oziroma ako me kaj obiščejo. Kako Milena, po navadi, zunaj ni še nič bila.

Fran. ostane še ta mesec, za naprej ne vem. Deklo, upam, bom že dobila, da bom le imela denar, ker zdaj dekle drugega ne znajo, kot za denar vprašat.

Dela imam vedno mnogo, dnevi mi tečejo in kmalu bo tu Janko – imam pa še vse v neredu – pomisli. Novega Ti iz Reke ne vem nič pisati. Kako Marjetna Fr., je li pridna in zdrava? Kdaj prideš kaj na Reko? Gotovo prej ne, kot po Mici, saj vem, kako je.

Zdaj pride kmalu Pepi domov, še en mesec in bo šolsko leto končano. Mileni moramo letos pustiti koze cepiti, tako, vidiš, vedno delo, delo.

Ker posebnosti ne vem, končam in upam, da ti kmalu zopet kaj pišem, do tedaj pa bodi iskreno poljubljena od vsih tvojih

Ivanke, Ivana in Milene

Reka, 3. 6. 1899

Preljuba Julija!

Petek je, da pravočasno pismo dobiš, Ti že danes napišem! Pismo Tvoje prejela, veseli me, da imaš srečo pri piškah.

Vreme pri nas vedno deževno, vsaki dan gre dež in sonce sije; danes upam, da bo vendar brez deža. Včeraj, na praznik, sem bila s F. na Trsatu – oh, kako je lepo zunaj. Mileni smo prinesle zeleno vejico, ne moreš si misliti, kako veselje je imela nad njo; sklenila sem, da če bo le mogoče, jo nesemo v nedeljo na prosto. Mašine nisem še prejela, pač pa odgovor na dopisnico, da jo pošlje – to bo dobra in lepa, ko toliko časa hodi! Kaj naj Ti še povem? Veš, tista dekla iz tretjega nadstropja, o kateri sem Ti pravila, da je bila pred tem časom, ko Ivana ni bilo, je tudi prišla radi svojih zob. V nedeljo pride zopet, ker se ji mudi, ker potem gre z družino ven – Volasca, kjer si tudi Ti z Ivanom bila. Milena je bila zelo prehlajena, a zdaj je zopet po navadi, na oknu bi hotela vedno biti in stati, da bi vedno kaj novega videla, če vidi Fr. ali Ivana, da sta praznje oblečena, koj k njima, ker misli, da jo bosta ven nesla. Zdaj ni več tako trmasta, pokaže kaj svoje umetnosti, mislim, da je bila radi slabega vremena bolna in sitna – no, sitna je vedno, kot veš. Komaj par dni je, da si proč, pa se mi zdi, da je že par mesecev, kako hitro je minil dan, ko si bila Ti na Reki; Ivan vedno ima delo svoje ali gre pa ven z »rujavcem«, pa nič ni, ker vedno ta svojo tuhta – dvajset let bo stara spomladi – in kadar pride do teh let, ni več majhnih misli; posebno ker je take – rodovine.

Dela imam vedno polne roke, posebno ker vsaki mesec morem misliti, da mi gre proč. Danes, ako mi bo mogoče, grem k šmarnicam. Posebnosti druge ne vem, zahvalim se Ti za »modo«, čeravno jo še nimam. Imej se dobro, hodi mnogo v lepi naravi in spominjaj se nas treh v mestni puščavi. Ali so take hlačke za Mileno v »modi«, kot si jih videla na oknu pri sosedih? Jaz jih ne vidim nič več in Ti jih imaš gotovo še v spominu, vreži mi majhen papirček, ko jih še znaš in če jih ni v »modi«.

Pozdravi mi vse od nas vsih, posebno poljublja Tebe Tvoja

Ivanka

Reka, 12. 6. 1899

Preljuba Julija!

Obljubila sem Ti, da Ti v kratkem pišem, a ni mi bilo mogoče do danes; tudi danes zelo težko, ker imam dva bolnika – hudo bolna Ivan in Milena. Ivan se je prehladil in je danes že tretji dan v postelji, a nič boljši kljub zdravilom, Milena pa zopet dva dni zelo slaba. Kaj Ti hočem bolj na široko mojih bolnikov boleznih opisovati in Te glušiti, zato končam o tem. Molčala bi bila popolnoma o boleznih in se trudila, da ju spravim iz nevarne boleznih na noge, a ker v kratkem Janko pride in bi od njega izvedila, zato Ti raje pišem. Zelo me Ivan skrbi! – Na Mileno sem že navajena, da je en dan zdrava, dva bolna, ali Ivan, ko ni bil še tako bolan. Kašlja močno in zelo se poti, da ga zelo to hujša.

Radi čevljev – daj jih kojemu hlapcu, popravljati ni treba dajati, ker več »košta«.

Mašina zelo dobro šiva, a sama časa nimam, da bi šivala. Pospravila nisem še nič, zdaj samo bolnikom strežem, a kljub mojemu trudu je slabo. Kadar bo zdravje mojih bolnikov boljše, Ti pišem – Bog ne daj, slabše.

Pozdrav in poljub vsem, posebno Tebi od Tvoje

Ivanke

[brez datacije, nečitljiv datum]

Revež Viktor, mar si bi kruha kupil, tudi nama je eno dopisnico pisal in vprašal po Mileni.

Preljuba Julija!

Ti ne bi sobe spoznala, ko bi jo danes videla! Miza pregrnjena, rožice na vrtičku – na mizi stoji lampa, katero krasi lepi »zastor«, Tvoje delo, istotako prti na mizi. Ker vidim, da bi ves papir porabila samo s tem, da Ti opišem, kako soba sedaj izgleda, zato dovolj o tem. Včeraj prejela Tvoje pismo, radi obilo dela Ti šele danes odgovarjam. Kako moja bolnika?

Ivan tako, kot si ga pustila, to je malo bolje, tako upam, da bo lahko prišel začetkom prihodnjega meseca za en teden v Laze; Milena včasih slabša, včasih tako, kot si jo pustila, zelo sitna je in danes ni nič spala.

Od Jankota ne vem nič, kdaj pride, ako mi bo mogoče, Ti že pišem, da boš vedela.

Novica, katero Ti lahko povem, je, da so včeraj gospodične se v drugo stanovanje preselile; sedaj smo mi

najstarejši v tej ulici. Zelo dolgočasno se mi zdi, ko jih ne vidim na oknu, čeravno nimam časa na okno njih gledati.

Radi vina mi nisi natanko rekla, ali hočete, da se naroči za Vas – in kako, belo ali rudeče?

Vreme pri nas zelo dolgočasno, dež gre že včeraj in danes. Neki gospod je bil ravno zdaj pri Ivanu radi zob in je rekel, da je to vreme zelo nevarno za grozdje – da lahko pri tem deževju vse cvetje odpade in ne bo nič vina.

Radi vina mi prihodnjič piši, ta rudeči se mi zdi, da je 6 kr na l ceneji kot ta beli.

Ali boš imela črne pavole dovolj? Ali je ravno taka?

Ker ne vem druge posebnosti in Milena kot Ivan me že kličeta, končam s prisrčnimi pozdravi in poljubi na vse od vsih Vaših

Ivanke, Ivana in male Milene

Reka, 18. 6. 1899

Preljuba Julija!

Najprej sprejmi za bližajoči si Tvoj god najsrčnejša voščila od nas treh, tako od mene kakor tudi od Ivana in Milene.

Bog ti podeli vsega dobrega, najpreje pa srečo in zadovoljnost v vsakem oziru.

Bog Te živi mnoga, mnoga leta zdravo in veselo!

Nekdo je mislil, da si Ti na Reki in Ti je poslal za god »pleče in jezik«, podpisala in sprejela sem jaz, a zahvali se Ti v mojem imenu! Služila mi bo zelo, kakor boš sama razvidela iz prejšnjega pisma.

Dela mi ne manjka, kakor veš pri Mileni, a sedaj ga bo pa toliko, še pospravljamo, da ne bom vedela, kaj se naj lotim; res, da je še en mesec, a to mi bo preteklo kot teden. Dobro veš, kako po domače sem se naredila in si vse v red spravila, a zdaj – bo treba vse narazen djati – ! Ne bom Ti obširneje pisala, ker sama veš, kako je. Ko bi mi Milena vsaj ponoči ali podnevi spala, bi še bilo; bolna je bila zdaj dva dni zelo, drisko je imela in čez je dajala; danes podnevi je boljša, vendar ne vem, kaj bo ponoči, vročo glavco ima in stoka celo noč, ob 5. uri zjutraj šele zaspi, upam, da bo ozdravela, saj jo celo noč negujem jaz ali pa Ivan. Danes sem bila na trgu, šla sem vprašat tudi za pavolo, a plavo ni dobil tako, kot svi jo midve imele, zdaj ne vem, ali čem jo za Te kupiti ali ne, ker je malo drugačna; jaz jo imam malo manj kot eno štrencu, to Ti bom lahko dala.

Znabiti prideš Ti ali kdo kaj na Reko? Kdaj pridejo kaj mati ali oče k nam? Pri nas je že velika vročina,

gotovo tudi pri Vas vroče sonce pripeka. Danes sem tudi šla k Popeti radi črne obleke – ako bi mi Milena bila zelo slaba, si bom kupila, drugače ne – pošljem Ti vzorec (krep, 85 širjava, na m 50 kr), da boš videla, kako je, ako greš v priliki v Lj., lahko vprašaš, po čem, da je. Jaz si ne bom drage obleke kupovala, samo da je barva stanovitna črna in snažno narejeno. Ako se bo Tebi tudi tako dopadlo, si lahko davi enake tri na Reki napraviti o priliki – upam, da mi ne bo treba radi Milene naglo obleke napraviti, ker otroku naglo kaj pride in se počasi zboljša. Modo sem dobila in se Ti še enkrat zahvalim za njo. Hlačice sem dobila v ta stari »Modi«, zdaj imam vse. Kako bo z deklo, ne vem, ako ne bo hotela ostati, ji bom mogla zopet zboljšati, da mi ostane radi Jan., ker že vse ve, jaz ne morem nič z Mileno. Preskrbel nam je že »gvardijan« iz Trsata eno, ali jaz jo nisem hotela, ker je že drugje služila, zdaj mi bo eno tako (ako jo dobi), ki ni še služila in ni razvajena.

Posebnosti druge danes ne vem, zato končamo s pozdravom in poljubom za vse, posebno Tebi od Tvoje

Ivanke

Reka, 20. 6. 1899

Preljuba Julija!

Vedno se mi je sanjalo o belem kruhu, poiskati sem hotela v sanjalcu, a vse je notri, le kar se meni sanja, ni nikdar. Pomenilo je tedaj res za smrt; hvala Bogu, da ni hujšega. Kako moja bolnika? Ivan bo danes ali jutri na prvo na prosto šel in bo naročil dobrega vina za mater – seveda v dobrem sodu, da se ne bo okvarilo; upam, da se bo popolnoma okrepčal na svežem zraku v Lazih. Ker ste nas povabili v Laze, zato bo Ivan za nekaj dni prišel tja – midve z Mileno ostanevi tukaj, ker vsi od doma ne gremo, drugače nam dekla uide, zdaj ko ima celo žlahto tu na Reki! Upam, da do srede ali sobote bo Ivan djal svoja dela v red in bo lahko ali težko – ker prvo je zdravje – prišel materi in Tebi v napoto.

Vendar natančno dan ti še pišem.

Kako Milena? Zdaj, odkar si Ti bila tu, vsak dan slabše, danes se mi pa zdi, da je malo boljša, vendar stati ne more in sploh jo nobena reč ne veseli, še na oknu ne more biti, ponoči vsako uro se zbudi. Znabiti Ti bo Janko lepše povedal – pa vedi, da človek ne kaže svoje gorje posebno, ko bi vsi ljudje se veselili.

Radi obleke, ako boš kupila, Ti Ivan povrne denar v Lazih. Pavola je ravno tako debela kot moja – ne vem, ali hočem za g kr ali za 26 kr kupiti, piši!

Kaj delam? Danes sem se zopet pripravila malo šivati, pospravljamo vedno, saj veš, koliko se razvleče, ako pride tak človek k hiši.

Omaro sem nazaj djala, zdaj moram pa še zaboj; vedno moram pospravljati in gledati, da mi molji škode ne naredi, ker tega mrčesa je tu vse polno. V sredo smo žehtale, nič manj kot dva kosa žajfe, to je za 16

kr, smo porabile in dobro požehtale, pa vseeno je sivo – temno kot bajtarsko, ko ga sonce že dve leti ne vidi.

Včeraj sem bila pri maši, ker je bil praznik, vendar novic nisem nič zvedela. Pazi Ti, da tvojih ne zabiš, da boš Ivanu povedala. Ali je bil znabiti Janko včeraj v Lazih? Posebnosti druge ne vem, zato bodi iskreno pozdravljena in poljubljena od vsih Tvojih

Ivanke, Ivana in Milene

Reka, 30. 6. 1899

Preljuba Julija!

Nisem si mogla misliti, da Vas bo telegram, kateri je bil dovolj jasen, tako preplašil, saj je bilo vendar povedano, da ni bilo nič posebnega in da se takoj drugi dan vrne, ko izvrši svoje delo. Naznanjam Ti tedaj, da je Milena ravno taka, kot sem v zadnjem pismu pisala, da pa sem morala Ivana poklicati radi nujnega njegovega dela. Ker je že doma, ostane do četrтка in če konča vse delo, pride v četrtek zvečer, vendar naproti ni treba nobenemu hoditi, Te bo že poklical v sobici. Prav nepotrebno je bilo obleko – kovčeg s seboj na Reko nositi, saj ima tukaj obleke dovolj za preoblečti, usmili se mi tedaj, ko si se mučila z njim do kolodvora. Obleko kupi tako meni kot sebi, kadar greš v Lj., Te prosim. Ker vem, da imate danes zopet dež in tako mnogo dela, končam s prisrčnimi pozdravi in poljubi od nas vsih, posebno od Tvoje

Ivanke

Reka, 10. 7. 1899

Preljuba Julija!

Mislila sem, da se mi nabere kaj novic in da Ti tako kaj novega pišem; ker teh ni in ker sem medtem že od Tebe pismo prejela, Ti tedaj brez novic odgovarjam. Vprašaj me, ako se je kaj Ivan okrepčal v svežem zraku? Kaj se vendar hoče v štirih dneh in posebno ko je bil vedno dež. Ko je domov prišel, je tako močno kašljal, da me je prav skrbelo, kaj bo, pričela sem mu čaj kuhati zjutraj, opoldan in zvečer, dober čaj, lipov in ajbišev, katerega sem v lekarni kupila, zraven sem dodjala malo meda in žganja k lipovemu, a k ajbišu pa mleka, in zdaj je popolnoma izginil kašelj, kateri mi je toliko skrbi delal. Žal mi je bilo, ako sti res z materjo Ivana šle pričakat, saj sem vendar pisala, da ni potreba ga pričakovat. Kdaj Ivan v Laze pride? Ako imate lepo in stanovitno vreme, tedaj pride Ivan za koji dan v Laze, drugače seveda ne, ker v dežu ni nič prijetnega se za sprehajat in krepčat; upam, da mi prihodnjič pišeš ali pa znabiti prideš po

Mici – ustmeno poveš. Ivan mi je povedal, da si izvrstne palačinke en večer napravila; ker sem ravno pri jedi, se spomnim, da sem ves med porabila za Ivana, zato Te prosim, da poveš materi, da se ji priporočim za drugega ob priliki!

Med drugim vprašaš, kako Milena: vedno po navadi!

Kako Vam pri delu vreme nagaja? Upam, da bo počasi bolje, da Vam redni dež ne bo vse skvaril, kar se z mujo posuši.

Prosila sem Te že enkrat in danes samo to prošnjo ponavljam, namreč, kadar boš utegnila, da poiščeš vzorček od srajčk za deklice od leta naprej in mi ga ob priliki daš.

Kdaj prideš v Reko, upam, da mi naznaniš. Lahko bosta z Ivanom šla tudi na Učko, kot sta šla v Kastvo. Povabila bi Micico ali (Pepčka) Josipa, pa vem, da se jim bolje doma dopade, zato to opustim, namreč sprehod na Učko.

Ker upam, da se v kratkem vidivi, zato končam z mnogimi pozdravi na vse, posebno sprejmi pozdrav in poljub od Tvojih

Ivana, Ivanke in male Milene

Reka, 19. 7. 1899

Preljuba Julija!

Prejela sem Tvoje pismo, da ne pozabim Ti odgovoriti na Tvoja vprašanja in povedati svoje novice, moram Ti danes pisati, ker vidim, da imam že manj v glavi kot včeraj. Novica, katero Ti imam povedati, je, da me je Polonca predvčerajšnjem obiskala (v torek), zdravi se nje soprog v Selcah, to je malo naprej, kot svi midve bile z Jankotom. Bila je dvakrat pri meni, ker me ni prvič doma dobila. Kratkobesedne svi bile, ker veš, da jaz se ne morem hvaliti s pestunjo, hišno in kuharico, kot se ona, in mislim, da tudi ona bi se ne tako raztezala, da ji mati preneha pošiljati cele sode vina, prašiče itd. Otroke ima tri, hčere, katere je rekla, niso prav zdravi, to je trdni, dva večja otroka ima tukaj, a ta malo ima doma mati; ker rekla mi je, da je stara mati najboljši zdravnik otrokom. Pohvalila sem se tudi jaz, da sem večinoma doma, da sem pred par dnevi iz Laz prišla in da se koj zopet vrnem nazaj, ker tukaj je velika vročina. To Ti povem za slučaj, da Te kdo vpraša, s katerim bi lahko Pol. govorila, Rov. ali kdo drugi. Včeraj je pri nas malo deževalo in bila sem zelo žalostna, ker sem se spomnila, da bo kmalu jesen – zima, ko bo dan na dan deževalo in kako bom jaz z mojo malo Mileno težko sušila. Spomnila sem se, da mi je cilinder služil za peč, pa ne enkrat, ampak večkrat; danes pa spet sonce vroče sije in pozabila sem na vse take težave, Milena pa pridno spi, tako da prav lahko pišem. Ivan je hvala Bogu zdrav, istotako jaz, Milena gre svoja pota, kot veš. Danes želim, oprala bom tudi tri »frenke« za slučaj, da si deklo premenim. Vprašala sem Ivana radi olja – las. Rekel je mi je tako: ako nimaš nobene skrbi, si zadovoljna, vesela, sploh se ne

žalostiš in ne skrbiš težko, tedaj je narava, katera noče, da bi lasje rasli, ako je pa prvo vzrok, velike skrbi so gotovo Ti vzrok izpadanju. In je res to, jaz vem sama po sebi, kako so meni prvo leto rasli in niti eden mi ni izpadel, a kar je Milena, ko imam vedno skrb za njo, kako bi jo ohranila na svetu, kako bi jo ozdravela, ponoči nimam uro miru, podnevi istotako, mi pa vsi lasje sproti izpadejo. Rekel mi je I., da veliko ljudi trpi nad tem, zadovoljnost in brezskrbno življenje je prvo zdravilo, ako je za pomagat kot pri vsaki bolezni, potem pridejo olja. Dobro je glavo izmiti in jo namazat bodisi s katero koli maščobo, ako je glava pusta (Haarboden). (Ne ve pa Ivan, kaj za eno olje Ti misliš (Coko), ali iz tistih zrn, kot jih imajo mati par doma, katere je Ivan prinesel in so omotne, ali koje drugo, sploh.) Ivan ni rekel, da Ti bo to pomagalo – mogoče. Povedal mi je, ker je bila ravno tisti dan ena ženska pri njemu, kateri so zobi izpali, ker si je z galunom umivala zobe, nasvetovala ji je ena prijateljica ali znanka, da je zelo dobro, da je tudi ona si tako snažila in znabiti si je preveč snažila, mogoče pa tudi, da oni drugi ni škodilo, ker je bila bolj trdne narave, a tej je škodovalo, kot je sama povedala, nazadnje mi je Ivan rekel: tako je, kojemu zna koristit, zopet drugemu škodovati. – Jaz sem imela tudi orehovo olje, a mi ni nič pomagalo, še porabila ga nisem. Po moji pameti bi Ti svetovala, da se mažeš s kojo maščobo, če drugega ni, glicerin, kadar Ti je glava pusta. Sploh pa Ti ustmeno še Ivan vse to ob priliki razloži, ako boš kaj hotela. Veseli me, da Ti je Micica v pomoč pri delu, ker vem, da je pridna kot vedno; veseli me, da ima prepeličico, da bi le koja nesreča čez njo ne prišla. Upam, da mi prihodnjič Micica sama kaj o njeni tičici piše in se tako vadi, ko bo potreba Tebe nadomestovati, seveda, ako bo imela veselje, naj mi sama, kakor zna, piše, ker le tako se bo navadila pisma pisati, ne smeš ji Ti napisati. Upam, da Josip je tudi srečno domov prikolesaril, obložen še mnogimi novicami in znabiti v kratkem mi pišeš, da se je napotil še na daljšo pot v Reko, kot si mi že omenila. Zavidam Te, ko se v prosti naravi, čeravno samo v nedeljo, kratkočasiš in giblješ, medtem ko jaz diham mestni prah.

V nedeljo sem popoldan tudi jaz citrala, znabiti smo zajedno, le zelo oddaljene. Citrala nisem dolgo, zato se mi je žulj naredil in sem kmalu popustila, da se mi pa prsti zopet utrdijo, sem sinoči zopet malo brenkala. Imeti moram tudi jaz malo počitnic in kako si hočem to napraviti – s citercami. Milena zelo pridno spi, kot vidiš, ker Ivan je že iz kavarne prišel in jaz že dolgo pismo napisala, a ona spi še vedno. Hodila bi rada, a kaj, ko se ji nožice šibe, ako jo držim, lepo se premika, a Ivan vedno pravi, da ne bo hodila sama. Za danes naj bo dovolj, prihodnjič zopet.

Sprejmite vsi iskrene poljube od nas vsih, posebno poljubljam Tebe Tvoji

Ivan, Ivanka, Milena

Reka, 10. 8. 1899

Preljuba Julija!

Ena ura popoldan in jaz Ti takoj pišem, da boš vedela, da svi z materjo srečno domov v Reko prišle.

Kovčeg in vse svi takoj seboj vzele, ker svi se peljale. Ko sem domov prišla, mi je bilo za obnoret, ker mi tako zelo manjka mojega angeljčka, ljubo mojo Mileno. Pismo od Jankota me je čakalo, katerega Ti priložim, da boš videla, kaj piše. Deklo je Ivan preskrbel in jutri ima priti. Vozila sem se od St. Petra do Reke z Jeglič Franjo, katera je šla v Reko in potem ostane v Trnovem. Rekla sem, da Mici gotovo teden ali 14 dni pozneje v šolo radi smrti pride, piše naj Mici prej, ko mogoče. Posebnosti Ti ne vem poročati, ker je komaj dve uri, da sem tukaj, edino to naj Ti povem, da me zelo oči bole in da je vse prazno. Mati so zdravi, da ste tudi Vi, vsi želimo in Vas vse poljubljamo, posebno Tebe.

Tvoji Ivanka, Ivan in mati

Reka, 31. 8. 1899

Povej Josipu, da v nedeljo je dirka Reka–Ljubljana.

Preljuba Julija!

Gotovo si v petek pričakovala pisma od mene, a ni mi bilo mogoče pisati, istotako Micici šele danes pošljem voščilo. Srajce smo hitele z materjo šivati, a šivalo se je zelo nerodno, kar boš sama videla, v četrtek zvečer bile so končane, a bilo je prepozno za oddati.

Zaznamval mi je Ivan, ker sem imela željo, da vse končam, a ni mi mogoče, imam toliko posla, da mi je res nemogoče, zato mi boš to oprostila.

Premenila sem si deklo, 5. t. m. smo odslovili F. in dobili tu eno po 4. gl na mesec, dosti večjo od Fr., materi se dopade, tudi meni in Ivanu, ker je bolj skromna v vsem, doma je z otoka Krk (Veglia), ne zna pisati ne brati, a delati razume malo več kot Fr., ko je k nam prišla, tako upam, da bo že šlo. Obleke nima čisto nič, kupiti sem ji morala vse danes in tako imam z materjo obilo šivanja, ker ji bovi doma naredile, zato vidiš, ni mi mogoče srajc zaznamvati, ako hočem, da veljajo od strane materine Micici za god. Fr. odišla 5. popold., rekla, da pride po kovčeg drugi dan, a ni jo bilo, šele tretji dan je prišla, šopirna in se hotela kregati, jezik je imela velik.

Opozorim Te, da paziš kolikor mogoče, da ne dobi Marj. kojega pisma od nje, ker bi jo utegnila od hiše spraviti, ker hudobna je bolj, kot sem Ti pravila, zato pazi!!

Zdravi smo, upam tudi od Vas; mati skrbe, kako se imate, kako Toni, kaj je vzrok, da ni prišel Jožko, kojega smo vedno pričakovali.

Danes bile z materjo cel dopoldan zunaj, kupovale za deklo, za kuhinjo, nazadnje svi šle še na eno trabakulo po grozdje, kupile svi ga skupno eno cajno, 10 kilo; ako pride Jožko, se ga bode lahko pošteno naužil, ker sem ga obesila, da bode dlej čakal.

Povedati Ti moram račun od srajc: špice 80 kr (8 m po 10 kr), knofi 10 kr, cvirn 10 kr, skupno torej

mi dolguješ 1 gl. Danes ponoči je pri nas pošteno deževalo in treskalo, spomnila sem se na Laze, kako dolgočasno je pri takem vremenu biti v Lazih. Včeraj Mali šmarn, bile pri maši pri kapucinih, popold. šli vsi k litanijam na Trsat, vroče zelo, obilo romarjev s Kranjskega in od drugod. Tu v Reki se je pričela že šola. Ali Mici je pisala v Trnovo? Sploh imaš mi veliko za pisati: Meni je zelo dolgčas po moji lj. Mileni in spomnim se vsaki trenotek na njo. Radovedna sem, ako cvetlice rasto lepo na nje grobu. Lepi moj angel.

Druge posebnosti ne vem, kot to še naj povem, da pošiljajo mati Micici čokolado za god, ker utegnila bi jo Ti pojesti.

Bodite vsi pozdravljeni in poljubljeni od Vaših

Ivana, Ivanke in matere

Reka, 9. 9. 1899

Predraga Julija!

Včeraj prejela od Josipa iz Lj. razglednico, na kojej mi javlja, da je srečno prestal skušnjo; hvala Bogu, ni res, ena skrb manj! Dobili so mati tudi Tvoje pismo, na katerega Ti jaz odgovarjam, ker veš, da se mati težko pripravijo k pisanju, čeravno so, hvala Bogu, zdravi. Prvo, kar imam naročenega od njih, je, da Ti naznanim, da jim je dolgčas po Tebi in da jim takoj naznaniš, ako bi kaj obolela; v slučaju, da oboliš, pridejo takoj domov, drugače pridevi o Vsih svetih Ti pomagat »prešce« pečti. Vreme pri nas vedno deževno, danes kaže, da če biti lep dan, ako se ne skesa. Mati so ravno zdaj prišli iz trga z deklo, a Ivan s sprehoda, jaz bila sem doma, ker sem prehlajena in imam močan nahod, vendar upam, da se pozdravim popolnoma do nedelje, to je 24. t. m, ko pridem do St. Petra po Micico, kakor si naročila. Pošlji jo tedaj brez skrbi od doma!

Pozdravi vse doma, koji le popraša po materi. Ali imaš mnogo dela? Gotovo, vendar upam, da ako si zdrava, da z veseljem trpiš in delaš, ko veš, da za mater delaš, da se malo razvedre od skrbi.

Tudi midve z materjo imavi vedno delo, zdaj delavi materi dve srajci, upam, da jih danes končavi. Jutri bomo žehtale, ker odkar je šla F. proč, nismo še nič.

Ali rožice si že posadila v lončke? »L'erba Luigia« zveži, da se vejice ne polomijo.

Račun Ti vračam od šivilje; gledala sem, a ne morem dobiti, koliko je od moje jopice, znabiti je pozabila? Piši mi, koliko je mojega računa, da povrnem materi, vse drugo sem dobila, koliko je dodala, le delo ne morem najti. Tu v Reki mi je računala od črne obleke s kar je dodala (kar je zelo malo) 13 gl 4 kr. Pomisli – za slabo je človeku priti.

Posebnosti druge ne vem, zato sprejmi poljub od matere in od Tvoje

Reka, 19. 9. 1899

NB: Piši mi imena od vsih nun! Katere glažke svi zadnjič kupile; koliko naj jih še kupim?

Preljuba Julija!

Pismo, katero sem Ti pisala v ponedeljek, upam, da imaš že v rokah. Vzrok, da Ti danes pišem zopet, je, ker so (nečitljiv znak) napisali eno dolgo pismo (nečitljiv znak), a jaz sem vse vpričo zapečatila in marko pritisknila, a ko sem šla ven, ga ne oddala, ker ne vem, kaj vse pišejo v njem, sklenila sem ga toliko časa shranjenega imeti, da Ti pišem, da pričakuješ to pismo in potem storiš z njim, kar hočeš.

Bojim se zelo, da ne nastane še večji ogenj. Kadar dobim od Tebe pismo, v katerim mi naznaniš dan, kdaj ga bodeš pričakovala – ga bodem jaz tako odposlala, da pošlješ kojega na pošto po njega, da gotovo Ti dobiš prvo v roke. Stori, kakor hočeš, jaz sem svojo dolžnost storila, drugo stori Ti!

Piši mi dan posebej na listeku, ker materi pismo dam, čeravno meni pišeš! Posebnosti druge ne vem!

Danes sem Micici smokve odposlala. Vreme krasno. Boršence nisem jaz videla, nego mi je Mici pravila, da je bila, sedaj pa ne vem, je li res bila ali ne!

Sprejmi poljub od Tvoje

Ivanke

Reka, 27. 9. 1899

NB: Zaradi tega imam jaz tak strah, da dobe pismo v roke, ker bi utegnili tožiti njo in morda še Tebe, sicer pa jaz ne vem, kaj je v pismu pisanega, Ti pa stori, kakor hočeš, ali ga odpri ali ga pa daj, kamor hočeš. – Ker je pa naslov od matere narejen na očetovo ime, bi bilo mogoče, da ga na pošti ne izroče drugemu kot očetu, ko pridejo v nedeljo na pošto – morda bi bilo tedaj bolje, ako Ti ga prihodnjič v pismu mojem pošljem, vendar tedaj bi ne bilo na marki pečata od pošte in bi se vedelo, da nisem oddala na pošto. Piši mi tedaj, ali naj ga oddam na pošto in kdaj naj oddam ali pa naj ga denem v svoje prihodnje pismo.

Predraga Julija!

Mati prejeli vse v najlepšem redu! Bodi tedaj brez skrbi! Ko zahtevaš zaboj nazaj, Ti ga tudi danes odpošiljamo, tako da vemo, da ga dobiš ob določenem času v roke.

Ako Dovšku nisi še »korbce« odposlala, počakaj, da mati pridejo – ker se mu gotovo tako ne mudi za njo, kakor vam piše, da se mu ne zamudi, torej radi tega ne imej skrbi, ako ravno hočeš mu prejem naznaniti z eno dopisnico.

Pri nas vedno deži, gotovo tudi pri Vas in znabiti Vam voda že vse zaliva, radi prešičev kaj in kako posvetuj se z očetom, ako se pa z njimi ne moreš, piši, da mati par dni prej pridejo. Ako kaj potrebuješ, piši, da se Ti iz Reke prinese. Za glažke smo gledale, a ne dobi se drugega nego »Reka« in še to so izbirk, vendar ako hočeš, bomo vseeno samo »Reka« vzele. Dela imamo vedno, če drugega ne, šivanja. Zdravi smo, jaz imela sem par dni glavobol, a danes sem boljša, ker so mi včeraj mati pripravili kopel, vendar kljub mojemu glavobolu smo vsi štirje včeraj, ko je bila nedelja, že ob 4h vstali in šli na Trsat k maši. Mati mislijo deklama kupiti vsaki ene »uhane«, vendar moraš Ti odločiti, ali hočejo samo pavole prinesiti. Znabiti bi bilo dovolj vsaki za en predpasnik, ko imajo že doma kotenino. Piši prihodnjič.

Marico vidimo večkrat tu v Reki, kje služi, ne vemo. Kje je Fr., ne vem, znabiti je šla nazaj v Lj. Moja dekla tako, včasih jo primeriva z materjo k Micki, včasih pa k Toni. Kadar prideš v Reko, boš sama najbolj presodila, komu je enaka, zadovoljna sem desetkrat bolj kot z rujavcem. Pretečeno nedeljo bilo lepo vreme, zato sva z Ivanom po obedu šla na sprehod, ne dosti krajši, kot je bil tisti v Kastvo. Jaz bom morala Dovšku pisati, da mi je Milena umrla, ako mu nisi Ti?

K Micici se bovi tudi oglasile z materjo, da veš. Copate si prav lepo naredila, jaz sem jih od matere dobila, a oni od mene ene stare, dobro, ne res!

Najhitreje, da danes pišem Dovšku.

Sprejmi iskave pozdrave in poljube od nas vseh, posebno od Tvoje

Ivanke

Reka, 16. 10. 1899

Preljuba Julija!

Naznanjam Ti, da pričakuj nas v nedeljo in ponedeljek, kdo pride, danes še ne vem, morda samo mati.

Imej kaj za pod zob, repice na peči, glavno pa je, da imaš zakurjeno peč, ker mati si najbolj gotovo Te želijo, sodeč sama po sebi.

Prosim Te, da pustiš grob od Milene popraviti, sveče prineso mati. V slučaju, da jaz ne pridem, bodeš že vse Ti storila, da se grob ne zaraste.

Mati ne bodo nič kupili, ker je vse predrago, edino Tebi čevlje so že kupili. Znabiti pridejo že popoldne v nedeljo ali ponedeljek.

Poljub od nas vseh, posebno od Tvoje

Ivanke

Reka, 27. 10. 1899

Predraga Julija!

Evo pisma iz Reke! Vem, da mater skrbi, kako smo potovali, zato Ti precej pišem. Ob 11h sva prišla v Reko, vlak je imel zamudo; komaj sem čakala, da pridem s kolodvora v stanovanje, to pa zato, ker me je pričelo skrbeti, kako bom dobila Katico. Vedi, da vse v redu in vesela se mi je zagnala okoli vrata, prvo je vprašala, zakaj ni nikdo prišel s Kranjskega. Oglja je malo porabila, samo polento si je »revše« kuhalo, drugo je vse pustila, čeravno sem ji vse izročila, da naj si kuha, kakor hoče.

Ivan, Mici in jaz zdravi; Micica je srečna stopila iz voza v Trnovem, a midva v Reki. Vreme pri nas precej žalostno. Vožnjo sem za Mici že jaz plačala, da veš. Ker 15 gl, katere so ji oče dali, je nesla vse v samostan. Vozili smo se do St. Petra sami, a naprej bil je samo en gospod v vozu, vožnja tedaj zelo prijetna.

Micici sem vse naročila, kako naj nunam pove in se zahvali, med drugim sem ji rekla, da naj Ti takoj piše.

Pozdravi od strane Ivanove in moje očeta, mater in Toni, posebno pozdravlja Tebe Tvoja

Ivanka in Ivan

Reka, 2. 11., vernih duš dan ob 1h pop., 1899

Preljuba Julija!

Najboljše je, da se vrne, ako je le mogoče; zato Ti jaz danes tudi pišem, da ti odgovor vrnem!

Pri nas zelo velik mraz, pretečeni teden je grozno burja razsajala, okušali smo jo mi, a tudi naše rožice; neko jutro sem vstala in videla, da mi je dva lončka vrglo na dvorišče, bila je že večkrat tako velika burja in rožice so bile vedno na oknu, še pri Francki, a taka nesreča se nam ni še prigodila kot sedaj. Eden na drugega smo bili hudi, kdo je kriv, a nazadnje nobeden! Najbolj žal je bilo Kate, rekla je: celi dan bi

bila brez jedi, samo da so mi rožice cele – ker so se tudi razlomile – potolažila sem jo, da bo drugih s Kranjskega prinesla.

Povem naj Ti tudi, da smo dobili zelje iz Ljubljane; kadar prideš na Reko, Te bom lahko z njim pogostila, veš, je zelo dobro.

Pišes mi, da greš kmalu v Ljubljano in se mi ponudiš, ako imam kaj za kupiti; sedaj drugega ne potrebujem kot en pripraven črn klobuk za zimo, saj sama veš, kakav bi bil najboljši za me. Ako boš imela čas se s tem muditi, prosim, da mi storiš to uslugo.

Denarja Ti danes ne pošljem, prosi v mojem imenu očeta, da mi posodijo, vrnem jim ob prvi priliki!

Janko mi je danes pisal, a Polonca pred par dnevi. Janko mi piše, da se odpravlja za drugo leto v Pariz.

Saj bi Ti pisma poslala, pa za danes naj bo. Kadar prideš na Reko, mi piši – radi klobuka, veš, in Kate – ako hočeš, saj vseeno, ne bo znala, da si Ti. Šala, kaj pa hočemo, se vedno jokati?

Poljub vsem od Tvoje

Ivanke in Ivana

Reka, 22. 11. 1899

Predraga Julija!

Že par dni je, da sem prejela klobuk in predpasnik; srčna hvala za trud, kojega si imela s klobukom in za predpasnik. Denar Ti ob priliki pošljem, še ljubše mi pa bode, ako Ti ga bom zamogla v roko podati, ako pride kdo na Reko.

Skrbiš, kako sem zadovoljna s klobukom. Vedi, da jaz sem zadovoljna posebno zato, da mi ni treba v prodajalno iti, klobuk mi pa tudi zelo ugaje.

Zima je pri nas in znabiti imate že na Kranjskem sneg.

Vprašas me, kako Ivan? Kašlja še vedno, vendar včasih manj kot včasih, t. np. je danes zelo kašljal, da mu je kašelj celo želodec obrnil in je šel že ob 5. v postelj; upam, da bo noč mirna in da bo jutri se bolje kot danes počutil. V nedeljo je prav mrzlo pričelo biti in zato tudi Ivan bolj kašlja, sploh pa nimam upanja, da bi se otresel kašlja pred spomladjo kljub moji skrbi in dobri postrežbi. Vsaki dan grem na trg in do zdaj mu sem sama kurjo juho kuhala, zdaj par dni si je pa izvolil goveje meso.

Dela imam polne roke, a nimam kaj pokazati. Zjutraj pričnem kuhati in s tem tudi končam. Ko so bili mati pri meni, so vse mesto mene storili, sem lahko koji »šiv« storila, a zdaj nisem pri mašini bila nobenkrat razen enega dne, ko sem si tisto Tvojo črno jopico popravila. Dekla mi ravno toliko zna, kot je

znala, ko so bili mati pri meni, in nimam upanja, da se mi kdaj navadi kuhati ali kaj drugega natančnega, ker se mi zdi čedalje bolj podobna Toni. Zdaj celi teden sem imela polno dela z njo radi stenic in še zdaj ni končano to delo; to je mrčes koji se ne da še lahko zatreti; vendar hvala Bogu, da sem ob pravem času zasledila, da mi niso prišle po naših sobah, ampak so bile samo v njeni sobici; ne jezi se, da Ti to pišem, imam, vidiš, samo take strani, kojey Te znabiti gluše, vendar Ti jih napišem zato, da napolnim list.

Ne smem Ti pa pozabiti povedati, da ima Ivan za plačati 1,65 gl davka, proti kojem ne more nič rekurirati. To mu dela velike skrbi, toliko davka, pomisli, in to ga je še bolj potlačilo, tolaži si skrbi in kašelj s šnopcom in sladkorjem; zdaj bi prav dobra bila z materjo skupaj, samo da mati so železni na zdravju.

Ker me prav pri duši mrazi, zato za danes končam, prihodnjič Ti pišem, kadar mi bo bolj gorko kot danes.

Kako se imate doma? Upam, da se dobro razumete, Bog daj, to si vedno želim, ker to je najhujše, si mislim.

Pozdravi očeta, mater, Toni od mene in Ivana, a Tebe gorko poljublja Tvoja

Ivanka

Reka, 4. 12. 1899, zvečer ob 6h

NB: Šla sem na trg in pozabila pismo doma, zopet k sreči, ker ko sem prišla domov, sem dobila moko od doma, za katero se materi lepo zahvalim!

Vreme danes malo bolj toplo kot prej nekaj dni; gorko mi je pa tudi radi tega, ker imam »žehto«. Moke bom imela sedaj za dolgo, ker jo je mnogo. Ivan je danes celo noč na rajži bil in močno kašljaj, a zdaj podnevi je precej dober. Tudi jedel je pošteno, skuhala sem juho in meso z repico in krompirjem, sebi sem pa »jabolčen fižol«, to se mi, kakor veš, vedno dopade.

Ako bo lepo vreme, se že prestane, če pa burja piha, bi pa človek najraje svoja kopita pobral in šel za peč.

Ker posebnosti druge ni, zato sprejmi poljub od Tvoje

Ivanke

Reka, 6. 12. 1899

Preljuba Julija!

Mraz, pošteni mraz imamo na Reki, snega nam tudi ne manjka, komaj eden izgine, je že drugi. Mleko vsako jutro dobimo zamašemo z ledenim čepom, potem si lahko misliš, kako je mraz. Nedelja je, ko

Ti pismo nadaljujem; mraz še vedno neprenesljiv, mleko tudi danes ledeno, torej nič bolje kot včeraj in prejšnje dni. V zadnjem pismu me zopet prijazno vabiš na peč in potem še na kolino, če bi imela še boljše voljo za iti, mi ni mogoče, ker mraz je prevelik za samo par dnij od doma iti – ravno razvadila bi se na peč in potem bi še težje zimo prenašala tu na Reki. Včeraj sem dobila pismo od Mici, vabi me, naj jo obiščem na Sv. Štefana. Sinoči je bilo ravno 4 mesece, da mi je moja lj. Milenka umrla; Ti ne veš, kolikokrat se je spominjam, zelo žalostni prazniki bodo letos za me. Odkar so mati odišli, zdi se mi vse prazno, še bolj kot prej. Tako, vidiš, bodem letošnje praznike praznovala jaz in Ivan v mrazu in žalosti. Tebi in vsim mojim želim pa vesele praznike, praznujte jih zadovoljno pri gorki peči in spominjajte se naju z Ivanom, kadar ste najboljše volje; nastopite srečno novo leto, z Božjim blagoslovom, kateri naj Vas spremlja celo leto, da ga boste tudi srečno dokončali.

Ali si hodila kaj k zornicam? Jaz z današnjim dnevom bila sem štirikrat. Pri nas so v vseh cerkvah bile ob različnih urah, jaz sem hodila v stolno cerkev ob 6h zjutraj. Včeraj je pustil Ivan napraviti ključ k štedilnemu ognjišču, da bo malo dlej gorkoto držalo, kurimo vedno, ker drugače bi bili že zmrznili, ko še tako sem že vsa ozebla in Ivan tudi še vedno kašlja. Hvaležna sem Ti za zdravila za kašelj; kupila sem včeraj 1 kg smokev in rožičev in to mu bom kuhala; dosedaj sem mu krop z žganjem in sladkorjem in mleko z medom, a najbolje mu stori toplota, a toplote ni pri nas; to, kar imamo, nam brzo burja odnese, katera poišče vsako špranjo.

Upam, da v praznike mi zopet kaj pišeš; da bi me obiskala, tega upanja nimam, ker je preveč mraz, če pa prideš, kar me bo veselilo, obleci se! Ker posebnosti nimam, zato končam s prisrčnimi pozdravi na vse, posebno očetu, materi, Toni in Josipu, a Tebe gorko poljubljata Tvoja

Ivan in Ivanka

Reka, 24. 12. 1899

Predraga!

Srčna hvala za voščila, enako Tebi in vsim jaz želim in Ivan!

Kaj naj ti pišem, ko nič novega ne vem. Dež imamo, a pri Vas gotovo sneg, to je vse.

Ali imaš kaj, koj vizit? Kako sploh se imaš? Da Ti dela ne manjka, to vem, brez da mi poveš. Priloženo Ti pošiljam pismo od Polonce, da boš videla, kako srečna je, ko ima zopet eno hčerko več.

Druge posebnosti ne vem, zato za danes končam s pozdravom na vse, posebno očetu, materi, Toni in Josipu. Zdaj, ko bota zopet dva praznika, upam, da mi napišeš dolgo pismo različnih novic.

Sprejmi poljub od Tvojih

Ivana in Ivanke

Reka, 30. 12., predzadnji dan leta 1899

Predraga Julija!

Ker bodeta sedaj zopet dva praznika skupaj in boš znabiti imela malo časa, zato Ti danes pišem, čeravno nimam posebnih novic. Vprašaj me, kako sem praznovala sv. večere. Kako sem prvega, veš, kako sem drugega, Ti danes ga opišem. Ob 10h sem bila z Ivanom pri maši v »St. Vito«, to je tista lepa cerkev, ki ima okrog in okrog »kor«. Videla sem že večkrat, da so ljudje, ki pridejo k maši, tam gori, a znala nisem, kako se pride gori; Ivan je vse v cerkvi ogledal, kje bi se moglo priti gori, a ni mogel dobiti, zato sva šla ven, znabiti je zunaj vhod in res se je nama posrečilo priti. Dopade se mi bolj spodaj kakor zgoraj, to Ti moram povedati, ker me je gori krasno pretje preveč motilo. Bila sem tako na Novega leta, kot sem Ti opisala, pri maši, a zraven sem slišala tudi pridigo, laška je bila, a vendar se mi je tako dopadla do solz, ker je bila samo od leta, katero mi je izginilo, meni kot drugim.

Ko sem domov prišla, je bil kmalu obed. Popoldan ob 2h sva se napotila z Ivanom na Trsat. Ivan je zelo težko hodil in kašljal; hodila sva počasi, zelo, dan je bil krasen, soparen, šla sva ne po stopnicah, ampak okoli, mati se znabiti na to pot spominjajo, tako zamišljena sva šla ne meneč se za druge ljudi, na polu pota naju nekdo pozdravi »slovensko«, pogledam in nisem se mogla brž spomniti, kdo bi to bil, čeravno sem ga poznala in zopet ne. Že bil je par korakov od mene, ko se dobro zavem, da je to bil Vaš nekdanji hlapec »Franc«, ki je potem, se mi zdi, pri Kovšču služil. Da ni bil predaleč, bi ga bila vprašala, kaj on išče tu, kje je. Hodil je sam počasi naprej. Prišla sva na Trsat, ko je pričela popoldanska služba, bila sva pri prvem blagoslovu in se obrnila proti domu, nazaj grede je pričelo dežiti in je zelo dežilo do danes, danes prvi dan lep. Ivan je šel brez vse večerje v postelj, jaz in dekla svi povečerjale in odmolile zadnjikrat v tem letu (ne stoletju) in ob 7h zvečer sem tudi jaz šla v postelj. Spomnila sem se lanskega sv. večera, bili smo bolj veseli, čeravno je bila bolezen tudi v hiši in mislila sem, kaj me vse čaka v prihodnjem letu.

Ta teden svi z dekle perje cufale, bilo ga je precej; danes je to delo končano in sem prav vesela, ker ga je po vsem stanovanju vse polno. Drugi teden bom žehlala, dela vedno dovolj, čeravno ni živine pri hiši; še to, kar smo jo imeli, smo odpravili popolnoma, hvala Bogu. Naj Ti povem ob kratkem, kaj se je zgodilo vsled veselega praznovanja novega leta. Dva prijatelja sta bila, zjutraj ob 6h je bilo, gotovo nista bila prav trezna – eden toži, da ga glava boli, drugi mu pravi, ako hoče en prašek »antipirina« proti glavobolu, drugi pravi: daj mi ga, in kakor ga spije, se zvrne pod mizo. Drugi, ko to vidi, se koj spomni, da je znabiti zamenjal strup z zdravilom, seveda nevede, vzame še en prašek od strupa in ga sam použije, zvrne se še on mrtev. Žal mu je bilo za prijatelja, da je tako neprevidno končal njegovo življenje, zato je še svoje. Eden je bil star 27, drugi 29 let.

Veselilo me je čitavši, da si vesela praznovala prvi in drugi večer sveti, pri nas oba zelo žalostna. Tako je pusto pri nas, da Ti ne morem povedati. Milene ni in ko so bili mati tu, je bilo bolj živahno, čeravno smo včasih »duett« napregle, vendar je bilo bolje. Bog daj že leto, da bo Ivan popolnoma prost kašlja; na Novega leta je zelo kašljal, sedaj je bolje. Citrala nisem, od kar me Milena ne posluša in jaz ne njo. Vidiš,

tako mine dan za dnevom. Kate je vedno tako pametna ali otročja, kot so jo mati pustili, da zna pisati, gotovo bi že mati pismo dobili od nje.

Poljubi mi vse, posebno ljubi Tebe Tvoja

Ivan in Ivanka

Prvo pismo v tem letu!

Reka, 5. 1. 1900

Preljuba Julija!

Burja poštena pri nas piha, tako kot pred prazniki. Novice znabiti še ne veš: v torek odpeljala se je Marija Borštnik, znana gostilničarka in posestnica v Prešernovih ulicah štv. – v Ljubljani – v Ameriko. Tako je bilo včeraj v Sl. Narodu brati.

Kje je Srečko – kje Ivanka, znabiti je oba seboj vzela – to boš Ti najbolje vedela. Hvala Bogu, da imamo dobro, res dobro mater, kakor tudi očeta; usmiljenja vredni taki otroci, da pri tolikemu bogastvu siromaštvo trpe, žalostno.

Kaj naj ti še pišem, da bo napolnjen list? Kako se imamo, pridi v Reko in boš videla. Vedno Te pričakujem s Kate, ona se tako razveseli vsakega pisma od doma, da mi že od daleč vpije: gospa je pisala, znabiti bo pa le prišla.

Zdaj par dni šivam, delam namreč Ivanu ene porhaste »gate«, a gre mi tako počasi od rok, da že par dni delam in šivam, a še sedaj niso gotove.

Da sem se včeraj pripravila Ti pisati, napisala Ti bi bila gotovo več kot danes, seveda nič vrednega, vedi, da se mi je zljubilo jokati in sem cel popoldan drgnila, da še danes čutijo moje oči in tudi Kate se redno name jezi, posebno, kar me je še Ivan njej priporočil, naj pazi na me. Posebnosti Ti ne vem poročati, ker kadar je tako hud mraz, zmrznejo tudi vse novice.

Pozdravi mi od strane moje, kakor tudi Ivanove, očeta, mater, Toni, posebno poljublja Tebe Tvoja

Ivanka

Reka, 12. 1. 1900

Preljubi!

Naznanjam, da Mici je srečno prišla v Reko. Kaj naj pišem, ko je vedno po navadi vse pri nas; zdravje vedno enako, ako ne slabši. Vsako noč po trikrat peč kuriti in ga preoblečiti – koliko gre vsega, kurjave itd., kaj pa dela! O moj Bog, usmili se nas!

Mici spi sama, jo ni strah, saj je tudi bolje, ker tako celo noč mirno spi. Vreme danes precej lepo, mislim da zunaj mora biti krasno. Jankotu sem ob kratkem naznanila, da je Ivan bolan. Molila sem vedno, a zdaj sem že toliko užeta, da ne morem več, nego lazim kot megla brez vetra. Sinoči, ko je usmiljenka prišla, sem stekla po Cognac in Malago. Kaj čem Ti opisovati drugo, saj veš malo, kako je. Pozdravi kmalu mater.

Poljubi očeta in mater in vse od Vaše žalostne

Ivanke

Reka, 20. 3. 1900

Preljuba!

Tvoje pismo sem prejela! Toževala bi ti, a kaj, ko mi pomagati ne moreš! Trpim grozno, trpim da se me Bog usmili, ker moči moje so od dne do dne slabše, ker od dne do dne hujši križi in težave nad me gredo. Včeraj so prišli od sodnije dvakrat, a ker je ena pomota, bom se mogla še pred sodnijo zagovarjati in znabiti še prisegati. Tresem se po celem životu in noge me nočejo nositi. Ivan vedno isti, govoriti ne morem besede z njim. Zdravnik mi je sinoči rekel, da je slabši in da ni upanje na ozdravitev, pač pa še dolgo se tako lahko vleče. Pomisli, jaz pa tukaj med tujimi ljudmi, koliko vedno gre, dekla taka kot prej, komaj čaka, da stran, njo ne denar ne nobena stvar ne obdrži kot samo smeh in zabava. Ljuba, pomisli, kje se čem jaz smejati in z njo kratkočasiti, ko ne spim in toliko grozno trpim. Tebe se vedno spominja, kako sti se vedno smejale, kako je bilo lepo. Vprašaš, kako Mici, saj veš, da sem zelo zadovoljna, samo da kaj svojega imam, ker ptujec je ptujec, ako imaš večji križe in težave, hujše dela s Teboj. Ne morem dalje, ker srce se mi joka od vsega hudega. Kaj bo z menoj! Sedaj je samo še prežganko in mleko, juha mu je odpovedala. Sedaj ne rabim nič.

(Plačat morem danes 88 gl – ne vem, za kaj). Ah, vse mi bo šlo [sic].

Poljubljam Te jaz, Ivan in Mici

Reka, 23. 3. 1900

Preljuba Julija!

Nedelja, teden dni, da so oče bili par ur pri nas. Gotovo misliš, da se imamo tako dobro in da zato Ti nisem pisala, ali vedi, da pri nas je vedno slabo in ne vem, kaj bo iz vsega tega!

Denar, ta beži kot kafa in če se spomnim, kako sem hranila krajcer, a sedaj mi je stotak manje kot prej 1 gl. Pomisli, davki 90 gl, stanovanje 150 gl in jutri moram zopet iti podaljšati stanovanje, ker vidim, da ni drugače zopet 150 gl. Vsakdanje stroške Ti ne bom opisovala, ko sama veš, koliko sem vedno izdala in zdaj še nič manj od prej. Včeraj sem šla zopet v špital za račun vprašat in po velikem prizadevanju ga dobila – to so me oskubile te bogomolne – lene žene za celih 60 gl, zdaj jo ne bom več imela, ker jaz nimam denarja za proč metati! Vstati moram sama vsako noč bodisi trikrat ali pa nobenkrat, sama, kakor veš, nič ne stori, ob 8. uri pride, ob 5. že odide, največ dela, ona pa gre – oh, ali sem bila neumna, da sem jo toliko časa imela in sploh, da sem se trudila jo dobiti – zopet ena skušnja – draga skušnja! Nesrečna skozi in skozi. Včasih jokam, a Mici me tolaži, da bo v nebesih bolje. Meni je za konec vzeti pri takih težavah. V začetku tega tedna je bil precej dober, imel je največ vročine 38,7, 38,5, 38,1. Silila sem ga, da naj se vzdigne in res sem ga z veliko težo tri dni zaporedoma ogrnila in v stol posedla, kašljal prav malo, medtem pa prinese zdravnik eno novo zdravilo, drago, v Reki 9 gl, pričel je malo tega piti in od tedaj ni več vstal, kašljati je pričel tako grozno – a sama slina je z njega letela. Potiti se je bil ponehal podnevi, le ponoči se še močno poti, a zdaj je vse nazaj prišlo, poti se zopet tudi podnevi. Zdravila sem mu prenehala dajati in žal mi je, da sem mu jih dala kdaj. Že petkrat sem popustila to pisanje in ne vem, kdaj bom končala. Jajc imam še 50, kruh svi ravno danes z Mici pojele, drugega tudi vsega imamo, le zdravja nam grozno manjka. Spim zelo malo, moraš si misliti. Jutri plačam za mleko 18 gl. Le pomisli, preljuba Julija – kaj Ti čem toževati, ko me ne razumeš, pač pa bi me mati, oh, kako si želim malo z njimi se posvetvati, kaj in kako mi je storiti! Kako z zdravjem matere? Ali si jih že vzdignila? Kadar jih boš toliko ozdravila, da jih boš lahko pustila za en dan, pridi v Reko, da bi jaz samo za en dan domov prišla, to si želim. Vreme pri nas prav lepo, ali mi ne vemo za to. Mici in Kate sti bile pri maši v St. Vito in pa po meso, jaz ne grem nikamor, sušim se kot hruška. Kate komaj čaka za proč iti. Ravno danes mi je Mici povedala, da si ji naročila radi Ivanovke. Ako me bo le Kate popustila, Te bom za njo prosila, drugače se bom tako naprej mučila, ker vidim, da moram le sama delati, a prav drago plačevati. Kati sem obljubila 2 gl več, pa mi je rekla, da ni treba ji priboljševati za ta kratek čas, ona misli, da bom kar jutri iz Reke stran šla. Za obleko sem ji rekla, pa je rekla, da ne mara, ker nima denarja, a služila ne bo več pri meni, torej, da veš, da ji ne kupiš. Ona je vsa navdušena za mlekarja. Kaj naj Ti še pišem, pravila bi Ti samo, kako hudo je, pa kaj hočem, nesrečna, nesrečna sem! Prav je Majer rekel materi. Vse bi bilo, ko bi zdravje bilo, ali tako bo vse šlo in nazadnje še on.

Kakor Milena, mnogo prav mnogo se je za njo potrošilo, nazadnje je šla. Z njim ne morem nič govoriti, kje bom jemala, kako in kaj, to je hudo za ne povedat. Teden za tednom gre, a bi rekla, da je vedno enako, le veliko se vsega potroši. Jutri bomo prale, prav veliko žehto bomo imele. A jaz imam roke take, kot si jih Ti imela, vse razpokane, le kolikokrat se moram umiti. Končam, ker vidim, da samo tožujem! Bodite poljubljeni vsi! Pismo preberi sama, ne razkladaj nikomur mojega gorja!

Poljub od Tvoje

Reka, 1. 4. 1900

Ob priliki Te prosim rožtanja zopet.

Preljuba!

Tema se že dela, vendar ravno zdaj imam hip časa, zato reč Ti napišem par vrstic, da Ti naznanim, da naše trpljenje še vedno gre svojo pot. Prav vesela sem bila Tvojega lista, posebno tolažilno je bilo, ako boš res mater z Ivanko odpravila pred prvim v Reko.

Veš, zelo rada bi, da bi mi vsaj mati eno pametno rekli, ker jaz sem popolnoma končana. Zdravnik ga vedno sili na Kranjsko. Zaradi stanovanja imam velike skrbi, kako naj naredim s svojo »brklarijo«, to bi najboljše materi presodili. Danes sem žehto imela. Včeraj je prišla Metoda iz Trnovega in ena kandidatinja radi zob k Ivanu, a on revež je bil v postelji, ni jih videl, Mici jih je peljala v bolnišnico.

Vreme pri nas precej lepo, vendar dež, burja in nazadnje sonce. V nedeljo smo bile Mici, dekla in jaz na Trsatu pri spovedi, odpravila ga je vse dekla iz bolnišnice, no, pa saj v dveh urah in pol smo bile že doma. Letele smo, ne šle, da nas še danes noge bole.

Kaj Ti hočem več toževati, zato končam s poljubom na vse, posebno Tebi od Tvoje žalostne

Ivanke

Reka, 24. 4. 1900

Preljuba Julija!

Danes z Božjo pomočjo sem naložila zaboj in ga izročila železnici, kdaj pride na Rakek, to mi boš že Ti pozneje pisala. Naložila sem bolj ta potrebno perilo in modroce in med obleko sem djala »podobe in diplome«, bojim se, da se ne bi kaj potrla, čeravno sem, kolikor sem jaz mogla, dobro naredila, saj veš, ko je človek sam, povsod vprašat nič ne smem, kot veš; delam kot črna živina, pa zakaj? Pišem Ti pri luči, Ivana smo spravile spati, a Mici je dobila gosli in si jih pripravlja in popravlja. Zabili so mi možje žeblje v kišto, a da sem znala, da mi jih bodo tako nerodno, bi bila še to sama naredila, a Ivan mi ni to pustil. Zelo sem radovedna, v kakem stanju boš prejela, piši mi, ako nimaš Ti časa, naj mi Ivanka natanko vse piše. Ivan zopet danes imel mrzlico 39,2, vendar je popoldan bil pokonci. Zdravnika ni bilo nič danes, zato ga

tudi za račun nisem še vprašala. Skrbi in dela čez glavo! Dopoldan sem bila zunaj pri Padaoniju, vendar sem pozabila vprašat radi širjave voza, vprašaj Ti očeta, koliko je most širok na najožjem, Te prosim.

Kako mati, ali so kaj bolji?

Kako si se Ti vozila?

Ključ Ti ne smem pozabiti poslati, drugače ne boš mogla odpreti.

Zaboj, Te prosim, shrani kam, da bom potem mojo brklarijo notri zmetala, vračat ga ni potreba!

Posebnosti druge ne vem in se tudi ne spomnim, zato naj končam, da grem k pokoju.

Bodite mi poljubljene od Vaše žalostne

Ivanke

Reka, 2. 5. 1900

Bog daj lepo vreme in zdravje!

Preljuba!

Naznanjam Ti, da zaboj z robo je na Rakeku, ako niste še avise dobili, je krivo, ker je pomanjkljiv adres, kar razvidim iz avise, katero jaz iz Rakeka dobila, da je že na Rakeku. Naslov je »Josef K., Rakek.« Prosim, piši, kadar je vreme in da je vse v redu! Kdaj pride Ivan, Ti brzojavim, da veš, in potem te prosim, da pričakuješ nas!!!

Ivanka

Reka, 8. 5. 1900

Preljuba Julija!

Prvo hvala za pismo, vendar prihodnjič privleci mizo do peči, da mi malo več napišeš kot zadnjič; vedi, da je tudi pri nas bila in je še grozna zima. Otroci so se kepali in drsali, kot si včasih Ti pripovedovala izza Tvojih šolskih let, kako je bilo lepo jih videti, ko je kar cela vrsta eden za drugim po ledu tekla, a nazadnje padel.

Veruj mi, da me je smeh lomil kljub mrazu, ko sem skozi okno otroke videla, kako za istino so se s

snegom in ledom igrali. Ptičice – vrabci – prileteli so na okno, dala sem jim kruha. Ako Ti je mogoče, priloži mi prihodnjič v pismo en košček od »barhenta«, kakor ima Jožko gate, in če mi moreš povedati, kako ceno ima, ker mislim jaz Ivanu takovega kupiti za par gat. Ali Ti je že roka in ječmen na očesu ozdravel? Jutri, ako ne bo preveč dež šel, grem na trg, ker moram iti, že dva dni sem samo Kate pošiljala. Druge posebnosti ne vem, kot če Ti še to povem, da sta si dva roke zvila, eden nogo zlomil in še veliko drugih nesreč se je zgodilo vsled zmrzlega snega. Ena gospa je bila pri Ivanu, ki je rekla, da take zime še ni bilo na Reki, kar ona pomni.

Kmalu bo dve leti, kar smo skupno na novega leta poslušali uro biti – in leto bo, kar smo moji lj. Milenki na sv. večer prižgali svečice z nado, da ji letos jih zopet in da bo že sama tekala okrog njih. Kako je vse minljivo in čedalje bolj žalostno in otožno. Bog zna, bodeš letos z nami poslušala uro biti – to se zna zgoditi – to ne, da bi Milena se veselila z nami nad gorečimi svečicami. Jaslice (za 12 kr papir) sem naredila, pa se mi nič ne dopadejo, ker je grad, a Bog je bil v hlevu rojen, zato sem jih pa tudi že Kate obljubila. Mrzlo je mi pričelo postajat, zato, dokler sem še malo gorka, Te gorko poljubim Tvoja

Ivanka

[brez datacije, december 1900]

NB: Od Ivana kot od mene izroči pozdrav vsem, posebno očetu, materi, Tončki, a gorko Tebe pozdravljata Tvoja

Ivan in Ivanka

Predraga Julka!

Prejela sem včeraj pismo od Tebe in pripravila sem se, da Ti kaj odpišem – pa ljudje so me motili, da sem odložila do danes.

Imam Ti obilo novega za povedati, najraje bi videla, da si Ti ali mati tu, ker malo preveč bo za vse natanko popisati. Predvčerajšnjem prišel je stric prof. v Reko, precej je prišel k nam, govoril je Ivan ž njim, a ne v sobi, kar v veži, in potem sta odšla. Ona je se pritožila, da ima »hiterco«, odkar je bila v Lazih, in da je celih 7 dni bila v postelji radi tega. Zvečer sva šla jih midva obiskati v Hotel, stric je ravno se pripeljal iz Cerkvenice, kamor si je šel ogledati radi kapelji, a ona je cel dan v Hotelu ležala, na obrazu se ji ne bere prevelika bolezen –. Še mnogo bi o tem lahko pisala, pa prihranim za ustmeno. Le to še, da se danes odpeljeta ob 11. uri dopoldne v Dubrovnik. Obljubila sta, da naju obiščeta in pričakovali smo ju, a nijsta prišla, znabiti še prideta!

Bilo je popoldan včeraj, kar nekdo pozvoni trikrat, kakor mi domači zvonimo, na prvi hip sem mislila, da so gotovo mati, in hitela sem ven, da vidim, kdo pride, ker prepričana sem bila, da mora eden od domačih biti, ko tako pozvoni, pridem ven – in kdo pride – Andrejovka, na katero nijsem najmanje mislila, in

ž njo druga »coprnica«, Škofičeva Franca. S Teto se pozdravim, nakar sem bila precej jezna, ker mi je nevede roko cmoknila, še danes se jezim, da nissem prof. pričakovala, gotovo bi se bila skrila, čeravno me je hkrati, že ko me je videla teta, tudi dekla izdala, da sem doma. Kdo si je mislil, da me najde, pa kakor je povedala, bila je prej ta dan že pred durmi, a odložila do drugega dne.

Škofičevo Franco je pa pripeljala, da ji izdere eno korenino – kar je, pa vse ni bilo res, ampak sama sleparija, ker ako bi bila radi zoba prišla, bi ga bila dala izdreti in bi ne bila že pri vratih delala take kapricije, kot jih je. Nazadnje je vendar v sobi, a ko se vsede, pravi, da ga ne da izdreti, Ivo pravi: dobro, torej kaj hodite sem, pojdite v bolnišnico, naj vam še to tam izdero, kot so vam ta drugo, jaz imam druge opravke in še bolj obširno. Tete se je držala kot klop, ker je mislila, da se bo s Teto tukaj nažrla. Komaj se je odtrgala in šla, žal mi je še danes, da jo nisem kar na vratih obrnila. Dekla je precej rekla, da nič zaradi drugega ni prišla kot iz radovednosti.

Teta mi je prinesla v eni canjci 10 jajc, ½ kg grozdja in 8 fig. Jezila sem se vpričo nje in coprnice, da koga mi to nosi, jaz ako hočem imeti, si kupim bolj – poceni. Postregla sem jo, da me ne bo po »riti« nosila, a najraje bi jo bila zapodila, ker pri vsaki besedi, ki jo je spregovorila, se je 10. zlagala. Tako npr. je rekla Ivanu: vsi smo Vam lahko hvaležni, da ste nam Ivanko odpeljali v mesto, saj si je revica vedno v mesto želela; – mene ravno tedaj ni bilo notri, zato je pa Ivan pošteno »zrohnel«, da ni res. – Pripravila se je tudi dajati koristne nauke. Prav imajo mati, da se ogibljejo bab –, če sem pa bila včeraj osorna ž njo, mislim, da tudi ne bo nič škodilo, vsaj to so mi mati vedno priporočali; sicer pa sem se premagovala, kolikor je bilo mogoče, in postregla bolj kot prof. Plačala sem jo za jajca in ta drugo 1.50. Boš že vidila, kaj bo govorila. Lažnivka je, kolikor je je, četudi se je vpisala mej »štrikarce«, seve, to je samo meni povedala in pokazala štrik. Zdaj bo vsaj Marjeta kaj podedovala po njej, ki mi je rekla, da bo njej zapustila »šac«.

Velika nesreča se je dogodila v torek zvečer. Gotovo se spominjaš, da si videla blizu mesta, kjer odhaja parobrod v Opatijo, parobrod kršчени na ime »Ika«. V torek zvečer vračal se je ob 6 ½ parobrod iz Cerkenice v Reko. Pri vходу v luko prereže ga čez pol angleški parobrod »Tejria«, in v par trenutkih izginila je Ika. Na površini morja videlo se je v mraku vse polno glav potaplajočih se popotnikov. Precej so jih rešili mornarji angleškega parobroda, kateri so kar naenkrat pometali vse vrvi v morje; tiste, kateri so se prijeli zanje, so rešili. Tudi enega slepega reveža so v zanko ujeli in ven potegnili. Tudi par židov je rešenih, pač pa je izgubil svoje življenje mej drugimi prof. bogoslovja na Dunaju, 49-letni duhovnik Kopalich, in več drugih, tako da so do zdaj našli okrog 20 mrtvih, to je izgubljenih, ker trupla niso še nobenega dobili. Razbito Iko so potapljavci dobili na dnu morja in jo prihodnje dneve vzdignejo (34 m globoko zraven boje šbo. 4). Isti dan je na Laškem vihar ubil 40 ljudi, 70 ranjenih.

Včeraj sem po celem mestu iskala »keknadelnov«, a dobila samo rujave, sedaj mi je Francka svojega posodila. Prosim Te tedaj, kupi mi dva ob priliki, istotako mi bodeš postregla, ako kupiš dva koca navadna za 2. gl pri Souvanu, ob priliki mi jih kdo prinese, ali jih vzamem še morda sama, vendar ne trudi se preveč, stori le ako Ti čas dopušča, saj se tako ne mudi, ker sedaj je zopet bolj toplo in lepo vreme tu.

Danes mi je tudi Rov. pisal precej prijazno – tudi jaz mu bom skušala kolikor mogoče prijazno odpisati. Znabiti – – Te –. Za tisto mesto je že prepozno – meni je žal, da sem Ivana vstavila tedaj –. Radi prostora končam.

Predraga mi Julija!

Zdaj, ko jaz to pišem, je mati šele v St. Petru, a predno bom pismo oddala, bo že doma v Lazih, ako se bo zdrava in srečna vozila. – Imam veliko skrb za njo – zato piši takoj ko pride domov, kako se je vozila, – ali je imela veliko skrbi, kar bi nepotrebno bilo!

Zdaj sem poobedovala; za kosilo je bila kisle repice in zaroštan krumpir in zraven je imel Ivan tudi črno kavo.

Zdaj sem se komaj malo potolažila, vedi, da sem pošteno jokala, ker mi je bilo dolgčas, zdi se mi, da nekaj manjka, navadila sem se na mater že, da jih danes pogrešam zelo.

Milujem Te, ako je Tebi tako dolgčas bilo po materi, ko je odpotovala v Reko kot danes meni – milujem zato, ker Te ni imel kdo tolažiti in kratkočasiti.

Pošlji – odpravi jih kmalu nazaj v Reko!

Tudi jim povej, namreč materi, da sem dobila na mizi 4 gl, čemu to? Ivan se je jezil nad menoj, zakaj sem vzela, a jaz nisem vedela, da jih je pustila.

Mislila sem tudi, da nejsi porhata vračunila, zato sem šla pogledat v račun od Souvana in ga primerjati s Tvojim, kar sem videla, da je vse prav in natančno.

Povedala sem Ti zato to, ker sem materi omenila radi porhata, ker ga ni bilo posebej napisanega v Tvojem računu. Da bo račun lahko sestavila, koliko jo vožnja stane, Ti povem, da karta do Trnovega je 1.24, ako vse drugo hoče vračunati, je voz 1 gl, prvič od kofra 65, drugič 55, vse skupaj 3.44, torej 56 kr preveč, če vse ona plača. Ako bo vsakikrat toliko izdala, jo ne bo zlepa videti v Reki, zato mi je ljubše, da jaz to plačam

Da ni imela res važnega vzroka za domov, ne bo jo pustila niti jaz niti Ivan, prihodnjič naj dene vse v red!

Oči in glava me pošteno bole, zato naj za danes končam! Komaj pričakujem odgovora.

Poljubljam srčno Tebe in vse Tvoje, Ivanka

[Dodano k pismu]

Solze so tekale, tako kot vselej, kadar je odhajal kdo, ko je prišel sem iz Lazov – vendar zdaj je bolje in do zvečer se popolnoma potolaži – – Kot vselej!! Tedaj – že veš!

Pozdravlja Te Ivan

Preljuba Julija!

Nimam posebnosti, a vendar Ti pišem, da Ti povem, da tudi pri nas vsaki dan deži. Sinoči smo bile z materjo in deklo na trgu in šele ob 7. uri domov prišle, utrujene od mestnega prahu in druge nesnage.

Danes smo žehtale, popoldan bomo prale.

Kar imamo prostega časa, šivamo, dobi se vedno dovolj dela. Zdravi smo, hvala Bogu; mati so zdaj par dni toževali za želodcem in glavo, vendar hudega ni, ker danes so veliko boljši, ko je posijalo sonce, zato mislim, da je vsa bolezen od slabega vremena. Ivan tudi dober. Sanjalo se je materi in meni od Marjetne Micke, znabiti je kdo bolan pri Marjeti. Da je v hlevi bolezen, so mati že prej vedeli, nego so pismo dobili po sanjah. Posebnosti druge ni, ako kdo od Vas zboli, piši!

Poljubljajo Te vsi, posebno

Ivanka

Pismo prejela!

Danes dve leti si šla iz Reke.

Preljuba!

Pisala sem Ti, a odgovora še nimam od Tebe. Ne vem, ali je tudi pri Vas taka huda bolezen kot pri nas. Micico sem prosila, naj ona piše, ker jaz sem že tri dni zelo bolna, a saj veš, kaj je otrok. Jaz kašljam tako, da sem kri pljunila, diham komaj, glava me tako boli, da se mi če razpočiti, trže me po ušesih, vse je nad menoj, a delati moram, ker Ivanu se je zopet ena nova bolezen izcimila. Vse je bilo, dokler sem bila zdrava, a zdaj mi je tako hudo, pa kaj hočem.

Radovedna sem, kako mati, ali so kaj boljši; kako oče in sploh kako se imate, upam, da bolje kot mi tu v Reki. Vprašaj, kako Kate. V nedeljo bo šla na sprehod s svojim Tonetom – mlekarjem, kaj hočem. Danes je vstala ob 5 ½, ko jaz ležim, vse leži, kaj bom toževala. Kdaj zdaj pišem, ne vem! Mici je zdrava. Piši kaj!

Poljub od Tvojih

Ivana, Ivanke, Mici

Piši, kadar imaš čas ...

Pisma Ivanke sestri Mici

Srčnoljubljena Mici!

Predraga Mičica!

Gotovo misliš, da smo vsi na Te pozabili, ko Ti toliko časa ne odpišem na Tvoj prijazni listek! Slednji dan mislimo na Te, skrbimo posebno, kako z zdravjem Tvojim?! Preobilo dela, zraven pa vedno koja mala bolezen mi je pisanje do danes opoviralo. Sedaj hvala Bogu je malo boljše, namreč z zdravjem, zato Ti tudi odpišem. Toni je sedaj popolnoma okrevala, bila je par dni mama kakor tudi Julija bolna, a sedaj smo vsi zdravi!

Vreme zelo slabo, voda narašča, tako ako danes ne poneha dež in nevihta, bode v nedeljo na cesti voda. Letošnje leto je za kmeta leto trpljenja, – letošnje leto mu ni drugega prineslo kot obilo stroškov in trpljenja! Gotovo Te zanima kaj o Pepčku izvediti? Pretečeno soboto bila sem v Ljubljani. Pepi je zdrav in se pridno uči; pošilja Ti mnogo pozdravov, istotako tudi Srečko in Viktor. Stric profesor in tetka so že odpotovali v Dubrovnik, tako tudi dr. Ivo je odšel na Dunaj.

V zadnjem pismu vprašal radi ročnih del, danes Ti ne morem še povedati, ali smeš vsa dela obdržati ali ne, ker zdi se mi potrebno, da Ti prej mami naznaniš, kaj za ena dela si izbrala in lahko tudi ceno poveš. Ali ne!! Ker Ti v. častite g. sestre branijo, gotovo bi bilo bolje, da ob priliki pišeš, kaj si izbrala, potem Ti jaz mirne volje pismeno sporočim. Kako napreduješ v šoli, ali si se navadila že bolj razločno govoriti? Ali se kaj pridno na gosli vadiš? Radovedna sem, ako Te še kaj zobje mučijo, obleči se vremenu primerno, da se ne prehladiš, ker vedi, da tudi letos lahko kašelj ali pa kojoj drugo bolezen dobiš, torej čuvaj se! Letošnje leto je kot nalašč za bolezni. Upam, da obleke imaš dovolj zimske, ali ne? V nadeji, da nam kmalu pošlješ par vrstic v znak, da si zdrava in vesela, končam!

Sprejmi nešteto pozdravov in poljubov od Ata, mame, stare mame, Toni in od Julije!

Poljublja te srčno

Tvoja Ivanka

Laze, dne 22. 10. 1891

Moja Dragica!

Med časom, kar Tebe nisem vidila bila, sem že pri Pepčku! On je revež, moram Ti recti, komaj si je nogo ozdravel, že ga je druga bolezen obiskala. Že štiri dni leži doma, grlo ga boli! Trije razredi so zaprti že radi te bolezni, v šoli, v kojoj hodi Pepi! Zadnjič ko sem bila pri njemu, mi je rekel, da naj Ti pišem in zraven naprosim, da tudi njemu kaj pišeš. Stori mu to ljubav in piši mu; ka pisati mu daj, da Ti ni preveč dolgčas in kako si zadovoljna. Vedi, da Pepi vedno še joka in mu je dolgčas. Potolaži ga in potrdi še pismeno moje besede, ko sem mu rekla, da Tebi ni dolgčas, ker mi ni hotel verjeti, ko sem mu jaz to rekla. Ni mu pa treba pisati, da sem bila z mamom pri Tebi, ker bi mu bilo žal da tudi on ni bil. Priložila sem Ti zraven obuvala tudi svetinice in kropilnik, kojega sem zadnjič v Ljubljani Ti kupila. Ako bi Ti čizme ne bile prav, jih kar nazaj pošlji, da Ti druge osmislimo! Seveda prositi moraš v. č. Sestro, da to stori! Kaj pa Ti lepega delaš? Ali si pridna in ubogljiva? Kako Anica in Zorka? Sporoči gospici učiteljici, s kojoj smo šle v Bistrice, moj srčan pozdrav. Kadar imaš čas, piši! Bodi vedno prijazna in priljudna proti Tvojima prijateljicama Zorki in Anici, kakor tudi proti drugim sončekom! Veliko spoštovanje pa skazuj Tvojim č. učiteljicam! Bodi duhovno poljubljena in pozdravljena od mame in ata, posebno Te gorko poljublja Vsa

Tvoja sestra Ivanka

Laze, dne 29. 2. 94

NB: Naznanim Ti tudi, da so Gabernova teta zaspali smrti, priporočam Ti jih v molitev! Botra se spominjaš, kolikokrat prinesli so Ti sladkorja in drugih malenkosti, razdeli jih!!

Moja Dragica!

Komaj, da sem Ti pismo prvo odposlala, že Ti drugega pišem, to pa zato, ker mi pišeš, da naj Te kdo pride obiskati. Da pa ne boš preveč skrbela, kdaj Te pridem obiskati, Ti danes pišem to pisemce in Ti naznanjam, da drugi teden pridem jaz k tebi, če pa nisi zadovoljna, da pride Tebe sama obiskati, mi naznani v prihodnjem pismu. Jaz sem tako namenjena iti za par mesecev se kaj učiti in tako, ako Ti bo zelo dolgočasno, pridem k Tebi v Trnovo. Posebnosti Ti ne vem zanimive zate poročati. Cvetlice v Tvojih lončkih lepo rastejo in tudi kanarčka sta še oba zdrava in lepo pojeta. Včeraj je bila gospa Harrich pri nas in pa mala Pepca, gospa je rekla, da te pride tudi obiskati, zato ne bodi preveč žalostna, ampak veseli se! Zdaj v kratkem času grem jaz v Ljubljano, zatoj piši mi, kaj naj Ti kupim. Pisala si mi že dvakrat, a nisi nič pisala, v katerem razredu si! Ata so vprašali, v katerem si, zato piši prihodnjič, da vsaj

vemo. Bodi pridna in pokorna svojim učiteljicam in izreči vsem moj poklon, isto kakor tudi od mame in ata! Poljublja te srčna

Tvoja sestra Ivanka.

Laze, 25. 9. 1894

NB: Hrani lepo vse listine, koje dobiš, ker bodo Ti pozneje v spomin klicali srečne dneve v samostanu!

Mila moja Mici!

Radostno pozdravila sem Tvoje ljubko pisemce, posebno, ko sem videla, koliko si že v pisanju napredovala. Veselilo me je, ker si mi toliko lepega pisala, kako se imaš in kaj se učiš, vselej, kadar mi pišeš, piši, kaj delaš in ali ako kaj ubogaš svoje učiteljice, radovala se ne bom samo jaz nad pisemcem Tvojim, nego tudi Tvoji skrbni in ljubi starši. Ko bo nekoliko manj dela, Ti bo pisala tudi Jelka. Prihodnjič Ti tudi Pepi odpiše, danes ravno ni pri najboljši volji za pisati! Ozdravel je nekoliko svojo nogo, tako da že izlazi pri lepemu vremenu na prosto. Včeraj dobili pismo od strica profesorja iz Dubrovnika, piše nam, da je imel jako slabo vreme, ko je potoval domov. V zadnjem pismu me prosiš, da ko pojdem v Ljubljano, da Ti eno žogo kupim, pisala mi nisi nič, koliko naj Ti kupim, zato sem Ti jo priskrbela, nevedoč, koliko želiš. »Eno veliko« dobiš jo, ko pridem z mamo Te obiskati. Gotovo je že burja prišla v Tr. in znabiti Ti je kdaj malo hladno, ako je znabiti Ti obleka prelahka, lahko nosiš »barchent« oblekco. Prosila sem mamo, da so Ti kupili eno novo zimsko, kadar bo narejena, Ti jo prinesem. Ker posebnosti ne vem in nadalje pisati mi čas ne dopušča, končam! Sporoči visokočastitim Sestram moj poklon, istotako tudi od mame in ata.

K srčnim pozdravom in poljubom Te danes zapušča

Tvoja sestra Ivanka

Laze, dne 11. 10. 94

Ljuba moja Mici!

Neizrecno je oveselilo ata in mamo Tvoje zadnje pisemce! Radi bi Ti sami mama odpisali, pa saj veš, kako nerodno jim je pisanje, zato jaz v imenu Tvojih dobrih staršev danes pišem odgovor. Upam, da boš vseeno zadovoljna. Od Pepčka sem tudi prejela pismo, piše mi, da je zdrav in da tudi noga je popolnoma zdrava! Da smo bili vsi zelo veseli tega sporočila, si lahko misliš! Vreme nič kaj prijetno, snega nam tudi ne manjka. Ata in mama zdravi, tako upamo tudi od Tebe! Stara mama se Te mnogokrat spominjajo in

zelo radi o Tebi govore, če le morejo, zasučejo govor na Te. Že zdaj komaj pričakujejo velikih počitnic, ko Te bodo zopet videli. Le lepo ubogaj in zapomni si vse nauke, koje dobiš od prečastitih učiteljic! Danes tudi Pepčku pišem in še par drugih pisem. Ker ne vem posebnosti in tudi čas mi ne dopušča, bodi pozdravljena in poljubljena od Tvojih ljubih staršev in sestic!

Srčno te poljublja Ivanka

Laze, 9. 12. 94

NB: sporoči v. č. prednici od nas vseh pozdrav in poklon.

Preljuba Mici!

Namesto Tvojih ljubih starišev Ti po stari navadi zopet jaz odgovarjam! Neizrecno je razveselilo predzadnje in zadnje pismo tako ata kakor tudi mamu. Veselilo jih je viditi naznanilo, ker si ga v par predmetih zboljšala in tako jim upanje naredila, da bode vsako četrletje boljši, seveda truditi se boš morala. Kako, da napreduješ v nemščini, pričalo je zadnje pismice, koje si »dokaj« lepo napisala. Ker vidijo starši Tvoj dober uspeh v šoli, Ti prav radi dovoli, da prideš za »velikonočne praznike« domov, torej pravočasno naznani dan, kdaj da naj pridemo po Tebe! Posebnosti Ti ne vem sporočiti, kakor snega obilno. Končno sprejmi iskrene pozdrave in poljube od ata, mame, stare mame, Toni in Julke, a najiskrenije pozdrave in poljube pošilja Ti

tvoja sestra Ivanka.

Nasvidenje,

Laze, 20. 3. 95

Sporoči visokočastitim sestram naš poklon!

Predraga Mičica!

Prejela sem Tvoj listek, srčna hvala zanj! Zelo nas veseli, da si zopet boljšega zdravja. Pišeš v odgovor mojemu zadnjemu listu, da želiš, da Ti pošljemo pomaranč in eno potico. Ravno danes odposlala sem pismo v Trst, v katerem naročam 50 pomaranč za Te. Upam, da jih kmalu dobiš. Potice Ti pa ne bomo poslali, ker je zdravnik rekel, da ni dobro preveč sladkarij uživati, zato smo Ti pa pomaranče naročili v večjem številu! Ata in mama Ti priporočata, da bodi ubogljiva in čuvaš svoje zdravje. Zdravje Tvojih lj. starišev povoljno isto, kakor tudi nas ostalih! Pepi mi že dlje časa ne piše in zato mu bodem jaz jutri

kratko pismo pisala, v katerem mu sporočim tudi od Tebe pozdrav! Končno sprejmi pozdrav za sé od vsih nas. Sporoči vsem v. č. sestram naš poklon, posebno pa v. č. prednici, pozdravi gospico Amalijo od moje strani! Ne smem pozabiti Ti naročiti, da ne jej preveč pomaranč naenkrat, ampak vsak dan po malem, naliv ni nikjer dober, preveč ene reči jesti naenkrat tudi ne, lahko jih imaš za dlje časa,

poljub od Tvoje Ivanke

Laze, 21. 2. 96

Ave Maria!

Predraga Mičica!

V znak veselja ob prejemu Tvojega lističa, evo Ti že danes odgovor! Da sem znala, da boš velikonočne praznike v postelji, gotovo bi Te bila obiskala ali pa prišla po Tebe, vendar tako je moglo biti! Kašljaš še, kakor mi pišeš, čuvaj se, da se kaj ne prehladiš! Ako se čutiš slabo in bolno in bi Te veselilo domov priditi, izrazi svojo željo visokočastiti sestri prednici! Znabiti želiš, da Ti kaj pošljemo, kar veš, da imamo doma?! Vreme imeli smo velikonočne praznike mrzlo in megleno, včeraj in danes pa je dosnežilo in mrzla burja piha, tako da se nam še najbolj dopade v gorki sobi. Viktor je bil v praznikah pri nas, prinesel Ti je dva lepa golobčka, eden je bel, drugi črn, prvi je zelo podoben po obleki Belčku, samo postave je drugačne. Leopold je še pri nas; včeraj je šel za par dni v Borovnico. Tudi je bil Franc v praznikah pri nas in me je vprašal kako napreduješ v goslih, izgovorila sem Te in povedala, da je bolezen Ti mnogo zabranila, seveda on bi že rad, da bi ga pri glasoviru spremljala, a žali Bog, da to ne bo tako naglo šlo! Ni res!? Pepi je bil tudi doma; sedaj se pridno uči, iz začetka mu je bila nemščina težavna. Posebnosti zanimive ne vem, zato končam s pozdravom in poljubom od vseh, posebno od Tvoje te ljubeče

Ivanke

Laze, dne 24. 2. 96

Predraga Mičica!

List od 24. t. m. prejeli, veseli nas, da si zdrava in vesela! Kako z učenjem, sploh razvidilo se bode iz spričevala, zato o tem vsa vprašanja opustim. Kar zadene ročnih del, Ti naznamim, da smeš vsa dela obdržati, glej samo, da vse čedno izgotoviš, ker ni dovolj samo lepo delo, ampak mora biti tudi čedno in okusno napravljeno! Včeraj prejeli list od Pepčka, v katerem teži, da se ima obilo za učiti. Vreme vedno deževno, tako da je voda iztopila čez celo ravan. Pretečeno nedeljo radi vode še v cerkev nismo mogli iti.

Zdravje naše povoljno kljub slabemu vremenu, dela vedno obilno s poljskimi pridelki, dasiravno je vsega malo, a to dá dosti dela, ker je vsled narasle vode vse umazano.

Če Ti še povem, da imamo sedaj že šest golobčkov, sem Ti vse povedala. Tudi Pepčku sem o golobčkih pisala, veselil se je, da jih je že tako velika družinica, kar upam, da bode Tudi tebe veselilo! Ki res! Vrt je vsled vednega deževja popolnoma opustošeno, tu in tam se dobi še koja rožica – vrtnica, katera me spominja prelepe spomladi in poletja, zraven me pa še spominja – kako je vse na tem svetu minljivo. Dovolj za danes, prihodnjič več! Sporoči vsem v. č. sestram naš poklon, posebno v. č. g. prednici! Iskreni pozdrav in poljub od vsih, posebno od

tvoje Ivanke.

Laze, dne 30. 2. 1896

Predraga Mičica!

Minil je že teden, a odgovora še nimam od Tebe, kako se imaš v samostanu oz. kako je s kašljem in sploh s Tvojim zdravjem?! Imela bi Ti jaz – je pričelo skrbeti, kaj je s Teboj – sredi obilega dela par vrstic Tebi, draga sestrice! Včeraj bila v Lj., šla sem po Pepčka, da je prišel na počitnice za 8. dni. Vreme pri nas prijetno, tako upam tudi pri Vas v Trnovem. Radi prepričlega časa moram gledati, da prej ko mogoče končam! Piši prej ko mogoče par vrstic, da tako rešiš skrbi lj. mame in ostale! Velikonočni prazniki so prišli, želim ti, da se dobro imaš v praznike! Pozdravi gospodičino Amelijo in ostale! Pozdrav Tebi od vsih, posebno od

Tvoje Te ljubeče Ivanke.

Laze, 2. 4. 1896

Predraga moja Mičica!

Posebnosti zanimive Ti ne vem sporočiti! Danes dobila sem pismo od Pepčka, hvali svoj dobri uspeh v šoli in piše, da je zdrav. Pošilja med drugim tudi pozdrav Tebi. Nastopil je prelepi mesec maj, a toplote še ni nobene. Gotovo imate zdaj v tem mesecu lepo pobožnost, pri nas bomo imeli sv. misijon od 6. maja do 14., že zdaj se veselim teh dni! Pretečeni teden prišli so zidarji, lahko si misliš, koliko dela! Zdravje nas vsih povoljno! Veseli nas, da se je Tvoje zdravjeboljšalo. Včeraj je bil Leopold pri g. zdravniku, kateri je tudi vprašal, kako s Teboj oz. kako s Tvojim zdravjem. V ponedeljek grem v Ljubljano, odpravila sem se bila že danes, a vsled deža doma ostala! Končno prejmi mnogo pozdravov in poljubov od vsih, posebno od ata in mame. Izroči vsem v. č. sestram naš poklon!

Poljublja Te nešteto Tvoja sestra Ivanka.

Laze, 2. 5. 1896

Predraga Mičica!

Čedalje bližje so počitnice, zato se mi zdi potrebno, da Ti danes pišem in Te opozorim, da nam pravočasno javiš, ako bi se dan poskušnje preložil, ker ako hočeš, da pride eden ali drugi ravno tisti dan tja, moreš, kakor sem že rekla, pravočasno naznaniti, ker pisma naša včasih cel teden na pošti leže in bi znabiti potem ne bilo mogoče priditi, ker bi se pismo zakasnilo. Torej piši pravočasno!! Posebnosti ne vem, dela obilno, vreme lepo. Zdravje Tvojih lj. staršev povoljno, istotako nas ostalih! Ata in mama se Te veselé viditi, zato glej, da kolikor mogoče dobro spričevalo prineseš! Sporoči vsem visokočastitim sestram naš poklon!

Poljublja te Ivanka.

Laze, 2. 7. 1896

[Opombe: pismo vsebovalo dopisnico.]

Draga Mičica!

Prejeli smo Tvoj listek, v katerim nam naznanjaš, da bo 30 t. m. sklep šolskega leta! Po tebe pridejo najhitreje ata, ako kaj posebnega dela vmes ne pride. Upam, da se trudiš, da boš veliko veselje lj. staršem pripravila. Kaj pa na gosli Ti bo mogoče kaj malega zaigrati?! Pepi je končal 15. t. m. šolo in Te že komaj pričakuje, da bi Te videl, kako se z goslimi razumeš. Viktor je pri nas že par dni. Dela imamo vedno obilno. Vreme bilo do zdaj prijetno, a danes pričelo dežiti. Dne 21. t. m. utopil se je v Unci orgljar planinski, šel se je kopati v družbi dveh gospodov in najhitreje ga je krč ugrabil in se je tako utopil. Bil je mlad gospod, sorodnik našega g. kaplana. Ker je Unca vsled deževja narasla, ga ne morejo dobiti in ravno danes prišla sta dva iz Lj. ga iskati, ker sta večča plavanja pod vodo. Dal Bog, da se jima posreči dobiti mrtvo truplo. Truditi se boš mogla, da boš moje kluke prečitala, zato kar ne moreš, pa opusti! Srčen pozdrav od vseh Tebi, poklon v. č. prednici in ostalim sestram! Skrbi, da obleko skupaj spraviš in se z vsem pripraviš.

Tvoja Ivanka

Laze, 23. 7. 1896

Moja draga Mičica!

Ako se ne motim, mi Ti, dragica moja, dolguješ odgovor! Ne morem čakati dalje na odgovor, ker zelo sem radovedna, kako se Ti godi – sploh kako s Tvojim zdravjem pri tej hudi burji, še pri nas tako razsaja, kaj pa pri Vas?! Mama in Julija sta bile pred par dnevi v Lj. pri Pepčku, zdravja še zadosti, tudi z učenjem je malo boljše, ponudili so mu, ako hoče posebnega učitelja, da mu bodo lažje pri učenju, vendar zahvalil se je za to mu ponujeno dobro starišem, učil se bo raje sam malo bolj pridno. Upam, da Te v kratkem času obiščemo v Trnovem, ako bodeš pridna. Znabiti bi si pa izvolila v Božiču domov priditi? Vendar to je Tebi na razpolago. Vendar jaz mislim, da imaš lepše tamo o Božiču kot doma, ker predobro poznam v. č. g. Sestre, kako Vam preskrbijo veselje v obilni meri. Danes sva z Julijo same doma, mama so šli v Borovnico k Tetki Nani. Posebnosti Ti ne vem sporočiti, zato rej sprejmi iskreni pozdrav in poljub od vsih, posebno od

Tvoje Ivanke.

NB: sporoči naš poklon vsem v. č. g. Sestram!

Laze, 25. (II)¹. 96

Predraga Micica!

Vsaki dan mislim na Té, draga moja Micica, čeravno Ti ne pišem pogostoma. Zelo me bo veselilo, ako mi v kratkem kaj pišeš, kako si preživela Božične praznike in sploh kako se imaš.

Doma smo svi zdravi, tako upam tudi od Tebe. Mama se dlje časa pripravljajo, da Te v Trnovem obiščejo, ako kaj posebnega ne pride, jih lahko pričakuješ. Pepi je doma že 8 dni in ostane še do nedelje: zdrav je sedaj popolnoma, pošilja Ti srčne pozdrave. Božične praznike bili so pri nas Tetka Nani iz Borovnice in Leopold iz Ljubljane, bili smo precej dobre volje in kdo bi ne bil, ako sliši ubrano strune doneti in zraven milo pesem peti! Naj Ti povem, da veliko več veselja bi biló, ko bi tudi ti bila v naši sredini in pomagala se z nami zabavati – pa sčasoma mine tudi to, ko bodeš dovolj potrebnih naukov si nabrala, bomo se zopet združeno veselili v domači hiši v krogu lj. prijateljev.

Jutri nastopimo novo leto – ob tej priliki želim, da bi v novemu letu vse želje se Ti izpolnile, koje gojiš v Tvojem malem nepokvarjenem srcu. Bog naj vsiplje obilo blagoslova na Te in naj Ti darí vse potrebno.

1. Sodeč po vsebini gre za november/december, saj Ivanka govori o božiču.

Pri kraju sem s pisanjem, zato prej sprejmi iskrene pozdrav in gorke poljube od Tvojih ljubih starišev, sestic in brateca, posebno

od Tvoje Ivanke

Laze, dne 31. 12. 96

Predraga Mičica!

Gotovo pričakuješ slednji dan mamu in tako odlašaj odgovor?! Pisala sem Ti vzadnjič, da Te v kratkem mama obiščejo ker tako so mi rekli, pa saj veš, kako težko se mama odpravijo od doma, vendar ne misli, da bi Te ne obiskali, vendar tega ne vem, kdaj – kmalu ali pa ne – , kakor bo! Šolsko naznanilo je še doma, in če Te mama kmalu ne obiščejo, Ti ga pošljem po pošti! Kako se Ti imaš, ljuba Mici? Si zdrava in sploh kako Ti je? Veselilo nas bode, ako nam v kratkem pošlješ par vrstic. Za božične praznike so nam bili stara mama oboleli, previdili smo jih – sedaj so malo boljši, vendar še vedno v postelji, ostali smo še precej zdravi. Vreme vedno deževno, zdaj dva dneva sta postala bolj mrzla, ako ne bo pričelo snežiti, bo lepo, vendar vse kaže, da bo sneg. Kako z goslimi, ali se kaj pridno vadiš? Upam, da se trudiš, da s tem pripraviš staršem veselje, ako bodeš imela dobro naznanilo. Ker posebnosti ne vem, naj končam s pozdravom od vseh, posebno Te srčno poljublja tvoja Ivanka.

NB: Sporoči vsem v. č. sestram naš poklon.

Laze, 21. 1. 1897

Predraga moja Mici!

Mesec dni bo, da sem Te videla, izgledala si izvrstno, zato tudi se nisem dosti ukvarjala z mislijo, kako Ti je, ker kakor hitro sem se zmisli na Te, stopila mi je Tvoja podoba pred oči, vidila sem Te v duhu lepo rejeno, čvrsto in zdravo. To je vzrok, da Ti nisem toliko časa nič pisala. Naznanila Ti danes ne pošiljam, to storim prihodnjič. Vidili, ogledali so si ata in mama naznanilo, priporočajo Ti, da bo prihodnje boljši. Včeraj so bili ata v Ljubljani pri Pepčku, to Ti je revež vedno bolan, zdaj je imel drugo vratno bolezen, zaradi katere je 14 dni šolo opustil. Stara mama so bili zelo veseli novoletnega voščila, vedno štejejo dneve do Velike noči in se veselijo Te zopet videti, le pridno se uči, da prineseš s seboj lepo število zlatih nauk v glavi! Zdravje nas vsih dovolj, razen mame, mamu včasih malo glavobol nadleguje, no, pa to se že prestane! Vreme nič kaj prijetno, snega obilno in tudi mrazu ne manjka. Posebnosti zanimive ne vem zate, zato končam.

A propos: ravno sedaj mi je na misel prišlo, da mame imendan je blizu (2. svečana), gledaj, skrbi, da ne

zabiš jim poslati iskreno Tvojo čestitko ob tej priliki. Bodi od vseh iskreno pozdravljena in poljubljena, posebno te gorko poljublja

tvoja sestra Ivanka

Sporoči v. častitim sestram od Tvojih ljubih staršev poklon, istotako od sestre Julke in od mene! Z Bogom!

Laze, 26. 1. 1897

Predraga moja Mičica!

Mislila sem, da Te obiščem za sv. Štefan. Ker mi je pa Julija pisala, da pride v praznike k meni, zato Ti voščim pismeno vesele praznike in srečno novo leto. Rasti vedno tudi v novem letu v kreposti in učenosti, da boš v veselje staršem in vsem.

Pozdravlja in poljublja te srčno Ivanka In Ivan

Reka, 23. 12. 1897

Preljuba Mičica!

Mislila sem, da pridem sama v Trnovo, in prosim v. č. gospo prednico, da Te pusti zdaj za praznike v Reko, ker mi tega ni mogoče, prosi tedaj Ti, in jim izroči v mojem imenu poklon in prošnjo, da Te pusti, ako je mogoče, sem. V tem slučaju mi piši takoj, da Te vem pričakovati na kolodvoru! Pozdrav in poklon vsem v. č. gosp. Sestram!

Pozdravlja in poljublja Te srčno Tvoja Ivanka.

Reka, 27. 10. 1898

Predraga Mici!

Za novo leto Ti pošiljam 23 pomaranč in 10 koščkov peciva, sicer pa vem, da imaš še mnogo od doma. Upam, da Jezušček Te je bogato obdaril in da ni pozabil zimskega klobuka. Ker je spletenica od doma,

mi je ni treba sem nazaj pošiljati, kadar pride kdo od doma, oddaj, da jo vzame seboj v Laze. Sporoči v imenu nas vsih najzdravije pozdrave in poklone č. g. prednici in ostalim č. g. sestram.

Tebi pa želim, da bi bila tudi v novem letu pridna vsakem oziru.

Sprejmi od nas vsih najsrčneje poljube, posebno od

Tvoje Ivanke.

Reka, 30. 12. 1898

Preljuba Micica!

Za Tvoj god Ti voščim vse najbolje: ljubi Bog naj ti podeli srečo, zdravje in veselje pri vseh Tvojih delih, na vseh Tvojih potih, da boš vedno z zadovoljnostjo praznovala svoj god.

Bog Te živi!

Tvoja Ivanka in Ivan

Reka, 9. 9. 99

Preljuba Mici!

Naznanjam, da sem prejela Tvoj ljubki listek. Odgovarjam Ti takoj, da veš, kako se imamo, ter ob tej priliki tudi pošiljam čevlje, za katere si mi pisala. Upam, da Ti bodo prav, ako bi Ti pa ne bili, da so Ti preveliki ali premajhni, pazi, da jih ne pomažeš, ter pošli jih nazaj, da Ti jih premerim.

Vprašaj, kako z zdravjem Ivanovem, žali Bog danes ne moram Ti še nič boljšega pisati, kot da je še vedno zelo bolan, zato Ti toplo v molitev priporočam. Kadar se kaj na bolje obrne, Ti pišem. Od istega dne, ko sem bila pri Tebi, pride vsaki večer ena č. sestra usmiljenka, da nama je bogdaj z Ivanko ponoči.

Posebnosti druge ne vem.

Končno sprejmi pozdrav in poljub od vsih Tvojih

Julije, Ivanke in Ivana

Reka, 21. II. 1900

Izroči od vsih nas poklon vsem v. č. g. sestram!!

Pisma Julije sestri Mici

Moja preljuba Mičica!

Moja preljuba Mici!

Kako zelo me je veselilo čitati Tvoje ljubko pismice. Rada, moja Mici, bi Ti bila takoj odgovorila, toda premnogo dela me je vedno zadrževalo. Danes pa se mi zdi, ljuba Mici, da Te kar preveč mučim, ako Ti ne odgovorim na Tvoje ljubo pismice in zato sem se pripravila, da Ti napišem par novic, ter da s tem pokažem, da sem bila res vesela Tvojega pismica in da se še vedno spominjam moje ljube Mičice. Pred par dnevi bile svi z drago mamo v Ljubljani. Kupile svi Ti vse, kar si naročila in tudi novo belo obleko, katero smo dale tudi že napraviti. Obiskale svi tudi dragiga bratca, kateri Ti pošilja gorak poljub in pozdrav. Včeraj pa so prišli nas obiskati g. stric Ivan in g. stric Janko.

Pred par dnevi zlegla je tudi golobka dva mlada golobčka. Vem pa, da Te vse to tako zelo ne veseli kot to, da boš v kratkem sprejela preljubega Jezuščka. Veruj mi, da se tudi jaz v obilni meri radujem s Teboj. Zato Te nočem nadalje motiti s temi ženskimi, ker predobro vem, kako vsa si z dušo in telesom pri ljubemu Jezusu in da vse posvetno je le »prah in pepel«.

Edino to Te še prosim, da nam sporočiš dan presrečni, kdaj, da bo, zato da vemo priti.

Končno sprejmi od nas vsih gorke poljube, od mene pa tisočero poljubov in pozdravov z upanjem, da se v kratkem vidimo.

Pozdravlja Te

Tvoja sestra Julija

Laze, dne 23. 5. 1896

Moja preljuba Mičica!

Vem, da mi skoro ne boš verjela, ko Ti že zopet naznanjam dan prihoda mame. Rada moja Mici bi Ti bila naredila to veliko veselje, ali preobilo dela bilo je vzrok k temu. Sicer sem Ti že dvakrat obljubila, ali dan prihoda kot danes nisem Ti naznanila. Danes pa, ako res kaj posebnega ne pride, Ti naznanim v Tvoje veliko veselje, da pridejo mama dne 18. 11., to je drugi četrtek. Novic o tukaj nimam poročati, samo toliko danes, da veš, se še vedno spominjam Tebe, moja Mici!

Dragi Pepi nam le malo piše, vzrok k temu je preveliko učenja. Kako kaj napreduješ v goslih? Ali si kaj pridno dopisujeta z Ivanko? Kaj zdaj delaš za ročno delo?

Povedati Ti moram, da Tvoja družinica živali je se nekoliko zmanjšala, ako je poginil od starosti kanarček in oni kratki golobček za jetko. Ne bodi pa žalostna, nadomestim Ti vse to spomladi z bolj prijazno živalico. Pred kratkim obljubil mi je nekdo dve grlici, katere podarim Tebi.

V nedeljo sem obiskala rodbino Harrich, kateri Ti pošiljajo pozdrav. Kako si preživela praznike vsih svetih? Jaz, kakor sem Ti pisala, napravila sem materi stari venec, kateri je bil zelo lep. Prižgala bi bila tudi rada kaj svečic, ali prevelika sapa jim ni pustila goreti. Kadar imaš kaj časa, nam kaj piši! Posebno ako Ti kaj manjka, da Ti mama prinesejo. Zdravi smo vsi, kar upam Tudi od Tebe. Izroči naj poklon na č. g. sestre!

Končno sprejmi od prav vsih pozdrav in poljub, od Tvoje sestrice bodi pa v duhu gorko poljubljena.

Tvoja Julija

Laze, dne 8. 11. 97

Preljuba, mila moja Mici!

Poizvedela sem od ljube mame in drage Ivanke, kako se imaš. Povedale so mi, da si zdrava, vesela in pridna. Zelo me je veselilo slišati vse to, posebno pa to, da si tudi meni obljubila narediti eno srajco.

Sklenila sem takoj Ti se že naprej zahvaliti in Te obiskati z malim mojem listekom, ker osebno ne morem Te obiskati. Da si zdrava, me močno veseli. Tudi mi smo vsi, hvala Bogu, zdravi. Dragega Pepčka svi z Ivanko v soboto obiskale, zdrav je in vesel in učenja mu ne primanjkuje. Rekel je, da naj Ti vročim gorki poljub in pozdrav. Vreme imamo lepo in le malo snega je še videti. Dela imam vedno veliko in le malo kdaj se k citram usedem. Vendar pa se močno veselim počitnic, ko bodevi vkljub velikem opraviu vendar se katerikrat združile in koje zaigrale.

Posebnosti druge ne vem. Veselilo bi me, ako dobim tudi od Tebe koje majhno pismice. S Pepčkom si vedno dopisujeva, kakor mi je ob počitnicah obljubil.

Končno sprejmi največjo zahvalo za Tvojo prijazno dobrotljivost, sprejmi pa tudi od vsih iskrene pozdrave, posebno Te pa pozdravlja in poljublja vsa

Tvoja sestra Julija.

Laze, dne 20. 2. 1897

Srčnoljubljena Mici!

Prejela sem, dragica moja, z največjim veseljem listek od Tebe, združen z Ivankinim.

Ne morem Ti zato dovolj veselja izkazati, da si se vendar enkrat pripravila tudi meni kaj lepega napisati. Iz Tvojega listeka sem razvidela, da si zdrava, vesela in zadovoljna, kar me močno veseli. Pozdrav dragimu Pepčku bodem še danes kar pismo vročila. Dolgujem mu odgovor in mu mislim danes dolg poravnati in obenem izročiti Tvoj pozdrav. Ne vem, kaj vse naj bi Ti lepega in veselega napisala, da bi potem tudi za naprej mi bila ljuba in pridna dopisateljica. Družinica golobčkov ni tako velika kot v jeseni. Samo dva sta še. Vendar pa mislim, da se Ti družinica kmalu pomnoži, ker prav pridno znašata oba za gnezdo. Malih pišk tudi nimamo še nič. Pač pa imam vedno veselje iti pogledati družinico malih prašičkov. Kar devet jih je. Da bi jih le videla, kako so čvrsti in veseli. Sneg nam je tudi že popolnoma izginil in kmalu bode treba pričeti vrtnariti. Zelo se že veselim. Sprejmi srčno hvalo od stare mame za Tvoj ljubi pozdrav. Kadar bodeš imela kaj prostega časa, piši, kako si preživela pustne dni.

Včeraj pripeljal se je Leopold s kolesom iz Ljubljane. Zelo je bil utrujen od slabega pota, vendar smo se prav dobro imeli. Danes zjutraj pa se je vrnil nazaj.

Sprejmi končno gorke poljube in pozdrave od vsih, posebno Te pa poljublja vsa Tvoja sestra,

Julija

Laze, 1. 3. 1897

Moja ljuba Mici!

Kako dolgo že molčim na Tvoje ljubko zadnje pismice. Ne misli pa, da sem popolnoma pozabila na Te, medtem ko tako dolgo ne dobiš glasu od nas.

Prišel je lepi majnik in vse se veseli, tako tudi jaz in prav veliko lepega bi Ti imela za napisati, da bi mi le čas dopuščal. Vendar pa danes, vkljub velikem opraviilu, namenila sem se, da Ti napišem par vrstic. Kaj torej naj Ti vse napišem, da Te bo veselilo čitati moje majhno pismice?

Znabiti, ako Ti napišem kaj od golobčkov? Ravno danes zlegla sta se dva majhna golobčka. Tudi »misel«¹ je že zrastel in takoj zletel na prosto, ko si Ti odpotovala. Torej veš, da ni ostal krotak, kot si želela. Pred tednom dni podložila sem zopet kokljo in zravno tudi priložila dva majhna jajca od kokoši pritlikavcev, da bodeš imela jih, ko bodeš domov prišla.

Včeraj pa prinesla je dekla enega ježa in želela bi, da bi bila doma, ker imela bi veselje z njim. Tako pa pišem danes Pepčku, dragemu bratcu, ako ga hoče, ako pa ne, ga takoj spustim.

Kako se pa Ti, moja ljuba Mici, kaj imaš? Kaj sedaj delaš? Ali se kaj pridno učiš? Kako kaj napreduješ v goslih? Velikokrat se spomnim velikonočnih počitnic, kako prijetno je bilo, ko smo se skupaj zbrali in kojo naredili. Saj se, mislim, še spomniš tudi ti? Veselilo bi nas vse, ako bi nam večkrat naznanila z ljubkim pismicem, kako se imaš.

Zdravje nas vsih vse povoljno, kar upam tudi od Tebe.

Pričakujoč v kratkem odgovore končam. Končno sprejmi mnogo pozdravov in poljubov od vsih, posebno pa sprejmi gorke poljube od Tvoje sestre

Julija

Laze, dne 7. 5. 1897

Ljuba Mičica!

Vkljub velikem opraviilu napišem Ti danes par rečij, to pa zato, da ne bodeš v skrbeh, kako je doma. Dragi ata je nekoliko bolje, gotovo pomaga nekoliko tudi Tvoja molitev.

Čudno se mi zdi, kako da Ti je dolgčas, ko vendar veš, da so počitnice pred vratmi, torej veseli se, saj prideš kmalu domov, ta čas se pa pridno uči in spravi dolgčas.

Predraga Ivanka nam je parkrat pisala, zelo me vabi, da naj jo obiščem in najhitreje se peljem v soboto zvečer k njej, ako bi bilo mogoče, prideš lahko na postajo, ako ni prepozno. Vlak gre tamo mimo okoli desete zvečer, torej je prepozno zate.

Zdrava stoj, dokler se ne vidimo, ter sprejmi gorke pozdrave in poljube od vsih Tvojih, posebno pa od Tvoje

Julije.

Laze, dne 15. 7. 1897

Izroči moj poklon v. č. g. sestram.

1. Misel je bil golobček.

Moja predraga Mičica!

Komaj pričakovala sem, moja Mici, kojega najmanjšega poročila od Tebe. Čudno, zelo čudno se mi je zdelo, kako to, da ko si že skoro mesec dni zdoma, da nam ne poveš, kako se imaš. In ko si me pa vendar po dolgem z majhnim listkom razveselila, evo Ti danes odgovor. Med časom, kar si zdoma, sem močno hrepenela izvedeti kaj od Tebe, zato mi je draga Ivanka, takoj ko je prišla iz Trnovega, naznanila, kako se imaš, in mi tudi povedala, kako to, da nam nič ne pišeš. Rekla mi je, da se imaš preveliko učiti in tako, da si do sedaj odlašala.

Vprašanju Tvojem takoj odgovarjam. God Ivanke in g. Ivana je 31. 1., novosti posebnih od tu nimam poročati. Vreme imeli smo do zadnjih par dni lepo, sedaj je pa jelo dežiti.

Ko prideš na počitnice, imela bodeš že drugega »belčka«, seveda, ako kaj čez njega ne pride, zelo je že krotak, čisto bel je, eden je od tistih, kakor so se zvalili takrat, ko si šla z doma. Pepi mi je že dvakrat pisal, odkar je zdoma. Kadar kaj bolj delo ponaredimo, prišli bodo Te mama obiskati. Le prosi jim za zdravja ljubega Boga! Pred kratkem obiskala nas je Mati g. Dovška, prinesla nam je lepega grozdja in mošta. Ali kaj pridno gosli igraš? Jaz sem sedaj že bolj prosta, da lahko zvečer kaj poskusim.

Prosim, izroči v. č. g. sestram naš poklon, posebno pa na v. č. g. prednico! Veselilo nas bo, ako nam kaj večkrat pišeš.

Zdravi smo vsi, kar upam tudi od Tebe. Končno sprejmi srčne pozdrave in poljube od vsih Tvojih dragih, v duhu bodi pa tudi posebej poljubljena od Tvoje

Julije

Laze, 5. 10. 1897

Moja preljuba Mičica!

Ne morem Ti dovolj veselja izkazati, katerega sem imela nad Tvojim ljubkim listom in v ravno tako veliki meri tudi Tvoji ljubi starši. Namenila sem se zato tudi, da Ti napišem par vrstic v zahvalo in ob tej priliki tudi, kakor mislim, v Tvoje največje veselje naznanjam, da Te v kratkem obiščejo Tvoja ljuba mama. Dneva Ti ravno ne morem povedati še danes, ali pričakuj jih le, ako jih kako slabo vreme ne ustavi. Od predragega bratca sem tudi ravno isti kot od Tebe list dobila.

Novega nimam od tukaj poročati. Zdravi smo, posebno se je zdravje ata izboljšalo tudi. Kako se imaš Ti

kaj? Kot sem že prej Ti povedala, kako sem bila vesela Tvojega listka, ponavljam še zdaj, veliko se mi bo pa veselje izvečalo, ako mi bodeš kaj bolj pogostoma stanje Tvoje poročala. Kaj draga Ivanka Ti kaj piše?

Danes priložim tudi k novicam eno Tvojih slik. Oglej si jo in potem shrani, da jo imaš za spomin.

Zelo me veseli, da ni bilo še prevelikega mraza, da mi bode mogoče napraviti stari mami venec iz svežih cvetk, katere je draga tako ljubila. Ker se pa Ti bodeš mogla telesno udeležiti spomina pri grobu, upam, da bodeš v duhu na grobu izmolila in prosila Boga, da ji da, ako kaj potrebuje. Kaj ne?

Danes pišem tudi Ivanki.

Ako kaj potrebuješ, piši!

Končno Te prosim, izroči v. č. g. sestram moj poklon kakor tudi od Tvojih roditeljev, posebno na v. č. g. prednico!

Draga moja, bodi v duhu poljubljena od vsih nas, posebno pa sprejmi gorak poljub od Tvoje vedno Te ljubeče sestrice

Julije.

Laze, dne 25. 10. 1897

Moja preljuba Mici!

Kako dolgo je že, odkar sem prejela Tvoj ljubi listek, vem, da že težko pričakuješ odgovora, zato evo danes ga. Kako zelo me je razveselil Tvoj listek, ne morem Ti povedati, ko sem videla, kako lepo napreduješ v nemščini, s tem vidim, da si prišla do tega, da kar človek zna, tega »molj in rja ne sneta.« Novic od tukaj nimam posebnih šaljati. Vreme imelo smo do zadnjih par dni prav spomladansko, včeraj in predvčerajšnjem pa je snežilo in sedaj imamo več kot ? m debelo snega. Kako sem se veselila, ko sem šla ven na hribček in si lahko šopek iz prvih pomladanskih cvetlic nabrala, a sedaj je sneg vsa ta lepa pota mi zaprečil. Veselila sem se tudi, da grem kmalu vrtnariti, a sedaj vidim, da bodem morala še čakati gotovo več ko mesec dni. Tako vidiš, da je res tako, kot pravi pregovor: »Človek obrača, Bog obrne.« V kratkem grem sedaj v Ljubljano, obiščem dragiga bratca in izročim Tvoj pozdrav! Zdravi smo vsi, kar upam tudi od Tebe. Ali kaj pridno igraš na gosli? Včeraj prišel je g. stric Janko, komisar iz Velikovca, obiskal nas je in ostane še par dni tu pri nas. Prišel je, ker je oče, stric Franc, nevarno mu obolel. Ali Ti kaj Ivanka piše? Za mamin god bi bila prišla obadva v Laze, da ni obolel njun asistent. Sedaj ne vem, kdaj nas obiščeta. Kdaj Te jaz obiščem, ne vem, ker ne vem, kako bo vreme obetalo. Čredica Tvojih ptičkov je vedno enako velika, ali sedaj že prav pošteno žvrgolevajo; s tega vidim, četudi nam je naravo pokrila bela odeja, vendar smemo pričakovati zaželeno vigredi.

Ker se mama ne utegnejo Ti zahvaliti za čestitko, storim jaz v imenu njenem. Sprejmi torej srčno zahvalo za njo. Bodi v duhu poljubljena od vsih, posebno od Tvoje

Julije

Laze, 6. 2. 1898

Moja dragica!

Vem, da že mnogovrstno o meni misliš, ko toliko časa ne dobiš nič odgovora na Tvoja tako ljubka pismica. Danes pa, ker imamo tako skoro pred vratmi velikonočne praznike, se Ti oglasim z malimi vrsticami, da tako vidiš, da še živi Tvoja Julija, katera te močno ljubi, le tudi Te je sedaj tako dolgo mučila s tem, da Ti ni res predolgo nič opisala stanja ljubega doma. Ker pa Ti lahko vzrok povem, kako da ni bilo toliko časa nič glasu od mene, in vem, da me bodeš oprostila, zato sem malo bolj mirna in brez Te misli, da mi ne boš zamerila.

Pretečeno nedeljo zagrebli smo strica Franca, gotovo se spominjaš, kolikokrat je prišel k nam in kolikokrat je prinesel Tebi ali dragemu Pepčku koje majhno darilce.

Zaradi tega Ti ga priporočam danes v prijazen spomin in molitev.

Pri tej priliki obiskal nas je tudi g. komisar iz Velikovca, to je kumec od Pepčka, saj vem, da ga dobro poznaš. Ob sv. Jožefu obiskalo nas je tudi zelo veliko, bil je zopet g. komisar, draga Ivanka in g. Ivan, tetka Nani in mali bratec Pepi. Zelo nas je veselilo, ko nas je toliko število bilo skupaj in da smo tako lepo proslavljali 64. leto atovo.

Ker ata nekoliko po glavi trga, zato danes jaz izrečem v imenu njegovem prisrčno zahvalo za čestitko!

O naznanilu in drugem pogovorimo se ustmeno doma, saj so nam tako blizu prazniki, ko se bomo zopet videli in prav po domače kaj pomenili. Bog daj, da bi le vreme postalo bolj stanovitno. Sedaj imamo vedno le bolj deževno vreme.

Da si brez skrbi, zato Ti danes povem, da pridem gotovo po Te omenjeni dan, kot si mi pisala.

Prosim, izroči pozdrave na vse v. č. sestre, posebno pa na v. č. g. prednico!!

Končno bodi poljubljena in pozdravljena od vsih nas, posebno pa poljubljena od

Tvoje Julije

Laze, dne 30. 3. 1898

Preljuba Mici!

Ker vem, da si radovedna, kako sem potovala proti domu, napišem danes par vrstic, zravnno pa tudi naznanim, da sem odposlala dne 3. maja čeveljčke, katere vem, da imaš že sedaj v rokah. Ob tej priliki odposlali smo tudi v. č. g. prednici nekoliko jajc, da poravnamo prijaznost, katero so izkazali meni, ko so me prijateljsko pogostili, in zato, ko so Ti tako hitro uslišali nadležno prošnjo za jajca pritlikovcev.

Vozila sem se prav dobro, veliko smo se imele za pogovoriti z gdč. Josepino, kar si lahko misliš, da je, ako se snidejo prijateljice skupaj, in posebno še, ako se dolgo ne vidijo. Nasproti prišli so mi mama in mala dekelca Marjanca. Doma sem dobila vse v najlepšem redu in pri najboljšem zdravju. Kar drugi dan podsadila sem Ti kokjlo in pridjala tudi ona dva majhna jajčka.

Tako upam, da ko boš prišla na počitnice, imela bodeš zopet eno novo vrsto živalic. Piške, katere so se zvalile ta čas, ko si bila doma, so še vse in zelo hitro rasto.

Ko se nekoliko odpočijem od popotovanja iz Reke, odpotim se k ljubemu bratcu v Ljubljano. Ako kaj potrebuješ, piši, da Ti prinesem.

Pri nas je sedaj prav lepo vreme in drevje v najlepšem cvetju in popolnoma je človek očaran, ako pride iz zidovja mestnega v tako krasoto narave.

Kako Ti? Upam, da si zdrava.

Kadar imaš čas, piši, zelo me bo veselilo, pri tem se pa tudi vadiš v pisavi in v zlaganju pisem, kar Tvoji ljubi starši zelo želijo. Povrhu tega koristilo bo pa tudi Tebi, ker pregovor še vedno velja, da ono je zaklad, katerega »molj in rja ne sneta«!

Končno prosim, izroči moj in mojih ljubih staršev poklon in prijateljski pozdrav na vse v. č. g. sestre! Posebno pa izroči moj rokopoljub na v. č. g. prednico! Pričakujoč o priliki odgovora pozdravljamo in poljubljamo Te vsi, posebno pa vsa

Tvoja Julija

Laze, dne 4. 5. 1898

Predraga moja Mici!

Vem, da že skrbiš, kako to, da tako dolgo ne odgovorim na Tvojo zadnjo dopisnico. Da Te nadalje ne mučim, evo Ti danes odgovor. Iz jajčkov, katere sem bila podložila, se žali Bože ni nič izleglo,

naznanila bi Ti bila to takoj, ali ker vem, da bi bili v. č. g. prednica prepostrežni za druge poslati, kar jim bi napravilo škodo in sitnosti, zato sem molčala. Sedaj pa ko vidim njih prijateljsko ljubeznivost in potrpežljivost, bi jih vendar le prosila, ako bi ne bilo pozno za podložiti, ker mi so pa ljuba mama rekli, da je prevelika vročina za to in da lahko radi prevelike vročine koklja na gnezdju pogine, zato Te prosim, prosi in priporoči se v. č. g. prednici za drugo leto. Dragica moja, da pa ne bodeš v skrbeh, da letos ne boš imela kake ljubke živalice v zabavo kot vsako leto, Ti ob tej priliki tudi povem, da jo imaš in kaj za eno.

Kot si že večkrat slišala o jako lepem in nadarjenem ptiču skorču, letos imela jih kar tri od tega plemena. Zelo so ljubki, najrajši mi kar vsi trije na glavi tiče, le škoda, da imam jaz ali pa mama premalo časa ž njimi se kratkočasiti. Kanarček in lišček prav vedno in lepo pojeta. Kos je zadnje dni zelo obolel in bojim se, da bi ne poginil ta lepi pevec.

V torek bila sem v Ljubljani pri ljubem bratcu Pepčku. Izročila sem mu Tvoj pozdrav, za katerega se Ti zahvaljuje in tudi on odzdravlja na Te pozdrav in poljub.

Ko sem bila za binkošne praznike v Reki kot »botrca« Mileni Ivanki, mislila sem, da Te bodem obiskala, ali premalo časa imela sem za to storiti. Upam, da vkljub tem, da sem Ti pri zadnjim obisku obljubila, da Te obiščem, mi bodeš vendar le oprostila, kaj ne? Takoj takrat, ako se mi načrt ne podere kot zadnjič, naredila sem drugega, da ako bo le mogoče, obiščem Te jaz in ata še pred počitnicami.

D drugega posebnega nimam. Zdravi smo vsi, kar upam tudi od Tebe. Mama, ata, Toni Te mnogo pozdravljajo in poljubljajo. Kdaj imaš počitnice? Pepi konča šolo že s 4. ali 5. julijem. Da se pridno učiš, ker leto gre h koncu, Ti priporočam v imenu ljubih starišev. Končno prosim, vzroči naš poklon na vse č. sestre, posebno pa ne pozabi izročiti v. č. g. prednici! Duhoma bodi poljubljena od Tvoje sestrice

Julije

Laze, dne 9. 6. 1898

Preljuba Mici!

Želji Tvoji ustrezam takoj danes. Kovčeg vzemi domu in vse drugo kar imaš, razen žimnice in slamnice, ako je pa treba od tega kaj »precofati«, vzameš tudi to lahko seboj, da se doma presnaži in popravi.

Za poskušnjo pričakuj mamu, ker ako bo le mogoče in da jim zdravje dopusti, pridejo.

Posebnosti druge ne vem, ako se bo koja piška izlegla, Ti v kratkem naznanim. Končno prosim izroči na vse v. č. g. sestre naš poklon in pozdrav, posebno pa na v. č. g. prednico!

Pepi pride že 15. domov. Da si zdrava, Ti želim. Poljublja te Tvoja sestra in vsi Tvoji,

posebno pa

Julija

Laze, dne 7. 7. 98

Moja preljuba Mičica!

Vem, da mi skoro ne boš verjela, ko Ti že zopet naznanjam dan prihoda mame. Rada, moja Mici, bi Ti bila naredila to veliko veselje, ali preobilo dela bilo je vzrok k temu. Sicer sem Ti že dvakrat obljubila, ali dan prihoda kot danes nisem Ti naznanila. Danes pa, ako res kaj posebnega ne pride, Ti naznanim v Tvoje veliko veselje, da pridejo mama dne 18. 11., to je drugi četrtek. Novic od tukaj nimam poročati, samo toliko danes, da veš, se še vedno spominjam Tebe, moja Mici!

Dragi Pepi nam le malo piše, vzrok k temu je preveliko učenja. Kako kaj napreduješ v goslih? Ali si kaj pridno dopisujeta z Ivanko? Kaj zdaj delaš za ročno delo?

Povedati Ti moram, da Tvoja družinica živali se je nekoliko zmanjšala, ako je poginil od starosti kanarček in oni kratki golobček za jetiko. Ne bodi pa žalostna, nadomestim Ti vse to spomladi z bolj prijazno živalico. Pred kratkim obljubil mi je nekdo dve grlici, katere podarim Tebi.

V nedeljo sem obiskala rodbino Harrich, kateri Ti pošiljajo pozdrav. Kako si preživela praznike Vsih Svetih? Jaz, kakor sem Ti pisala, napravila sem materi stari venec, kateri je bil zelo lep. Prižgala bi bila tudi rada kaj svečic, ali prevelika sapa jim ni pustila goreti. Kadar imaš kaj časa, nam kaj piši! Posebno ako Ti kaj manjka, da Ti mama prinesejo. Zdravi smo vsi, kar upam Tudi od Tebe. Izroči naš poklon na č. g. sestrel!

Končno sprejmi od prav vsih pozdravbin poljub, od Tvoje sestrice bodi pa v duhu gorko poljubljena,

Tvoja Julija

Laze, dne 8. 11. 97

Predraga Mici!

Prijeli smo že Tvoj tretji list, a Ti le ne dobiš nič glasu od nas, zato mislim, da se Ti mora zelo čudno zdeti, kaj je vzrok k temu. Ker sem danes ravno prosta in tudi nekoliko že bolj prehlada se otesla, kar povem pozneje, kje sem ga dobila, zato sem še pripravila napisati nekoliko vrstic. Bilo je dne 22. listopada, ko

dobimo od Tetke pismo, da so stari naš ata zelo oslabei in da ako bi utegnil jih kdo obiskati, bi jim bilo ljubo.

Ko nista nikakor mogla niti ata ne mama od doma radi dela, odpravili so mene v Borovnico k atu pogledati. Kar drugi dan, ko pridem domov, dobili smo že žalostno vest, da so nam stari oče umrli. Takoj sem morala odriniti zopet na pot. Peljala sem se s prvim vlakom v Ljubljano, tam naročila venec in tudi našega ljubega bratca vzela s seboj v Bor. Z drugim vlakom pripeljali so se mama in stari ata. Bilo je dne 25. 11., ko smo jih spremili k večnemu počitku.

Priporočam Ti jih v blag spomin in molitev. Mislim, da se bodeš večkrat spomnila na njih burke kot na primer: stara baba in ata.

Ker sem tedaj toliko pota imela pri najbolj slabem vremenu, zato se ne bodeš čudila, ako sem se nahladila, tako da Ti vsled prehlada nisem mogla odgovoriti na Tvoja nam tako ljubka pismica. Oči posebno sem imela nahlajene, zato sem se morala še bolj varovati, ker bala sem se kakega vnetja.

Kar se tiče domačih razmer, vse po starem. Tičja Tvoja družinica vedno enako velika.

Zdravi smo vsi, drugače razen mojega nahoda, a tudi ta, upam, da, v kratkem izgine.

Vreme imamo še vedno brez snega. Dragi Ivanki namenila sem se tudi danes napisati nekoliko vrstic. Da ne pozabim, Pepi prosil me je izročiti Ti pozdrav in poljub!

Sedaj pa, kako se pa Ti kaj imaš? Ali kaj pridno gosliš? Jaz kaj malo citram, ker imam vedno polne roke drugega dela.

Končevaje opominjam Te, da se pridno učiš, skrbno varuješ kakega prehlada in da si ubogljiva in pokorna proti svojim višjim! Prosim, izroči na vse v. č. sestre naš pozdrav in poklon!

Sprejmi mnogo pozdravov in poljubov od ljubih starišev in sestic, posebno pa od Tvoje

Te ljubeče

Julije

Laze, dne 8. 12. 98

Preljuba Mici!

Šele danes pošiljam Ti »krpe« za obleko, skoro pozabila sem, da zanje prosila si.

Zelo si nas oveselila s Tvojima listoma, rada bi Ti odvrnila v hvaležnost s katerimi novicami, toda sedaj v zimskem času nimam zanimivih zate.

Za praznike bil je na počitnicah, Dragi naš bratec, kar si lahko že sama razvidela, ko si prijela oglednico, saj mislim, da si jo? Draga Ivanka nam le malo piše. Ali Tebi kaj?

Ali kaj pridno gosliš? Veselim se že, kadar mi možno bo obiskati Te, da si bodem ogledala napredek v goslih in v ročnih delih; gotovo pa dokler je tako mraz ne grem od doma, ker se bojim kakega prehlada, posebno ker je tako slaba zveza za voziti se.

Zdravi smo vsi, kar upam tudi od Tebe.

Danes pošiljamo tudi mesečno plačo za Te, dolžni bili smo že od dalj časa, zato prosim oprosti še Ti mesto nas pri v. č. g. prednici!

Končevaje Te srčno pozdravim kakor tudi vsi ostali dragi Tvoji! Poljublja Te vsa

Tvoja

Julija!

Laze, 6. 1. 1899

NB

Pozdrav in poklon vsem v. č. g. sestram.

Predraga Mici!

Danes grem v Reko, zato Ti naznanjam, da si pripravljena za v četrtek dopoldne. Ker mi ne bo čas dopuščal, da pridem po Te v samostan, zato prosi v. č. gospo prednico, da Ti dajo za karto in da smeš sama iti do kolodvora, kjer me dobiš. Iz Reke pridem z onim vlakom, ki pride nekaj minut čez devet, zato le pazi, da ga ne zamudiš. Ako bi me s tem vlakom ne bilo, pridem zvečer, kar bi se pa le s tem pogojem zgodilo, ako vlak zamudim. Vzemi seboj le malo obleke, kot sem Ti že vzadnjič naročila. Kar rabiš, za spodaj samo, kar oblečeš, drugega ne posebej jemati.

Opomnim Te še enkrat, da ja paziš, da prideš k vlaku! Torej četrtek dopoldne k brzovlaku!

Izroči naš pozdrav in poklon vsem v. č. g. sestram, posebno pa v. č. g. prednici!

Pozdravlja in poljublja Te vsa

Tvoja

Julija

Laze, dne 28. 3. 99

Predraga!

Sedaj sem zopet par dni v Reki pri Ivanki in ko se domov vrnem, prosim, pridi na kolodvor. Domov grem v četrtek zvečer, torej prosi č. g. prednico, da Te pusti tedaj na kolodvor priti. Ker imam premalo časa, ne morem stopiti ven in za dalj časa pri Tebi biti. Posebnosti druge ne vem. Zdravi so vsi tu na Reki kot doma. Kadar imaš čas, kaj piši. Pozdrav in poljub od vsih, posebno pa od Tvoje

Julije.

Reka, dne 14. 6. 99

Ako bi me v četrtek ne bilo, tedaj grem v nedeljo zvečer in potem tedaj pridi.

Gospica

M. Kremenšek v zavodu Ub. Šol. Sestr. »de N. D.«

V: Trnovo

Pridi v sredo jutro k vlaku, ako imaš čas; najhitreje grem ta dan v Reko, ako ne pridem, potem pridem zagotovo v četrtek jutro v Trnovo.

Sprejmi gorak poljub od

Tvoje

Julije

Laze, 22. 7. 99

Srčnoljubljena Mici!

Zelo nas je oveselilo prijeto zopet od Tebe nekoliko vrstic.

Med drugim, kar nam pišeš, je, da so ti copatki premajhni, ker grem pa v kratkem zopet v Lj., Ti danes

pišem, da mi pošlješ copatke, da jih v Lj. premerim. Piši, ako so Ti zelo premajhni, da vem potem, koliko večji vzeti.

Posebnosti od tu nimam poročati. Zdravi smo vsi, kar upamo tudi od Tebe. Jožko nam le malo piše, istotako tudi Ivanka. Pred kratkim obiskal nas je Leopold s Knežaka. Vreme se nam je tudi danes skazilo in mislim, da bo kmali nas sneg obiskal, no, potem pa zopet novo veselje in zabava, »kopanje«, kaj ne.

Spričevalo sicer ni prav dobro, vendar za prvič naj bo, želimo pa, da bo prihodnjič ja bolje.

Kaj sedaj delaš? Ali kaj pridno gosliš?

Prosim, izroči vse v. č. g. sestram poklon in rokopoljub, posebno pa v. č. g. prednici.

Zdrava stoj ter sprejmi gorke poljube od ata, mame, Toni, posebno pa od Tvoje Te ljubeče

Julije

Laze, 7. 12. 99

Preljuba naša Mici!

Prijeli smo Tvoj ljubki listek in evo, tu imaš odgovor na njega.

Veseli nas, da si zdrava in da se sploh dobro imaš. Pri nas vse po stari navadi. Vreme nam vedno nagaja z vedrim dežem. Žal nam je bilo, ko si nam javila, da »vazne« niso dobro došle. Zadnjič pisala sem Ti o veliki Tvoji nesreči, to, da »koscev« ni več, ne morem, da Ti ne bi povedala že zopet o drugi, da »škorca« ni več. Pred tednom dni igral se je pastir ž njim in najhitreje ga iz same hudobije izpustil. Da ni bilo tako slabo vreme, bi bil gotovo nazaj prišel kot je že to parkrat storil, a tako sta ga najhitreje dež in mraz umorila. Mama mi naročujejo, da ne pozabim vprašati, da ako Ti »slačkov« v postelji premankuje da piši, da kadar pridem Ti jih prinesem. Kdaj ravno pridem ne vem, vendar ako kaj prav posebnega ne pride mislim, da bodem že v kratkem enkrat do tja priromala. Ako kaj potrebuješ piši, ker grem še prej v Lj. Ti lahko prinesem.

Izroči vsem v. č. g. sestram naš pozdrav in poklon!

Končno sprejmi od nas vsih pristrčne pozdrave in poljube, posebno pa od Tvoje sestre

Julije

Laze, 20. 2. 1900

Preljuba Mici!

Vem, da že težko pričakuješ kaj novic od doma, in ni čuda, ko Ti tako res dolgo nič ne pišemo. Prijeli smo Tvoj listek. Veseli nas, da si zdrava, tudi mi smo vsi že zadosti, razen dr. Ivana, kateri je še vedno pri takem zdravju, kot si ga vidila, ko si šla od doma. Za praznike bil je Jožko doma in ker je bilo lepo vreme, bilo je prav prijetno; šli smo na pokopališče, nesli smo tudi vence, enega stari mami in enega Milenki na grob. Par dni pred prazniki bila sem v Ljubljani, kupila sem vazne, katere Ti pošiljam, da jih podariš č. g. sestrām. Vidila sem tudi Poldi A., katera se jezi, zakaj, da ji nič ne pišeš. Ima se dobro. Tudi Ivanka mi je iz Gorice pisala. Ona hodi v prvo pripravnico in je prav zadovoljna. Povedati moram Ti tudi, da so kosci kmalu potem, ko si Ti odšla, zleteli, ne vem, so li šli za Teboj ali kam? Ni jih.

Sedaj imamo le še škorca, kateri prav vesel prepeva. Ali kaj pridno goslariš? Jaz sem včeraj prvikrat, odkar si šla Ti zdoma. Kaj sedaj delaš? Se kaj pridno učiš? Ali imaš mnogo prijateljic? Kdaj, da Te obiščemo kaj, ne vem, ker imamo vedno obilo dela in pa vožnja tja je zelo neprijazna. Ako kaj potrebuješ, piši!

Sprejmi gorke poljube od vsih Tvojih ljubih, posebno pa bodi poljubljena od vse Tvoje

Julije

Laze, dne 5. 6. 1900

Preljuba Mici!

Gotovo se Ti že čudno zdi, ko ne dobiš tako dolgo nič odgovora od nas.

Imela nisem nič posebnega Ti za napisati in tako sem odložila do danes, tu Ti pošiljam spričevalo tudi ob tej priliki.

Kar se tiče novic vem le to, katero vem, da že veš, da je zadela kap g. Verbiča, mesarja Planinskega, Tvojega krstnega botra v Ljubljani. Pripeljali so ga potem v Planino, kjer je bil zelo lep spreved na pokopališče v nedeljo.

Zdravi smo svi še zadosti, tudi g. dr se je precej na noge postavil, tako da pri lepem vremenu gre že daleč ven na sprehod. Hvala Bogu! V kratkem grem v Ljubljano, ker mislim nesti delati polšter, kot si ga Ti naredila. Ali že veš, kdaj se prično počitnice?

Veselilo nas bo, ako nam v kratkem kaj pišeš. Sporoči v. č. g. sestrām poklon in rokopoljub, posebno pa v. č. g. prednici!

Sprejmi gorke poljube od vsih Tvojih ljubih, posebno pa od vse Tvoje

Julije

Laze, 7. 6. 1900

Preljuba Mici!

Gotovo se Ti že čudno zdi, ko ne dobiš tako dolgo nič odgovora od nas.

Imela nisem nič posebnega Ti za napisati in tako sem odložila do danes, tu Ti pošiljam spričevalo tudi ob tej priliki.

Kar se tiče novic, vem le to, katero vem, da že veš, da je zadela kap g. Verbiča, mesarja Planinskega, Tvojega krstnega botra v Ljubljani. Pripeljali so ga potem v Planino, kjer je bil zelo lep spreved na pokopališče v nedeljo.

Zdravi smo svi še zadosti, tudi g. dr. se je precej na noge postavil, tako da pri lepem vremenu gre že daleč ven na sprehod. Hvala Bogu! V kratkem grem v Ljubljano, ker mislim nesti delati polšter, kot si ga Ti naredila. Ali že veš, kdaj se prično počitnice?

Veselilo nas bo, ako nam v kratkem kaj pišeš. Sporoči v. č. g. sestram poklon in rokopoljub, posebno pa v. č. g. prednici!

Sprejmi gorke poljube od vsih Tvojih ljubih, posebno pa od vse Tvoje

Julije

Laze, 7. VI. 900

Preljuba Mici!

Vem, da že težko pričakuješ kaj novic od doma, in ni čuda, ko Ti tako res dolgo nič ne pišemo. Prijeli smo Tvoj listek. Veseli nas, da si zdrava, tudi mi smo vsi že zadosti, razen dr. Ivana, kateri je še vedno pri takem zdravju, kot si ga vidila, ko si šla od doma. Za praznike bil je Jožko doma, in ker je bilo lepo vreme, bilo je prav prijetno; šli smo na pokopališče, nesli smo tudi vence, enega stari mami in enega Milenki na grob. Par dni pred prazniki bila sem v Ljubljani, kupila sem vazne, katere Ti pošiljam, da jih podariš č. g. sestram. Vidila sem tudi Poldi A., katera se jezi, zakaj, da ji nič ne pišeš. Ima se dobro. Tudi Ivanka mi je

iz Gorice pisala. Ona hodi v prvo pripravnico in je prav zadovoljna. Povedati moram Ti tudi, da so kosci kmalu potem ko si Ti odšla, zleteli, ne vem, so li šli za Teboj ali kam? Ni jih.

Sedaj imamo le še škorca, kateri prav vesel prepeva. Ali kaj pridno goslariš? Jaz sem včeraj prvokrat, odkar si šla Ti zdoma. Kaj sedaj delaš? Se kaj pridno učiš? Ali imaš mnogo prijateljic? Kdaj, da Te obiščemo kaj, ne vem, ker imamo vedno obilo dela in pa vožnja tja je zelo neprijazna. Ako kaj potrebuješ, piši!

Sprejmi gorke poljube od vsih Tvojih ljubih, posebno pa bodi poljubljena od vse Tvoje

Julije

Laze, dne 5. 11. 1900

Preljuba Mici!

Naznanjam, da sem prejela Tvoj ljubki listek. Odgovarjam Ti takoj, da veš, kako se imamo, ter ob tej priliki tudi pošiljam čevlje, za katere si mi pisala. Upam, da Ti bodo prav, ako bi Ti pa ne bili, da so Ti preveliki, ali premajhni pazi, da jih ne pomažeš, ter pošlji jih nazaj, da Ti jih premerim.

Vprašaj, kako z zdravjem Ivanovim, žali Bog danes ne morem Ti še nič boljšega pisati, kot da je še vedno zelo bolan, zato Ti toplo v molitev priporočam. Kadar se kaj na bolje obrne Ti pišem. Od istega dne, ko sem bila pri Tebi, pride vsaki večer ena č. sestra usmiljenka, da nama je bogdaj z Ivanko ponoči.

Posebnosti druge ne vem.

Končno sprejmi pozdrav in poljub od vsih Tvojih

Julije, Ivanke in Ivana

Reka, 21. 11. 1900

Izroči od vsih nas poklon vsem v. č. g. sestram!!

Preljuba Mici!

Vem, da se jeziš, da Ti tako poredkoma pišem. Saj skoro ne vem, kaj naj Ti pišem v tej hudi zimi, ali naj tožim o mrazu, ko vem, da ga mate ravno tako čez mero pri Vas kot pri nas.

Včeraj sem podložila kokljo. Ko prideš za vel. noč na počitnice, igrala se boš lahko še z majhnimi kepčki.

Jožko bil je za pust doma na počitnicah, ker smo ta čas ravno klali, pomagal nam je kaj pridno pri tem delu.

Mama so bili pred par dnevi v Borovnici pri g. Teti in g. Stricu. Kadar mi kaj piše, prosim, pošlji mi en par monogramov za rutice ali srajce, mi bodeš zelo ustregla.

Kadar preneha kaj mraz, Te obiščem.

Izroči v. č. g. sestram pozdrav in poklon od vsih nas.

Ako kaj potrebuješ, piši!

Da se vidimo, ostani zdrava ter tisočkrat poljubljena od vsih, posebno pa od

Tvoje

Julije

Laze, dne 22. 2. 1901

Preljuba Mici!

Veselilo nas je, ker si nam javila, da se bliža čas počitnic, a ker nam dne nisi določila, kdaj naj Te pridemo iskati, zato Te opomnim, da nam v kratkem naznaniš dan, kdaj se začno počitnice. Ker se kmalu videmo, zato končam s pristrčnimi pozdravi in poljubi od vsih, posebno pa od Tvoje Te ljubeče

Julije K

Laze, 24. 3. 1901

Preljuba Mici!

Da se ne bodeš vedno jezila nad menoj, da samo obljubim, a storim nič, Ti tukaj pošiljamo nekoliko raznovrstnih stvari, malo domačega kruhka, jabolk, orehov, surovega masla, malo salam in za posladkati pet krafeljčkov, tako da ako bodete šle v prihodnji teden kam s procesja, vzela bodeš lahko kaj seboj.

Opozoriti Te moram tudi, da ko prideš za binkošti domov, da ne pozabiš prinesiti birmanskega listka. Za ime mislim, da mi ni potreba praviti, da se tetka »botrca« imenuje Marija Ona.

Posebnosti druge ne vem, zdravi smo vsi, hvala Bogu, kar upamo tudi od Tebe.

Izroči vsem č. g. sestram naš poklon in pozdrav!

Sprejmi od vsih nas gorak poljub, posebno pa od Tvoje

Julije

Laze, 2. 5. 1901

Preljuba Mici!

Sneg pokriva plan goro, burja mrazi nas močno, z nami zebe ptičice, a ne Tvoje prepeličice, ker ljuba mama preskrbeli so jim tako gorak prostorček, da jim ni treba zmrzovati, v zahvalo pa jim vsako jutro na vse zgodaj on veselo prepeva svoj ped pedi.

Gotovo se Ti čudno zdi, kako da tako molčimo, a ni Ti treba skrbeti, da bi bilo kaj posebnega, vzrok k temu je le preobilo dela, da ne moremo nikamor, ker delavskih moči tako primanjkuje, moramo me nadomestovati. Marjanca popustila nas je že pred enim mesecem, mislila je, da gre gotovo v Ameriko po zlato, a ji je spodletelo, oče ji je obolel in mu mora streči, rada ali ne rada.

Planinski g. župnik Podboj so nas zapustili in v nedeljo imeli smo slovesno vmeščenje novega gospoda Štefana Riharja.

Pri Jožkotu sem bila pred mesecem dni, počuti se dobro, le mnogo ima učenja, posebno ker je letos zadnje leto na realki, ako mu kaj ne spodleti.

Kaj kaj delaš? Zvečer pri nas pletemo, ker je najbolj pripravno delo za pri luči, čez dan pa je obilo drugega dela, tako da le redko kdaj se vsedem, da bi kaj šivala.

Mama bili so pred dobrim tednom v Borovnici pri tetki in stricu, domov prišedši bili so takoj dobre volje odriniti do Tebe kaj prvi četrtek, a prišel je četrtek, ni bilo mogoče od doma, prišel drugi, tako in tako in tako naprej do danes; danes pa sem sklenila, da ako ne morevi v četrtek obe od doma, pride vsaj ena, ker obluba napravila je že prevelik dol, kaj ne.

Zdravi smo vsi po navadi. Snega imamo dovolj za kepati, a ni nobenega, ki bi se rad z menoj kepal, vsakemu se sneg grd zdi, četudi je bel. Da bi bila Ti, ljuba Mici, doma, mogoče bi se v tem delu zastopile, kaj? Za Jožkota ne dvomim, da bi se ne bal v tem delu, zato se že sedaj veselim božičnih praznikov, ko pride domov, da ga pošteno okeпам, enkrat pa tudi v Tvoj namen, ker Ti nič ne piše.

Omenila sem že v prvi vrsti o tvojih ljubkih živalicah, vendar še ne veš, koliko šteje cela Tvoja družinica. Vkljub Tvoji skrbni pastorigi zapravila je dve glavi, in to oba kosca, ostali sti še samo obe prepeličici. Kosca hodila sta, kot sem Ti že pisala, vsaki dan ven na prosto, in tako ko sta že dobro privadila, od zunaj prevzela sta se, pozabila na svojo dobrohotnico in šla na bolje, vsaj misleče, da gresta na bolje!

H koncu mojih vrstic naj ne pozabim, da izročiš vsem v. č. g. sestram naš poklon, posebno pa v. č. g. prednici.

Sprejmi gorke poljube od nas vsih Tvojih ljubih, kakor od ata, mame, Ivanke, Toni in Ivana, posebno pa bodi duhom poljubljena od Tvoje sestrice

Julije

Laze, 29. 2. 1902

Preljuba Mici!

Prejeli smo Tvoj ljubki listek in razglednico, zelo si nas razveselila ž njima, ko smo razvideli, da se dobro imaš. Prosim Te, preskrbi pri šivilji, da mi jopco prej ko mogoče pošlje, ker se mi mudi zanjo. Ali si že dobila Ti ta plavo obleko?

Novosti druge ne vem. Zdravi smo. Dela obilo. Vreme spremenljivo, zdaj dež, zdaj sonce.

Poljub od vsih, posebno pa Te poljublja Tvoja

Julija

Laze, 25. 6. 1902

Ne pozabi iti k šivilji!

Prihodnjič kaj več.

Preljuba Mici!

Čakala sem, da se odpočiješ od truda polnega pota, in potem Ti napišem par vrstic, da ne boš skrbeh, kako smo romale proti domu. Mama so se že pozdravili glavobola, hvala Bogu. Oprosti nas pri č. g. sestrah, ko smo se tako na nagloma poslovile od tam. Vsi, majolko pošljem o priliki, ako bo ta prav.

Tisoč poljubov od vsih Tvojih.

Izroči poklon in roko poljub v. č. g. sestram! Poljublja Te vsa

Tvoja Julija

Laze, 15. 12. 1902

Preljuba moja Mici!

Vem, da si misliš, gotovo so že vsi pomrli, ko ni nič glasu od nobenega kraja, kaj ne, in ni čuda, če Ti kaj takega v misel pride, saj bi tudi meni kaj takega šicnilo v glavo po tako dolgem molčanju. No, pa nič si ne misli slabega, saj zdravi smo vsi, hvala Bogu, razen ljubega Ivana, kateri si ne more nič opomoči za zdravje. Dela imamo vedno polno, kot veš, da ga pri nas ne zmanjka. Z Ivanko prav pridno šivavi, zvečer tudi pletevi ali pa kvačkavi, ne pozabim pa tudi na citrice, katere četudi precej odstavljene, vendar skrbimo, da ne zarovejo. Kaj pa Tvoje gosli? Mislim, da vendar nisi tako malomarna, da bi jih popolnoma opustila.

Ali ti Jožko kaj piše ali Ti kaj njemu? Pred mesecem dni povabil me je, naj pridem v gledališče. Ker si ne privoščim nikakega veselja, so me vendar napravili, da sem se odpravila do njega in šla v gledališče, ogledala tudi druge stvari, ker je bila ravno nedelja, imela sva oba dovolj časa za vse. Tudi sedaj mislim iti v par dneh do njega, ker imam veliko stvari za nakupiti.

Vreme je bilo do včeraj prav pomladanje, a včeraj je počelo dežiti. Jaz sem že počela vrtnariti, a sedaj mi je zopet delo preprečeno, ker deži. Kako si se imela na pust? Ali si videla kaj »maškar«? Pri nas jih je bilo tudi en par. Ali prideš za veliko noč kaj domov ali ne? Da se bo več novic nabralo, moram Ti povedati, da ta čas, ko Tebe ni doma, jih je že en par umrlo v vasi, katere si poznala. Lovrin, ta široki, in pa od Adolf Turka sestra. Medtem pa, ko so imeli žalost v hiši, pri Lovrinu imeli so tudi veselje, »ohcet«, možila se je Johana. Za svečnico smo se prav dobro imeli, želela bi samo, da bi bila še vidva z Joškom doma, ker potem bi se nam veselje podvojilo. Ali vidiš kaj gspdč. Dogan, s to smo se letos zelo seznanile, kako in na kak način, Ti ustmeno povem. Prosim, ako jo kaj vidiš, pozdravi jo. Ali Ti je šivilja po volji obleke napravila? Meni še dosti po volji. Ako kaj potrebuješ, piši. Ker sem z novicami pri kraju, zato končam s pozdravi od vsih nas na vse v. č. g. sestre.

Sprejmi pa tudi Ti, ljuba naša Mici, gorke poljube od vsih Tvojih posebno, pa od Tvoje Te ljubeče sestrice

Julije

Laze, 2. 3. 1903

Preljuba naša Mici!

Veseli me, da si se me po dolgem vendar še enkrat spomnila, da me obiščeš z malimi vrsticami. Iz lista

tvojega razvidim, da se prav dobro imaš, kar nas vse močno veseli, tudi mi bi se dobro počutili, da nam niso vedno predčasni živi spomini ljubega Ivana, kateri nas vedno žalostijo, posebno pa Ivanko, katera neprenehoma joka in zdihuje po tej predobri duši.

Nobena tolažila jo ne pomirijo. Mislila sem, da jo bodo kaj Tvoje ljubke vrstice potolažile, a tudi te niso nič razveselile ali potolažile prežalostne Ivanke. Vedno kliče »Ivan, Ivan le zakaj sta me pustila samo,« ali »le zakaj nisem jaz umrla namesto tebe, zlata duša.« Da bi že Ti bila doma, dobra naša Mici, že komaj Te čakamo, mogoče bi ji Ti znala kaj bolj tolažilnih besed na srce pokladati. Bojimo se, da tudi ona kaj ne oboli, ker spi malo in je skoro nič.

Grob smo že pustili lepo popraviti in nanj napravile smo velik križ iz samih belih in plavih cvetličic »ne žali me«. Jutri, ako se vreme kaj ne pokvari, grevi z Ivanko v Ljub. Imavi veliko za nakupiti, med drugim tudi spominsko ploščo za ljubega Ivana. Pred par dnevi bili so ata v Ljubljani in tudi v Borovnici pri g. Stricu in g. Tetki.

Vrt pred hišo je popolnoma obdelan, drevje lepo cvetoče, ponosno se giblje vsled nadležne sapice in obljublja obilnega sadu, ptički veselo prepevajo, vse se veseli ljube spomladi, le mi z žalostnim srcem ponavljamo vrstice, katere je ljubi Ivan spomladi v lani skup sestavil.

»Spomlad je tu, spomlad je tu, a mojem srcu ni miru, srce je prazno, srečno ni (nazaj si zdravje mu želi), nazaj si Ivana želi.«

Napisala bi Ti še marsikaj, a ker imam še veliko druge pisave, končam, posebno ker mislim, da se mogoče v kratkem kaj vidimo. Sprejmi gorke poljube od vsih Tvojih ljubih, posebno pa od Tvoje

Te ljubeče

Julije

Preljuba Mici!

Še ob koncu leta napišem Ti par vrstic. Tukaj Ti pošiljam blago, da daš napraviti sledeče stvari. Ta roza blago – naj Ti naredijo krilo in iz ta belega blaga naj bo lahka jopca (bluzna). Za podšiv naj bo »špagca«. Iz ta plavega blaga naj bo pa naredila meni in Ivanki tudi lahko jopco. Prosi šiviljo, da Ti naredi in tudi nama kolikor možno hitro. Mera zame je prava od jopce, mislim, da jo še ima, za Ivanko bo jopca prav, ako povsod en in pol cm manjo naredi.

Zelo mi bodeš ustregla, ako to vse oskrbiš. Kar manjka za podšiv in našiv, naj šivilja sama preskrbi. Za plačilo prosi v. č. g. prednico, da oni poravnajo. Ko pridem h koncu šolskega leta, bodema vse vkup poravnala. Jopca mi je prav po volji napravljena in vesela bi bila, ako mi bi bila voljna napravljati še naprej obleke.

Najpristrčneje Te pozdravljam in poljubljam vsa

Tvoja Julija

Moja preljuba Mici!

Vem, da že težko pričakuješ kaj uvesti o ljubem domu. Žal mi je, da moram toliko časa odlašati s pisavo. Že več ko teden dni je, kar je prišla preljuba mama domov. Ne morem Ti povedati, kako sem bila vesela nje prihoda, posebno še zato, ko sem jo videla kako čvrsto, da izgleda vkljub težavnem popotovanju. Prva skrb bila mi je poizvedeti, dragica moja, kaj o Tebi, kako se imaš. Zelo me veseli, da si zdrava, da pridno igraš gosli in da se trudiš pridno se učiti tudi v šolskih predmetih. Kot mi je mama pravila, je izročila mama vse v. č. g. prednici skrb kupiti. Ti gosli, samo »cenik« poslati in naslov je naša skrb.

Mislila sem, da to storim takoj, ali ker imam jaz cenik od citer in le naslov od gosli, zato pišem danes po »cenik« in tako ga dobite naravnost od tovarne. Potem imate dober naslov in »cenik«, v katerem si izberete srednjo ceno gosli! Mislim, da boš potem imela dobre gosli in še večje veselje do igranja, ker kolikor je meni znano, je ta tovarna pod imenom: »E Heidegger« najbolji za »instrumente«.

Novosti nimam posebnih Ti poročati. Vreme imeli smo dolgo časa lepo, a zadnje tri dni mete in deži, tako imamo sedaj že $\frac{1}{4}$ m snega. Nimam tolikega veselja nad njim kot nekdanj, ko je bila še v naši sredi predraga Ivanka. Sedaj nimam drugega pri mrzlem snegu kot sladke spomine na pretekla leta, katera se ne povrne. Drugače imam se dobro in vsi smo hvala Bogu pri najboljem zdravju! Za praznike je načrt napravljen tako, da greva s predragim bratcem v Reko. Ali če bo slabo vreme, ostaneva rajši doma in povabimo z Reke Ivanko in g. dr. Sploh pa tudi pri lepem vremenu mi je ljubši biti doma in gotovo bi med prazniki ne šla od doma, ko bi Pepe ne imel obljubljenega izleta. Končno prosim, dragica, piši in razveseli me kaj večkrat s Tvojimi vrsticami. Bodi tisočkrat poljubljena od vsih Tvojih, posebno od Tvoje Julije.

Preljuba moja Mici!

In kako se že kaj imaš? Tako dolgo mi nič ne pišeš. Si li zdrava? Pri nas se še zadosti dobro počutimo z zdravjem, razen g. dr. kateri še vedno boleha. Zabave imam vedno dovolj pri vodi, posebno pa v nedeljo, in hitim, da kolikor hitro mogoče končam delo »alo«, potem pa kar hitro v čoln in se vozarimo do pozne noči. Le škoda, dragica moja, nisi Ti doma in Joško, da bi se skupaj veselili. Ravno sem se od maše pripeljala in pokosila sem, zato hitim, da skončam in hitro oddam list. Kaj pa šivilja, mi naredi letos obleko? Prosim, poizvedi pri nji in prosi jo, da se potruži, da jo prej ko mogoče pošlje. Prosim, piši mi vendar kaj! Sprejmi gorke poljube od Tvojih ljubih starišev in sestic! Ako bo voda stala za praznike,

potem se le priporoči v. č. g. prednici, da Te pusti domov, ker to ni vsako leto in če ostaneš notri ali ne, je dobro, da veš, kaj je voda in kako veselje je na vodi.

Končno Te prav lepo pozdravim in gorko poljubim

Tvoja Te ljubeča sestra

Julija

NB

Poklon in rokopoljub vsem v. č. g. sestram!!

Preljuba Mici!

Res je, da ako gora k Tebi noče, moraš iti Ti k njej. Zastonj pričakujemo kakega poročila od Tebe. Kako se kaj imaš? Si zdrava? Ali si se že zopet privadila na samostan? Vse to in veliko drugega bi nam imela napisati, ali ne vem, kaj je vzrok, da ne pišeš? Ako nimaš časa, prosi v. č. g. prednico, da dajo dovolj časa.

Ali si že dobila obleko od šivilje? Za mojo obleko pošljem ji le še »Mode«, ker za črno obleko mora biti kaj bolj »solidnega«.

Kdaj prideva z mamo, ne vem. Ako je čevljar napravil obuvalo, mi pošlji takoj. Dela imamo obilo. Danes je začelo dežiti, da bi le preveč ne dežilo. Kosca sta oba še, prepelice sti pa samo dve še, ona, ki je imela rudeči »štonfek«, je pobegnila, pravijo, da jo imajo pri sosedu Jernejču. Da bi le videla, kako so vsi krotki, celi dan so na prostem kosci, prepelice ne, so preveč strahopetne, ako kdo pride, se prehitro prestrašijo. Kosca, kadar sta lačna, prideta v hišo, se nazobljata, skopata in potem gresta zopet na prosto, res zabavna sta, tako da se mora razvedriti človek pri njih. Tudi ena krotka pastaričica nas ni še zapustila, vsaki dan jo vidim, in rada bi se še z nami kaj poradovala, toda premalo časa imamo za vse te krotke in ljubke živalice. Spijo vsi v skupaj ta veliki kletki in prav dobro se zaznamuje.

Dekla Marjanca gre v kratkem v Ameriko, potem ostanemo same, brez dekle, s tamalo Johanco do božiča, potem si lahko misliš, da ne bomo praznih rok. Jožkotu pišem tudi danes, on bil je pred tednom dni doma za en dan. Izroči v. č. g. sestram naš poklon in rokopoljub.

Duhoma pa bodi pozdravljena in poljubljena od vsih domačih Tvojih, posebno pa od vse Tvoje

Julije

Predraga!

Prijeli smo, dragica, tvoj ljubeznivi listek. Zelo nas veseli, ko nas tako ljubo vabiš na božične igre, ali škoda, da nam tega skoro ne bo mogoče storiti in Te obiskati ob praznikih. Med vsem naznanjaš nam tudi, da ste prijeli naznanila. Če tudi nisi ravno najboljšega sedaj zaslužila, upajmo, da nas prihodnjič z večjim številom enojk razveseliš. Kako se kaj imaš? Pri nas smo hvala Bogu vsi pri dobrem zdravju.

Vreme imamo vedno le bolj mokro. Ako greva z dragim Pepčkom v Reko, potem seveda obiščemo tudi Tebe ob praznikih. Novic nimam ravno Ti za napisati, ker sedaj je zimski čas in ne grem nikamor.

Dela imam vedno obilo, tako imam šivanje, klekljanje, štrikanje in mnogo še drugega.

Končno sprejmi gorak poljub od vsih, kakor od ljubih staršev in sestrice, posebno pa od

Tvoje vedno ljubeče Julije

Preljuba Mici!

Tukaj Ti pošiljamo jopce, ker si jih želela, naredila bi Ti jih več, a se bojim, da nimam dobre mere, zato Ti jih bodem raji, ko prideš domov, še naredila.

Kako se kaj imaš s Tvojim belčkom? Ti je zdrav?

Kdaj je sklep šol. leta, mi piši. Spravljaj skrbno vse Tvoje stvari skupaj, da bodeš prinesla vse domov, da se Ti popravi. Kakšno vreme imate? Pri nas že celi dan deži.

Jožko pride s prvim julijem domov za par dni, ker imajo osnovnošolci »maturo«.

Zdravi smo vsi, hvala Bogu, kar upamo tudi od Tebe. Zelo mi bodeš postregla, ako poskrbiš za jopco, da mi jo kmalu naredi, in potem če Ti mogoče, da jo pošlješ.

Pozdravi vse v. č. gospe sestre.

Poljubljam in pozdravljam Te vsi, posebno pa Tvoja

Julija

Preljuba moja Mičica!

Kakor hitro mi je mogoče, ustrezam želji Tvoji. Upam, da Ti bo prav vse poslano. Posebnosti ravno

ne vem. Zdravi smo vsi, kar upam tudi od Tebe. Včeraj posadila sem kokljo in pristavila tudi štiri pretlikovce, tako da ko prideš domov, bodeš se že igrala z majnimi kebčki lahko.

Želim Ti, da se dobro imaš in pridno učiš. Nešteto poljubov in pozdravov od vsih, posebno od Tvoje

Julije

Preljuba Mici!

Gotovo bodeš se čudila, da Te obiščem z majhnimi vrsticami tako hitro. Med tem časom, kar sem bila prit Tebi, vrstilo se je že polno novic, in zato Ti jih danes ob kratkem napišem. V sredo bila sem v Lj., ko sem že vse nakupila, grem v cerkev frančiškansko, bile so se ravno šmarnice pričele, takoj za menoj pa pride Mirica Zagorjan. Prav vesela me pozdravi in po dokončani službi božji šle svi skupaj ven in se prav veliko pogovarjale o njej in jaz sem ji povedala, kako je s teboj in sploh v Trnovem.

Rekla mi je izročiti pozdrav Tebi in rokopoljub v. č. g. sestram. Ravno isti dan, ko sem bila v Ljubljani, iznenadili so nas tudi s svojim pohodom Franc učitelj z gospo, Leopold in Viktor. Odšli so zvečer s poznim vlakom v Lj.

Na praznik obhajali smo 7-letnico, odkar je pri nas gorelo, in zato so se potrudili poredni otroci, da so naredili kres pri Boletovi štali, Kozolom in Rašči.

Igrali so se pod kozolcem in tako zanetili ogenj, da nam je upepelil vsa tri poslopja. Strah je bil nepopisen in Bogu in pridnim ljudem gre hvala, da se ni ogenj naprej razširil.

Obleko in drugo Ti v kratkem pošljem.

Poljub od vsih Tvojih, posebno pa od Tvoje

Julije.

NB. Poklon vsem v. č. g. sestram.

Predraga Mici!

Veseli me, da nas obiščeš ob veliki noči, tudi tetka Nani nam je pisala, da pride za praznike pogledati k nam.

Mogoče bi lahko prosila v. č. g. prednico od tistih lepih cvetličnih grmov eno koreniko, ko greš domov, da bi Ti dali, zelo se mi dopadejo.

Ako imamo mi kaj takega, da pri Vas nimate, bodeš lahko vzela, bodisi od grmov ali od semen.

Voda se je precej utekla. Zdravi smo vsi še zadosti. Dela imamo vedno polne roke. Vrt pred hišo večinoma že obdelan. Pred kratkim kupili smo 2 prašička majhna, zelo sta lepa, tudi pipice bodo kmalu. Vreme zelo krasno. Na dan sv. Jožefa smo se prav dobro imeli. Šivilja mi je tudi že obleko poslala in danes ji pošlem denar v poravnavo za delo. Izroči vsem č. g. sest. pozdrav in poklon.

Sprejmi poljub od Tvoje

Julije.

Ljuba moja Mici!

Znabiti si že name pozabila, ko Ti še nič nisem pisala, odkar si me zapustila. Rada bi Ti bila, pa saj veš, koliko je vedno dela in pa da se nič kaj rada k pisanju ne pripravim.

Danes pa sem se pripravila par pisem pisati, med katerimi je eno za Te. Posebnosti Ti ne vem sporočiti, kakor to, da je v ponedeljek Ivanka Pepčka v šolo odpeljala. Ni si še revež popolnoma nogo ozdravil, a vendar je mogel od doma.

Priporočam Ti ga v molitev, da bo ja kmalu ozdravel in da bo lahko hodil. G. dr. Ivan je odšel tudi isti dan na Dunaj, a namesto njega zdravi Pepčka njegov prijatelj. Ker posebnosti ne vem, Te srčno pozdravim in poljubim

Vsa Tvoja sestra

Julka

Ljuba moja Mici!

Znabiti si že name pozabila, ko Ti še nič nisem pisala, odkar si me zapustila. Rada bi Ti bila, pa saj veš, koliko je vedno dela in pa da se nič kaj rada k pisanju ne pripravim.

Danes pa sem se pripravila par pisem pisati, med katerim je eno za Te. Posebnosti Ti ne vem sporočiti, kakor da je v ponedeljek Ivanka Pepčka v šolo odpeljala. Ni si še revež popolnoma nogo ozdravil, a vendar je mogel od doma!

Priporočam Ti ga v molitev, da bo ja kmalu ozdravil in da bo lahko hodil. G. dr. Ivan je odišel tudi isti dan na Dunaj, a namesto njega zdravi Pepčka njegov prijatelj. Ker posebnosti ne vem, Te srčno pozdravim in poljubim.

Vsa Tvoja sestra

Julka

Predraga moja!

Ne jezi se preveč, ko ne dobiš toliko časa nič odgovora na Tvoje ljubko pismice. Kako se še kaj imaš? Si zdrava?

Za Vse Svete bil je Jožko doma in ž njim bil je tudi g. Kabe. Prinesel Ti je Tvojo spominsko knjigo, v kateri je prav lepo napravil spominček iz treh vijolic.

Dela imamo prav obilo, posebno zato, ker je šla Micka domov, ker se bo omožila z Uršnim Trancem v Laze.

Za Vse Sveti bili smo na pokopališču, napravile smo vence mami in Milenki.

Ali kaj potrebuješ? Kaj kaj delaš? Ali kaj pišeš Jožkotu? Piši nam, saj pravil mi je, da ga veseli kaj od Tebe dobiti novic. Vreme imamo prav lepo in vsaki dan še kaj z Ivanko povrtnarivi na vrtu. Pretečeni teden bili so g. župnik pri dr. Ivanu in se kar čudili, da je že toliko okreval. Posebnosti druge ne vem. V kratkem pričakujem zopet kaj novic od Tebe.

Bodi v duhu poljubljena od vsih, posebno pa od Tvoje

Julije

NB

Izroči pozdrav vsem v. č. g. sestram.

Pisma Mici sestri Juliji

Draga Julka!

Draga Julka!

Ker je ravno nedelja, namenila sem Ti sporočiti, kako se imam. Zdrava sem, hvala Bogu, kar upam tudi od vsih domačih. Kako je pa z zdravjem dr. Ivana, ali je kaj bolje? Bog daj, da bi bil.

Letos se učim vse predmete v 6. raz., zato nimam toliko časa za ročna dela kakor lansko leto.

Kako pa moji kosci, so še živi ali ne? Meni ni nič dolgčas, prav vesela sem in zadovoljna. Ta teden bili so premilostljivi knez in škof v Trnovem. Gospa Premru so mi rekli, da si bila 17. t. m. v Ljubljani. Prosim, ali si kupila vazno? Prosim, piši mi kmalu, kako je doma, ker sem že radovedna.

H koncu vse prav lepo pozdravim in ostanem

Tvoja Te ljubeča sestra Mici

V Trnovem, 21. 10. 1900

Preljuba sestra!

Srčna hvala za poslane reči. Komaj sem pričakovala kakega sporočila, a vendar sem ga dočakala.

Č. sestram se vazne zelo dopadejo, a žali Bog ena je ubita. Zelo sem žalostna, ko mi pišeš, da ni več mojih koscev, a upam, da bom drugo leto kaj družega dobila.

Zdaj delam rjuho. Tudi violino rada vadim, dobila sem knjigo, v kateri so prav lepe pesmice notri. Prosim, da bi me kmalu obiskala. Prosim, pridi na kak četrtek ali pa v nedeljo. Danes pišem tudi Poldi A., ker bo na 15. t. m. njen god. Zdaj mi je tudi papir za pisma zmanjkal, prosim, ako bi mi poslala ali prinesla. Družega ne vem nič novega.

Srčen pozdrav vsem, posebno pa Tebi, od

Tvoje Te ljubeče sestrice Mici

V Trnovem, 11. 11. 1900

P.S.

Prisrčna hvala za poslane vaze, ki nam izvrstno služijo, akoravno se je eni po poti nesreča pripetila. Torej še enkrat lj. Bog naj Vam stotero povrne!

Z velim spoštovanjem

udane 1. šolske sestre d. N. D.

Draga sestra!

Prejela sem Tvoj listek, za katerega se Ti prisrčno zahvaljujem. V sredo zjutraj grem iz Trnovega z drugimi gojenkami, katere so iz Rakeka, zato ker v sredo zvečer je že tako pozno. Torej ni treba, da me prideš iskat.

Tukaj je slabo vreme. Sedaj te dneve vedno sneži. Kakšno vreme je pa doma? Ali imate tudi snega? Jaz sem zdrava, hvala Bogu, kakor upam od vsih domačih.

Srčen pozdrav vsem domačim, posebno pa Tebi, od

Tvoje Te ljubeče sestrice Mici

V Trnovem, 29. 3. 1901

Draga sestra!

Prejela sem Tvoj listek, za katerega se Ti prisrčno zahvaljujem. V sredo zjutraj grem iz Trnovega z drugimi gojenkami, katere so iz Rakeka, zato ker v sredo zvečer je že tako pozno. Torej ni treba, da me prideš iskat.

Tukaj je slabo vreme. Sedaj te dneve vedno sneži. Kakšno vreme je pa doma? Ali imate tudi snega? Jaz sem zdrava, hvala Bogu, kakor upam od vsih domačih.

Srčen pozdrav vsem domačim, posebno pa Tebi, od

Tvoje Te ljubeče sestrice Mici

V Trnovem, 29. 3. 1901

Preljuba Julka!

Zelo si me razveselila s Tvojim ljubkim pismom, zlasti zato, ker si mi poročala, da ste vsi zdravi, razen dragega Ivana. Jaz sem hvala Bogu zdrava, vesela in zadovoljna.

Rjuho sem pretekli teden končala in sedaj se bodem učila »nicati«. Spričevala bomo kmalu dobile, sem že radovedna, če bo kaj boljše!

Kakšno vreme pa je doma? Ali sneži kaj pri Vas? Tukaj je te dni snežilo, vkljub temu pa ni zelo mrz. Druzega ne vem nič, kaj bi Ti pisala, zato sprejmi srčen poljub od

Tvoje Te ljubeče sestrice Mici

V Trnovem, 10. 9. 1901

Predraga mi sestra!

Se li morebiti že huduješ na me, ker Ti nič ne pišem? Pa ne bodi v skrbah za me. Zdrava sem, hvala Bogu. Privadila sem se tudi že v kandidaturi. Prav udomačila sem se. V šolo hodim le za krščanski nauk, nemščino in gosli se učim. A gosli tudi podučujem. In čuj, draga sestra, kako je ob nedeljah popoldne pri krščanskem nauku. Gospod razlagajo najprvo nekaj iz krščanskega nauka, a precej potem izprašujejo kar v cerkvi, da se prepričajo, si li kaj zapomnimo ali ne; pričeli so seveda pri otrocih, a polagoma bodo prešli menda tudi na druge ljudi.

V kratkem nas počasti z obiskom premilostni gospod knezoškof. Posvetili bodo namreč našo novo kapelo. Potem dobimo zopet Presveto R. T. v kapelo.

Kaj pa doma? Ste li zdravi? V soboto mi je Jožko pisal. Prosim te, piši mi kaj.

Srčen pozdrav vsem, posebno pa Tebi, od

Tvoje Te ljubeče sestrice Mici

Trnovo, 13. 10. 1901

Predraga sestra!

Gotovo se boš hudovala, ker Ti toliko časa nič ne pišem. A ne bodi huda: posebnega se mi ni nič prigodilo, da bi Ti naznanila. Zdrava sem tudi, čast Bogu. Vrh tega sem vedno pričakovala, da me skoraj obiščejo dobra mama in znabiti tudi ljuba sestrice. Toda upam zaman.

Upam, da ni kaka bolezen ali sploh kak neljub dogodek vzrok, da me ne obiščete.

Kako se imate?

V Trnovem se že drsamo. Na dan sv. Elizabete nam je pokazala mati zemlja svoje belo lice. Pa saj je že taka navada, da sv. Miklavž pride po snegu. Ne vem, ako se bode kaj oglasil pri bivalkah Notre Dame ali ne.

Kaj delajo dobri ata? Kako je kaj lj. Ivanu? Ali je Ivanka zdrava? Naj se tudi ona kaj oglasi. Jožko mi nič ne piše. Kar eno kepo bi mu vrgla, ako bi moja roka bolj merila in mogla tako daleč vreči.

Ali moje ljubke živalice kaj zebe? Skoraj bi jim naredila gorke kožuščke, toda nespametno, saj jim je lj. Bog gorko perje, in gorka peč jih bode tudi obvarovala mraza.

Tisočkrat tisoč pozdravov vsakemu posebej. Oglasi se kmalu kaj pismeno, ali še bolje, osebno. To bode silno razveselilo

Tvojo Te ljubečo sestrico Mici

V Trnovem, 24. 11. 1902

Draga sestra!

Ker dolgo časa nič ne pišem, pa hočem danes obširneje pisati, kako se imam.

Prve dni po dohodu v Trnovo sem bila kajpada večina doma z mislimi. Kako bi tudi mogla pozabiti na ljubega Ivana, ki smo ga vsi tako radi imeli. Vedno mi hodi na misel, kako je bil dober in ljubezniv.

Ob Veliki noči je bilo tukaj prav lepo, seveda je neugodno vreme nekoliko kalilo praznično veselje. Bilo je malo prebivalstva v samostanu, kajti nad 60 duš je romalo k domačinom. A potem so nekatere s težkim srcem zopet prišle, tožilo se jim je po domu, druge so se pa zopet veselo vrnile v zavod.

Kako ste doma praznovali praznike? Moja Ivanka naj nikar preveč ne žaluje za ljubim Ivanom, saj je on sedaj srečnejši kot na svetu, kjer je prestajal toliko bolezni.

Srčna Ti hvala za poslano jopo. Prav lepa je in mi ugaja. Draga, kmalu pa se me spomni z listkom, ker ga že željno pričakujem.

Sprejmite vsi najsrčnejše pozdrave in poljube od

Vaše Mici

V Trnovem, 3. 5. 1903

Predraga sestra!

Srčna hvala za poslane mi razglednice, s katerimi si me zelo razveselila. Poskušnja bode 28. t. m., t. j. v ponedlek. Gotovo pridi, težko Te bom pričakovala. Letos bomo peli popoldne »Institutsleben«, seveda poslovenjeno. Prav lepo bo, upam. Zvečer pa pojdem s Teboj domov. Kako težko pričakujem Vas zopet vse videti.

V nedeljo in torek smo imele lepo igro: sv. Jadvigo, o kateri Ti bom še potem natančneje povedala. V torek, 15. t. m., je bilo prvo sv. obhajilo, okoli 70 deklic je pristopilo k mizi Gospodovi.

Vse drugo ustmeno. Srčno pozdravljam vse domače, posebno pa Tebe,

Tvoja Te ljubeča sestra Mici.

[Nedatirano]

Pisma matere Marije

To pismo je nekaj posebnega, zato smo se odločile, da naj v tej knjigi zasije kar takšno, kot je bilo napisano. Utrinek preprostih ljudi preteklega časa ...

Preddragi! preljubi!!!

Vse dobro doma. Ko sti odise
 Drugi dan lepo da je kar vrana
 sijala. v sabota je sicer veter
 na pravihko pihal da je kar
 vse naravnost letelo v ^{se} ~~vele~~ od prve
 mase so se vedim pršli potem
 je začelo močno dežiti in pod noč
 pa sneg tako da je bilo kar pre
 vse belo. ponedelk pa taka burja
 da gotovo se je bil v rag oberil
 ceju mušnarje vse je šlo okoli
 da ni bilo da spod strehe rekle rono
 Mica si je umislila ko je sbolela
 vsem ljudim se je v mknila
 kir danes se ta tretji dan leži
 danes s jutraj ponej oče da je
 mrasa g. pod o. kir je bilo s jutraj
 tako mras da je kar hrstelo

Predragi! Preljub!

Laze, 7./3. 1899

Predragi! Preljub!!!

Vse dobro doma. Ko sti odšle drugi dan lepo da je kar vrana zijala. v sabota je začel veter na zračensko pihat da je kar vse naskriž letelo v Nedele od prve maše so še vedrim pršli potem je začelo močno dežiti in pod noč pa sneg tako da je bilo kar prec vse belo. pondelk pa taka burja da gotvovo se je biv v rag obesil cegu mužnarje vse je šlo okoli da ni bilo za spod strehe rekle smo Mica se je vmislila ko je zbolela vsem hudim se je v mknila kir danes že ta tretji dan leži danes zjutraj povej oče da je mraza 9. pod 0. kir je bilo zjutraj tako mraz da je hrstelo zdaji se je malo ogrelo a kir burja vleče se sneg nič ne zmeni ako se na motim pri vas se tudi stiskate? tako da bi nih raji vas vidila, posebno Milene pri peč.

Ko si nam pisala da je toplo je bilo še tud tukaj. jes Vam ne bi pisala pa kir vem da v mrazi ste slabe volje, da Vas bojo te moje kovse malo v smeh pripravile kot boste kar o ti paje brali če tud je nekako nerazumlivo pisano. Jes sim se pa res jezila na tvojem pismam ko si pisala kakor da bi muhe srale, po papirju rekla sem saj nema mačne oci itd. gotovo se ne boste tako trudili Vi drugi s tem mojem kavkam kakor sim se jest z Julkinim pismam srečna sem se čutila da jimam kar je Vam vsi znano tisto borno – v oko. do sedaji sem pričela petkrat pisati pol enajstih Marjana prinese meso mat! mat! denem kuhat meso in še drugo. Potem naprej zmoja lepa pisava na na kaj sim uglihala na mojih rokah ne sam raspokane od burje povrhu pa tudi črne po dlanu ne sam žugalec in palc kar cela dlan mislim kaji je to še od sobote? Ko sim bla v dimniku a spolnim si da pregloboko namakam pero. odkar sim mislila moje roke opisat zakaji so černe sem že ta čas župa odstavlja maslo ocedila fižol pobirala pri skedne Micka okregala očetu obistce ocvrla presetam pomagala dat jesti tako da zdaj je že ura 11. zato pa prav o kratkim Sponim se da v taki hiterci z sim Ti dala namreč Julki bržej pre malo dinarja posebno kir če se ne motim se rekla da čep kaj kupit zato pa naji ti posode Ivan ga prosi kolikor potrebuješ raj več da ti ne bo mankalo Mu bodem gotov vse poverniva. ako je pa le tam gorko da ne boš tukaj prezebala kakor mi, tud smeš kakšen dan več kakor smo rekle pri odhodu tam ostati rečem pa meni neboš nič zamudili ampak sebi. da prideš kadar sama hočeš samo da naznaniš da vemo za na proti priti Vse to moje pisanje nima prav nič vsebi. samo da boste veseli da Vam še toliko ta stara na piše in pa da bo papir ves porablen

ura ¾ na pudan pozdrav čez hribe in doline od

Vaše Matere

ura 1 povem Vam da vreme je še vedno trdovratno trmasto marzlo burno

papir pa tud že zadosti pomungam ne ne poglajen

Julka! tudi pa rečem da prvi porablaj v straniše naj bo moje pismo

Preljuba moja!

Preljuba moja Mici!

Veselilo me je, da nisi pozabila mojega imendana, ampak še svojo otročjo čestitko mi poslala! Veseli me, da si zdrava, vesela in da se sploh dobro imaš. Pepi mi je tudi pisal in sedaj je hvala Bogu zdrav! Srečko ga večkrat obišče in se spominjata tudi Tebe, kako veselo, da ste preživeli počitnice. Obljubila sem Pepčku že, da če bo pridno se učil, pride za Veliko noč tudi Srečko k nam in Ivanka, najbolj se pa veseli Tebe videti, posebno Pepi želi, da prideš domov za Veliko noč. Zatorej le pridna bodi! Kako je obleka? Mislim, da ti nič ne manjka, ako bi pa kaj rada imela, pa piši! Vreme pri nas zelo slabo, obilo snega, tako da ni moč izpod strehe priti! Doma vse po starem, novosti nobene! Kanarčka in kos še živita. Končno mnogo srečnih pozdravov in poljubov od stare mame, Tončke, Ivanke in Julke, posebno pa mnogo srčnih poljubov od Tvojega ljubega ata in mene!

Bodi zdrava, tako želi Tvoja Te Ljubeča Mama

Laze, 9. 2. 1895

Komaj danes odposlala zabojček, napolnjen z jabolki! Vzrok, da že prej nisem ustregla želji Tvoji, je preobilo dela. Zelo sem bila vesela zadnjega Tvojega lista, samo besede »častita prednica me večkrat kregajo, da ne govorim dovolj razločno« mi niso dopadle! Res, da nadalje obljubuješ, da se boš potrudila v prihodnje razločno govoriti, vendar mi je bilo žal, da nejsi že sedaj to storila in tako veliko truda prihranila Tvoji predobri v. častiti učiteljici prednici. Neizrecno me bo veselilo, ako dobim pismice od Tebe, v kojem mi boš lahko poročala, da si se poboljšala vsaj nekoliko. To vem, da se ne more vse naenkrat odvaditi, ali malo po malo in kmalu je vsa napaka proč. Kadar bodo popolnoma v. č. prednica s Teboj zadovoljni, mi lahko pišeš za jabolka ali pa kaj drugega, jaz Ti bom z veseljem postregla, ako mi bo to mogoče! Torej, skrbi, da se kmalu! Zelo me bo veselilo, tako tudi ata! Posebnosti Ti ne vem sporočati, kakor da je danes pričelo snežiti. Zdravje nas vsih povoljno, tako upam tudi od Tebe! Gotovo Te bo

veselilo, ako Ti poročam, da »Belči« še živi in da je vsaki dan bolj krotak. Kanarčka imamo samo dva. Eden je ušel. Drugi je poginil, ker je bil vedno slaboten, kakor sama veš, a tretji, dali smo ga enemu gospodu. Cvetlice na vrtu še bujno cveto, a današnji sneg jim bode gotovo škodoval, posebno vrtnice »THEA« so lepe. Tako se vrti kolo našega življenja. Pride, pa mine! Končno sprejmi od vsih iskrene pozdrave. Vsi se Te često spominjajo, a najbolj stara mama! V nadeji, da se poboljšaš in ako ustrežeš želji moji in atovi, Te pristrčno poljublja Tvoja Mama in Ata.

Laze, dne 17. 11. 1895

Moja draga Micica!

Izvedila sem, da si bolna, zelo te milujem. Preskrbela sem Ti malo sladkorja, katerega imej vedno po par koščkov v žepu, da si tako vsaj malo olajšuješ kašelj. Tudi sem Ti priložila ene gamašne, 2 kvački, par trakov za nogavice, 2 radirki in 12 žepnih rutic. Upam, da sedaj si z vsem preskrbljena. Pazi, da prej ko mogoče ozdraviš popolnoma! Oblači se dobro, da se še bolj ne prehladiš, ker ako se človek bolezni v mladosti nalezne, lahko jo nosi do groba! V skrbi bodem, dokler ne izvem, da si popolnoma okrevala!

Veselilo me je, ko sem izvedila, da si se privadila že malo vednosti »note« poznati. Poročala bi ti, da pridem znabiti ob pustu k Tebi, pa ker sem Ti to že tolikokrat poročala, a žali bože do danes mi ni bilo še mogoče tega storiti, zato danes molčim o tem! Končno še naj se Ti zahvalim za Tvoja ljubka pisemca, katera sta bila za občudovati vsled lepe pisave, katera se je posebno atu kakor tudi meni zelo dopadla!

Glej, da delaš v prihodnje še boljši kot si do zdaj, upam, da se bodeš potrudila meni kakor tudi Tvojemu atu veselje delati. Pričakujem željno kratkega poročila o Tvojem zdravju!!

Poljublja Te srčno Tvoja Mama.

Laze, 3. 1. 1896

Visokočastita gospa Prednica!

Oprostite, da Vas s to malenkostjo nadlegujem. Pošiljam Vam namreč nekoliko sira, ako Vam je drago ga vsprejeti; pravno pa prosim izročiti mali moji Mičici 10 hrušek., da s tem vidi, da se vsak čas spominjam nanjo.

Vljudno Vas tudi prosim, da jo vzpodbujate k pridnemu učenju in da skrbi na to, da se dobro oblači, sedaj ko je že bolj mraz postalo, ker sicer se lahko zopet kaj prehladi.

Sprejmite pozdrav in poklon od mene kakor tudi od mojega soproga Vi kakor tudi vse ostale v. č. g. sestre!

Štovanjem se klanjam

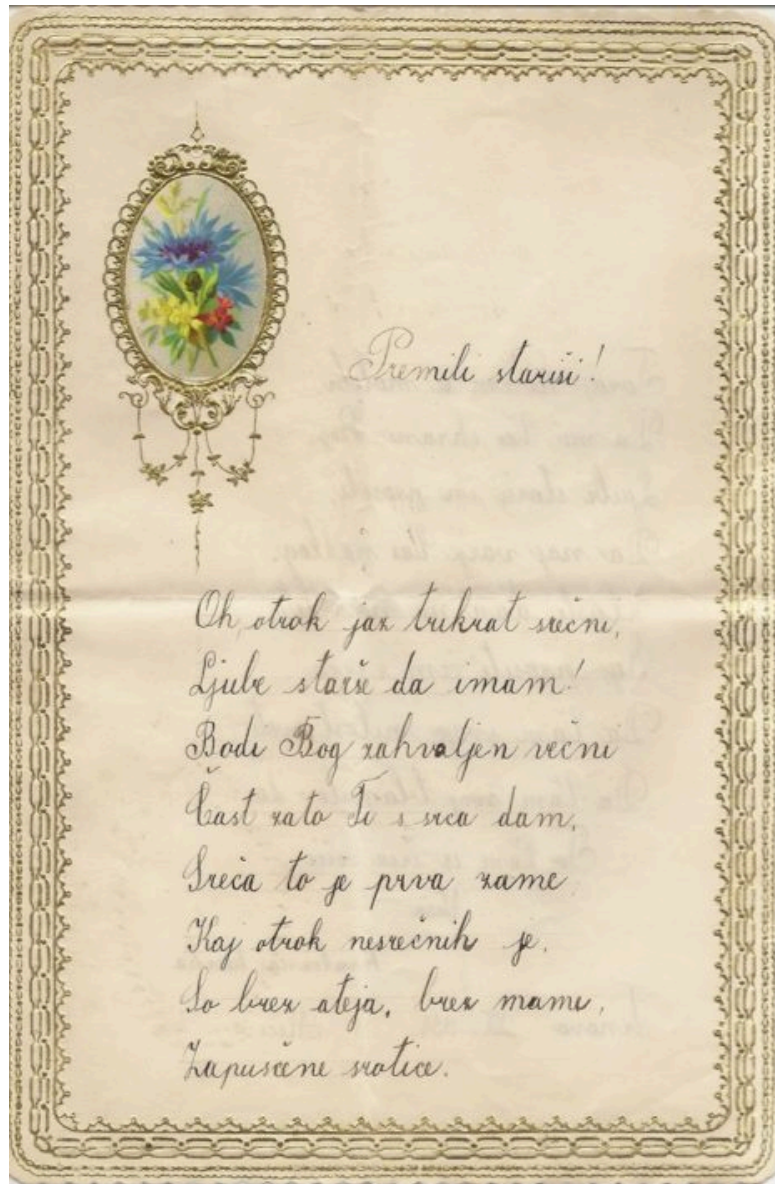
Josip, Marija Kremenšek, Julija

Laze, 4. 10. 98

Pisma staršem

Preljuba mati! Vaša Ivanka

Preljuba mati!

Danes dobila zaboj, napolnjen z mnogovrstnim; prisrčna hvala za vse! Kostanj Vam kupim – ker denar ste mi že poslali – vendar odpošljem, kadar bom videla, da je poceni.

Zelo mi je bilo žal, ko mi je Julija pisala, da ste se tako razburili s pismom, da ste mogli iti v posteljo, da sem to jaz prej znala, gotovo bi Vam ne bila ga poslala – storila sem le zato, da vidite, da so drugod še večje zmešnjave in se tako malo potolažite, a kakor iz pisma razvidim, se niste potolažili in umirili, nego razburili, čuvajte prvo sebe, potem druge!

Ivana ni Bog si ga vedi kako razburilo to pismo, on pravi, ker me ni hotel poslušati ob času, ko sem mu vse natanko pojasnila, naj sedaj se na tiste obrača, ki so mu vse takrat svetovali, bolje nego sem mu jaz in vrh mojih dobrih misel sem bila še hudobnež.

Ivan ima še sedaj vsa pisma, ko mu je preskrbel službo pred dvemi leti in zadnji poskus njegov spraviti ga na pravo pot ter dobiti mu trgovsko štipendijo pred enim letom. Ivan tudi pravi, naj Vam pišem, da ne bi katerikrat kaj njemu očitali radi pisem iz Lj., ki vam jih jaz pošiljam, ker pošiljam jih samo iz vzroka, ki sem ga Vam povedala na prvi strani tega pisma, ne pa da bi bilo komu na škodo. Ivan pravi, da se le čudi, da Vikt. še zdaj ni prišel do spoznanja, pa – pa prepozno je!

Zdravje Ivana – malo boljše, tako se meni zdi, upam da s trdom in skrbjo bo počasi popolnoma okreval. Kaj naj Vam še pišem?! Da je nam vsem dolgčas po Vas, kljub temu da nam vsega pošiljate in da nam nič ne manjka drugega kot zdravja. Katica, ta mi naroča, da vam pišem, da se »požurite« piti sem. Zmeraj se ji od Vas sanje in me vedno poprašuje, ako ste zdravi.

Vreme zelo žalostno pri nas.

Posebnosti Vam druge ne vem poročati, zato končam s prisrčnimi pozdravi in poljubi od Vaše

Ivanke

Kdaj pridete na Reko?

Predraga mati!

Pred drugo uro sem končala pismo Juliji, a ker ni imela dekla časa na pošto nesti, je čakala na drugi vlak, med tem sem pa prejela napolnjen zaboj z raznovrstnim od Vas, za kar se Vam najtoplejše zahvaljujem; prejela vse v redu!

Ker se že tema dela, končam s pozdravom in poljubom od Vaše

Ivanke

Milena danes spi cel dan, ob 2. uri se je zbudila, zdaj pa kar naprej spi.

Predraga mati!

Ne čudite se, da Vam danes jaz pišem, ko navadno si le z Julijo dopisujem!

Včeraj je bila nedelja in sem imela več časa ko po navadi, zato sem malo »pratiko« v roke prijela in gledala, kdaj bosta dva praznika skupaj, da bi Vas povabila v Reko.

Blizu sta dva praznika, to je nedelja in Vsi sveti, in ker vem, da nijmate časa nikdar, razen malo v nedeljo, sem vedno čakala ugodne prilike, in sedaj je!

Namesto, da greste v Borovnico, pridite sem vsaj za par dni, to je za nedeljo in ponedeljek, vidili bode, kako Vaša hčerka gospodari in gospodinji, ali so Vaši nauki kaj dobri uspeh imeli ali ne!

Ne mislite pa, da Vas vabim, da mi kaj prinesete, ne, samo pridite pogledat, kje je Vaš otrok, ako ga imate res kaj radi!

Iz Julkinga pisma razvidim, da ste sposobni za popotvanje.

Ne bojte se, da več potrošite, kot če greste v Borovnico, v Borovnico greste še potem lahko!

Noč se dela, zato moram končati!

Danes sem prejela poslano, slačke in zelje, za kar se Vam in očetu zahvalim.

Pozdravljam in poljubljam Vas kakor tudi očeta

Vaša Ivanka

Reka, 25. 10. 1897

Preljuba mati!

Odpustite mi, ko se Vam toliko časa ne zahvalim za vse poslano; prejela vse v najlepšem redu, torej najsrčnejša zahvala!

Zakaj se Vam nisem takoj zahvalila, ker že dva dni ne vem, kje mi je glava, to pa zato, ker sem zasledila, da ima »tele bodolsko« zraven uši tudi »stenice«, groza me je bilo ene in sedaj pa kar naenkrat toliko! Že dva dni snajim od jutra do večera, danes nisem imela prav nič časa, a ker se mi zdi, da bodete skrbeli tako kot jaz, ko mi niste par besed priložili k pošiljatvi, Vam kljub mnogemu delu pišem. Zjutraj sem že ob 5h vstala in pričela snažiti, kurila sem šparherd in sodo kuhala in s tem parila. Požehtala sem blazino in rjuhe.

Dile in slačke vse znesli na podstreho, štrik sem pa doli vzela, da bom doli sušila. Vse bom mogla sežgati, ker zalega se ne da uničiti. Pomislite, kolika škoda, – koliko dela, kaj mi je za storiti. Ona je že takrat vedila, da so stenice pri njej, ko ste Vi bili pri nas, a ni povedala, od koga ste jo Vi dobili kot od nje. V soboto večer svi skupaj sedele, kar me naenkrat na roki nekaj močno ugrizne, pogledam, joj, stenica, mislila sem, kje bi jo dobila, ko že dva dni nisem bila zunaj. Začela sem misliti, kaj, ko bi jo ona imela in šla sem k sreči gledat, da sem videla, da bom jih, ako Bog da, se trudoma in škodo uničila. Za uši je lagala in skrivala, ji nisem zamerila, a zopet zdaj mi gre lagat in skrivat, ko sem jo vedno popraševala.

Kaj mi je za storiti? Postlje še zdaj nisem postljala, vstala, sobo zaprla, istotako je še vse. Zdaj je 6h zvečer, ko Vam to hitim pri luči pisati. Tudi obedovala nisem danes drugega kot opoldan kavo, zjutraj pa masenkove žgančke, in zdaj sem si dela pa krumpir kuhati, ker se mi zdi, da mi bo najbolj dišal. Danes sem za deklo posebej, a zame posebej, žgančke kuhala, ker nimam domače moke nič, a sem se tako razvadila na domači, da mi ne gre v slast. Bele moke imam dovelj, mnogo, ako bi Vas kdaj še kaka dobra misel obšla, ne pozabite mi dati malo za moje žgančke moke rumene. Nadležnost, mi boste rekli, pa ste sami krivi, da Vas nadlegujem, ker ste me z Vašo moko razvadili.

Sv. Katarino imam shranjeno, ker mi ni Ivan pustil jo dati.

Ali Vam hočem kostanja poslati? Prosim, pišite takoj, ker sedaj ga še lahko kupim. Ker se mi mudi, moram končati.

Upam, da ste vsi zdravi, ter vse prisrčno pozdravljam in poljubljam, posebno Vas

Vaša Ivanka

Reka, 25. 11. 99

Preljuba mati!

Upam, da ste prejeli moje zadnje pismo, kakor sem jaz Vaše!

Nedelja je, zato Vam hočem par vrstic napisati in Vam naznaniti, kako se imamo v Reki! Na praznik M. B. je cel dan snežilo, a burja je prav pridno sneg raznašala, mraz velik, zato ni šel nobeden v cerkev. Drugi dan sobota, cel dan grozno razsajala burja, istotako danes, ko je nedelja, še vedno ostra burja brije in nosi sneg, koji je v petek padel. Suh je, zato ga nosi, drugače bi se bil že stopil, da ni tako mraz.

Danes sem ob 6h vstala, da bom šla v cerkev in na trg, a radi velike burje je samo Kate šla na trg po meso in kruh. Povedala mi je, da ni bilo nijedne ženske zunaj, ampak samo tu in tam se je videl koji mož. Pravila mi je, da je sneg po »corso« in da so vrvi na trgu napete radi burje. Zdaj je 2h pop. Obed sem pospravila, Kate šiva, a Ivan ni mogel več mraza prenašati, zato je šel v postelj. Zdravje Ivana bi bilo bolje, da ni tako velikega mraza. Lani sem Mileno čuvala pred mrazom, letos Ivana; prav milo se mi je storilo, ko sem videla v petek snežiti in sem se spomnila na mojo Mileno, koliko je prejšnjo zimo ona revica mraza prestala. Zato sem pa tudi Ivanu rekla, da četrte zime jaz v Reki ne bom prenašala, ker me čedalje bolj zebe, ko sem naučena na peč. Eden prst mi je na roki ozebel, tako da je otekel, a čuvati se ne morem, ko moram vse sama storiti. Kate ni nič za zaupati na snago.

Mnogokrat se čudim, da jo nista ni Vi ni Ivan Kato spoznala, da ni otročja, ampak prava »avša«. Raje poslušam Toni, bom imela vsaj tedaj mir, ko bo molila, a pred njo ga nimam, tako mi »tabla«, da me glava od nje boli. Milujem Vas, da ste se uši nalezli, Ivan pravi, samo da oče ne bi izvedeli, drugače Vam bodo kdaj kaj rekli. Stenice upam, da bom kmalu osnažila, ker že par dni ni nobene. Kate skrbi, ako vejo Vaše device za uši, ker ako vedo, ne bo mogla iti na Kranjsko; gospa sedaj gotovo neče več v Reko priti, ker je uši dobila; take in enake skrbi in besede moram poslušati dan na dan; odvadila ali navadila jo ne bom, nimam upanja, ker vidim, kako pamet ima. Mislim, da imate dovolj od mojih čenč in bi Vas utegnila nazadnje tudi glava boleti kot mene od Kate, zato naj končam.

Hvala Vam za skrb, kojo imate za naju. Kadar ne bo Ivan več kašljal, Vam že pišem, ako pa o njem molčim, vedite, da še kašlja. Sprejmite poljub od Vaše

Ivanke

Reka, 10. 12. 1899

Predraga moja mati! Vaša Julija

Draga mati!

Da ne boste preveč skrbeli, kako sva hodila v Reko, Vam danes napišem par vrstic, ter da s tem povem, da sva srečna in vesela našla Ivanko in Ivana.

Vožnja bila je zelo prijetna. Na kolodvoru nas je pričakala Francka. Popoldan šli smo na sprehod na Trsat. Ogledali smo si cerkev in Pepi je šel celo z g. Ivanom v »vezito« k enemu patru, s kojim sta si poznata z g. Ivanom. Posebnosti druge ne vem. Imamo se dobro. Tudi da ne boste v skrbi, ako ste zapazili, da ste mi pozabili ključ od »kofra« izročiti, da je vseeno dobro bilo. Brez vsake poškodbe smo ga odprli. Napravil je g. Ivan drot tako, da je ravno tako dobro odprl kot ključ. Za Pepčka ni treba skrbeti, da bi šolo zamudil, pride že ob pravem času in tudi toliko prej, da Vam pove, kako mu je bilo na počitnicah.

Ali ste deklo že dobili? Kadar me potrebujete, pišite po me. Ali mogoče želite, da pridem s Pepčkom?

Končno sprejmite pozdrave in poljube od vsih, posebno pa od Vaše Vas ljubeče

Julije

Reka, 27. 12. 97

Sprejmite tudi od mene pozdrav in poljub. Kako se imam, mi je preobširno za napisati, zato Vam pa ustmeno v kratkem povem, kako lepo je v Reki. Sprejmite poljub

Vi in ata, od Vašega Josipa

Ivanka in Ivan se zahvaliva in vse pozdraviva!!

Predraga moja mati!

Naznanjam Vam, da sem srečno prišla v Reko. Milena je bila že nekoliko boljša, ko sem jaz prišla, kar nas je vse veselilo. Vreme bilo je celo dan zelo slabo. Dež bil je neprenehoma povsod, v St. Petru in v Reki. Lahko si mislite, kako dolgo je bilo čakati v St. Petru celih 4 ½ ur, da sem pa le srečno prišla do Reke, bilo je pozabljeno vse čakanje. Tukaj so vsi zdravi, tudi Milena je danes veliko boljša in ni se bati, da za tem umrje. Jaz pridem domov v soboto zvečer.

Posebnosti druge ne vem.

Sprejmite srčne pozdrave in poljube od nas vseh, posebno od mene.

Vaša Julija

Draga mamica! Vam vedno hvaležna hčerka Mici

Srčno ljubljeni stariši!

Danes Vam hočem zopet pisati, ker imam ravno priložnost. Meni je zdaj nekoliko dolgčas. Prosim, da bi mi nekoliko pisali, kako je atetu, ker vedno mislim na njega in se bojim, da bi jim ne bilo slabši. Naj mi Julka hitro nekoliko piše, da ne bom v skrbeh. Zdaj bodo kmalu počitnice, jaz se jih že zelo veselim, ker bom smela zopet iti domov. Prosim, ali je kaj Ivanka pisala? Pri nas je zdaj tako vroče že štirinajst dni. Ali je ljuba Julka srečno domov prišla? Mene je zelo veselilo, da je bila pri mojem prvem sv. obhajilu. Kako gre ljubemu bratcu? Pozdravim ga in se že veselim, da ga bom kmalu videla. Štirinajst dni bo kmalu preteklo, potem upam Vas vse zdrave videti.

Zdaj pa vse pristrčno pozdravlja

Vaša Hvaležna hčerka Micica

Trnovo, 11. 6. 1897

Z Bogom

Draga mamica!

Z veseljem pozdravljam dan Vašega godu.

Sprejmite k temu dnevu najboljša voščila. Ljubi Bog Vas ohrani še mnogo vrsto let v zdravju in zadovoljnosti, On naj čuva vedno nad Vašo časno in večno srečo. Vsemogočni naj Vam povrne vse dobrote, katere ste že skazali Svojemu otroku, kateri se Vam danes za vse prav iskreno zahvaljuje in za Vas moli, ker družega nimam, da bi Vam vrnila.

Ste li zdravi, ljuba mama? Kaj drugi domači?

Jaz sem kot po navadi vedno čvrsto. V nedeljo smo praznovale kandidatke samostanski praznik. Zvečer je bila nemška igra »Marias letzter Tag«. Po večerji pa smo imeli srečkanje. Prav veliko smo se smejale in dobro zabavale. Tukaj je jako prijetno vreme, tako gorko ko spomladi. Seveda zjutraj pa zvečer se še čuti, da smo še v zimi. Za pust bo zopet nekaj iger v vseh jezikih. Kako rada bi jih poslušala, ko bi zamogla sedeti zraven kakega domačega. Ali ni mogoče, da bi me kdo obiskal? Prosim lepo, veste, da bi bilo to moje veliko veselje. Da me ja kaj kmalu razveselite s kakimi vrsticami!

Srčno vas pozdravljam, zlasti Vas, ljuba mama,

Vaša Vam vedno hvaležna hčerka Mici

V Trnovem, 29. 1. 1903

Vse najboljše k častnemu godovniku Vam želijo in prijazno pozdravljajo rodbino

Vedno udane Uboge šol. sestre

Predragi stariši!

Vsaki dan sem pričakovala kako Vaše pismice, a bilo je zaman; danes sem ga pa vendar dobila in se Vam tudi srčno zahvalim za njega.

Zdrava sem hvala Bogu vedno, tudi zobje me več ne mučijo.

Tudi tukaj je jako slabo vreme, vsaki dan hudo dežuje. Dela sem si že izbrala, in sicer:

Mary y n 1.9. On lnl / M. 20 Rr

Tudi razna druga dela sem si hotela izbrati, ali č. prednica mi niso dovolili.

Draga Ivanka me vpraša, ali se pridna vadim na gosli, nekaj več veselja že imam kakor lani, ker tudi neka uradnikova hči iz Bistrice se z menoj uči.

Iskreno se zahvalim Pepčku, Srečku in Viktorju za pozdrave, kadar jim bodete pisali, pozdravite jih tudi v mojem imenu.

Po prostoru je, zato naj končam s
prisrčnimi pozdravi na vse

Galerija

Poročna slika Ivanke in Ivana

Ivan in Milena

Ivanka kot šolarka

Ivanka z očetom

Res, se more
bo se dalo. Tera more
pisati se sme - se more.
In mič se proci na kaj, da ste se
nale, ali na penojet hišo ali ka
de na mič, potem se piše ali, da
delavili, ali pa se smete prg
dunga kakor je dotična oseba: pona
potrebna, ali pa nesrametna in ga
Tudi če ste se potrebni
vseke obredu, nij
- dobili!